

ÜNLÜLERİN FOTOĞRAFLARI NASIL ÇALINDI?

Ünlülerin iCloud'daki mahrem fotoğraflarının nasıl çalındığını ve kendinizi nasıl koruyacağınızı öğrenin.

PCnet

Teknolojiyi seviyoruz Ekim 2014 Yıl 17 Sayı 205 Fiyat 7,90 TL

 LinguaLeo'dan
3 ayluk
**İNGİLİZCE
EĞİTİMİ
HEDİYE**

PC'DEN TELEFONA

Küçük ekranda yazmayın! Bilgisayardan Android veya iOS telefonunuza anında yazı, link, dosya ve harita gönderin.

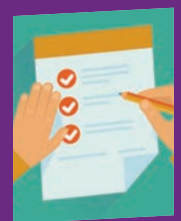
APPLE MEVSİMİ

iPHONE 6 | iPHONE 6 PLUS | APPLE WATCH | iOS 8

Elma mevsimi başladı...
Apple'ın yeni telefonları,
akıllı kol saati ve işletim
sistemiyle tanışın.

+ AÇIK KAYNAĞIN YILDIZLARI
FARKLI İŞLERE YARAYAN 54
BEDAVA PROGRAMI SEÇTİK

**iOS 8
İPUÇLARI**
Yeni sisteme özel
püf noktaları

GÜVENLİK

**BİLGİLERİNİZ
SIZMASIN**

+ Hangi uygulamaların hangi
bilgilere eriştiğini kontrol edin

İNTERNET

**YEMEKLER
İNTERNETTEN**

+ Yemek ve gıda alışverişi
yapabileceğiniz en iyi siteler

NASIL YAPILIR?

**E-POSTANIZI
TAŞIYIN**

+ Gmail, Outlook.com, Yandex
arasında geçiş yapabilirsiniz

NASIL YAPILIR?

Kayıp telefonunuzu bulun + Ekranınızı kaydedin + Tarayıcınızı kilitleyin

2014/10/112448
ISSN 1301-4773

selim@PCnet.com.tr

@maxcoder

Parolanız dış fırçanıza benzer...

...yani başkasıyla paylaşmaya gelmez. Peki, bir parola ne kadar önemli olabilir ki? Üzerinde çok düşünmeden telefonda söylediğiniz, uluorta yerlerde tuşladığınız, kâğıda yazıp bir yere yapıştırdığınız veya "sevdiğiniz" kişilerle paylaştığınız parolalar çok ama çok büyük pişmanlıklara yol açabilir. Tabii kötü seçilmiş parolalar da...

"Güzel" demek pek doğru olmasa da bunun en güzel örneği geçen ay yaşandı. İyi korunmayan birkaç parola, dünyaca ünlü yıldızların kâbusu oldu. Sanmayın ki siz daha az risk altındasınız! Biz bir avuç ünlüyü konuşurken, 5 milyona yakın Gmail parolasının da internete sızdığı ortaya çıktı. Bu iki konuyla ilgili ayrıntıları ilerleyen sayfalarda okuyacaksınız. Ben, sanal hayatımın kaymaması için aldığım birkaç kişisel önlemden ve öneriden bahsedeceğim.

İşim gereği sürekli yeni sitelere üye oluyor, yeni servisleri test ediyorum. Gerçi işim bu olmasaydı bile muhtemelen aynı şeyi yapacaktım ve internet meraklısı PCnet okurlarının da aynı şeyi yaptığını düşünüyorum. İtiraf edeyim ki dergimizde sürekli bahsettiğimiz güçlü bir parola seçme ve her yerde aynı parolayı kullanmama kurallarından ikincisini bir süre öncesine kadar uygulamıyordum. Daha doğrusu, yıllar önce çeşitli sitelerde aynı parolayla açtığım hesapları güncellemeye üşenmiştim. Birkaç yıldır parola yönetimi için LastPass yazılımını (www.lastpass.com) kullanıyorum ve LastPass'ın mucizevi bir çözüm olduğunu düşünüyorum. Şu anda LastPass'e kayıtlı 500'den fazla parolam var. Bunları ezberlemek zorunda kaldığınızı düşünsenize!

Birkaç ay önce LastPass'ın "güvenlik kontrolü" özelliğini kullanarak aynı parolayı kullandığım siteleri tespit ettim ve vakit buldukça parolaları değiştirmeye başladım. Hepsini tamamlayalı birkaç gün olmuştu ki 5 milyon Gmail hesabının sızdığı haberi ortaya çıktı, ben de isleaked.com adresine girerek e-posta adreslerimi kontrol ettim. Bir de ne göreyim, "basit" siteler için kullandığım bir e-posta adresim, yine o tip sitelere ayırdığım parolanın ilk karakterleriyle birlikte karşımda duruyordu! Muhtemelen bu güvensiz sitelerden biri hack'lenmiş ve parolam birilerinin eline geçmişti. Neyse ki o parolayı sadece birkaç lüzumsuz sitede kullanmış ve çoktan değiştirmiştım ama aynı parolayı e-posta hesabımda, Facebook'ta, Twitter'da, iCloud'da kullanmış olsaydım bir anda sanal hayatım sonra erebilir, mahremiyetim yok olabilirdi. Bunları düşünmek bile benim için korkutucu!

Neyse ki artık üye olduğum yüzlerce sitede farklı ve güçlü parolalara sahibim, bunları depoladığım LastPass hesabımı da özenle koruyorum elbette. Çok güçlü bir LastPass parolası belirledim, çok faktörlü doğrulamayı etkinleştirdim, hesabımı Türkiye dışından ve doğrulanmış cihazlarım dışından erişime kapattım. %100 güvenlik diye bir şey olmadığının elbette farkındayım ama kabul etmek gerekir ki siz de bu önemleri alırsanız, az sonra okuyacağınız ünlülerin durumuna düşme ihtimaliniz son derece düşük.

Yazı İşleri Müdürü

Selim Şumlu

LinguaLeo 3 aylık Gold üyelik
kodunuz: pl8mp6niq
Son kullanma tarihi: 30.11.2014
Ayrıntılar için 52. sayfaya bakın.

#205/102014

PCnet içindekiler

80 HANGİ
BİLGİLERİNİZ
SIZIYOR?

38 54 AÇIK
KAYNAKLI
PROGRAM

18
APPLE MEVSİMİ

KEŞFET

- 03** Selim Şumlu
- 06** Ünlülerin bulutla imtihanı
- 08** Kivan Tanrıkuu
- 10** Nevra İlhan
- 12** Görev listesi
- 14** Güvenlik gündemi
- 16** Köken: Hesap makinesi

DOSYA

- 18** Apple mevsimi
- 28** Ünlüleri kullanmak teknoloji markaları için iyi bir şey mi?
- 32** Teknolojiyi değiştiren 10 olay
- 38** 54 açık kaynaklı program
- 48** Boş CPU döngülerinizi kullanın
- 80** Hangi bilgileriniz sızıyor?
- 88** Kuralları değiştiren oyun: Minecraft
- 122** ARM'ın öyküsü

NASIL YAPILIR?

- 44** Kayıp telefonunuzu bulun
- 46** Sayısız Gmail adresinizi kullanmanın en iyi yolları
- 52** LinguaLeo ile İngilizcenizi geliştirin
- 54** Airbnb rehberi
- 56** Google Drive
- 58** Bilgisayardan mobil cihazlarınıza her şeyi gönderin
- 60** Programlar belleğinizi sömürdüğünde uyarı alın
- 62** Hiç tıklamadan web'de dolaşın

Bizi takip edin...

facebook

www.facebook.com/PCnet

twitter

www.twitter.com/PCnetDergisi

ALISVERİS NASIL YAPILIR?

48 Boş CPU döngülerini kullanın

102 En iyi "sonradan okuma" araçları

104 Yemek sipariş siteleri

66 E-posta servisinizi mesaj kaybetmeden değiştirin

56 Google Drive'dan daha iyi yararların

- 64 Web tarayıcınızı değişikliklere karşı kilitleyin
- 66 Hiçbir şeyi kaybetmeden e-postanızı değiştirin
- 68 Ekranınızdaki her şeyi kaydedin
- 70 Daha iyi toplantılar için araçlar
- 72 PC'nizin sağlığını kontrolden geçirin
- 74 Yazılımları ikinci bir sabit diske taşıyın
- 76 Sorun çözücü

ALISVERİS REHBERİ

- 93 Ayın eğlencelikleri
- 94 Hangi tür dizüstü?
- 102 Sonradan okuma araçları
- 104 Yemek siteleri
- 106 Ürün inceleme
- 114 Sistem sihribazı
- 116 Bedava yazılımlar
- 118 Mobil uygulamalar
- 120 Ayın siteleri

PCnet

YAYINCI
Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı
Mehmet Y. YILMAZ

Yayın Direktörü (Sorumlu)
Gökhan SUNGURTEKİN

Yazı İşleri Müdürü Selim ŞÜMLÜ selim@PCnet.com.tr

Görsel Yönetmen Hasan KAYA hkaya@doganburda.com

Katkıda Bulunanlar

A. Kıvanç TANRIKULU, Görkem YILDIRIM,
Can Barış ÇEVİK, Murat DELİGÖZ, Müge UÇAR,
Ahmet Lokman URAL, Nevra İLHAN

Ankara Temsilcisi Erdal İPEKŞEN 0 (312) 207 00 71-207 00 95

Web: www.PCnet.com.tr **E-posta:** PCnet@PCnet.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim DENİZEL

Projeler Direktörü

(Tüzel Kişi Temsilcisi) Ferit ÖZKAŞIKÇI

Satış Direktörü Orhan TAŞKIN

Finans Direktörü Didem KURUCU

Üretim Direktörü Servet KAVASOĞLU

REKLAM

Grup Başkanı Viki HABİF

Grup Başkan Yardımcısı Koray BİLİCİ

Reklam Satış Müdürleri

Hatice TARHAN Tel: 0 212 336 53 37, Sevil HOŞMAN Tel: 0212 336 53 17
Ebru ELÇİ Tel: 0212 336 53 39

Reklam Teknik Müdürü

Nusret KIRIMLIOĞLU Tel: 0 212 336 53 60 (3 hat) Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal İletişim Direktörü

Neslihan SADIKOĞLU

Rezervasyon

Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 Faks: 0 212 336 53 92 - 93

Ankara Reklam Tel: 0 (312) 207 00 72-73

İzmir Reklam Tel: 0 232 463 78 30

Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70 Faks: 0 212 336 53 91

Burda International

Italy

Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director

T. +39 02 91 32 34 66 / mariolina.siclari@burda.com

Burda Community Network

Germany

Vanessa Noetzel / T. +49 89 9250 3532 / vanessa.noetzel@burda.com

Michael Neuwirth / T. +49 89 9250 3629 / michael.neuwirth@burda.com

Austria/Switzerland

Goran Vukota / T. +41 44 81 02 146 / goran.vukota@burda.com

France/Luxembourg

Marion Badolle-Feick / T. +33 1 72 71 25 24 / marion.badolle-feick@burda.com

UK/Ireland

Jeannine Soeldner / T. +44 20 3440 5832 / jeannine.soeldner@burda.com

USA/Canada/Mexico

Salvatore Zammuto / T. +1 212 884 48 24 / salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri

Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul

Tel: 0 212 410 35 74 / Faks: 0 212 410 33 57

Baskı: Doğan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Sanayi Mahallesi 1650. Sokak No:2 Doğan Medya Tesisleri

Esenyurt/İstanbul

Dağıtım: Yaysat A.Ş. 0 212 622 22 22 Yayın Türü: Yerel, süreli, aylık

© PCnet Dergisi Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. PCnet Dergisi'nin isim ve yayın hakkı, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.'ye aittir. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

FİPP üyesidir.

DB Abone Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 Faks: 0 212 410 35 12 - 13 abone@doganburda.com

Pazar hariç her gün 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

DB Okur Hizmetleri Hattı

Tel: 0 212 478 0 300 okurhizmetleri@doganburda.com Dergimizle birlikte

aldığınız DVD'lerdeki sorunlar için Okur Hizmetleri Hattı'mızla iletişime

geçebilirsiniz.

Kesfet

► YAPILACAK YENİ ŞEYLER ► HARİKA WEB SİTELERİ ► İLGİNÇ BİLGİLER

Ünlülerin bulutla imtihanı

Ünlülerin iCloud hesaplarındaki mahrem fotoğrafları çalıp yayımlayan hacker'lar, hem herkesin yüreğine korku saldı hem de bulut depolamanın sorgulanmasına yol açtı.

İnternet dünyası 31 Ağustos 2014'te onlarca Hollywood ünlüsünün internete sızdırılan mahrem fotoğraflarıyla çalkalandı. İlk etapta sızdırılan 200 civarında fotoğraf, Oscar sahibi oyuncu Jennifer Lawrence ve manken Kate Upton başta olmak üzere birçok ünlüyü zor durumda bıraktı. Mahremiyeti hiçe sayarak internette açık bir şekilde yayımlanan bu içerikler arasında çıplak ve cinsel içerikli fotoğraf ve videolar da yer alıyordu. Fotoğrafları sızdıran "koleksiyoncu", onlarca ünlünün adını içeren bir liste de yayımlamıştı. Oyuncu, sunucu, manken, sporcu gibi farklı alanlardan onlarca ünlüyü bir korku aldı...

Fotoğrafların çoğu ilk olarak 4chan (4chan.org) adlı, resim tabanlı bir mesaj panosunda yayılıyor ve 4chan yöneticileri kısa sürede müdahale ederek fotoğrafları silse bile sızan fotoğraflar hemen tüm internete yayılıyordu. Argonun ve hakaretlerin cirit attığı 4chan'deki kullanıcılar, 2008 yapımı M. Night Shyamalan filmi "The Happening" (Mistik Olay) üzerinde bir kelime oyunu yaparak olaya "The Fappening" adını verdiler. "The Happening" filmi kaynağı belirsiz bazı tuhaf ve korkutucu olayları konu alırken, "fap" ise İngilizce argoda mastürbasyon yapmak

anlamına geliyor. Yaklaşık bir hafta sonra sızıntılar kesilince listede adı bulunan ve henüz hiçbir fotoğrafı yayımlanmamış ünlüler rahat bir nefes aldı ama erken davranmışlardı... 20 Eylül'de The Fappening 2.0 adı verilen ikinci dalga başladı. Dergimiz yayına hazırlanırken mahrem fotoğrafları internete sızan ünlü sayısı 70'i aşmış, toplam fotoğraf sayısı 1.500'ü geçmişti ve sızıntılar hâlâ devam ediyordu.

Jennifer Lawrence, Kate Upton, Mary Elizabeth Winstead, Jessica Brown Findlay, Kaley Cuoco ve Kirsten Dunst gibi bazı ünlüler fotoğrafların gerçek olduğunu açıklayarak hukuki mücadele başlattılar. Bazı ünlülerse yayımlanan fotoğrafların montaj olduğunu veya kendilerine ait

olmadığını iddia ettiler.

Sızıntıların kesin kaynağı hâlâ tespit edilemese de Apple'ın iCloud servisi günah keçisi ilan edildi. Peki sorun gerçekten iCloud'da mı ve kendi fotoğraflarınızı güvende tutmak için ne yapmalısınız?

GÜNAH KEÇİSİ ICLOUD

iCloud, Apple'ın ücretsiz bulut depolama servisi. iPhone ve iPad gibi cihazlarla ücretsiz olarak sunulan bu servis, çektiğiniz tüm fotoğraf ve videoları yedeklemeye yarıyor. Faydalı olduğu bir gerçek: Örneğin iPhone'da çektiğiniz fotoğrafları hemen iPad'inizde görebilir, iPhone'unuz kaybolursa veya yeni modele geçerseniz eski fotoğraflarını hemen yeni telefonunuza yükleyebilirsiniz.

Çalınan fotoğrafların neredeyse hepsi gerçekten de ünlülerin iCloud hesaplarında bulunuyordu ama hack'lenen şey iCloud'un kendisi değil, ünlülerin iCloud üzerindeki hesaplarıydı. Birçok güvenlik uzmanı, bu hesapların bir seferde değil de yıllar içinde, hatta farklı kişilerce hack'lendiğini düşünüyor. Hatta bir iddia göre fotoğraflar gün yüzüne çıkmadan önce yeraltı piyasasında satılmış veya değiş tokuş edilmiş.

Apple da bazı ünlülerle işbirliğine giderek

Kirsten Dunst

Jennifer Lawrence

konuyu araştırdı ve iCloud'da herhangi bir açık olmadığını, ünlülerin "hedeflenmiş hacking saldırılarına" kurban gittiğini açıkladı.

FOTOĞRAFLAR NASIL ÇALINDI?

Bir iCloud hesabını ele geçirmenin farklı yöntemleri var. "Kaba kuvvet" saldırısı denen yöntemde hacker, on binlerce hazır şifreyi arka arkaya otomatik olarak deniyor. Şifreniz ne kadar basitse bu yöntemle kırılması o kadar kolay. Çoğu servis, bu yöntemi önlemek için art arda girilen yanlış şifre sayısına sınır koyuyor. Asıl sürpriz, Apple'ın bunu unuttuğu olması! iBrute adlı programın da kanıtladığı üzere, Apple'ın bu hatası, zayıf şifreler seçen bazı ünlülere pahalıya patlamış olabilir.

Hacker'ların en sevdiği "sosyal mühendislik" yöntemini uygulamak için fazla teknik bilgiye bile gerek yok. Bu yöntemde hacker, sosyal becerilerini kullanarak sizi aldatıyor ve şifrenizi ona vermenizi sağlıyor. Diyelim ki Apple'dan geliyormuş gibi görünen "iCloud şifrenizi onaylayın" başlıklı bir e-posta aldınız, linke tıkladığınız ve açılan sayfadaki forma şifrenizi girdiniz... Sahte e-postayla gelen sahte forma yazdığınız şifre hacker'ın eline ulaştı bile!

Bir diğer yöntem, çoğu kişinin her yerde aynı şifreyi kullanmasını temel alıyor. iCloud'da kullandığınız e-posta adresi ve şifreyle basit, güvensiz bir siteye üye olursanız ve o site hack'lenirse, aynı şifreyi kullandığınız e-posta, Facebook, Twitter, iCloud vb. hesaplarınız, yani tüm sanal yaşamınız artık hacker'a ait demektir.

Bu yöntemlerden herhangi biriyle iCloud şifresini çalan hacker için gerisi çocuk işi: Ünlünün iCloud hesabını kendi iPhone'una kuruyor ve yedeklenmiş fotoğrafları indiriyor. Aynı yöntemle hacker'lar muhtemelen ünlülerini notlarını ve takvimlerini de ele geçirdiler.

NASIL KORUNMALI?

Telefonunuzdaki fotoğraflar ve videoların

Kate Upton

başkalarının eline geçme ihtimali sizi korkutuyorsa en garantili yöntem, yedeklemeyi iptal etmek. iPhone'da bunu yapmak için Ayarlar > iCloud > Fotoğraflar seçeneğine dokununuz ve "Fotoğraf Yayınım"ı kapatın. Artık çektiğiniz fotoğraflar otomatik olarak iCloud'a gönderilmeyecek. Bu nedenle arada bir bilgisayarınıza yedek almakta fayda var çünkü telefonunuz kaybolursa fotoğraflarınız da kaybolur.

Bu özellikler sizin için önemliyse ve kapatmak istemiyorsanız (hatta kapatsanız bile) hesabınızı güvene almanız şart. Şu basit kuralları asla ihmal etmeyin:

- Şifreniz en az 8 karakter olmalı. Küçük harf, büyük harf, rakam ve mümkünse özel karakter (% , * , # gibi) içermeli.
- Sizinle ilişkili olan, tahmin edilebilecek isim ve tarihleri şifrenizde kullanmayın.
- Hiçbir zaman 123456, selim1986 gibi şifreler

kullanmayın. Bu şifrelerin kırılması saniyeler sürerken güçlü bir şifrenin kırılması yılları bulabilir.

- Farklı sitelerde farklı şifreler kullanın. Şifrelerinizi unutuyorsanız ücretsiz LastPass yazılımını (lastpass.com) kullanın.

DAHA GÜVENLİ iCloud

iCloud, fotoğraflarınızı şifreleyerek gönderiyor ve depoluyor. Üstelik Apple, bahsettiğimiz güvenlik sorununu da geçen ay giderdi ve gelecekte bu tarz hırsızlıkların yaşanmaması için yeni güvenlik önemleri geliştireceğini açıkladı. Bu önemlerin ilki olan "iki aşamalı doğrulama" geçen ay devre girdi.

Bu özelliği etkinleştirdiğiniz zaman yeni bir cihazda Apple Kimliğini yönetmek veya alışveriş yapmak için parola girmek yetmiyor, kısa mesajla gelen veya başka bir cihazdaki iPhone'umu Bul uygulaması aracılığıyla oluşturacağınız doğrulama kodunu da gerekiyor. İnternet bankacılığında da aynı yöntem kullanılıyor: Böylece, telefonunuzu da çalmadığı sürece parolanız hacker'ın pek işine yaramıyor.

iPhone ve iPad sahiplerinin bu özelliği hemen etkinleştirmesini öneriyoruz. Nasıl yapacağınızı bit.ly/dogru205 adresinden öğrenebilirsiniz. Buna rağmen fotoğraflarınızı artık iCloud'da depolamak istemiyorsanız otomatik fotoğraf yedekleme

özellikli ücretsiz Dropbox, OneDrive ve Google+ uygulamalarında da mevcut. Bunlar hem iOS hem de Android destekli uygulamalar. Bu üç servis de "iki aşamalı doğrulama"yı Apple'dan önce destekliyorlardı, dolayısıyla bu güvenlik önemini alanların başına bir şey gelmedi.

ŞİMDİ NE OLACAK?

Hesapları kimin ya da kimlerin hack'lediği, fotoğrafları kimlerin sızdırdığı şimdilik bilinmiyor ama FBI konuyla ilgilendiği açıkladı. Bazı ünlülerin avukatları her gün onlarca siteye uyarı göndererek paylaşılan fotoğrafları kaldırmaya çalışıyor ama elbette internete bir kez düşen bir şeyi tamamen ortadan kaldırmak mümkün değil. Üstüne üstlük, "koleksiyoncular" artık fotoğrafları BitTorrent Sync platformuyla paylaşmaya başladılar. BitTorrent altyapısını kullanan bu yeni dosya eşitleme sisteminde güvenilir birkaç kişi dosyaları güncelliyor, dosyalar diğer BitTorrent kullanıcıları üzerinden tüm dünyaya otomatik olarak yayılıyor. Ortada bir sonucu olmadığı için avukatların bu dolaşımı engellemesi mümkün değil. 2011'de oyuncu Scarlett Johansson'ın çıplak fotoğraflarını sızdıran Christopher Chaney yakalanmış, yaklaşık 50 ünlüyü daha hack'lediği ortaya çıkmış ve 10 yıl hapse mahkûm edilmişti. Chaney, ünlülerin sosyal medya hesaplarından edindiği ipuçlarıyla basit şifreleri tahmin etmeyi başarmıştı. Benzer örnekleri de göz önünde bulundurunca, suçlular ABD'de yakalanırsa kaderlerini tahmin etmek çok zor değil. ■

Turkcell Müzik yenilendi

Yerli-yabancı 3,5 milyondan fazla şarkı ile Türkiye'nin en büyük müzik arşivlerinden birisi olan Turkcell Müzik'te, müzikseverler mobil internet kotalarını harcamadan şarkı dinleyebiliyor ve diledikleri şarkıları cihazlarına indirebiliyor. Platformun yenilenen mobil uygulaması, şarkıları listeleme, beğenilen listeyi paylaşma, arkadaşların listelerini dinleyebilme gibi özellikleriyle eğlenceyi sınırsız kılarken, üyelerine sosyalleşme fırsatı

da sunuyor. Yenilenen uygulamanın üyelerini memnun edecek özelliklerinden biri ise "çevrimdışı dinleme." Bu özellik sayesinde Turkcell Müzik kullanıcıları, şarkıları indirmeden oluşturdukları müzik listelerini, üyelikleri devam ettiği sürece çevrimdışı olarak dinleyebiliyorlar. "Aşk Şarkıları", "En sevilen Parti Şarkıları", "Çocuklar İçin Şarkılar" gibi sürekli güncellenen listelerden istenilen şarkı dinlenebiliyor.

Çocuklar Sait Faik'le tanışıyor

Sait Faik Abasıyanık, Türk öykücülüğünün öncülerinden. 1959'da ücretsiz ziyarete açılan Sait Faik Abasıyanık Müzesi, Darüşşafaka Cemiyeti'nin sorumluluğunda yaşıyor. Burgazada'daki müze ev, Sait Faik Abasıyanık'ın yaşamına tanıklık etmiş eşyaları, fotoğrafları, mektupları, kartpostalları, eserlerine konu olan sayısız hatırasının izlerini taşıyan nice eşya ve belgeyi ziyaretçileriyle buluşturuyor. Müze 2014-2015 sezonuna her yaştan ziyaretçilerin ilgisini çekecek pek çok özel etkinlikte giriyor. Bu çalışmalarından ilki 15 Eylül'de başlayacak olan ve teknoloji meraklısı çocukları hedefleyen 'Sait Faik akıllı çocuklarla yarışıyor' projesi. Proje kapsamında müze evin içindeki 10 noktaya

usta öykücünün hayatından sorular şifrenlenerek yerleştirildi. Akıllı telefonlarının QR kodu okuyucuları ile okuttukları soruları yanıtlayabilen ve yanıtları e-postayla müzeye gönderen teknoloji meraklısı çocuklar arasında her ay yapılacak çekilişle 3 kişiye yazarın tüm eserlerinden oluşan bir set hediye edilecek.

Bilgi için: www.saitfaikmuzesi.org

İşyerlerinde dizi izliyoruz

TV kanallarına video altyapısı sunan Medianova'nın verilerine göre, internette en çok dizi ve spor izleniyor. Dizilerin yaklaşık üçte biri TV'den yayınlandıkları günün yerinde işyerlerinden izleniyor. Medianova CEO'su Serkan Sevim, işyerlerinde sabah saatlerinde haber ağırlıklı olan video izleme

oranlarının öğle saatlerinden itibaren dizi ağırlıklı ilerlediğini belirtti. Sevim, yaz aylarında internette dizi izleme oranında düşüş kaydedildiğini ancak yeni yayın döneminin başlaması ile birlikte artış görüldüğünü de söyledi. Gün içinde ev ve işyerlerinde en çok dizi izlenen saatler ise 14.00-16.00 arası olarak öne çıkıyor.

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Kıvanç TANRIKULU

@kivancco

Maddenin bilgiye dönüştüğü gün

Birkaç yıllık aralıklarla yazıyorum bu konuyu: maddenin bilgiye dönüşmesi. Her seferinde teknolojiye geldiğimiz noktayı ve bu hayale ne kadar uzaklıkta olduğumuzu gözden geçiriyorum. Sanıyorum bir 35 yıl daha yaşasam da gerçekleştiğini göremeyeceğim.

Biliyorsunuz; bilgiyi saklamak, paylaşmak ve dünya üzerinde bir noktadan başka bir noktaya ulaştırmak konusunda pek fena sayılmayız artık. Geline aşamada internet bağlantısı sayesinde bilgi dünyayı dolaşiyor. Sesi ve görüntüyü örnekleyerek oluşturduğumuz bilgileri internet üzerinden nakledebiliyoruz istediğimiz yere. Benim bahsettiğim büyük hayale örnekleme değil, dönüştürmek temelinde. Arada ciddi bir fark var. Bir elmanın fotoğrafını çekip arkadaşınıza göndermek yerine, elmayı bilgiye dönüştürüp arkadaşınıza göndermekten bahsediyorum. Arkadaşınız da aldığı bilgiyi tekrar elmaya dönüştürebilirse, hemen ısırp yemeye başlayabilir. WhatsApp'le elma göndermekten bahsediyorum, evet! Siz isterseniz buna "ışınlama" da diyebilirsiniz.

Bilimkurgu filmlerinde bir mantığa büründürme kaygısı olmadan kullanılan "ışınlama" konseptine az da olsa bir dayanak getirmiş oluyorum: Madde bilgiye dönüştürülse, başka bir noktaya iletilse ve vardığı yerde tekrar maddeye dönüştürülse diyorum.

Peki bu hedefe giden yolun neresindeyiz? Elbette yolun sonu henüz görünmüyor. Hedef uzakta. Fakat bizim gibi teknoloji üzerine kafa yormayı sevenleri heyecanlandırabilecek gelişmeler olmuyor değil. Bilgiyi maddeye dönüştürmek konusunda atılan ciddi adımlar var. İlk örneklerini görmeye başladığımız üç boyutlu yazıcılar belki de gelecekte "ışınlama" konseptini mümkün kılacak keşifler zincirinin ilk halkalarındandır, kim bilir? "Işınla beni Scotty!" yerine belki de bildiğimiz Ctrl+P var gelecekte.

Philips, Bluetooth hoparlörlerde çığır açacak

Evinizdeki her odada, balkonda, piknikte, gittiğiniz her yerde müziğinizi yanınızda taşımak Bluetooth hoparlörlerle mümkün. Philips'in her cihaza bağlaması ve kullanımı kolay modern Bluetooth hoparlör serisinde herkes için bir ürün var. Almanya'nın Berlin'de düzenlenen IFA 2014 fuarında sergilenen ürünleri yerinde inceledik. Yeni seri aynı zamanda yerleşik bir mikrofonla birlikte geliyor, dolayısıyla telefon görüşmesi yapmak da mümkün oluyor.

Tower, üstün yüksek duyarlılıkta ses ile kolay Bluetooth eşleşmesi için aptX® ve NFC içeriyor. Bağlantı kolaylığı, Philips Bluetooth Tower'ın kalbinde yer alarak her cihazdan üstün ses deneyimlemeye olanak tanıyor. Müziğinizi akıllı telefonunuzdan, tabletinizden veya dizüstü bilgisayarınızdan Bluetooth aracılığıyla kablosuz olarak aktarabilirsiniz. Philips Bluetooth Tower, dijital müzik dosyalarınıza kolay erişim için USB Direct, FM tuner ve ses girişi bağlantısı içeriyor.

KABLOSUZ EV HOPARLÖRÜ (BT7500)

Serideki en büyük hoparlör BT7500, ana yaşam alanınız için ideal. Zengin sesi, Dijital Ses İşlemenin yanı sıra ayrı tweeter'lar, woofer'lar ve bas yayıcıları birleşimi ile oluşturuldu. Aynı zamanda aptX® ve AAC özellikli yüksek duyarlılıkta Bluetooth ses akışı içeriyor ve de daha büyük odalarda bile keskin bir ses üretiyor. Aynı anda kablosuz olarak üç akıllı cihaza bağlanabiliyor. NFC özelliği de bulunan hoparlöre dokundurarak her akıllı cihazı bağlayabilirsiniz.

PHILIPS SPOTIFY ÇOK ODALI HOPARLÖRLER

Philips Spotify çok odalı hoparlörler, çevrimiçi içi müzik servisi Spotify kullanıcılarına özel bir ses çözümü. Philips Spotify hoparlörleri eviniz boyunca yerleştirebilir, müziğinizi her odaya aynı anda yayımlayabilir, kapıdan girer girmez telefonunuzda dinlemekte olduğunuz müziğe hoparlörden devam edebilirsiniz. Akıllı telefonunuzda kumanda edilen hoparlörler müziği kendileri indiriyor,

dolayısıyla telefonunuzun şarjı gitmiyor. Philips Spotify çok odalı hoparlör serisinde iki model (SW700M ve SW750M) bulunuyor.

KABLOSUZ TAŞINABİLİR HOPARLÖR (BT2500)

BT2500, avucunuzun içine sığabilecek çok yönlü bir hoparlör. Bu ince cihazın keyfini dikey ya da yatay olarak çıkarabilirsiniz. Aynı zamanda hoparlörün yerleşik mikrofonunu kullanarak eller serbest telefon görüşmesi yapabilirsiniz.

PHILIPS BLUETOOTH TOWER

Philips Sound Tower serisinin yeni üyesi Philips Bluetooth

YAZARIN GÖRÜŞÜ

Nevra İLHAN

@nevraihan

Süpür Sebastian

Küçüklüğümden beri hemcinslerimin temizlik maddeleriyle olan samimiyetini anlayamamışımdır. Tuzruhu, çamaşır suyu kullandıkça yüzlerinde güller açan, evlerine temizlik yapması için gelen yardımcıdan daha çok iş yapan, bulaşığı güzel bir şekilde yıkayıp sonra makineye yerleştiren, sabah akşam ev süpüren kadınları görünce bende bir tuhaf olmalı diye çok düşündüm. Yoğun bir şekilde kimyasal madde içeren temizlik maddelerini şuursuzca karıştırırları görünce de içimden "Bizi pislik değil, temizlik öldürecek!" demek geçiyor. Bu sebeple ki 2000'li yıllarda çıkan temizlik robotları bir hayli dikkatimi çekiyor.

Elektrikli süpürge ilk olarak 1901 yılında İngiliz bir köprü mühendisi tarafından icat edilmiş olsa da ilk ev tipi süpürge 1908 yılında Amerika'da icat edilmiş. Bir asır içinde süpürgelerin boyutu küçüldü, suyla çalışanı, torbali torbasız versiyonları, daha sessiz olanları çıktı ama nihayetinde mantık hep aynıydı. 1997 yılında Electrolux ilk temizlik robotunu yapmaya başladı. 2001'de piyasaya çıkan Trilobite, güncel haliyle satışta. 2002'de iRobot, Roomba isimli temizlik robotunu tanıttı. Günümüzde onlarca çeşidi olan bu robotlar, temizlikle pek arası olmayan ama köşe bucak da temiz olsun diyenler için çok güzel bir ürün. Özellikle evcil hayvanları olanlar için kurtarıcı. Bazı çevrelerce "elektrik süpürgelerinin Apple'ı" da denen Dyson, geçen ay 360 Eye isimli temizlik robotunu tanıttı. 2015 yılından önce piyasaya sürülmeyecek olan bu robota internet bağlantısıyla, akıllı telefonunuzdan "Ben gelmeden evi bir güzel süpür!" diyebileceksiniz. Sensörleri ve kamerasıyla evinizi görüp ona göre temizleyecek olan 360 Eye "Ben kimsenin temizliğine güvenmem." diyen annenizi bile baştan çıkarabilir. Zamanında ilk çamaşır makinesi eve alındığında oturup makineyi izleyen kadınlarla her ne kadar dalga geçmiş olsam da evde bir temizlik robotu olsa adını "Sebastian" koyup, onu peşinde dolaşmışım gibi geliyor. Ben heyecanlı heyecanlı bu robotları anlatırken annem "Camları da siliyor mu?" dese de eminim o günler de çok yakında gelecektir diye düşünüyorum.

Görev listesi

Bu ay internette yapmanızı önerdiğimiz 10 görevi sıralıyoruz.

YAZ FOTOĞRAFLARINIZI YARIŞTIRIN

colorsoftimeblog.tumblr.com
Yaz bitti ama yazın geçtiğiniz fotoğraflara hâlâ bakıp iç geçiriyor olabilirsiniz. Şimdi onlara daha dikkatli bakın ve en güzel renklerle dolu olanları seçin, çünkü #colorsoftime yarışması başladı. Yarışmaya katılmak için, yazın en güzel renkleriyle dolu fotoğrafınızı #colorsoftime etiketiyle Instagram'dan paylaşmanız yeterli. Dört hafta boyunca devam edecek olan yarışmada Instagram'ın renk gurularından oluşan jüri tarafından her hafta belirlenen fotoğrafın sahibi Lacoste'un ikonlaşmış polo tişört serisi L.12.12'den ilham alan Lacoste.12.12 koleksiyonundan bir saat kazanacak. Yarışmaya katılmak için son gün 22 Ekim.

GİZE PİRAMİTLERİNİ ZİYARET EDİN

bit.ly/piramit205
Eski Mısırlıların dehasını sergileyen

piramitler neredeyse 5.000 yıldır ayakta duruyor. Onları görmek pek çok dünyanın hayali. Mısır'a gidemeyecek olsanız bile Google sizi hayalinize bir adım daha yaklaştırıyor: Gize Piramitleri artık Street View'de. Yukarıdaki adrese girdiğiniz zaman Google sizi antik dünyada adım adım bir yolculuğa çıkarıyor. Hem piramitlerle ilgili birçok bilgiyi kaliteli fotoğraflar eşliğinde öğreniyor hem de Kefren Piramidi, Büyük Piramit, Büyük Sfenks, Mikeronis Piramidi etrafındaki 360 derece gezebiliyorsunuz.

TWITTER POPÜLERLİĞİNİZİ KONTROL EDİN

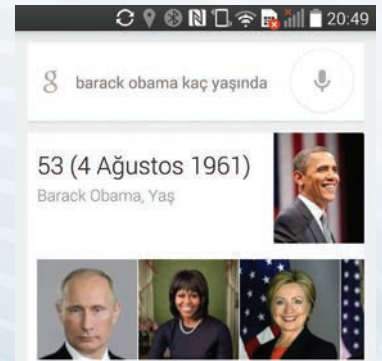
analytics.twitter.com
Twitter'ın bir süredir şirketlere sunduğu Analytics özelliği artık tüm kullanıcılara tarafından kullanılabilir. Bu araç sayesinde tweet'lerinizi kaç kişinin gördüğünü öğrenebilirsiniz. Öğrenebileceğiniz diğer veriler arasında hangi tweet'inize kaç kez

tıklandığı, tweet'lerin kaç kez retweet edildiği, yanıtlandığı ve favorilere eklendiği var. Tepedeki "Takipçiler" sekmesine tıklarsanız takipçilerinizin cinsiyet ve şehir dağılımı, ilgi alanları ve en çok takip ettikleri diğer kullanıcıları görebilirsiniz.

İSTEDİĞİNİZ DİLLERDE SESLİ ARAMA YAPIN

bit.ly/sesli205
Dünya nüfusunun yarısı iki veya daha fazla dil konuşuyor ama Google bugüne kadar yabancı dil bilenlere ayak uyduramıyordu: Android telefonlardaki sesli arama özelliği sadece bir dili (varsayılan olarak Türkçe) destekliyordu. Artık durum değişti. Bildiğiniz yabancı diller varsa 5 taneye kadar dili tanımlayabilir, konuştuğunuz dili Google'ın otomatik tanımasını sağlayabilirsiniz. Bunu ayarlamak için cihazınızdaki Google uygulamasını güncelleyin (Sürüm 3.6 veya üstü olmalı.) ve Ayarlar'dan uygulamalar menüsüne girin, Sesli

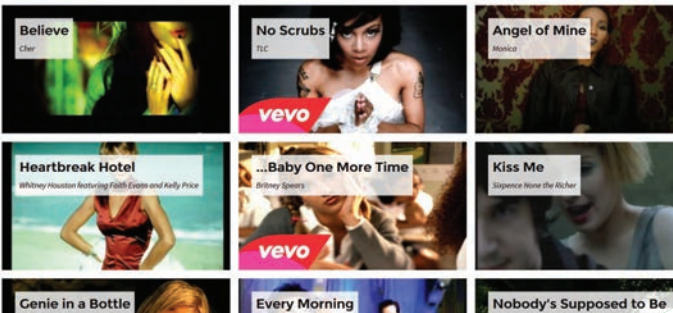

The Nostalgia Machine

Get your 1999 jam on

1999

Open your 1999 jam on

GENÇLİĞİNİZİN KLİPLERİNİ İZLEYİN

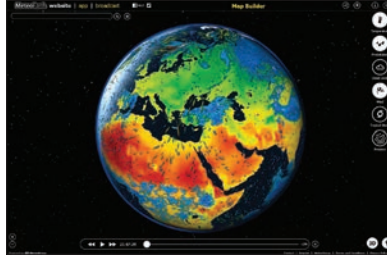
<http://thenostalgiamachine.com>

Nostalji Makinesi sizi çocukluğunuza veya gençliğinize doğru nostaljik bir yolculuğu çıkaracak. Siteye girip 1960-2013 arasında bir yıl seçin. Optimum nostalji için ergenliğinizden bir yıl seçmeniz öneriyoruz. "Hit me!" düğmesine tıkladığınızda o yıl meşhur olmuş yabancı şarkıların uzunca bir listesini göreceksiniz. Tanıdık gelen bir tanesine tıklayıp video klibini YouTube üzerinden izlemeye başlayabilirsiniz. Yılın hemen yanındaki "Open year as playlist in disco.io" bağlantısına tıklarsanız tüm şarkıları arka arkaya dinleyerek nostaljinin dibine vurabilirsiniz.

HAVA DURUMUNU CANLI İZLEYİN

www.meteoearth.com

Dünyanın her yerinde havanın nasıl olduğunu görmek için MeteoEarth'ü kullanabilirsiniz. Siteye girdiğinizde karşınıza çıkan yerküreyi döndürüp yakınlaştırabilir, sağ taraftaki düğmeleri kullanarak sıcaklık, yağış, bulutlar, rüzgâr, tropikal fırtına ve basınç gibi katmanlar ekleyebilirsiniz.

Arama > Diller menüsünden bildiğiniz dilleri işaretleyin. Birincil dili İngilizce yaparsanız uzun zamandır beklediğimiz OK Google özelliğinden de yararlanabilirsiniz. Maalesef şimdilik iOS'te bu özellik desteklenmiyor.

ISS'TEN ÇEKİLMİŞ YENİ FOTOĞRAFLARI GÖRÜN

bit.ly/iss205

Uluslararası Uzay İstasyonu'nda (ISS) bulunan astronotlar sık sık Dünya'nın fotoğraflarını çekiyorlar. Bu yaz gerçekleşen 40 ve 41 numaralı seferlerde yaklaşık 650 fotoğraf çekildi. Bu haritada astronotların Twitter aracılığıyla paylaştığı fotoğraflar görünüyor. Hangi fotoğrafı kimin çektiğini soldaki bölmeden görebilirsiniz. Aşağıda Rus kozmonot Oleg Artemyev'in çektiği İstanbul fotoğrafını görüyorsunuz. Sol üstteki Ayrıntılar düğmesine tıkladığınızda açılan bölmede, daha önceki seferlerde çekilmiş fotoğrafların bağlantılarını da bulabilirsiniz.

İZLANDA'NIN ŞELELELERİNİ KEŞFEDİN

bit.ly/izlanda205

Google, İzlanda'nın en şahane manzaralarından bazılarını Street View'e ekledi. Yukarıdaki adrese girdiğinizde İzlanda'dan Seçmeler bölümüne ulaşacaksınız. Burada Gullfoss şelalesi gibi bir sürü şelaleyi ve Haukadalur jeotermal bölgesindeki Strokkur gibi

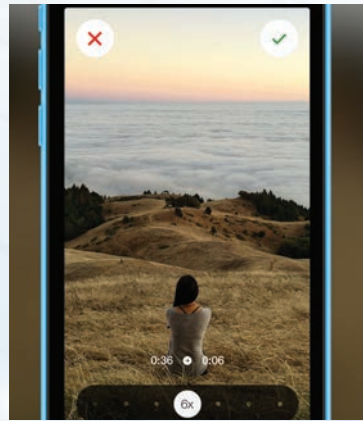

gayzerleri (kaynaç) görebilirsiniz. Strokkur gayzeri her 5-10 dakikada bir patlamasıyla ünlü.

INSTAGRAM'DA ZAMAN ATLAMALARI VIDEO ÇEKİN

hyperlapse.instagram.com

Instagram'ın geliştirdiği bedava iOS uygulaması Hyperlapse, hareket ederken bile zaman atlamalı (time lapse) videolar çekmenizi sağlıyor. Bilindiği üzere zaman atlamalı video çekmek için normalde kameranın sürekli sabit durması gerekir, ama Hyperlapse'in dahili stabilizasyon teknolojisi görüntülerin mümkün olduğunca sabit kalmasını sağlıyor. Aradaki farkı görmek için bit.ly/zaman205 adresindeki videoyu izleyin. http://bit.ly/hyper205 adresinde ise Hyperlapse ile başarılı çekim yapmak için Türkçe ipuçları var. Android sürümü şimdilik yok.

MICROSOFT'UN ESKİ SİTELERİNE BAKIN

bit.ly/microsoft204

Ağustos ayınca Microsoft, resmi web sitesi microsoft.com'un 20. doğum gününü kutladı. Bununla ilgili bir blog yazısı yazan Microsoft, hem sitenin tarihçesinin anlattı (İngilizce) hem de sitenin 20 yıl içinde kat ettiği aşamaları gösteren ekran görüntülerini yayımladı. Google'ın ve Facebook'un olmadığı zamanlardaki görüntüler bugün epey basit ve hatta komik görünüyor.

BİLGİLİK

Loon Projesi

Neyin nesî?

Loon Projesi (Project Loon), Google'ın uzay sınırında uçan balonlar kullanarak dünyanın uçra ve kabloyla erişilemeyen köşelerine internet bağlantısı gönderme planı.

Sokakta satılan balonlardan bahsetmiyoruz herhalde?

Hayır. Bilim insanlarının iklim ve sıcaklığı izlemek için uzay sınırına gönderdiği kocaman meteoroloji balonlarına daha çok benziyorlar. Bu balonlar en az 18 km irtifada, stratosfer katmanında süzülecek ve altlarındaki insanlara kablesiz internet sinyali gönderecekler.

Balonlar doğru konumlara nasıl ulaşacak?

Balonlar güneş enerjisiyle çalışan GPS alıcısı ve irtifa ayarlayıcı gibi çeşitli teknolojiler içeriyor. Bu sayede gitmek istedikleri yeri göz önüne alarak, yükselip alçalmak farklı hava akımlarına girip rüzgâr aracılığıyla taşınabiliyorlar.

Loon'un internet bağlantısını herkes kullanabilecek mi?

Evinize uydu antenine benzer özel bir alıcı takılması gerekecek. Loon'un amacı dünyanın fakir ve gelişmemiş bölgelerine internet erişimi sunmak olduğu için Google'ın bu alıcıları parayla satıp satmayacağı henüz belli değil.

Gerçekten çalışıyor mu?

Teoride evet. Google, bu hizmeti kullananların 3G'ye yakın internet hızlarına erişebileceğini düşünüyor. Böyle bir hız, e-posta yazışmaları ve Facebook gibi sosyal ağlar için yeterli. Fakat Loon'da sıkça sinyal kesintileri yaşanıyor, bu yüzden YouTube ve Skype gibi sürekli veri akışına ihtiyaç duyan servisler için uygun olmayacak.

GÜVENLİK GÜNDEMİ

UZMANLARDAN İPUÇLARI VE GÜNCEL TEHDİTLER

SORU-CEVAP

Web siteleri, kullanıcı verilerini korumak için yeterince önlem alıyorlar mı?

Kesinlikle hayır. Son zamanlarda çok fazla web sitesinin veritabanının çalındığını duyuyoruz. Çalınan bazı veritabanlarında parolaların şifrelenmediğini bile görüyoruz. Şifreleme (encryption) parolanın veritabanına düz yazı olarak değil de hacker'ın okumasını zorlaştıracak şekilde bazı algoritmalarla geçirilerek kaydetmek demek. Deneyimsiz veya işi savsaklayan geliştiriciler ne yazık ki bunu es geçiyor.

Veritabanı hırsızlığından korunmak için ne yapabiliriz?

Bir web sitesinin ve siteye ait veritabanının güvenliği, o sitenin sahibinin sorumluluğundadır. Sizin kişisel bilgilerinizi, parolanızı ve belki kredi kartı numaranızı içeren o veritabanını korumak için yapabileceğiniz hiçbir şey yok, ama durumdan en az etkilenmek için yapmanız gereken bir şey var: Üye olduğunuz tüm sitelerde farklı parolalar kullanın. Bir veritabanını ele geçiren hacker, oradan edindiği parolaları derhal popüler sitelerde denemeye başlar. Aynı parolayı başka yerlerde kullandıysanız o hesaplarınızı da ele geçirir.

Hacker'lar Google Glass ve akıllı saatler gibi giyilebilir teknolojileri hedef almaya başladı mı?

Şimdilik hayır. Genel kural olarak hacker'lar en çok kullanılan sistemlerde açık bulmaya çalışır, böylece bir seferde daha fazla kullanıcıyı etkileyebilirler. Giyilebilir teknolojiler henüz yaygın olarak kullanılmadığı ve pratikte çok işe yaramadığı için hacker'lar için iyi hedefler değildir. Yine de bazı güvenlik uzmanları bu cihazların da hack'leneceğini kanıtlamak için kuramsal saldırılar üzerinde çalışıyor. Bu tip cihazlar yaygınlaştıkça hacker'ların hedefi haline gelecekleri kesin.

Güvenlik yazılımları eskisine kıyasla daha az "yanlış pozitif" mi üretiyor?

Bir antivirüs yazılımının taradığı dosya gerçekte zararlı olmamasına rağmen o dosyanın hatalı bir şekilde zararlı olarak tanımlanmasına "yanlış pozitif" deniyor. Antivirüs yazılımları, özellikle popüler dosyalarda artık daha az yanlış pozitif üretiyor ve bu hatayı da daha hızlı gideriyor. Bunu mümkün kılan şey, bulut teknolojileri. Eskiden antivirüs imzaları belli aralıklarla bilgisayarınıza indirilir, virüslü olabilecek dosyalar o imzalarla karşılaştırıldı. Virüslerin tanımlanmasında bir hata yapıldıysa o imzanın düzeltilip size ulaştırılması birkaç gün sürebiliyordu. Şimdi ise antivirüs yazılımınız zararlı olduğundan şüphelendiği dosyanın imzasını buluta gönderiyor, o dosyayla ilgili en güncel bilgiyi anında alıyor.

GÜVENLİK UYARISI

5 milyon Gmail parolası sızdırıldı

Bir Rus forumunda 5 milyona yakın Gmail adresi, parolalarıyla birlikte yayımlandı. Google, bu bilgilerin kendi sunucularından çalınmadığını, zaman içinde farklı kaynaklardan çalınarak derlenmiş bilgiler olduğunu açıkladı. Parolaların çoğu ya yanlış ya da çoktan değiştirilmişti ama Google, parolaların %2'sinin hâlâ çalıştığını tespit etti ve kullanıcıların parolalarını otomatik olarak sıfırladı. Adresinizin bu listede olup olmadığından emin olmak isterseniz isleaked.com adresine girin. Eğer parolanızın ilk iki karakterini karşınızda görürseniz o parolayı kullandığınız her yerde derhal değiştirin.

Microsoft mağazalarında temizlik

Kullanıcıları dolandırma amacıyla geliştirilen uygulamaların Microsoft'a ait uygulama mağazalarında giderek daha fazla yer edinmesi eleştiri topluyordu. Microsoft, Windows Mağazası ve Windows Phone Mağazası'ndan 1.500'den fazla uygulamayı attı. Hem mevcut hem de yeni gönderilecek uygulamalar için gizlilik ilkelerinde değişikliğe giden şirket, yeni ilkelerine uymayan uygulamaları mağazalardan çıkarmaya devam edecek.

Android şifreleniyor

Google, Android'in gelecek sürümünün varsayılan olarak tüm kullanıcı verilerini şifreleyeceğini açıkladı. Android telefon ve tabletlerde 2011'den beri tercihe bağlı bir şifreleme özelliği bulunuyordu ama birkaç ay içinde çıkması beklenen Android L sürümünde cihazın kurulmadan itibaren şifreleme standart hale gelecek. Böylece, Google da dahil olmak üzere telefonun şifresini bilmeyen hiç kimse içindeki verilere erişemeyecek. Şifrelenmemiş bir telefon elinizdeyse bazı kişisel verilere erişmek mümkün oluyor, ancak şifreleme işlemi işlemci gücü gerektirdiği için herkes tarafından tercih edilmeyordu.

SÖZLÜK

Güvenlik terimlerini açıklıyoruz

TorrentLocker

Avustralya'yı hedefleyen bir fidyeci yazılım.

Fidyeci yazılımları (ransomware) geliştirmek çok zor bir iş olduğu için piyasada henüz çok az örnek var. Güvenlik şirketi iSIGHT Partners, TorrentLocker adı verilen yeni bir fidyeci yazılım keşfetti. Görüntüsü CryptoLocker ve CryptoWall gibi zararlılara benzese de kodları çok farklı. TorrentLocker, spam e-postalar aracılığıyla yayılıyor. TorrentLocker'ın yeni bir becerisi yok ve dosyaları şifrelemek için internet bağlantısına ihtiyaç duyuyor, yani rakiplerinden daha zayıf olduğu söylenebilir. CryptoLocker gibi TorrentLocker da dosyaları

çözmek için Bitcoin talep ediyor. Bu zararlının şimdilik sadece Avustralya'daki kullanıcıları hedeflediği tespit edildi. Güvenlik araştırmacıları TorrentLocker'ın şifrelemesini kırmayı başardı ama buna karşılık zararlının yeni varyasyonları ortaya çıktı.

Cep hesap makineleri

Ekonomik ve cepte taşınabilen hesap makinelerinin hikâyesini anlatıyoruz.

Elektronik masaüstü hesap makineleri 1960'ların başlarında görülmeye başlandı. İlk örneklerden olan Anita serisi İngiltere'de Bell Punch Company tarafından üretiliyordu. Buna rağmen, dönemin vakum tüpü teknolojisi bu makinelerin potansiyelini kısıtlıyordu. En ucuz model bile on binlerce liraya mal oluyordu ve makineler aşağı yukarı 15 kilo olduklarından, bırakın cebe girmeyi, taşınamıyorlardı bile. Ancak birkaç yıl içinde teknolojiye yeni buluşlar hızlı değişimleri beraberinde getirdi.

Entegre devreli hesap makineleri

Entegre devre teknolojisi, üreticilerin daha az güç tüketen daha küçük aygıtlar üretmelerini sağladı.

Texas Instruments (TI), şirketin entegre devre tasarım ve üretim yetkinliklerini ortaya koyabilecek ideal aygıtın hesap makinesi olduğuna karar verdi. 1967'da çıkan TI Cal-Tech cihazı, temel hesaplamaları yaparak sonuçları termal kâğıt çıktı halinde veriyordu.

Japonya'dan Sharp Electronics gibi rakip şirketler, giderek daha fazla matematiksel fonksiyonu gerçekleştirebilen daha gelişmiş modeller ortaya çıkardılar.

Kurtarıcı LCD'ler

Ancak tasarımcılar hâlâ tatmin olmuş değillerdi. Kâğıt çıktılar ideal bir çözüm değildi ve katot ışın tüplü (CRT) monitörler de pratik bir kullanım sunamıyordu.

LCD'nin icadı hesap makineleri için de kurtuluş oldu. İlk çıkan kaba, pahalı ve çok güç tüketen sürümler bile CRT'den daha fazla potansiyel sunuyorlardı.

1971 yılında yapılan Bowmar 901B, ilk

LCD'li örneklerden biriydi. Sigara paketi büyüklüğündeki bu hesap makinesi 8 basamaklı göstergeye ve şarj edilebilen pile sahipti. Sonraları Amerika'da Craig ve İngiltere'de de Commodore olarak yeniden adlandırıldı. Aynı tarihlerde Japon Busicom şirketi daha küçük olan LE-120A hesap makinesini piyasaya çıkardı.

Ekonomik

1972'de entegre devre ve LCD alanlarındaki gelişmeler, üretim giderlerini hatırı sayılır miktarda düşürdü. Casio ve Rapid Data ve Digtrex gibi firmalar ürettikleri modelleri 100 doların altındaki fiyatlara satmaya başladı. Böylece halkın ve işletmelerin hesap makinesine ilgisi giderek arttı.

En göze çarpan ürünlerden bir tanesi olan HP-35, dünyanın ilk bilimsel fonksiyonlar içeren cep tipi hesap makinesiydi. Ters Polonya Notasyonu (RPN) denilen hesaplama yöntemini kullanan HP serisi, tasarım klasiklerinden biri olmayı başardı ve bugün bile cazibesini korumaktadır.

O sıralarda Clive Sinclair, "Sinclair Cambridge" serisi ince hesap makinelerini çıkardı. Sinclair Scientific modeli de RPN kullanıyordu ve temel trigonometri, log/antilog fonksiyon hesaplamalarını yapabiliyordu. Daha önceki Sinclair modelleri gibi o da kendi kendinize monte edeceğiniz bir set halinde satılıyordu ve böylece maliyeti düşüyordu.

Yayılmaya

1974'te hesap makineleri iyice yaygınlaşmaya başladı. Rekabet şiddetliydi ve bazen de adaletsiz hale geliyordu çünkü uluslararası patentler kasıtlı olarak

geciktiriliyordu. Texas Instruments'ın "minyatür elektronik hesap makinesi" patenti (bit.ly/minyatur205) 1974'te alınmasına rağmen Japonya'da 1978 yılına kadar tanınmadı, bu gecikme ülkenin kendi üretimine yardımcı oldu.

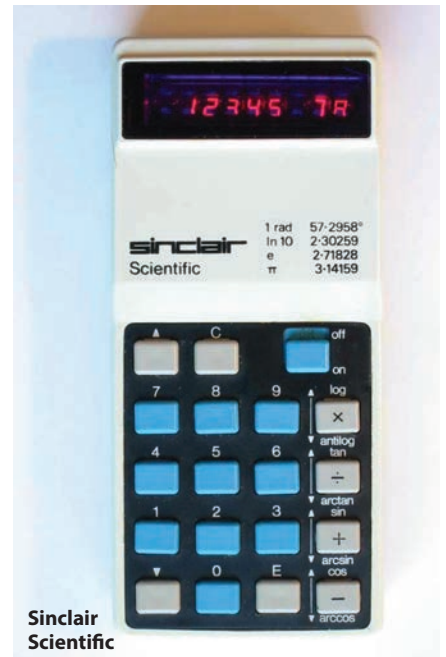
Çoğu hesap makinesi aşağı yukarı aynı özelliklere sahipti ve asıl fark yaratan özellik fiyat oluyordu. Sonuçta tüm firmalar bu hızla ayak uyduramadı ve birçok hesap makinesi üreticisi işlerini bırakmak zorunda kaldı.

Herkes için

1970'lerin sonlarına doğru parlak, az güç harcayan LCD ekranlar fiyatların daha da düşmesini sağladı. Ünlü TI-30 (muhtemelen bugüne dek en çok satılan bilimsel hesap makinelerinden biri) 1977 yılında sadece 20 dolardı.

Bir iki yıl sonra 10 dolardan ucuza satılan hesap makineleri, güneş enerjisiyle çalışan piller gibi buluşlarla birlikte ortaya çıktı.

Ekonomik hesap makinelerinin kullanımı öğretmenler açısından bir ikilem yarattı. Çoğu öğretmen, öğrencinin akıldan aritmetik hesap yapma kabiliyetini kötü yönde etkilediğini düşünerek hesap makinelerini sınıflarda yasaklanmasını istedi. Hesap makinelerinin tamamen yasaklanmasının mantıklı bir şey olmadığı zamanla ortaya çıksa da ne zaman kullanılıp ne zaman kullanılmayacağı hâlâ tartışma konusu.

Sinclair Scientific

HP-35 RPN bilimsel hesap makinesi

APPLE MEVSİMİ

TEKNOLOJİ DÜNYASININ MERAKLA BEKLEDİĞİ ELMALAR BİR BİR ORTAYA ÇIKIYOR! APPLE'IN ALTINCI NESİL TELEFONLARINI, AKILLI KOL SAATİNİ VE iOS 8 İŞLETİM SİSTEMİNİ DEĞERLENDİRİYORUZ.

9

Eylül 2014 Salı günü ABD'nin California eyaletinde saatler sabah 10'u gösterdiğinde

teknoloji dünyası tek bir kaynaktan gelecek haberlere kilitlenmişti. Böyle etkinlikleri daha önce de görmüştük. Bloglarda ve haber sitelerinde dedikoduları okumuş, ne gibi yenilikler görebileceğimizi kafamızda kurgulamış, arkadaşlarımızla tartışmıştık.

Konu, yine bir Apple lansmanıydı...

Ama bu lansmanda bir şeylerin farklı olacağını hissediyorduk. Etkinlik mekânı olarak DeAnza College'ın tarihi Flint Center sahnesi seçilmişti. 1984'te bu sahnede Steve Jobs ilk Macintosh bilgisayarı tanıtmıştı.

Anlaşılan o ki ilk lansmanın 30. yıl dönümünde Apple yine teknoloji dünyasını sarsacak bir şeylerin duyurusuna ortam hazırlıyordu. Steve Jobs'ın ölümünün ardından Apple yine tuhaf ama şahane bir gösteriye imza atabilecek miydi acaba?

DEDİKODULAR BİTMEK BİLMEDİ

Elbette bu mekân seçimi bir rastlantıdan ibaret de olabilirdi, zira

Jobs'ın ölümünden sonraki Apple lansmanları şimdiye pek de parlak geçmemişti. Elbette ufak güncellemeler, mevcut başarılı ürünlerin varyasyonları ve kullanışlı yeniliklerle karşılaştık: iPad mini ve Touch ID parmak izi okuyucu gibi yenilikler öne çıktı ama genelleme yapacak olursak son yıllarda kendi ürün kategorisini şekillendirecek yeni bir Apple ürünüyle tanışmadık. Steve Jobs, 2007'de iPhone ile ve 2010'da iPad ile bunu başarmıştı.

Aylar önce başlayan söylentiler, Apple'ın bu kez iddialı bir şeyler peşinde olduğunu gösteriyordu. Etkinlikte iPhone 6'nın tanıtılması neredeyse kesindi çünkü Apple'ın yıllık iPhone çıkarma vakti gelmişti ama asıl beklenti, Amerikalı teknoloji devinin artık giyilebilir teknoloji pazarına girmesiydi. Dedikodu blogları, yıllardır beklenen iWatch adlı akıllı saatin artık gerçek olacağını iddia ediyordu. Etkinliğin Flint Center'da gerçekleşeceği kesinleşince, mekânda süregelen hazırlığın fotoğrafları da sosyal medyaya düşmeye başladı. Apple, Flint Center'ın hemen yanına devasa, kutu şeklinde bir beyaz yapı inşa etmişti. Bu, etkinliğin sıradan bir ürün tanıtımı olmayacağını işaretliydi. Ayrıca ziyaretçiler

"Girilmez - Özel etkinlik" ibareleriyle ve plaza girişini koruyan güvenlik görevlileriyle karşılaşıyordu.

Aylardır konuşulan iPhone 6 ve iWatch'la ilgili bazı olası bilgiler de sızmaya başlamıştı.

ETKİNLİK ZAMANI

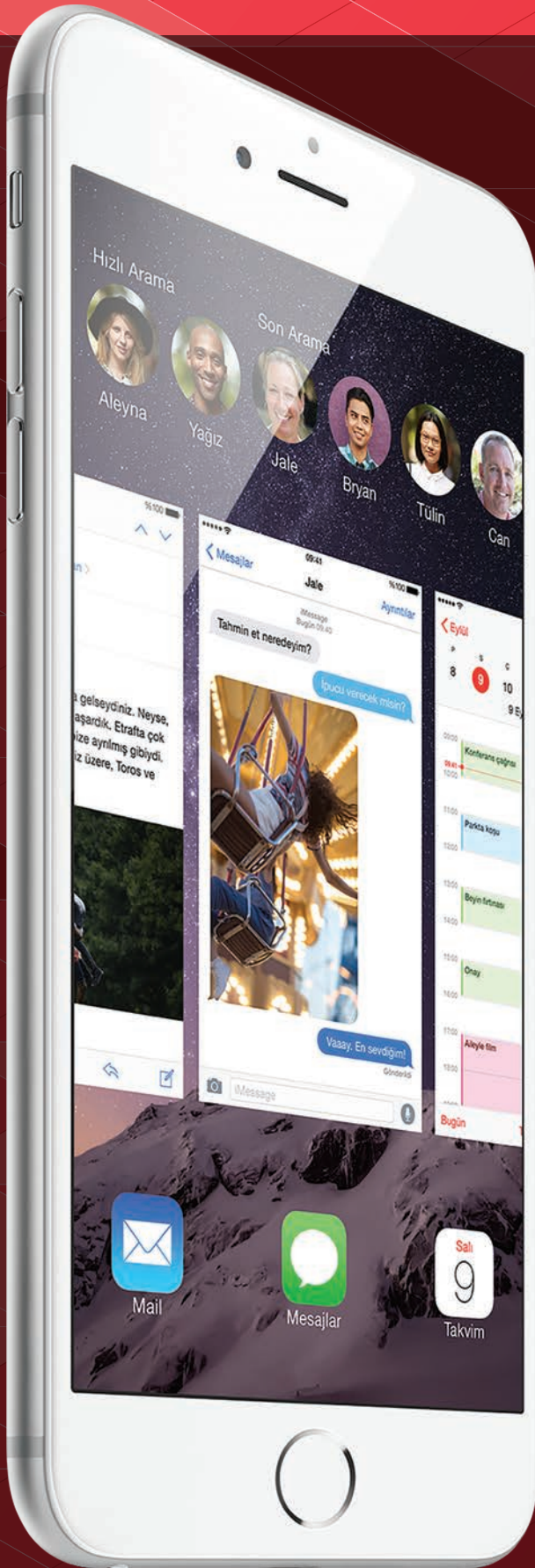
Anlaşılan o ki 9 Eylül'deki etkinlik, Steve Jobs'ın ilk iPhone'u tanıtmasından bu yana gerçekleşen en önemli etkinliklerden biri olacaktı. Peki, Apple tarihinin en önemli günlerinden biri nasıl geçti dersiniz? Cevap, oldukça iyi!

Tamamen beklendiği gibi iPhone 6 gün yüzüne çıktı ve uzun zamandır beklenen "iWatch" da tanıtıldı ama bir farkla: Adı herkesin beklediği gibi iWatch değil, Apple Watch olmuştu. Üstelik Apple Watch, oldukça dramatik bir şekilde tanıtıldı...

Steve Jobs'ın bir alışkanlığı vardı.

Tim Cook,
Apple'ın yeni ürünlerini tanıtırken oldukça heyecanlıydı.

İnsanlar ne ister?

Elbette yeni iPhone çıkmadan önce ortada sayısız dedikodunun dönmesi yeni bir şey değil. Bu sefer de dedikodu blogları boş durmamıştı: Telefonun adından tasarımına, teknik özelliklerinden yazılımsal özelliklerine kadar birçok ayrıntı ortaya çıkmıştı bile.

Apple'ın alışkanlıklarına bakılırsa cihazın iPhone 6 adını alması kesin gibiydi ama New York Times ve Wall Street Journal gibi güvenlik bazı kaynaklar telefonun kasa tasarımında ciddi değişikliğe gidileceğini yazdılar. Sızan fotoğraflar da ilk iPhone'a

benzer yuvarlatılmış köşe ve kenarları gözler önüne seriyordu.

Ayrıca iPhone 6'da ekran kırılmalarını önleyen safir cam kullanılabileceği ve ekranın kavisli olabileceği de konuşuluyordu. Bu tip söylentiler önceki modelde de yayılmış ama fos çıkmışlardı.

Apple, geçen yıl iki farklı model tanıtarak her yıl tek telefon çıkarma geleneğini bozduğu için, bu yıl da 4,7 inç ve 5,5 inç olmak üzere iki farklı model çıkması bekleniyordu.

► Yeni ürünleri tanıtıp tam sahneden incekken arkasını döner, "Ama bir şey daha var." derdi. iPod mini, iPod shuffle, MacBook Pro, FaceTime gibi yeniliklerle böyle anlarda tanışmıştık. Steve Jobs'ın ölümünden sonra bu laf hiç kullanılmamıştı; ta ki yeni CEO Tim Cook, iPhone 6 tanıtımını bitirdikten sonra "Bir şey daha var..." diyene kadar.

BÜYÜK İPHONE

Ama önce iPhone'la başlayalım. Yeni iPhone'larda en çok öne çıkan yenilik, telefonların boyutlarıydı. Tim Cook, bugüne dek yapılmış en büyük iPhone olan iPhone 6'yı tanıttıktan sonra hız kesmedi ve daha da büyüğünü tanıttı: iPhone 6 Plus. Duyurulan yeni telefonlar, dedikoduların yarattığı beklentilerle neredeyse tamamen aynıydı.

iPhone 6'nın çapraz ekran genişliği 4,7 inç (12 cm), iPhone 6 Plus'ın ise 5,5 inç (14 cm). Küçük kardeşin ekran çözünürlüğü 1334 x 750 piksel iken büyüğü ise 1920 x 1080 piksel, yani Full HD. Her iki modelde de ekran teknolojisi geliştirilmiş. Apple'ın zaten bayıldığımız Retina ekran teknolojisi artık Retina HD adını alıyor. Ayrıca 6,9 mm ve 7,1 mm kalınlıklarıyla her iki model de iPhone 5s'ten daha ince.

Söylentiler bir noktada daha doğru çıktı: Önceki iPhone modellerinin düz kenarlarının yerini yuvarlatılmış kenarlar aldı. Ayrıca pil ömrü ve kamera da geliştirildi. Yeni iPhone 6 Plus sahipleri ise iPhone'u yatay olarak da kullanabilecek. Ana ekran düğmesine iki kez dokununca tek el modu etkinleşecek: Bu modda tüm ekran aşağı kayıyor, böylece en tepedeki düğmelere bile başparmağınızla

erişebilirsiniz. Safari'de parmağınızı sürükleyerek önceki veya sonraki sayfaya

geçmek mümkün oluyor. Açma/kapama düğmesi de telefonun tepesinden kenara taşınmış.

DEĞİŞİKLİK SADECE GÖRÜNTÜDE DEĞİL

Yeni telefonların içindeki yenilikler de bir o kadar etkileyici. Her iki modelde de Apple'ın yeni 64 bit A8 işlemcisi kullanılıyor. Apple'ın iddialarına göre bu işlemci, ilk iPhone'dakinden 50 kat daha hızlı. Tabii bu biraz abartılı bir iddia ama yine de A8 gerçekten yüksek performans sunuyor. Etkinlik sırasında sergilenen oyun demoları da bunu kanıtlar nitelikte: Oyun geliştiricileri yeni iPhone'lar için çok detaylı grafiklere sahip üç boyutlu oyunlar geliştirebilecek.

Yeni iPhone'larda yeni M8 yardımcı işlemci de yer alıyor. Hareket hesaplarını yapan bu yardımcı işlemciye barometre (basınçölçer) eklendi. Bu sayede iPhone 6'lar artık ne kadar yükseğe tırmandığınızı, yürüdüğünüzü mü yoksa bisiklete mi bindiğinizi anlayabilecek.

Her iki modelde de yine 8 megapiksel kamera var ama sensör yenilenmiş. Bu noktada, çözünürlüğün tek başına o kadar önemli olmadığını hatırlatmamızda fayda var: Piyasadaki bazı ucuz telefonlarda bile 13 MP kamera var ama Apple'ın gelişmiş sensörleri onlardan çok daha kaliteli fotoğraflar çekiyor. Apple, yeni sensöründe DSLR fotoğraf makinelerinde kullanılan teknolojilere yer verdiğini söylüyor ve bu özelliğe Focus Pixels adını veriyor.

iPhone 6 ve 6 Plus'ın yuvarlak hatları ilk iPhone'u anımsatıyor.

iPhone'ların kameraları giderek gelişiyor ve profesyonel makinelere yaklaşıyor. Yukarıdaki fotoğraf iPhone 6 ile çekilmiş.

Yeni sensörle düşük ışıklı ortamlarda daha iyi çekimler yapılabilecek. Yüz algılama özelliği hızlanmış, böylece kamera çok daha hızlı şekilde yüzlere odaklanarak daha net fotoğraflar çekecek. Arka arkaya çekim modu ön kameraya da eklendi, böylece saniyede 10 özçekim (selfie) çekebileceksiniz.

APPLE'IN SAATI

Apple etkinliklerinde bugüne kadar yeni iPhone'lar hep günün yıldızları olmuştu, ama 9 Eylül'de sunumun iPhone kısmı epey hızlı ilerledi. iPhone 6 ve iPhone 6 Plus başarılı ve ilgi çekici telefonlar olsa da itiraf edelim ki büyük yankı uyandıracak yenilikler içermiyorlardı. iPhone'ların hemen ardından Apple, yeni mobil ödeme servisi Apple Pay'i tanıttı ama seyirciler hâlâ tatmin olmamıştı. İşte o zaman Tim Cook, Steve Jobs'ın ölümünden beri ilk kez sihirli sözleri söyledi: "Bir şey daha..."

Seyirciler artık büyük bir şeyin tanıtımına, belki dünyayı değiştirecek bir ürüne, Jobs'ın ölümünden sonra Apple'ın yenilikçiliğinin sona ermediğinin kanıtlanmasına hazır. Yıllardır beklenen ürünün ilk görüntüleri ekranda belirdi.

TASARIMIN ZAFERİ

Apple Watch'un "klas" bir cihaz olduğu ilk bakışta belli oluyordu. Hem tasarım hem de mühendislik açısından en üst düzey giyilebilir teknolojileri meydan okuyacak şekilde geliştirilmişti. Watch'un tasarımı herkesi kendine hayran bırakmıştı. Safir cam ekrandan, altı farklı değiştirilebilir kayıştan etkilenmemek mümkün değildi. Baklalı paslanmaz çelikten klasik tokalı deri kayışa, spor kordondan deri halkaya uzanan ve çok farklı tarzlara hitap eden bu kayışlar, kol

saati fanatiklerinin bile takdirini kazandı. Saat sektörünün nedense yüzlerce yıldır akıl edemediği ya da kullanmaktan kaçındığı "değiştirilebilir kayış" yöntemi o kadar basit ki, pek çok kişi birden fazla kayışa da para harcayacak gibi görünüyor.

Apple Watch'un 38 ve 42 mm olmak üzere iki farklı boyutu; Watch, Watch Sport ve Watch Edition olmak üzere üç koleksiyonu olacak. Edition modellerinde 18 ayar sarı veya roze altın kasa kullanılıyor, yani Apple bu ürünüyle lüks saat tutkunlarına da hitap ediyor. Saatler çok sayıda farklı

İletişimin yeni yolları

Watch'un diğer ilginç özellikleri arasında Digital Touch özellikleri var. Saatin sağındaki büyük düğme arkadaş listenizi açıyor. Onlarla iletişim kurmanın dört farklı yolu var: çizim, Walkie-Talkie, Tık ve kalp atışı.

Parmağınızı kullanarak ekranda bir şeyler çizebilirsiniz. Arkadaşınız yaptığınız çizimi canlı olarak izleyebilir ve size aynı şekilde yanıt verebilir.

Walkie-Talkie bildiğimiz telsiz gibi çalışıyor. Yerleşik mikروفon ve hoparlörü kullanarak sesli mesaj alıp gönderebilirsiniz.

Tık, Facebook'taki dürtmeye benzer bir şey; ama bu kez arkadaşınızı gerçekten dürtüyorsunuz! Onu düşündüğünüzü hatırlatmak için tık gönderdiğiniz arkadaşınız bunu bileğinde titreşim olarak hissediyor.

Son olarak, hiç alışık olmadığımız tuhaf bir iletişim yöntemi var: Ekrana iki parmağınızı bastırdığınızda Watch'taki nabız sensörü kalp atışınızı kaydediyor. Ardından buna titreşim halinde arkadaşınıza gönderebilirsiniz.

APPLE MEVSİMİ

► kadrarla geliyor ve istediğiniz anda saat kadrarını değiştirerek görünümü özelleştirebiliyorsunuz. Apple, ilk etapta 11 farklı kadrar tanıttı. Bunlar arasında Mickey Fare de var, güneşin konumunu gösteren de. Apple Watch modelinin paslanmaz çelik ve alüminyum olmak üzere iki alaşım seçeneği var. Bunlar da ikiye renk seçeneğine sahip: gri paslanmaz çelik ve uzay siyahı paslanmaz çelik ile gümüş rengi alüminyum ve uzay grisi alüminyum. Anlaşıldığı üzere Apple Watch, şirketin bugüne kadar çıkardığı en kişiselleştirilebilir cihaz. Seçenekler o kadar fazla ki herkesin kendi zevkine hitap eden bir Apple Watch yaratması mümkün. Apple da saatin bu yönünü öne çıkarmaktan çekinmiyor çünkü başka hiçbir giyilebilir teknoloji bu kadar kişiselleştirilebilir değil.

Tim Cook, etkinlik sırasında şöyle konuştu: "Apple, dünyayı, kendi sınıflarını baştan tanımlayan birçok ürünle tanıştırdı: Mac, iPod, iPhone ve iPad. Şimdi Apple, insanların hayatlarını zenginleştiren devrimsel bir ürünle dünyayı bir kez daha büyülemek istiyor. Bu, şimdiye kadar yarattığımız en kişisel ürün." Tim Cook'un bu sözlerine Apple'ın Tasarımdan Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı Sör Jony Ive da basın bülteninde şu eklemeyi yapıyor: "Apple Watch ile çeşitli teknolojilerin yanı sıra giyilmek üzere tasarlanmış bir aygıt için tamamen yeni bir kullanıcı arabirimi geliştirdik. Bu aygıt, fiziksel nesneyle kullanıcının arabirimi arasındaki sınırı ortadan kaldırıyor. Benzersiz bir

kişiselleştirmeyi olanaklı kılan eksiksiz bir ürün serisi yarattık."

AYRINTILARA TAKILMAK

Apple, ayrıntılara çok takılan bir şirket. Ve bu şirket bir şeyi "iPod Click Wheel (tıklanabilir tekerlek) ve iPhone Multi-Touch'tan (çoklu

dokunmatik ekran) beri en devrimsel navigasyon aracı" olarak tanımlıyorsa orada bir durmak gerekir. Apple Watch'taki kurma düğmesi Digital Crown adını alıyor. Geleneksel kol saatlerinde saati ve tarihi ayarlamak ve zembereği kurmak için kullanılan bu düğme, Apple Watch'ta içeriği büyütme ve kaydırmak için kullanılacak. Apple Watch'un ekranı dokunmatik ama şirket, iPhone'daki iki parmakla yaptığımız sıkıştırma ve açma hareketinin bu küçük ekranda pratik olmadığını fark etmiş. Digital Crown'ı çevirerek büyütme ve kaydırma işlemleri daha hızlı ve doğru şekilde yapılıyor. Ayrıca düğmeye basarsanız Ana Ekran'a dönüyorsunuz, basılı tutarsanız Siri çalışıyor.

Tim Cook, Watch'u geliştirirken amaçlarının bileğe takılan küçük bir iPhone yaratmak olmadığını vurguladı. Böyle bir aygıt, kullanıcı deneyimini çok fazla kısıtlardı. iPhone'un bu boyutta bir ekrana sığması çok zor arabirimini taşımak yerine, Apple, küçük bir aygıtın gereksinimlerini göz önünde bulundurarak arabirimi sıfırdan tasarladı.

Bu yeni arabirimde kullanımı kolaylaştıran özelliklerden biri de Force Touch: Ekrana normalden daha sert basarsanız Apple Watch

bunu algılıyor ve uygulamayla ilgili bazı komutları ekrana getiriyor. Bunu bilgisayardaki sağ tıklama gibi düşünebilirsiniz. Watch'ta Taptic Engine adı verilen bir titreşim motoruyla dahili hoparlör de var. Apple, uyarı ve bildirimleri size hem duyurmak hem de hissettirmek için bunları kullanacak.

Yenilikçi özellikler bunlardan ibaret değil tabii. Örneğin iOS 8'de gelen Handoff entegrasyonu Apple Watch'ta da destekleniyor. Böylece, Watch'ta okumaya başladığınız bir e-postayı iPhone'unuzda tamamlayabilirsiniz. Elbette bu minik ekranda yazı yazmak mümkün değil ama mesajlarınızı Akıllı Yanıtlar veya dikte yöntemiyle yanıtlayabilirsiniz. Akıllı Yanıtlar, gelen mesajı analiz ederek verebileceğiniz olası yanıtları size seçenekler halinde sunuyor. Mesela "Pizza mı yiyelim, köfte mi?" şeklinde bir mesaj aldığınızda karşınıza otomatik olarak "pizza, köfte, başka bir şey" seçenekleri gelecek istediğinize dokunarak arkadaşınıza anında yanıt verebileceksiniz. Ne yazık ki bu özelliğin Türkçe desteği yok. Dikte yöntemi konuşarak mesaj yazmanızı sağlıyor. Türkçe dikte desteğinin olacağını tahmin ediyoruz.

Bakışlar adlı özellik sayesinde en önemli bilgiler tek ekranda toplanıyor. Örneğin kadrarın yukarı kaydırarak o anki konumunuzu, yaklaşan toplantıları ve borsadaki hisselerinizi görebilirsiniz.

Apple Watch, Apple'ın mobil ödeme sistemi Apple Pay'i de destekliyor ama Apple Pay şimdilik sadece ABD'de kullanılabilecek.

SAĞLIKLI SAATLER

Apple'ın son zamanlarda tüm

ürünlerinde öne çıkardığı sağlık ve fitness da Apple Watch'ta önemli bir yer kaplıyor. Aktivite adlı yeni uygulama, gün içinde sizi motive ederek daha fazla fiziksel aktivitede bulunmanızı, daha az oturup daha sağlıklı olmanızı sağlayacak. Ona eşlik eden Antrenman uygulaması ise kardiyo çalışması yapan kişilere önemli sayısal bilgileri sunacak. Apple Watch zamanla hareket alışkanlıklarınız öğrenerek size günlük hedefler de önerecek.

Watch, iPhone'unuzun GPS ve Wi-Fi'ni kullanarak günlük aktivitelerinizi sürekli olarak nabız sensöründen gelen bilgilerle eşleştirecek, kaç kalori yaktığınızı ve ne sıklıkta ayağa kalktığınızı tespit edebilecek. Tüm bunlar gösteriyor ki Watch, sağlık ve fitness açısından da öne çıkan bir cihaz.

Eğer halihazırda bir uygulama geliştiriciyseniz Apple bu yılın sonlarında WatchKit adını verdiği geliştirme kitini yayımlayacak. Bu sayede Apple Watch'a özgü uygulamalar da geliştirebileceksiniz.

Çıkış tarihi ise nispeten belirsiz denebilir. Tim Cook, Apple Watch'un "2015 başlarında" piyasaya çıkacağını ve fiyatların 349 dolardan başlayacağını duyurdu. Yani henüz kesin bir tarih ve kesin fiyatlar yok. Öte yandan, bu başlangıç fiyatının ABD fiyatı olduğunu ve Türkiye'de her zamanki gibi yaklaşık %50 daha fazla olacağını hatırlatmak gerek. Yani

giriş fiyatının 1.000 - 1.200 TL aralığında olmasını bekleyebiliriz. Ayrıca Apple Watch'u kullanabilmek için bir de iPhone sahibi olmanız gerekiyor. iOS 8 yüklü iPhone 5 ve daha yeni modeller destekleniyor.

GÜZEL BİR GÜN APPLE İÇİN

Flint Center'daki o büyük gün, ünlü rock grubu U2'nun canlı çaldığı "The Miracle (Of Joey Ramone)" şarkısıyla sona erdi. Şarkıya son bir duyuru da eşlik etti: Apple, yıllardır albüm çıkarmayan U2'nun yeni albümü Songs of Innocence'i tüm iTunes müşterilerine hediye ediyordu. Eğer bir iPhone, iPad veya iPod sahibiyse Müzik uygulamasına girdiğiniz zaman Songs of Innocence'in müzik arşivine otomatik olarak eklendiğini göreceksiniz.

Sahne ışıkları sönmüş sosyal medya çoktan çalkalanmaya başlamıştı bile. Yorumlara bakılırsa Tim Cook başarılı bir etkinlik sahnelemişti. Hatta Cook'un Apple'ın başında olduğu üç yıl içindeki en gururlu günü denebilirdi.

Apple'ın yeni ürünleri her zamanki gibi başarıdan başarıya koşmaya başladı bile. Piyasaya çıktıkları ilk üç gün içinde 10 milyon iPhone 6 ve iPhone 6 Plus satıldı, mağazaların önünde alışıldık kuyruklar oluştu. 26 Eylül'de Türkiye'de piyasaya çıkan telefonlar da adeta kapışıldı. İstanbul'daki Apple Store önünde önceki günden itibaren kuyruk oluştu, ön siparişle satılan telefonlar kısa sürede tükendi. Dergimiz baskıya girerken Apple Türkiye'nin internet mağazasını kontrol ettiğimizde, yeni iPhone siparişlerinin 2-3 hafta sonra teslim edileceği belirtiliyordu.

9 Eylül 2014 Salı günü Apple, iPhone'un ilk duyurulduğu günden sonraki en önemli sunumunu yapmıştı. Tim Cook'un devri daha yeni başlıyordu. Anlaşılan o ki bu yılki elmalar her zamankinden daha lezzetli olacak.

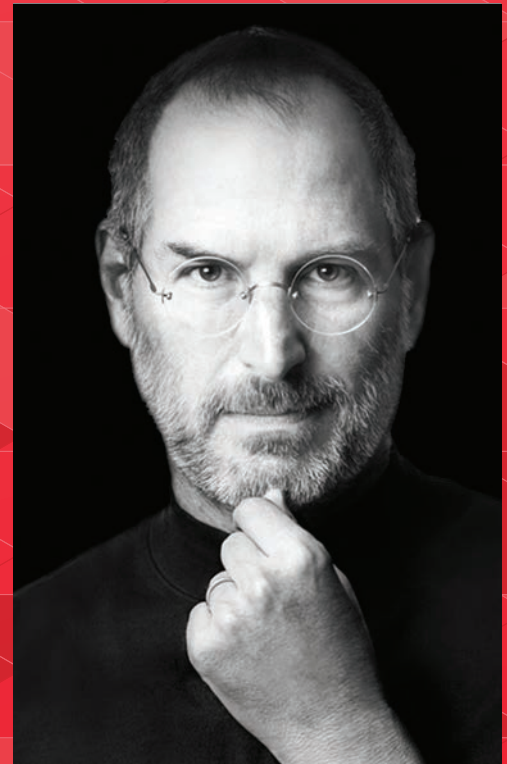
Steve Jobs'ın mirası

Steve Jobs gibi efsanevi bir teknoloji liderinin yerini ne Tim Cook'un ne başka birinin doldurması kolay değil elbette. Bu nedenle Jobs, koltuğu devrederken Cook'a son bir tavsiyede bulunmuştu: "Sakin 'Steve olsa ne yapardı?' diye sorma."

Genellikle öyle görünsün de, Jobs'ın kararları her zaman mükemmel ve değiştirilemez değildi. Apple'ın tarihini okuyanlar bununla ilgili birçok örnek verebilir. Yine de Jobs'ın birkaç yıl önce "Apple'ın büyük iPhone yapma olasılığı" ile ilgili söyledikleri dikkat çekici. Örneğin ilk iPhone'un ekranı sadece 3,5 inç genişliğindeydi ve bu sayede tek elde tutulabiliyor, aynı eldeki parmaklarla kullanılabiliyordu. Rakip telefonların boyutları büyüdükçe Jobs "O cihazlar tek ele sığmıyor. Kimse onları satın almaz," diyordu. Jobs aynı zamanda iPad'in boyutunu da küçültmeyi düşünmüyordu.

"Phone" ve "tablet" sözcüklerinin birleşiminden oluşan ve anlaşılabilecek üzere tablet boyutuna yaklaşan telefonlar "phablet" adını aldı. Phablet'lerin hızlı yükselişi Jobs'ın haksız olduğunu kanıtladı ve iPad mini, Jobs'ın ölümünden yaklaşık bir yıl sonra piyasaya çıktı. Bu da iPad mini'nin henüz Jobs sağken geliştirilmeye başlandığını, yani Jobs'ın phablet gerçeğini kabullendiğini gösteriyor.

Tim Cook, ABC News kanalına verdiği bir röportajda Apple Watch'u geliştirmeye Jobs'ın ölümünden sonra başladıklarını açıkladı. Yani Jobs'ın bu üründen haberi yoktu. Kısacası Apple Watch, Steve Jobs'tan miras kalan herhangi bir fikri içermiyor. Öte yandan Cook, şirketin yaptığı her şeyde Jobs'ın "DNA"sının var olduğunu vurguluyor. Tim Cook'a göre Jobs, kurucusu olduğu şirketin 2011'den beri neler yaptığını ve giyebilir teknoloji alanına girdiğini görseydi gurur duyardı.

İPHONE 6 MI, İPHONE 6 PLUS MI?

APPLE'IN YENİ MODELLERİNDEN HANGİSİ SİZE DAHA UYGUN?

Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Apple iki farklı iPhone modeli duyurdu. Üstelik bu kez boyutları da

birbirinden farklı. Öyleyse hangisini satın almalı? Her ikisi de ucuz değil, ikisi de yeni özellikler içeriyor ve ikisi de önceki iPhone'lardan büyük ekranlara sahip. Öyleyse biraz daha ayrıntılı bir karşılaştırma yapmak gerekiyor.

Çoğu kişinin yeni, daha büyük iPhone'ları derhal bağrılarına basacağından eminiz. Önceki iPhone'lardan daha büyük bir Android veya Windows Phone telefonu kullanma şansınız olduysa ekstra ekran alanının faydalarını biliyorsunuz demektir. İtiraf etmeliyiz ki iPhone 5, 5c ve 5s günümüzün standartlarına göre küçük kalmaya başladı. Öte yandan, iPhone 6 ve iPhone 6 Plus artık eskisi kadar "cep dostu" değil. Pantolon cebini biraz zorlasalar da tek elle kullanılmaları o kadar zor değil çünkü Apple, arayüzü daha kullanılabilir kılmak için bazı geliştirmeler yapmış.

FİYAT

Her iki model de üç renge sahip: gümüş, altın ve uzay grisi. Ayrıca kapasite seçenekleri de aynı: 16, 64 ve 128 GB. Fark edeceğiniz üzere artık 32 GB seçeneği yok. iPhone 6 Plus elbette küçük kardeşinden daha pahalı. Kapasite sırasına göre fiyatlar şöyle:

iPhone 6: 2.349 TL, 2.649 TL, 2.949 TL

iPhone 6 Plus: 2.649 TL, 2.949 TL, 3.259 TL

EKRAN

Ekran, akıllı telefonların en önemli özelliklerinden biri. iPhone 6'nın 4,7 inç ekranı 1334 x 750 çözünürlüğünde, yani 5s'e kıyasla %38 daha fazla piksele sahip. iPhone 6'nın 5,5 inç ekranında ise çözünürlük 1920 x 1080'e çıkıyor, yani Full HD.

Piksel yoğunluğu bakımından her iki model de Galaxy Note 4 ve LG G3'te gördüğümüz Quad HD çözünürlüğe ulaşabilmiş değil.

Türkiye'de yeni iPhone'ları Apple Store, Apple Online Store, Apple Premium Reseller mağazaları ve mobil operatörlerden satın alabilirsiniz.

iPhone 6'nın piksel yoğunluğu iPhone 5s, 5c ve 5 ile aynı (326 ppi). iPhone Plus'ta ise bu değer 401 ppi. Karşılaştırmak gerekirse, LG G3'ün piksel yoğunluğu 538 ppi.

iPhone 6'nın karşıtlığı (kontrast) 1300:1 iken 6 Plus biraz daha iyi: 1400:1. Önceki iPhone'larda bu değerin 800:1 olduğunu düşünürsek iyi bir gelişme. Parlaklık ve renk dengesi iPhone 6 ve 6 Plus'ta aynı. eski iPhone'lara kıyasla görüş açısı genişletilmiş. Ekranları test eden bazı görüntü uzmanları, iPhone 6 Plus'ın dünyadaki en iyi LCD telefon ekranına sahip olduğunu söylüyor.

DONANIM

Kasanın içine girdiğimiz zaman iki model arasındaki farklar azalıyor. Her ikisinde de 64 bit A8 işlemci ve M8 yardımcı işlemci var. Bu durumda iki telefonun da aynı hızda olacağını düşünüyorsunuz. Ekran çözünürlüğü daha fazla olduğu için iPhone 6 Plus, zengin grafiklere sahip oyunlarda çok az daha yavaş çalışabilir. Bunun hissedilir bir fark olmayacağını düşünüyoruz.

Her iki modelde de NFC var ama Apple, bu özelliğin Apple Pay dışında kullanılamayacağını açıkladı. İtiraf edelim ki saçma bir kısıtlama ve muhtemelen bir süre sonra kaldırılacaktır. Daha hızlı kablosuz veri aktarımı için 802.11ac Wi-Fi standardı destekleniyor. Tabii bundan yararlanmak için modeminiz de bu standartla uyumlu olmalı. Bazı Android cihazlarda yıllardır bulunan barometre de nihayet yeni iPhone'larda yerini aldı.

Her iki model de 4G LTE şebekelerde 150 Mbps'ye kadar aktarım hızını destekliyor ama bilindiği üzere Türkiye'de henüz 4G yok. İki modelde de nano-SIM kart kullanılıyor.

KAMERALAR

Ön ve arka kameraların çözünürlüğü değişmedi ama iPhone 6 ve 6 Plus, iPhone 5s'ten daha iyi kameralara sahip. Öndeki 1,2 MP kameralar artık daha büyük bir diyaframa sahip. Yeni f/2.2 diyafram, eskisine kıyasla %81 daha fazla ışık yakalıyor. Bu da daha iyi alan derinliği, daha hızlı odaklanma demek.

6 ile 6 Plus arasında temel fark, 6'da dijital stabilizasyon, 6 Plus'ta optik stabilizasyon özelliğinin olması. Bu özelliğin "optik" olması, eliniz titrediğinde bunu telafi etmek için sensörün de gerçekten hareket ettiği anlamına geliyor. Dijitalde ise bu işlem yazılımla yapılıyor, yani görüntünün etrafı kırılıyor ve çözünürlük biraz azalıyor.

PİL

iPhone 6 Plus'ın en önemli donanımsal farkı, daha büyük bir pile sahip olması.

Apple resmi olarak açıklamıyor ama testlere göre iPhone 6'nın pili 1.810 mAh, 6 Plus'ın 2.915 mAh.

Karşılaştırmak gerekirse, Samsung Galaxy S5'inki 2.800 mAh.

Apple, 6 Plus'la 14 saat video izleyebileceğinizi, 24 saat 3G telefon konuşması yapabileceğinizi, telefonu 16 gün beklemede bırakabileceğinizi söylüyor. iPhone 6 ise 11 saat video, 14 saat 3G konuşma ve 10 gün bekleme sürelerine sahip. iPhone 6 Plus'ın ekranının daha büyük olduğu da dikkate alınırsa bu değerler etkileyici.

YAZILIM

Her iki telefon da iOS 8 işletim sistemiyle geliyor ama iPhone 6 Plus'ın bir farkı var: yatay ana ekran desteği. Yani telefonu iPad gibi yatay da kullanabiliyorsunuz. Ayrıca Mail gibi bazı uygulamalar yatayda görünüm değiştirerek daha verimli çalışabiliyor. iPhone 6'nın küçük ekranı nedeniyle bu özelliğe yer verilmemiş.

Geliştiriciler uygulamalarını güncelleyerek 6 ve 6 Plus'a uygun çözünürlüğe getirmeye başladı ama eski uygulamalar da "büyütülerek" çalışabiliyor.

Hangisini almalı?

Peki sonuç olarak altıncı nesil iPhone'lardan hangisini tercih etmeli? Doğru seçim için birkaç etken var: Gönlünüz kaç para harcamaya razı, büyük ekran mı yoksa küçük ekran mı istiyorsunuz, telefonunuzu video çekmek için kullanıyor musunuz?

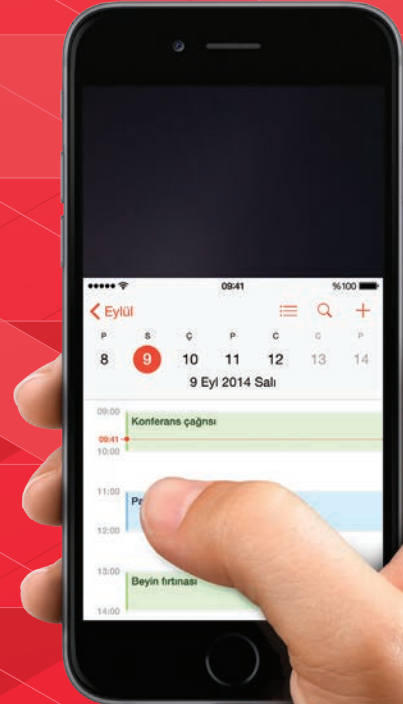
Apple, iPhone 6 Plus'ın şahane bir kamerası olduğunu açıkça belirtiyor. İstatistiklere göre iPhone şu anda dünyanın en popüler fotoğraf makinesi ve Apple artık video kamera dünyasını da ele geçirmek istiyor. Henüz kapsamlı testler yapmadık ama 6 Plus'la çekilen videoların harika olduğu iddia ediliyor.

Ekran boyutu bir tercih meselesi. Ofisimizde bununla ilgili küçük bir anket yaptık ve telefonlarını cebinde taşıyan erkeklerin iPhone 6'yı, çantasında taşıyan kadınlarınsa iPhone 6 Plus'ı arzuladığı ortaya çıktı.

Kapasite önemli bir mesele. Telefonunuzu sadece uygulamalar için kullanıyorsanız 16 GB yeterli ama bolca müzik ve fotoğraf da depolayacaksanız 64 GB'ye yönelin. Aslında Apple'ın giriş modelini 32 GB'den başlatmaması sürpriz oldu. Anlaşılan bu, giriş fiyatını hâlâ düşük gösterirken kullanıcıları daha pahalı modellere yönelten bir taktik.

Özet geçelim: Küçük, cepte taşınacak bir telefon arayanlar 64 GB iPhone 6'yı, çok fazla fotoğraf ve video çekecek olanlara 64 GB iPhone 6 Plus'ı tercih edebilir. Bizce 128 GB fazla pahalı ve o kapasiteyi doldurmanız zor.

Unutmayın ki iPhone 5s de hâlâ harika bir akıllı telefon ve satışı devam ediyor. Çok başarılı fotoğraf ve videolar çekebiliyor, 64 bit işlemciye sahip. NFC ve 802.11ac desteği yok ama bunlar şimdilik "olmazsa olmaz" özellikler değil.

iOS 8'İN GİZLİ ÖZELLİKLERİ

iOS 8'İN FAZLA GÖZ ÖNÜNDE BULUNMAYAN AMA İŞİNİZE YARAYACAK YENİ ÖZELLİKLERİNİ DERLEDİK.

Apple'in yeni telefonlarıyla birlikte iOS 8 işletim sistemi de çıktı. Hatta gelenek olduğu üzere Apple birkaç gün içinde ufak düzeltmeler içeren 8.0.1 ve 8.0.2 sürümlerini de yayımladı. Yeni sürüm; iPhone 4s ve daha yeni telefonlara, iPad 2 ve daha yeni iPad'lere ve 5. nesil iPod touch'a yüklenebiliyor. Güncellemeyi henüz yüklemiyorsanız cihazınızda Ayarlar uygulamasını açıp Genel > Yazılım Güncelleme yolunu izleyin. iOS 8 epey büyük bir güncelleme, dolayısıyla yüklemek için önce cihazınızdan bir şeyler silerek yer açmanız gerekebilir.

Güncellemeyi çoktan indirmiş ve en çok göze çarpan yenilikleri keşfetmiş olabilirsiniz ama daha derinlere gizlenmiş bazı özellikleri henüz fark etmemiş olmanız çok doğal. İşte onlardan 25 tanesi...

1 UYGULAMALARIN PİL KULLANIMI

Belli bir uygulamanın ne kadar pil tükettiğini görmek isterseniz Ayarlar > Genel > Kullanım > Pil Kullanımı yolunu izleyin.

Kullanım		Pil Kullanımı
Son 24 Saat	Son 7 Gün	
Ana ve Kilitli Ekran	%17	
Moves	%10	Arkaplan Etkinliği
WhatsApp	%9	
Badoo	%8	
Facebook	%6	Arkaplan Etkinliği
App Store	%6	
Viber	%5	
Haritalar	%4	

2 HARİTA'DA FLYOVER TURLARI

Harita uygulamasında bazı şehirlerde Apple'ın hazırladığı üç boyutlu turlara katılabilirsiniz. Örnek olarak "new york"u aratın ve 13B Flyover New York Turu" başlığı görününce "Başlat"a dokununuz. Desteklenen şehirlerin listesini bit.ly/flyover205 adresinde görebilirsiniz.

3 HIZLI CEVAP

Uzun zamandır beklenen bu özellik sayesinde artık bildirimlere hızlıca, ilgili uygulamayı açmadan cevap vermek mümkün. Bir bildirim (ön. mesaj) geldiği zaman aşağı çekerek hemen yanıt verebilir, işinize devam edebilirsiniz. Kilit ekranında bildirimleri yanıtlamak için kenara doğru çekmeniz gerekiyor. Üçüncü parti uygulamalar da bu özelliği desteklemek üzere güncellenmeye başladılar.

4 DİKTE

iPhone'un minik klavyesinde yazı yazmak sizi zorluyorsa Türkçe dikte özelliğinin hoşunuza gideceğinden eminiz. Yazı yazılan herhangi bir ekranda Boşluk tuşunun solundaki mikrofona dokununuz ve net bir şekilde konuşmaya başlayın. iOS konuşmanızı anında yazıya dökerek. Her cümlemin sonunda "nokta" demeyi unutmayın.

5 ÜÇÜNCÜ PARTİ KLAVİYELER

Android'in yıllardır sahip olduğu özellik nihayet iOS'te. Apple'ın standart klavyesini sevmiyorsanız farklı klavyeler ekleyebilirsiniz. Şimdilik sadece Fleksy'nin Türkçe desteği var (1,99 TL). İngilizce yazışmalar

yapıyorsanız ücretsiz SwiftKey'i deneyin.

6 BİLDİRİM MERKEZİ WIDGET'LARI

Artık bildirim merkezine başkalarının geliştirdiği uygulamalarla ilgili ufak kutular eklemek, böylece önemli ve güncel bilgilere anında ulaşmak mümkün. Bildirim merkezini aşağı doğru çekip Bugün ekranındaki Düzenle düğmesine dokunursanız desteklenen widget'ları ekleyebilirsiniz.

7 SİRİ'DE SHAZAM DESTEĞİ

İngilizce biliyorsanız sesli asistan Siri'yi zaman zaman kullanıyor olabilirsiniz. Siri artık müzik tanımlama servisi Shazam ile ortaklaşa çalışıyor. Ana ekran düğmesine basılı tutup "What's that song playing?" diye sorarsanız dinlediğiniz şarkının ne olduğunu öğrenebilirsiniz.

8 HEY SİRİ

Normalde Siri'yi etkinleştirmek için ana ekran düğmesini basılı tutmanız gerekiyor ama artık telefon kilitliken hiçbir

düğmeye basmadan, sadece “Hey Siri” diyerek Siri’ye sorunuzu sorabilirsiniz. Yalnız bu özelliği kullanmak için telefonunuz şarja takılı olmalı. Bu özelliği açmak için: Ayarlar > Genel > Siri > İzin Ver: “Hey Siri”

9 SAFARİ’DE MASAÜSTÜ SİTE GÖRÜNÜMÜ

Bazı web sitelerinin özel mobil sürümleri vardır ve siteye iOS’teki Safari’den girdiğinizde otomatik olarak o açılır. Siz yine orijinal siteyi görmek istiyorsanız adres çubuğuna dokununuz, açılan menüyü biraz kaydırın ve “Masaüstü Siteyi İste”ye dokununuz.

10 SAFARİ’DE KREDİ KARTI TARAMA

Safari’de bir siteye kredi kartı bilgilerinizi girmeniz gerekirse her şeyi elle yazmak yerine kartınızın fotoğrafını çekme şansınız olacak. Safari, kart üstündeki rakamları otomatik olarak tanıyıp formu sizin için dolduracak.

11 GRİ TONLU GÖRÜNÜM

Cihazınızı siyah beyaz görmek hoşunuza gidecekse (veya bir görme kusuru nedeniyle parlak renkleri görmekte zorlanıyorsanız) artık iOS’in gri tonlu modu var. Ayarlar > Genel > Erişilebilirlik > Gri Tonlu yolunu izleyerek açabilirsiniz.

12 GELİŞMİŞ GRUP MESAJLAŞMA

Gruplar artık WhatsApp’a benzer şekilde organize edilebiliyor. Grup mesajlaşmalarınızda sağ üstteki Ayrıntılar düğmesine dokunursanız gruba kişi ekleyebilir, konumunuzu paylaşabilir, hatta Rahatsız Etme özelliğini kullanarak yazışmanın sesini kısabilirsiniz.

13 MESAJLAR’DA SES VE VİDEO

Yine WhatsApp’a rakip olarak gelen bir özellik de doğrudan Mesajlar uygulaması üzerinden sesli ve görüntülü mesaj gönderebilme. Ses göndermek için boşluk tuşunun yanındaki mikrofon düğmesine dokununuz. Video içinse soldaki fotoğraf makinesi simgesini tutup sağa çekin.

14 KENDİ KENDİNİ İMHA EDEN MESAJLAR

Snapchat düzeyinde olduğunu söyleyemeyiz ama iş görüyor. Ayarlar > Mesajlar’a girin ve “Sesli mesajlar” ile “Görüntülü mesajlar” altındaki “Son Kullanma” ayarlarını 2 dakika yapın. Maalesef 2 dakikadan başka seçenek yok. Alıcı sesli ve görüntülü mesajınızı gördükten iki dakika sonra mesajınız silinecektir.

15 MESAJ EKLERİ KOLAJI

Mesajlar uygulamasındaki bir yazışmanın sağ üst köşesindeki Ayrıntılar düğmesine dokunursanız, o yazışma kapsamında gönderilmiş tüm ortam dosyaları kolaj halinde karşınıza gelecek. Arkadaşınızın haftalar önce gönderdiği komik fotoğrafı bulmak için ekranı sürükleyip durmak istemiyorsanız harika bir özellik.

16 UYGULAMA PAKETLERİ VE ÖNİZLEMELERİ

App Store’da artık geliştiricilerin derlediği uygulama paketlerini daha uygun fiyatlarla alabileceksiniz. Örneğin toplam değeri 31,47 TL olan üç Worms oyununu içeren paket 14,99 TL.

Ayrıca uygulama satıcıları artık uygulama tanıtımlarına video da ekleyebilecek. Önizleme denilen bu videolar sayesinde paranızı harcamadan önce uygulamanın nasıl çalıştığını görebilirsiniz.

17 KONUMA DAYALI UYGULAMA ÖNERİLERİ

iOS 8, konumunuzu dikkate alarak size App Store’dan ve yüklü uygulamalarınızdan uygulama önerebilecek. Örneğin gezmekte olduğunuz mağazanın resmi uygulaması kilit ekranınıza belirebilecek. Bu özelliği açmak için: Ayarlar > Genel > Handoff ve Önerilen Uygulamalar

18 HIZLANDIRILMIŞ VİDEO ÇEKİMİ

Artık Kamera uygulamasını kullanarak hızlandırılmış (time-lapse) videolar çekebilirsiniz. Kamera uygulamasını açıp en sola gidin (hızlı çekim) ve kaydı başlatın. Telefonu sabitlemeniz de fayda var çünkü belli aralıklarla uzun bir süre boyunca çekim yapılacaktır.

19 FOTOĞRAF PAYLAŞIMI

Fotoğraflar uygulamasına da yeni paylaşım özellikleri eklendi. Bir fotoğrafı seçtikten sonra sol alttaki paylaşım düğmesine dokununuz, Sonraki deyin ve uygulama listesinin en sağındaki “Fazlası”ya dokununuz. Bu menüyü kullanarak, desteklenen üçüncü parti uygulamalara da fotoğraf paylaşma izni verebilirsiniz. Böylece, örneğin fotoğrafı Tumblr’da paylaşmak için artık Tumblr uygulamasını açmanıza gerek kalmayacak.

20 ÜÇÜNCÜ PARTİ UYGULAMALARLA FOTOĞRAF DÜZENLEME

Fotoğraflar uygulamasındayken artık sadece o uygulamanın düzenleme araçlarıyla sınırlı değilsiniz. Bir fotoğraf açtıktan sonra sağ üstteki “Düzenle” düğmesine dokununuz, sonra sol üstteki düğmeye dokununuz. Cihazınızda yüklü olan diğer fotoğraf düzenleme uygulamaları karşınıza gelecek.

21 TOUCH ID DESTEĞİ

Touch ID parmak izi okuyucusu artık üçüncü parti uygulamalarda kimlik doğrulamak için de kullanılabilir. Türkiye’deki banka uygulamaları bu özelliği desteklemek için güncellenmeye başladı bile.

22 FOTOĞRAFLAR UYGULAMASINDA FOTOĞRAF GİZLEME

Arkadaşlarınız Albümler ekranınızda gezinmeyi seviyorsa özel fotoğraflarınızı gizlemeyi düşünebilirsiniz. İstedığınız fotoğrafa dokunup basılı tutun ve “Gizle”yi seçin. Unutmayın ki Albümler’de gizlediğiniz fotoğraflar Yıllar listesinde, Yıllar’da gizledikleriniz ise Albümler’de görünmeye devam eder.

23 İPHONE HÜCRESEL ARAMALAR

Diyeelim ki iPad’iniz yanınızda ama iPhone’unuz diğer odada ve çalmaya başladı. Aynı kablolu ağda oldukları sürece artık telefonu iPad’inizden de cevaplayabilirsiniz. Bu özelliği açmak için: Ayarlar > FaceTime > iPhone Hücresel Aramalar

24 İPAD’DE PANORAMA

Apple bazı iOS özelliklerini sadece iPhone veya iPad ile kısıtlayabiliyor. Bugüne dek sadece iPhone ile panoramik fotoğraf çekilebiliyordu ama artık iPad’de de mümkün. 360 derece fotoğraflar çekmek için Kamera uygulamasındayken Panorama moduna gelene kadar ekranı kaydırmanız yeterli.

25 AİLE PAYLAŞIMI

Ailenizde birden fazla iOS kullanıcısı varsa satın aldığınız uygulama, müzik ve filmleri paylaşabilirsiniz. Dezavantajı ise bundan sonraki tüm alışverişlerin “aile reisi”nin kredi kartından yapılması. Bunu kabul ediyorsanız Ayarlar > iCloud > Aile Paylaşımını Ayarla diyerek yönergeleri izleyin.

Acaba ünlüler bilgisayar, telefon, MP3 çalar ve benzerlerinden uzak dursa daha mı iyi olur?

ÜNLÜLERİ KULLANMAK TEKNOLOJİ MARKALARI İÇİN İYİ BİR ŞEY Mİ?

Muhtemelen bir gün Michael Bay için üzüleceğinizi hiç düşünmemişsinizdir. Bir yönetmen olarak Bay'ın ismi hep yaz aylarına özgü büyük ve fazla zekâ parıltısı içermeyen, gişe rekorları kıran, patlamalar ve az giyimli kadınlarla dolu, milyonlarca dolar gelir sağlayan filmlerle birlikte anıldı. Özellikle sempatik bir figür olduğunu söylemek zor. Ama yine de onun ocak ayındaki CES fuarında Samsung'un yeni kavisli televizyonunu tanıtırken promter (hazır konuşmayı gösteren cihaz) bozulunca söyleyecek bir şeyler bulmaya çalışan ve bir türlü iki lafı bir araya getiremeyen halini gördükten sonra ona birazcık olsun acımış olabilirsiniz. Peki ama Samsung için de üzülmeyiz gerekir mi?

Giderek daha fazla sayıda teknoloji firması ürünlerini

tanıtmak için ünlüleri kullanıyor. Sadece pazarlama açısından bakarsak bu çok mantıklı: Üzerinde ünlü bir kişinin ismi veya yüzü olan her türlü ürün daha çok satıyor. Parfümden mutfak robotuna kadar her ürünün satışında artış görülüyor çünkü hem hayranların ilgisi ürüne çekiliyor hem de yıldız gücünün bir kısmı ürüne bulaşıyor. Samsung'un istediği de yeni televizyonunun ne kadar büyük ve heyecan verici olduğunu, sinemada büyük ve heyecan verici filmlerin ustası olan bir isimle duyurmak. Bay'ın filmleri gürültülü ve görsel olarak gösterişliydi. Ürünle Bay'ın filmleri arasında kurulan ilişki, yeni televizyonla izlenen her filmin daha heyecanlı hale geleceğini ima ediyordu. Ancak sunumun çuvallaması herkesin ya Bay'e gülmesine ya da onun adına utanç duymasına yol açtı. Bu

durumda da televizyon arka planda kaldı ama firmanın bu kararı neden aldığını anlamak hiç de zor değildi.

Ne yazık ki ürün tanıtımında ünlülerin kullanılması genel olarak iyi bir fikir olsa da söz konusu olan teknoloji firmaları olduğunda işler bazen yolunda gitmiyor. Geçtiğimiz yıllarda pek çok firma, isimlerini duyurmaları veya birlikte çalışmaları için ünlü isimlerle anlaşmaya vardı ancak bu ortaklıkların çoğu kısa süre içinde (her ne kadar CES'te Michael Bay'in sergilediği hızla olmasa da) tükendi. Şimdi bazı geçmiş örneklerle bakacak ve nasıl sonuçlandıklarını inceleyeceğiz.

Markayı hayatlarına katamayanlar

Ünlülerle yapılan tanıtım anlaşmaları genellikle ünlünün söz konusu ürünü kullanırken görülmesini gerektirir. Bunun gayet anlaşılır bir durum olduğu ortada. Örneğin bir saati tanıtmak üzere anlaşma imzalamış bir ünlüyseniz sokakta dolaşırken o saati takmış olmanız gerekir. Eğer bir telefonu tanıtmak üzere anlaşma imzaladıysanız o telefonu kullanmanız gerekir. Kulağa son derece basit geliyor olabilir

“Ünlülerle tanıtım ortaklığı yapmak markaların işine yarıyor gibi görünebilir ancak teknoloji firmaları söz konusu olduğunda işler farklı yürüyor.”

ama sadece söz konusu ünlüler tanıtımını yaptıkları ürünü kullanmayı unuttuğu için çöpe atılmış yığınla anlaşma bulunuyor.

2008 yılında Motorola, yeni lüks cep telefonu Aura'nın tanıtımı için David Beckham ile anlaşmıştı. Elde biçimlendirilen yaklaşık 2.000 dolar fiyatlı telefon, 62 karat safir lensler gibi kulağa çok pahalı gelen parçalara sahipti. Beckham, “biçimlendirme” temalı reklamlar için doğru tercihti: Belirli bir amaç için biçimlendirilmiş bir fiziksel form. Ve evet, doğru tahmin ettiniz, Beckham reklamlarda genellikle pek bir şey giymiyordu. Buraya kadar her şey yolunda gidiyordu: Reklam kampanyalarında Beckham'ı kullanan pek çok firma başarılı olmuştu ve bu da öyle olacak gibi görünüyordu. Ta ki David halk içinde iPhone kullanırken görülene kadar! Söz konusu olan David Beckham olduğu için her şeyi kayıt altına alan paparazziler uzakta değildi. Dedikodu gazeteleri olayın üstüne atlamakta gecikmedi. Beckham'ın kovulup kovulmayacağını sorgulayan manşetler atılmaya başlanmıştı. Motorola'nın aklındaki basın ilgisi elbette böyle bir şey değildi. Yine de bir süre sonra Samsung'un marka elçisi olan Beckham'ın bazı önemli dış pazarlara giriş olanağı sunduğunu fark eden Motorola'nın kaybı çok büyük olmadı.

Benzer bir olay, Windows Phone işletim sistemli Nokia Lumia'nın tanıtımı için anlaşmaya varan Jessica Alba'nın başına geldi, ancak Alba en azından bir iPhone kullanırken yakalanmadan önce sözleşmesinin sona ermesini bekledi. Tabii bu durum dedikodu sitelerinin Alba bu kadar çabuk vazgeçtiğine göre Lumia'nın o kadar da iyi olmadığını yazmalarına engel olmadı.

Belki de bu olayların, ünlülerle teknoloji arasındaki ilişkiden çok dedikodu gazetelerinin ne kadar pervasız olabildiğine dair işaretler olarak yorumlanması gerekir. Ancak halkla ilişkiler uzmanlarının buradan çıkarması gereken bir ders var: Ünlülerin her hareketi ayrıntılı bir şekilde inceleniyor ve markanın arkasında durmadıkları anında fark ediliyor. Microsoft, bundan sonra da reklam panolarında ünlü yüzleri kullanmaya devam etti.

Michael Bay, Samsung kavisli TV

Jessiba Alba, Windows Phone

David Beckham, Motorola Aura

Jerry Seinfeld, Windows Vista

James Van Der Beek, HTC

Yaratıcı katkısı şüpheli olanlar

Ünlülerle yapılan tanıtım anlaşmaları bu kişilerin yüzlerini reklam panolarına asmaktan ibaret değil. Son yıllarda teknoloji firmaları, anlaşma yaptıkları ünlülere kulağa gerçek bir şirket çalışanına aitmiş gibi gelen unvanlar veriyor. Böylece ürünlerin tasarımında bu ünlülerin de rol aldığı izlenimi verilmeye çalışılıyor.

Ancak oyuncuların, şarkıcıların ve sporcuların çoğu ne mühendis ne de pazarlamacı. Bu nedenle bu unvanları taşımalarına rağmen işlere çok fazla karışmıyorlar. Örneğin 2010 yılında Polaroid, Lady Gaga'yla anlaşma yaptığını, pop yıldızının yeni görüntü ürünleri serisinin tasarımında "yaratıcı yönetmen" olarak çalışacağını duyurdu. Grey Label adı verilen yeni seri CES 2011 fuarında tanıtıldı: GL30 dijital fotoğraf makinesi (eski Polaroid makinelerle benzeyen ama daha net fotoğraf çekebilmek için dijital görüntüleme teknolojileri kullanan bir makine), GL10 mobil fotoğraf yazıcısı (göze sanki akıllıymış gibi görünen bir fotoğraf yazıcısı) ve GL20 güneş gözlüklü kamera (köprüsünde bir kamera ve camların önünde LCD ekranlar bulunan bir gözlük). Görünüşe göre Gaga, gözlük konusunda çok hevesliydi: Gözlüklerin tasarımı, en sevdiği güneş gözlüğünün tasarımına dayanıyordu. Ancak bunlar hiçbir zaman satışa sunulmadı. Raflarda yerini alan tek Gaga/Polaroid ürünü, pek

yapmaya devam ediyor. Örneğin Lenovo, teknoloji dünyasıyla gerçekten de iç içe olan ve birçok girişime yatırım yapan Ashton Kutcher'ı "ürün mühendisi" olarak işe aldı. Düzenlenen basın toplantısında, Kutcher'ın kendi uzmanlığı doğrultusunda ürün geliştirme alanında katkıda bulunacağı duyurulmuştu. Ancak şimdiye kadar katkıda bulunduğu iddia edilen tek ürün, piyasada pek de ilgi uyandırmayan Yoga Tablet oldu. Elbette bir gün gerçekten harika bir ürünle karşımıza çıkabilir ama nefesimizi tutup beklememiz için bir neden yok.

Tamamen anlamsız olanlar

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm örneklerde reklam kampanyaları için boş yere servet harcayan firmalar ve bu şekilde paralarına para katan ünlüleri ele aldık, ama bazen ünlüler öyle yanlış düşünülmüş şekillerde tanıtımlara dahil oluyorlar ki sonuçlar sadece başarısız değil, aynı zamanda "tuhaf" oluyor.

Örneğin Jerry Seinfeld ve Bill Gates'in birlikte ayakkabı satın aldığı Microsoft reklamlarını hatırlıyor musunuz? Reklam 2008 yılında Windows Vista'nın tanıtımı amacıyla hazırlanmıştı ve komik olması amaçlanıyordu. Ama sonuç herkesin kafasını karıştırdı. Seinfeld'in o günlerde artık bir yıldız olmaması da işleri zorlaştırıyordu. Seinfeld daha çok 1998 yılında sona ermiş olan

"Ne yaptığını bilen gerçek insanlar yerine çalışıyormuş gibi yapan ünlüleri işe almak aslında biraz aptalca."

heyecan yaratmayan ve ne kadar bakarsanız bakın Gaga'nın marka kimliğinden bir iz taşımayan yazıcıydı. Yani sonuç hiç de iç açıcı değildi.

Bir diğer başarısız yaratıcı ortaklık, geçtiğimiz ocak ayında herkesin gözü önünde sona ermişti. BlackBerry, Alicia Keys'i yeni "küresel yaratıcı yönetmen" olarak atadığını duyurmuştu. Aynı Gaga gibi Keys'in de gerçekten bir şeyler yapması, her sabah ofise gelmesi falan beklenmiyordu. Anlaşılan görevi markayı tanıttacak fikirler bulmak ve yıldız olarak gücünü kullanarak kampanyaya ilgi çekmekti. Keys, Neil Gaiman ve Robert Rodriguez'in de dahil olduğu BlackBerry Keep Moving projesinin bir parçasıydı. Ayrıca kadınların STEM (bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik) endüstrilerine daha fazla katılmasını da savunuyordu. Ancak bu ortaklık da bir sonuç vermedi. Keep Moving kısa süre içinde çuvalladı ve Keys herhangi bir şekilde bilimsel endüstriyle ilişkili olmadığı için kampanya tam bir fiyaskoyla sonuçlandı. BlackBerry bir yıl içinde Keys ile olan sözleşmesini sonlandırdı.

Gerçekten ne yaptığını bilen insanları işe almak yerine popüler şarkıcıları uydurma pozisyonlara yerleştirmenin aptalca bir fikir olduğu ortada ama firmalar yine de bunu

komedi dizisiyle tanınıyordu ve gençler arasında pek de popüler sayılmazdı. Reklam Microsoft'u havalı ve heyecan verici göstermeye çalışıyordu ama sonuçta sadece dünyadan habersiz ve tuhaf görünmesine yol açtı. Bunun, zaten pek de beğenilmeyen bir işletim sistemini satmak için iyi bir yol olmadığı açıktı.

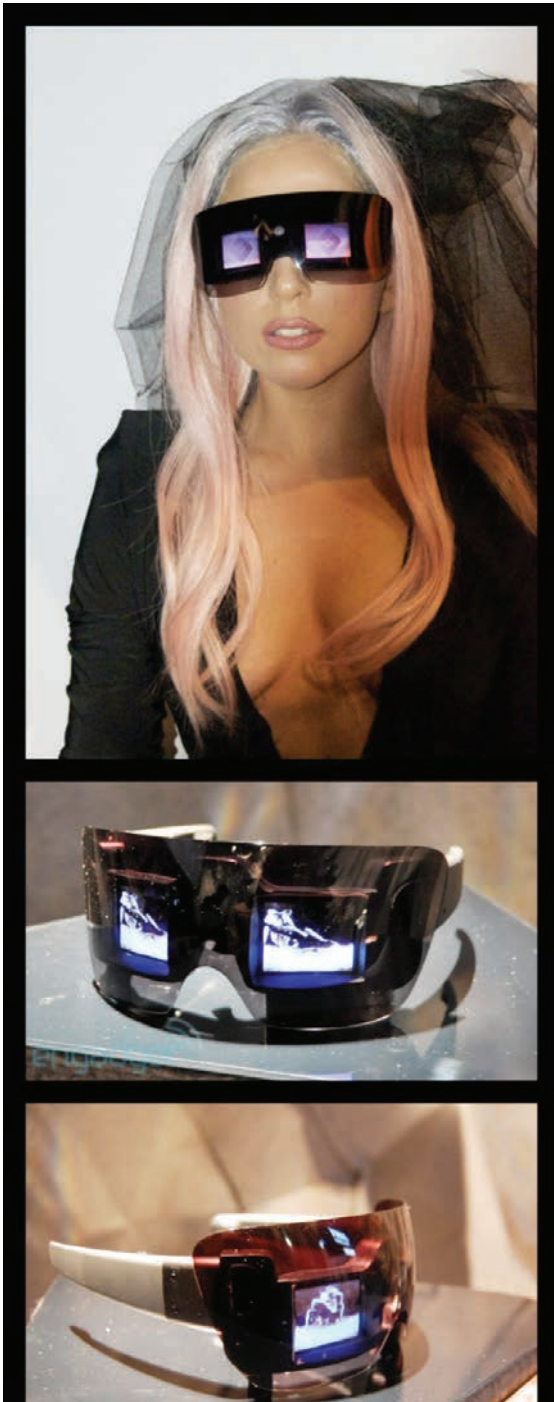
Daha yakın tarihli garipliklerden biri de HTC'nin ilk önce James Van Der Beek ve ardından da Robert Downey Jr. ile yaptığı reklam (tuhaf reklamlar!) anlaşmalarıydı. Van Der Beek'in yer aldığı reklam, ABD'de yayınlanan bir televizyon programı olan Bachelorette'in (bir bekâr kadınla 25 koca adayından oluşan bir yarışma) parodisi niteliğindedir. Reklamda bir kadın, telefon şeklinde kostümler giymiş olan erkekler arasından tercih yapıyordu. Fikir kâğıt üzerinde iyi görünüyor olabilir ama sonuç çok beceriksiz görünüyor. Robert Downey Jr.'ın oynadığı reklam da bundan daha iyi değildi: Downey Jr. havalı bir şekilde ortalıkta dolaşıyor ve HTC kısaltmasının açılımı olabilecek saçma ifadeler sıralıyordu. Aslında bu reklam belki de Van Der Beek'in oynadığından bile daha kötüydü çünkü eğer amacınız kısaltma oyunları oynamak değilse neden bir HTC One satın almanız gerektiğine dair hiçbir fikir vermiyordu.

will.i.am, 3D stems

Kate Moss, Nikon Coolpix S6

Gerçekten işe yarayanlar

Peki ama ünlüleri tanıtımlarda kullanmak bu kadar pahalıyken ve işler bu kadar kolay kötüye gidebiliyorken neden firmalar ısrarla bu türden reklamlar yapıyorlar? Çünkü arada bir de olsa işe yarıyorlar. Nikon 2006 yılında Coolpix S6 fotoğraf makinesinin tanıtımı için “sorunlu” süper model Kate Moss ile anlaşmış ve oldukça başarılı olmuştu. Firmanın başarısında, bu cesur kararını kutlayan veya her şeyin ters gideceği konusunda uyarıcı yorumlar sayesinde basında reklamlardan çok bahsedilmiş olması da rol oynamıştı. Sonuçta konuşacak konu olsun yetiyor, değil mi? Aynı şekilde, HP ile Gwen Stefani arasındaki işbirliğinde de herhangi bir sorunla karşılaşıl-mamıştı. Bir ortaklığın işe yaraması için, tanıtımı yapan ünlünün söz konusu ürünle gerçekten ilgileniyor olması ve teknoloji markasının ünlüyle uyumlu bir üne sahip olması gerekiyor. Apple tarafından satın alınan Beats Electronics ile Dr. Dre’nin işbirliği oldukça iyi bir örnek: Dr. Dre bir müzisyen, Beats Electronic kulaklık yapıyor ve sonuç olarak ürün başarılı oluyor. En azından katılan tarafların çoğu için: Kulaklıkların geliştirilmesiyle ilgili bazı anlaşmazlıklar var. Monster Cable ile Beats Electronics, kulaklıklarda kullanılan teknolojiyi kimin geliştirdiği konusunda anlaşamıyor. Ancak ne olursa olsun Dr. Dre’nin katılımının iyi bir şey olduğu kesin.

Bu son örneğin başarı elde edemeyeceğini söylemek için henüz erken ama riski göze alıp “belki” diyeceğiz: Dünyanın en büyük 3D baskı şirketlerinden biri olan 3D Systems, will.i.am ile yaratıcı yönetmenlik anlaşması imzaladı. Her iki taraf da işbirliği hakkında açıklamalarda bulundu. Şu aşamada işin kolayına kaçıp bu ortaklığında başarısız olacağını söylemek mümkün ama Will gerçekten işe yarar bir şeyler yapmayı başarabilir. Will daha önce Intel için “yaratıcı yenilikler direktörü” olarak çalışmıştı. Bu ortaklık iki tarafın da işine yaramış-tı. Will, Ultrabook kullanarak video günlükler hazırlamış ve özel şarkılar yazmıştı. Bir müzisyen-yapımcı ile 3D yazıcı arasındaki ilişki çok yetenekli yaratıcı bir kişilikle dizüstü bilgisayar arasında kurulan ilişki kadar dolaysız olmayabilir ama Will teknolojiyle samimi olarak ilgileniyor gibi görünüyor (“Scream and Shout” şarkısının klibinde bir 3D yazıcıya yer veriliyordu). Bu nedenle teknolojiyi tanıtmak için farklı yollar bulursa şaşırmayız.

Açıkçası, bunu zaman gösterecek ama will.i.am’in en azından konuşma metnini gösteren cihaz bozulduğunda 3D yazıcılar hakkında söyleyecek birkaç kelime bulup Michael Bay’den daha iyi iş çıkaracağına eminiz. Galiba bu alanda başarılı olmanın anahtarı, teknoloji ile ünlünün kişiliğinin uyumunda yatıyor. Bu uyum elde edilirse hayranların kafası karışmıyor. will.i.am’in geçmişi gösteriyor ki söz konusu ünlü sadece alacağı ücretle değil, tanıtacağı ürünle de ilgileniyor. ■

TEKNOLOJİYİ DEĞİŞTİREN 10 OLAY

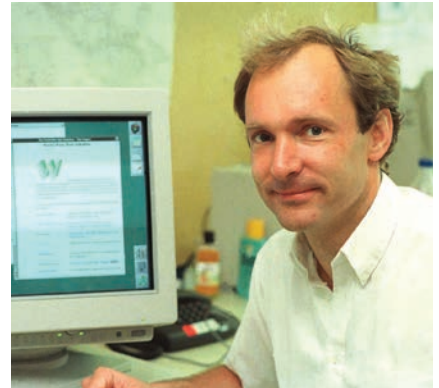
Sergey Brin ile Larry Page hiç tanışmasaydı ne olurdu? Google'sız bir dünyada mı yaşıyor olurduk? Teknolojinin dönüm noktalarını sıralıyoruz ve gerçekleşmeselerdi ne olacağını hayal ediyoruz.

WEB'İN ÖZGÜRLEŐMESİ

Tim Berners-Lee 1989'da belgeleri internet üzerinden birbirine bağlamanın bir yolunu buldu, hiper metin aktarım iletişim kuralını (HTTP) yarattı ve ilk web tarayıcısını yazdı. Patronu Mike Sendall'ın "muğlak ama heyecan verici" sözleriyle proje için verdiği ilk teklif kabul kazandı. Tarihteki ilk web sitesi (<http://info.cern.ch>) bir sonraki sene açıldı ve dünyayı değiştirdi. Tim'in asıl buluşu web'i özgürleştirmektir: Hiçbir telif hakkı ücreti istemedi, patent almadı ve web'i merkezi bir yönetimi olmayacak şekilde tasarladı. O zamanlar internet üzerinden bilgiye ulaşmanın başka yolları da vardı. Özellikle metin tabanlı Gopher

popülerdi ama Gopher'ın Minnesota Üniversitesi'ndeki yaratıcıları 1993'te Gopher sunucuları çalıştırmak için artık lisans ücreti alacaklarını açıkladı. Aynı sene Berners-Lee'nin çalıştığı büyük laboratuvar CERN, World Wide Web yazılımını kamuya açtı.

Eğer bu olmasaydı web çok farklı bir yer olacaktı. Berners-Lee, telif hakkı ücretinden kaçınmak için yaratılmış "birbiriyle uyumsuz birçok web" in olacağını söylüyor ki bu da birbiriyle bağlantılı olmayan, dışa kapalı çevrimiçi toplumlar serisinin oluşmasına yol açacaktı. Başka bir deyişle, web'e yine sahip olurduk ama web dünya çapında olmazdı.

LINUX'UN ANDRIOD'E UZANMASI

Programlama dünyasının Linus Torvalds'a büyük bir minnet borcu var. Bilgisayarınızda Linux işletim sistemini kullanmasanız bile web'de, işletmelerde ve Android'in kalbinde Linux yoğun şekilde kullanılıyor. Linux'un özgür bir yazılım olması, başkalarını da Linux üzerinde yenilikler yapmalarına olanak veriyor. Linux; yazılım geliştiricilerin, bilişim şirketlerinin ve hatta Google'in yaslandığı güvenilir omuz.

Torvalds Linux üzerinde çalışmaya 1991'de Helsinki Üniversitesi'nde başladı ki o zamanlar sistemin adı Freax'ti. Torvalds bu işe hiç girişmeseydi Android hâlâ olur muydu? Büyük ihtimalle evet. Özgür yazılım

hareketi Linux'tan on yıl önce Richard Stallman tarafından başlatılmıştı ve UNIX uyumlu bir yazılım kümesi geliştirmeyi amaçlıyordu. Bu hareket, GNU çekirdeğinin ve 386BSD'nin yaratılmasına ve bunlar da OpenBSD ve FreeBSD'nin yaratılmasına yol açtı. Torvalds, çalışmaya başladığında GNU çekirdeği veya BSS varyantları hazır olsaydı Linux'la hiç uğraşmayacağını açıklamıştı.

Özgür yazılım hareketi sadece bir adamla sınırlı değildi elbette. Torvalds olmasaydı Linux hiç olmayabilirdi ama açık kaynak geliştiricileri sayesinde benzer bir şeye sahip olmamız kesindi.

İKİ STEVE'İN BİR ARAYA GELİP APPLE'I YARATMASI

ZX81 ilk ev bilgisayarı değildi ama belli bir yaşın üstündeki teknoloji meraklıları için öyle sayılabilir. 300 dolardan pahalı olan Acorn Atom ve Commodore VIC-20 gibi tıknaz rakiplerine göre ZX81 kit halinde sadece 100 dolara veya toplanmış olarak 200 dolara alınabiliyordu. Dahası, Acorn ve Commodore sistemlerini özel satış yerlerinde ve posta siparişiyle satarken Sinclair ZX81'in perakende satış yerlerinde satılması sağlanmıştı.

ZX81'in tek başına kişisel bilgisayar devrimini başlattığını söylersek biraz abartmış oluruz. İngiltere'nin ulusal yayın grubu BBC'nin desteğiyle Acorn tarafından geliştirilen BBC Micro ülkedeki çoğu okula girdi ve çok sevildi, çocuklar bilgisayarla tanıştı. Ancak BBC Micro'nun donanımı Atom'dan daha pahalı olduğu için ailelerin çoğu bu bilgisayarı evlerine alamadı. İngiliz çocukların yatak odalarına kapanıp kendi programlarını yazmaya başlatan devrim, ucuz bilgisayar ZX81 ile başlamıştı. Bu devrim bize Championship Manager, Golden Eye, Elite, Lemmings, Manic Miner, Populous, Speedball gibi birçok klasik oyunu kazandırdı.

BILL GATES'İN DOS'U ELE GEÇİRMESİ

Paralel bir evrende bir yerlerde alternatif bir Microsoft vardır: Oldukça çalışan, Bill Gates adında bir patronu olan biraz başarılı bir yazılım şirketi. Eğer Gates, Digital Research ile aynı yolu izleyerek IBM'in PC'leri için yeni işletim sisteminin yazılması işini reddetseydi dünyamız çok farklı olurdu. Neyse ki o zamanlar küçük bir yazılım şirketi olan Microsoft teklife balıklama atladı ve sistemi yazmakla uğraşmadı bile. Bill Gates, fazla bilinmeyen 86-DOS adlı bir işletim sistemini başka bir şirketten çok ucuza satın aldı ve adını MS-DOS olarak değiştirip IBM'in özelliklerine uygun hale getirdi. Daha sonra Gates, MS-DOS'u IBM'e satmak yerine lisanslamayı tercih ederek çok akıllıca bir anlaşma yaptı.

Böylece Microsoft, sistemi ayrı bir şekilde geliştirmeye devam edebilecekti. Sonuçta "IBM uyumlu PC" denilen bir kavram ortaya çıktı, IBM'in pazar payı daralırken bilgisayarlar ucuzladı, Microsoft bunların hepsine DOS sattı ve böylece bilgisayar pazarı giderek büyüdü. Bill Gates'e hâlâ çok şey borçluyuz.

CLIVE SINCLAIR'İN ZX81'İ YARATMASI

ZX81 ilk ev bilgisayarı değildi ama belli bir yaşın üstündeki teknoloji meraklıları için öyle sayılabilir. 300 dolardan pahalı olan Acorn Atom ve Commodore VIC-20 gibi tıknaz rakiplerine göre ZX81 kit halinde sadece 100 dolara veya toplanmış olarak 200 dolara alınabiliyordu. Dahası, Acorn ve Commodore sistemlerini özel satış yerlerinde ve posta siparişiyle satarken Sinclair ZX81'in perakende satış yerlerinde satılması sağlanmıştı.

ZX81'in tek başına kişisel bilgisayar devrimini başlattığını söylersek biraz abartmış oluruz. İngiltere'nin ulusal yayın

grubu BBC'nin desteğiyle Acorn tarafından geliştirilen BBC Micro ülkedeki çoğu okula girdi ve çok sevildi, çocuklar bilgisayarla tanıştı. Ancak BBC Micro'nun donanımı Atom'dan daha pahalı olduğu için ailelerin çoğu bu bilgisayarı evlerine alamadı. İngiliz çocukların yatak odalarına kapanıp kendi programlarını yazmaya başlatan devrim, ucuz bilgisayar ZX81 ile başlamıştı. Bu devrim bize Championship Manager, Golden Eye, Elite, Lemmings, Manic Miner, Populous, Speedball gibi birçok klasik oyunu kazandırdı.

Teknolojiyi değiştiren 10 olay

NAPSTER'IN ÇEVİRİMİÇİ MÜZİK DEVRİMİNİ BAşLATMASI

Çevrimiçi eğlencenin tarihi iki öneme ayrılabilir: Napster'dan öncesi ve sonrası. Napster'dan önce bilgisayarda müzik dinlemek, CD-ROM sürücüye bir CD takmak demekti. MP3 standardı 1995'te yaratılmış olsa da bu dosyaları alabilen çok az program vardı ve bunları paylaşmak 1,44 MB'lık disketler ve çevirmeli bağlantı çağında çok da elverişli değildi.

1999'da Napster ıktı. Gerçekten yaygın hale gelen ilk eşler arası (P2P) paylaşım sistemiydi. Dünyanın her yanından kullanıcıların kolayca müzik bulmasını ve indirmesini sağlıyordu. Tabii bu müziklerin hepsi korsandı. Genellikle üniversitelerde bulunan hızlı internet bağlantısına sahip öğrenciler hemen disklerini MP3 koleksiyonlarıyla doldurmaya başladılar ve ADSL'in evde kullanımının yaygınlaşmasıyla dosya paylaşımı hızlı bir şekilde yaygın bir fenomen haline geldi. Telif hakkı yasalarını hiçe sayan bu dijital devrim, iPod ve benzeri MP3 taşınabilir müzik alarların efsanevi başarısına da katkıda bulundu. Korsanla bu şekilde başa çıkamayacağını anlayan müzik endüstrisi, yasal müzik indirme ve evrimii dinleme servislerini yaratmak zorunda kaldı.

Bunları Napster'a borçluyuz.

Bugün müziğin dijital dünyada olması ve müziklere internetten erişilebilmesi bize oldukça doğal geliyor. Stokları sınırlı olan, her aradığınız albümü bulamadığınız ve satın almadan önce dinleyemediğiniz müzik marketler artık yok olmak üzere. Ancak Napster'ın çıktığı zamanlarda endüstri bu değişimi istemiyordu ve taşınabilir müzik çalarlar yükselişe geçse de dijital dağıtım karşı ıktı. Steve Jobs'ın en büyük beş plak şirketini iTunes Store'da satış yapmaya ikna etmesi 2003'e kadar sürdü. Bu anlaşma, Napster ve benzerleri sayesinde dijital müzik indiriminin bir gerçek olduğunu ve endüstrinin de bunu anlaması gerektiğini açık bir şekilde göstermiş oldu.

Napster bu konuyu zorlamasaydı müzik endüstrisi daha uzun bir süre dediğini yapardı ve CD'den MP3'e geçiş yıllar alabilirdi. iPod var olsaydı bile niş bir statüye sahip olur, iTunes ve Spotify gibi servisler şimdiki hallerinde olmazdı. Napster'a sadece dijital müziği ortaya çıkardığı için değil, evrimii eğlenceyi kültürel gündeme tvyo ve netd gibi servislere zemin hazırladığı için de teşekkür etmeliyiz.

Bu öyküden çıkarılacak bir ahlak dersi yok aslında. Napster açıkça yasadışıydı ki bu kullanıcıları rahatsız etmedi ve 2001'de mahkeme emriyle servis kapatıldığında kimse şaşırmadı. Ancak Napster, eğlence endüstrisinin uykunu açtı ve teknolojiden daha iyi bir şekilde faydalanılmasını sağladı.

napster

FARE TOPUNUN YUVARLANMASI

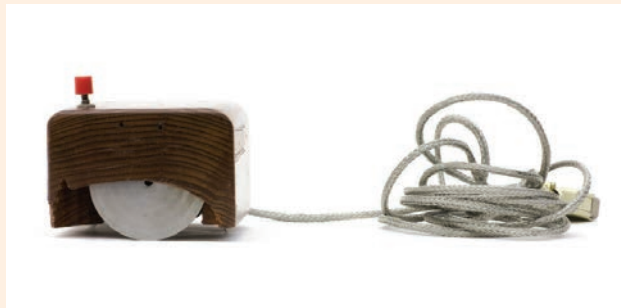
Bilgisayar kullanan herkes ekrandaki imleci fareyi tutan elleriyle kontrol etmeye alışık, ancak Douglas Engelbart farklı bir yol izleyeydi ekranınıza kafa sallıyor olabildiniz.

Elle yönlendirilen bir alete karar vermeden önce, 1960'larda Engelbart ve ekibi Stanford Araştırma Enstitüsü'nde (şimdi SRI International) arayüzde gezinti için başka yöntemleri de test etti. Bunlar arasında dizle kontrol edilen bir manivela olan "nose pointer" ve bir ışık kalemi de vardı.

Sonunda Engelbart farenin hem daha hızlı hem de diğer cihazlardan daha hassas olduğunu gördü. Farenin ismi de aletin arka kısmındaki kablunun farenin kuyruğunu anımsatması dolayısıyla konuldu.

Farenin tutması 20 sene sürdü ama Microsoft'un MS-DOS'ta fare desteği sunması ve Apple'ın Macintosh 128K'ye bunu eklemesi sonucu fare her yerde bulunan bir şey haline geldi.

Eğer Engelbart başka yöntemlerin daha kullanışlı olduğuna karar verseydi başka biri fareyi geliştirir miydi yoksa aşınmış dizlere mi sahip olurduk? İz topu (trackball) teknolojisi üzerinde çalışan birçok başka insan da vardı ki bu ilk olarak 1946'da İngiliz bilim adamı Ralph Benjamin tarafından icat edildi. Aslında elle yönetilen ilk ticari cihaz Alman şirketi Telefunken tarafından çıkarıldı. şirket bunun önemsiz bir şey olduğunu düşünerek patentini almadı.

BEZOS'UN İNTERNETTEN KİTAP SATMAYA KARAR VERMESİ

1994'te New York'tan Seattle'a 4,500 km'lik uzun yolu kat ederken, 30 yaşındaki Jeff Bezos'ın aklına evrimii bir kitapçı açma fikri geldi. Bu daha önce yapılmamış bir şeydi ve Princeton mezunu Bezos, internetle yürütölen işlere ilgi duyuyordu. Planına öyle çok inanıyordu ki Amazon adını vereceği siteyi kurmak için Wall Street'teki DE Shaw adlı yatırım şirketinin başkan yardımcılığı görevinden istifa etti.

DE Shaw'daki patronları onu kılması için ikna etselerdi -ki denediler- kitaplarımızı ve DVD'lerimizi hâlâ sokaktaki mağazalardan mı alacaktık acaba?

Hiç sanmıyoruz. Bezos, "dotcom balonu"nun başlangıcında pazarda bir boşluk buldu ama o bulmasaydı benzer bir internet sever de aynı girişimde bulunabilirdi. Amazon.com'un aynısı ortaya çıkmasaydı bile Play.com, Rakuten ve hatta eBay gibi rakipler bile ilk olarak ortaya çıkabilirdi. ABD'de ortaya çıkan bu siteler Türkiye'de de e-ticaretin önünü açtı.

Ancak yazılım dünyası farklı olabildi. Amazon artık sadece e-ticaret sitesi değil, bulut bilişimi erişilebilir kılan şirket olarak da biliniyor. Google aynı motivasyona sahip tek aday olarak görölebilir ama Sergey Brin ve Larry Page de Google'i kurmasaydı ne yapardık?

Welcome to Amazon.com Books!

*One million titles,
consistently low prices.*

(If you explore just one thing, make it our personal notification service. We think it's very cool!)

SPOTLIGHT! -- AUGUST 16TH

These are the books we love, offered at Amazon.com low prices. The spotlight moves EVERY day so please come often.

Teknolojiyi değiştiren 10 olay

SERGEY'İN LARRY İLE TANIşMASI

1995'te Stanford Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olan Larry Page'e bir görev verildi: Lisansüstü eğitimi için aynı üniversiteyi tercih etmeyi düşünen Sergey Brin'e okulu gezdirecekti. O günkü tanışma, interneti nasıl kullandığımızı sonsuza dek değiştirdi. Eğer bu ikili tanışmasaydı veya Brin farklı bir okulu seçseydi hayatlarımız farklı olacaktı. Ancak ikili hemen kaynaştı ve bir yıl sonra Stanford'ın sunucularında çalışan BackRub adı verilen bir proje üstünde çalışmaya başlamışlardı bile. Bu yazılım, kaç link aldıklarına dayanarak makaleleri önem sırasına koyuyordu.

Bu ikili tanıştığında internette arama kavramı daha çok başlardaydı: Mesaj panolarına bakıp durduğumuz, tüm içeriği kendi bünyelerinde toplayan sitelerin ve Yahoo! gibi site listelerinin başı çektiği bir dönemdi. AltaVista gibi arama tabanlı alternatifler ilgi görüyordu ama insanların istedikleri sonuçları veremiyorlardı. Dolayısıyla DEC (AltaVista'nın o zamanki sahibi) ve hatta Microsoft'un gibi devlerin gücünü ardına almadan bile bu alana giriş yapmak mümkündü.

Google (o zamanki adıyla "Google!") doğru zamanda çıkan doğru üründü. 1999'da PC Magazine gibi önemli dergilerde yer almaya başladı ve yaratıcılarının Stanford sunucularından çıkıp kendi şirketlerini kurma vakti geldi. Zaten Stanford'da o kadar çok bant genişliği harcıyorlardı ki üniversite şikâyet etmeye başlamıştı. İkili kendi şirketlerini kurdu, 100.000 dolarlık bir yatırım aldı ve o zamandan bu yana yeni fikirler geliştirmeyi, endüstrileri parçalamayı ve bolca parayı kazanmayı sürdürdü.

Google olmasaydı ne olabilirdi? Yahoo! ve AltaVista'nın önde olacağına inanmak imkânsız ama Google'in altında yatan fikir oldukça orijinal ve başka birilerinin aklına kısa sürede gelmeyebilirdi.

APPLE'IN İPHONE'U DUYURMASI

3G, GPS ve yüklenebilen uygulamalara sahip olmayan ilk nesil iPhone, bugün gözlerimize oldukça ilkel görünüyor ama 2007'de bir büyük bir icattı. O zaman kadar akıllı telefon olmaya özenen telefonlar teknoloji meraklılarının özelindeydi ve şöyle görünüyorlardı: Nokia'nın N95'i önünde şaşırtıcı 9 düğmesi olan, ayrıca dört yönlü bir çubuğu bulunan ve sürgülü ağır bir klavyeye sahip tıknaz bir kutuydu.

Fiziksel düğmeleri azaltmak iPhone kullanımını daha basit, çok daha zarif bir deneyim haline getirdi. Ayrıca cihazın ön yüzünün tamamının ekrana ayrılmasını sağladı. Canlı renklere sahip 3,5 inçlik ekran, Nokia'nın 2,6 inçlik ekranını bir anda eski teknolojiye dönüştürmüştü. iPhone anında bir statü sembolü ve stil ikonuna dönüştü. Bir sene sonra iPhone 3G'nin piyasaya sürülmesiyle büyük bir dokunmatik ekranın başka bir avantajı belirgin hale geldi: Üçüncü parti uygulamalara büyük bir esneklik sağlıyor, uygulama geliştiricilerin iPhone üzerinde yapabileceklerinin sınırları genişliyordu.

iPhone'u rakip akıllı telefonların hızlıca kopyaladığı bir kılavuz olarak görmek mümkün. Bir sonraki yıl Android çıktığında Steve Jobs bunun "çalıntı bir ürün" olduğunu iddia etti ve gerekirse "Apple'ın bankadaki 40 milyar dolarının her sentini bunu düzeltmek için harcayacağına" yemin etti. Bugünün Android ve Windows Phone platformlarının kısmen Apple'ın orijinal tasarımına borçlu olduklarını inkâr edemeyiz.

Ancak her şeyin iPhone'dan alındığı iddiası da pek gerçekçi değil. iPhone 2007'de piyasaya sürüldüğünde mahkeme belgeleri Apple'ın bunun üstünde 2004'ten bu yana çalıştığını ortaya çıkardı. Bu noktada Android de bir yıldır geliştirme sürecindeydi ama 2005'e kadar Google tarafından satın alınmadı. İç Google yazışmaları 2006'ya kadar mobil arayıcı ve üçüncü parti uygulamaları destekleyen bir prototip Android akıllı telefon üzerinde çalışıldığını gösteriyordu.

Ancak bu prototip ve piyasaya sürülen cihaz arasında önemli bir fark var: Google, akıllı telefonunu fiziksel bir klavyeye sahip tıknaz bir şekilde tasarlamıştı. O zamanın BlackBerry telefonlarına benziyordu ve kompakt bir ekrana sahipti. Aynı zamanda cihazı 2007'nin ortalarında piyasaya sürmeyi planlıyordu. İlk Android'li telefon (G1 adını da kullanan HTC Dream) bir sene sonra piyasaya çıktığında klavyesi vardı ama klavye tamamen sürgülü bir ekranın altına sıkıştırılmıştı. Sonradan gelen modellerde fiziksel klavye tamamen ortadan kalktı.

iPhone'un piyasaya sürülmesinden sonra Google dokunmatik ekranın çekiciliğini fark etmiş olmalı ki Android'in çıkış tarihini erteleyerek kendi işletim sistemini dokunmatik bir ortamda çalışacak hale getirdi. Dolayısıyla, Android daha önce çıkabilirdi ama e-postalarımızı hâlâ küçük klavyelerde yazmamız minik yarım ekranlarda gelen cevapları okumak için şaşı olmamız gerekebilirdi.

En iyi açık kaynaklı programlar

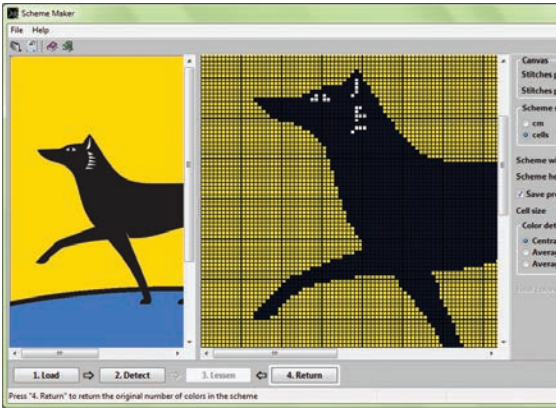
54 AÇIK KAYNAKLI PROGRAM

Muhtemelen adını hiç duymadığınız 54 harika ama az tanınan açık kaynaklı programı inceledik.

Açık kaynaklı yazılımlar, modern bir bilgisayar kullanıcılarına gerçekten inanılmaz bir kaynak sunuyorlar. Akla gelen her türlü araç, yardımcı, kaynak ve programı bulmak mümkün. Üstelik hiçbir ücret ödmeden!

Ancak açık kaynaklı programları bu kadar harika kılan şey sadece ücretsiz olmaları değil. Geliştiricilerin herkesin görüntülenmesi, eleştirmesi, kullanması ve geliştirmesi amacıyla internette yayınlıyor olmaları da önemli bir etken. Onlarda çok hoşumuza giden, ütöpik, neredeyse Uzay Yolu'nu andıran bir yan var.

Açık kaynak caimasının açıklık ve kapsamına duyduğumuz saygıyı göstermek için, belki de henüz hiç karşılaşmadığınız 54 en iyi açık kaynak programı içeren kendi listemizi yapmaya karar verdik. Bu programları kategorilere ayırmadık çünkü kolayca sınıflandırılacak yazılımlar değil. Aralarında ilginç birkaç tane bulacağınızı umarak hepsini ortaya serdik. Ne de olsa yeni ve açık bir şeyler keşfetmek eğlencenin bir parçası değil mi?

Scheme Maker, dijital görüntüleri örgü şemalarına dönüştürüyor.

1. MAILPILE

www.mailpile.is

Mailpile bir e-posta istemcisi. Diğerlerinden farkı, şifreleme ve gizliliğe öncelik veriyor olması. Yazılımda OpenPGP imzaları standart olarak geliyor, böylece şifrelenmiş yazışmalar yapabiliyorsunuz.

2. REDO

redobackup.org

Başkalarına yapmalarını tavsiye etmemize rağmen bir türlü kendi kendimizi yapmaya ikna edemediğimiz işler vardır. Yedekleme de bunlardan biridir. Redo Backup and Recovery, düzenli olarak yedekleme yapmanızı sağlıyor. Yazılım, taşınabilir bir depolama cihazı, harici sürücü veya ağ konumuna sistem yedeklemesi yapabiliyor. Arıza durumunda tek yapmanız gereken önyükleme yapmak ve yedeği geri yüklemek. Bu kadar basit!

3. MUSESCORE

musescore.org

Müzikal yeteneği olan okuyucularımız içinde kuşkusuz bir parça kâğıda notalar dizerek saatlerini harcamış olanlar vardır. Artık bu iş için kullanabileceğiniz elektronik bir yardımcınız var. MuseScore, tasarım ve yaklaşım açısından son derece şık bir notaya dökme editörü. Program, oluşturduğunuz müzik parçasını çalabiliyor, çeşitli enstrümanlar ekleyebiliyor. İmkânınız varsa bir MIDI klavye de ekleyebilirsiniz.

4. GAME EDITOR

www.game-editor.com

Game Editor hemen hemen her türlü bilgisayar platformu için oyun tasarlamakta kullanabileceğiniz bir 2D oyun oluşturma paketi. Bazı sorunları var ama bir kez alışınca etkileyici sonuçlar elde etmek mümkün. İtiraf etmeliyiz ki kullanımı kolay değil ama internette yaratıcı yanınızı doğru yönlendirmenize yardımcı olacak bazı rehberler ve videolar bulunuyor.

5. EVOLUTILITY

www.evolutility.org

EvoUtility, herhangi bir kodlama bilgisine gerek olmadan, birkaç dakika içinde veritabanları da içeren web uygulamaları geliştirmenizi sağlıyor. Şaşırtıcı derecede basit bir tasarıma sahip olan program oldukça güçlü, ancak yine de ne yaptığınızı bilmeniz gerekiyor. Program herkese göre değil. Bu nedenle ileride ihtiyaç duymanız durumunda kullanmak üzere bir kenara not ederseniz iyi olur.

6. SCHEME MAKER

schememaker.sourceforge.net

Dâhiyane bir program olan Scheme Maker PC'nizdeki görüntüleri alıyor, örgü ve kanaviçe desenleri veya planlarına dönüştürüyor. Örgü ve çapraz dikiş becerilerimiz yeterince gelişmediği için biz bir şey beceremedik ama örgü ustası bir tanıdığınız sizin için ilginç kazaklar örebilir.

7. KMID

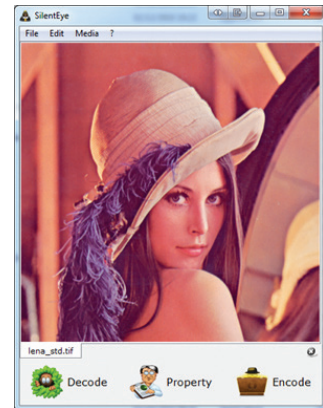
bit.ly/kmid205

KMid sadece Linux için geliştirilmiş bir KDE4 MIDI ve karaoke oynatıcısı. Aracın kullanımı son derece kolay, ancak birdenbire başlayan karaoke partilerinin komşularınızın hiç hoşuna gitmeyeceğine eminiz.

8. SILENTEYE

www.silenteys.org

SilentEye, bilgi veya mesajları resim ve seslerin içine gizlemekte kullanabileceğiniz, platformlar arası çalışan bir yazı gizleme programı. Her şey çok gizli kapaklı ama bir o kadar da eğlenceli. İsterseniz verileri AES 256 yöntemiyle şifreleyebilirsiniz. Artık tıpkı bir casus gibi tek tıkla görüntülerin içine mesaj gizleyebilirsiniz.

Scheme Maker, dijital görüntüleri örgü şemalarına dönüştürüyor.

9. XWIKI

www.xwiki.org

XWiki, birden fazla wiki sayfası oluşturmak, düzenlemek ve bakımını yapmak için kullanabileceğiniz profesyonel kalitede bir program. Aynı zamanda pek çok geliştirici aracı ve uzantısıyla kapsamlı bir görsel editör içeriyor. Onun sayesinde sayfanıza pek çok harika araç, eklenti, makro ve kaplama ekleyebilirsiniz. Belge yönetimi ve oluşturma uzmanları için mükemmel bir kaynak.

10. RADIO DOWNLOADER

bit.ly/radio205

Radio Downloader, podcast aboneliklerini ve indirmeleri yönetmenize yardımcı olan ve sadece Windows'ta çalışan bir program. Diğer sağlayıcılardan gelen ses içeriklerini podcast benzeri indirmenizi sağlayan güçlü bir eklenti de içeriyor.

11. DROPIT

www.dropitproject.com

Droplt, dosya organizasyonunu otomatikleştirmek için kullanabileceğiniz esnek bir araç. İçeriği sürükleyip bırakabileceğiniz bir masaüstü simgesi aracılığıyla çalışan araç, içeriği daha sonra sisteminizdeki önceden belirlenmiş bir konuma kopyalıyor. Ev veya iş ağınızda oluşturduğunuz çok sayıda klasör ve sürücü arasında gezinirken size zaman kazandıracağı kesin.

12. NVDA

www.nvaccess.org

NVDA, görme engelliler için geliştirilen Windows tabanlı bir ekran okuyucu. Mükemmel olmasa da Türkçe desteği var. Web tarayıcı, e-posta ve ofis programlarında ekranda yazılı olanları sesli olarak size okuyabiliyor.

13. KEEPASS PASSWORD SAFE

keepass.info

KeePass Password Safe, kayıtlı parolalarınızı AES 256 ve TwoFish algoritmasıyla şifrelenmiş tek bir ana anahtarla korumanızı sağlayan bir parola yönetim aracı. Eğer siz de parolalarınızı masasının üstündeki yapışkan kâğıtlara yazanlardansanız bu aracı kullanarak alışkanlıklarınızı değiştirebilirsiniz.

14. CITADEL

www.citadel.org

Citadel rahatlıkla Microsoft Exchange ile baş edebilecek sade bir e-posta, grup yazılımı ve içerik yönetimi sunucusu. Adres defterleri, forumlar, wiki motorları ve e-posta grubu sunucusu bu etkileyici açık kaynaklı sunucunun yapabileceklerinden bazıları. Kendi e-posta sunucunuzu çalıştırmazsanız gerekiyorsa aradığınız araç bu olabilir.

15. ARDOUR DIGITAL AUDIO WORKSTATION

ardour.org

Ardour Digital Audio Workstation, mevcut en kapsamlı ve üstün ses editörlerinden biri. Özellik listesi son derece uzun. Kullanıcının bu yazılım aracılığıyla profesyonel kalitede bir şeyler üretmesi için gerekli her şey var. Gerçekten birinci sınıf bir yazılım olan Ardour, sadece Linux ve Mac için indirilebiliyor. (Windows yok.) Ses teknolojilerine meraklı olanların yüzünü güldürecek bir yazılım.

16. XMIND

www.xmind.net

XMind, karmaşık beyin fırtınası süreçlerini ayrıntılı bir şekilde planlamanızı ve düşünce süreçlerini daha iyi organize etmenizi sağlayan bir program. İçeriği daha sonra Excel, PDF ve diğer popüler formatlara aktarabiliyor, küçük resimler ekleyip Gantt şemaları oluşturabiliyorsunuz. Doğal olarak, düşünce süreçleri planlayabilmek için öncelikle yeterince organize bir zihne sahip olmanız gerekiyor.

17. STORYBOOK

storybook.en.softonic.com

Her insanın içinde bir kitap vardır derler. Yazacağınız kitabınızı planlamak için Storybook'tan faydalanabilir, bir romanda yer alan tüm unsurları düzene sokabilirsiniz. Karakterleri, yerleri, zamanları, olayları ve bireysel konuları takip edebilirsiniz.

18. WINPENPACK

www.winpenpack.com

WinPenPack, herhangi bir kurulum yapmadan USB sürücü üzerinden doğrudan çalıştırılabilen, taşınabilir, açık kaynak kodlu programlardan oluşan bir paket. Tüm programlar önceden yapılandırılmış olarak geliyor. WinPenPack'ın bazı sürümleri 50'den fazla program içeriyor. En uygun WinPenPack sürümünü tespit etmek için siteyi ziyaret edin.

19. STICKER

sticker.sourceforge.net

Sticker, Windows'taki standart Yapışkan Notlar'dan çok daha iyi olan bir masaüstü Post-It not programı. Tıklanabilir bağlantıları destekleyen ve tespit edebilen program, önemli notları her zaman için önemsiz olanların önünde görüntülüyor. Yani ekranınızın kenarları yerine masaüstünüz yapışkan notlarla doluyor.

20. SONARQUBE

www.sonarqube.org

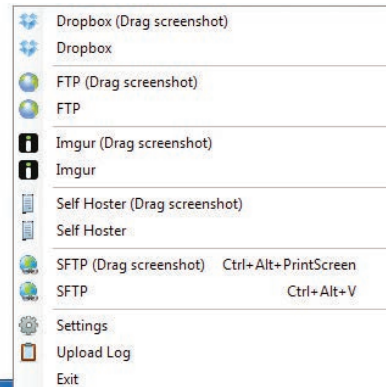
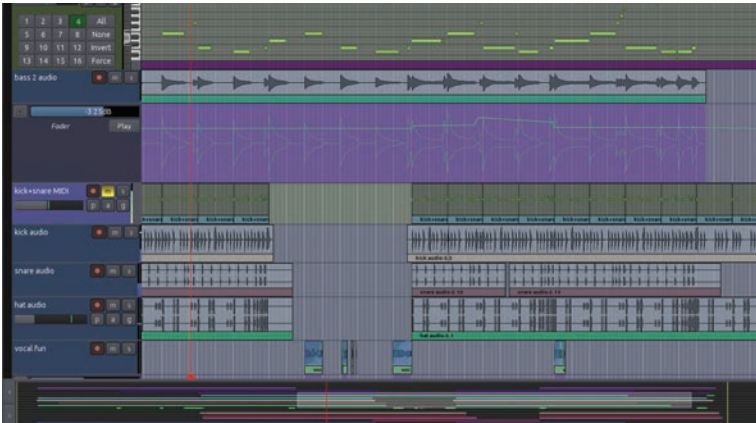
SonarQube, programcıların kod kalitesini yönetmelerine yardımcı oluyor, tanımlanabilir kurallar ve çeşitli eklentiler aracılığıyla kodları temizlemenizi sağlıyor. 20'den fazla programlama dilini kontrol etmenin oldukça etkili bir yolu olan programdan faydalanabilmek için öncelikle kodunuzu daha iyi kategorilendirmek için yeterince organize olmanız gerekiyor. Deneyimli programcılar için ideal bir araç.

21. CLIPUPLOAD

clipupload.net

ClipUpload, bildirim alanına bir simge yerleştiriyor ve panoda yer alan içeriği desteklenen hizmetlere (Dropbox, FTP, Imgur ve SFTP) anında göndermenizi

Ardour Digital Audio Workstation son derece güçlü bir açık kaynaklı ses yazılım paketi.

ClipUpload son derece kullanışlı bir program.

sağlıyor. Hizmetlerin çoğu yapılandırılabilir. FTP desteği ise ev ve iş sunucuları arasında hızlı transfer için kullanılabilir.

22. TIMEEDITION

www.timeedition.com

timeEdition, bir projenin çeşitli unsurları için harcanan süreyi takip etmenize yardımcı oluyor. Projelere harcanan vakit para demektir. Vakti daha verimli kullanmanız ise yatırımınızın karşılığını almanız anlamına gelir. Ayrıca, diğer proje kaynaklarını ve kilit personeli daha iyi planlamanıza da yardımcı olabilir.

23. WAKE ON LAN

wol.aquilatech.com

Wake On LAN, Windows ve Linux bilgisayarları tek bir merkezi konumdan kapatmak, yeniden başlatmak ve otomatik olarak başlatmak için kullanabileceğiniz bir program. Programı kullanarak ağları tarayabilir, e-posta bildirimleri gönderebilir ve ani güç dalgalanmalarından korunmak için güç olaylarını derecelendirebilirsiniz. Tam bir baş ağrısı olan şirket çapında sistem güncellemeleri sırasında ağ yöneticilerinin çok işine yarayacak bir araç.

24. SPARKLESHARE

sparkleshare.org

Art arda çeşitli kişilerin elinden geçen belgelerin sürümlerini takip etmek çok zor olabilir. SparkleShare, kolay arayüzü ile sürüm kontrolü, dosya eşitleme ve belge tarihlendirmeyi izlemenize yardımcı oluyor. Böylece pahada ağır Microsoft SharePoint benzeri portallar ve devasa yazılımlar satın alıp organize etmek zorunda kalmıyorsunuz.

25. PIMCORE

www.pimcore.org

Pimcore'un "dünyanın en güçlü çoklu kanal deneyimi ve nişan yönetim platformu" olduğu iddia ediliyor. Program gerçekten de etkileyici: içerik yönetimi, e-ticaret, dijital varlık yönetimi... Her şey burada var. Programın sunduğu özelliklerin listesi sayfalar kaplıyor. Dürüst olmak gerekirse bu bile insanı hayrete düşürmeye yetiyor.

26. OPENLAYERS

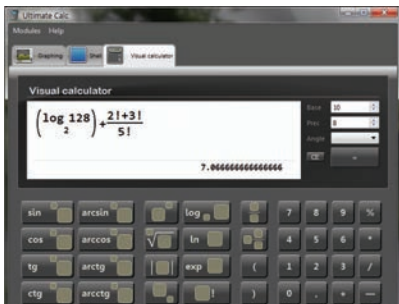
openlayers.org

OpenLayers, Google Haritalar ile uğraşmadan web sayfanıza dinamik haritalar yerleştirmenizi sağlıyor. 3D yetenekleri ve artırılmış performans gibi el atmak isteyeceğiniz pek çok özellik bulunuyor.

27. ULTIMATECALC

ucalc.sourceforge.net

UltimateCalc, kullanımı çok basit fakat Windows'un yerleşik hesap makinesinden çok daha fazla bilimsel hesap makinesi özelliği barındıran bir hesap makinesi. Görmüş geçirmiş matematikçilerle hesap makinelerinin karmaşık görünümü tuşlar ve ne olduğu belirsiz

Ultimate Calc ile aklınıza gelen her işlem yapılabilir.

hiyeroglifler içermesini tercih edenleri bile etkileyebilecek özelliklere sahip.

28. ROS

wiki.ros.org

Tam anlamıyla bir program olmayan ROS, robot uygulamaları oluşturmak için yardımcı olacak tüm gerekli yazılım kitaplıklarını ve araçları içeren bir robot işletim sistemi. Farklı platformları desteklemesine rağmen asıl desteklenen işletim sistemi Ubuntu. Windows, Mac ve Linux destekleniyor ama bunların istikrarsız olduğu söyleniyor.

29. IMPRESSIVE

impressive.sourceforge.net

Impressive, LibreOffice / OpenOffice Impress veya PowerPoint'ten daha şık slayt gösterileri sunmak için tasarlanmış bir sunum programı. Slayt gösterileri hazırlayan kullanıcıların saf, katkısız ve bakmaya doyamayacakları sunumlar yaratmak için ihtiyaç duydukları şey.

30. COFFEE

bit.ly/coffee205

Coffee, uzun indirme veya ağ aktarımları sırasında bilgisayarınızı uyanık tutacak bir program. Hiçbir şeyin kapanmasına izin vermiyor ve ağ önceden belirlenmiş bir noktaya ulaştığında bekleme modunu sonlandırıyor.

31. ANXIETY

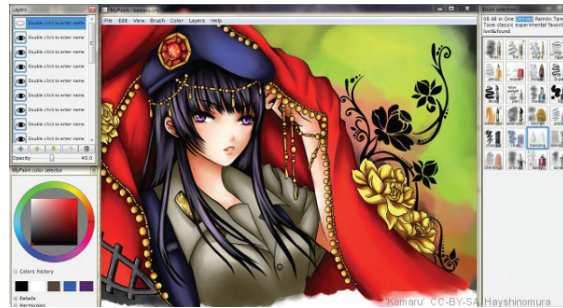
www.anxietyapp.com

Anxiety, günlük görevleri izlemenize yardımcı olmak için tasarlanmış açık kaynaklı bir OS X programı. (Windows sürümü yok.) İşlerin yolunda gitmesi ve zamanında tamamlanması için iCal ve Mail ile senkronize edilebiliyor.

32. MYPAIN

mypaint.intilinux.com

MyPaint dijital ressamlar için tasarlanmış olağanüstü güçlü bir grafik programı. Birçok işletim sisteminde çalışabilen program, pek çok araç ve fırça sunuyor. Aynı zamanda grafik tabletleri ve diğer gösterişli donanımlardan da faydalanabiliyorsunuz.

Ultimate Calc ile aklınıza gelen her işlem yapılabilir.

33. ARTHA

artha.sourceforge.net

Artha, WordNet üzerine kurulu bir İngilizce sözlük. Bu dev sözlükte arama yapılabilir, anlamları görüntüleyebilir ve doğrudan bildirim alanı üzerinden telaffuz kontrolü yapabilirsiniz.

34. NO AUTORUN

noautorun.sourceforge.net

No Autorun, USB flash sürücülerin otomatik olarak çalışmasını engelleyen bir araç. autorun.inf dosyasını kilitleyen araç, otomatik çalıştırma bulaşan virüs ve zararlı yazılımları da engelliyor. Bazı dayanıklı kötü amaçlı yazılımlar işletim sisteminin otomatik çalıştır-

En iyi açık kaynaklı programlar

Screenie ile inanılmaz ekran görüntüleri oluşturun.

ma iptal özelliğini aşabiliyor ama No Autorun bunları kısa süre içinde tanıyor.

35. CLOSETHEDOOR

bit.ly/coffee205

CloseTheDoor, mümkün olan tüm TCP/UDP portlarını tarayıp tanımlıyor. Böylece bilgisayar güvenliğindeki olası açıkları tespit ediyor. Hem IPv4 hem de IPv6 destekli program, sistem güvenliğini tehlikeye atan açık portları kapatıyor.

36. FILEKILLER

bit.ly/file205

FileKiller, yerlerine boşluk veya rastgele veriler yazarak dijital dosyalarınızı geriye hiçbir iz kalmayacak şekilde siliyor. İnanılmaz hızlı, güvenli ve sildiklerinin kurtarılması imkânsız.

37. ZSNES

www.zsnes.com

Adından da anlaşılacağı gibi bu bir SNES (Super Nintendo) emülatörü. Bu nispeten az tanınan emülatör genel olarak oldukça iyi ama bazen Windows'ta istikrarsız olabiliyor. Yine de eski SNES oyunlarını yad etmek için iyi bir seçenek.

38. CLAWS MAIL

www.claws-mail.org

Claws Mail, oldukça basit görünümlü bir e-posta istemcisi. Ama görünen yüzeyin altında tanınmış e-posta istemcileriyle baş edebilecek çok güçlü bir canavar yatıyor. Claws Mail kullanılarak yapılabilecek pek çok şey var ama en dikkat çekici özelliği hızı.

39. SCREENIE

bit.ly/screenie205

Screenie, harika ekran görüntüleri oluşturmanızı sağlayan ufak bir araç. Çeşitli işletim sistemlerini destekleyen Screenie, üç farklı görüntüyü alıyor ve göze hoş gelen efektler kullanarak dönüştürüyor. Hızlı, kullanımı kolay ve harika görünümlü bir araç.

40. BULK FILE MANAGER

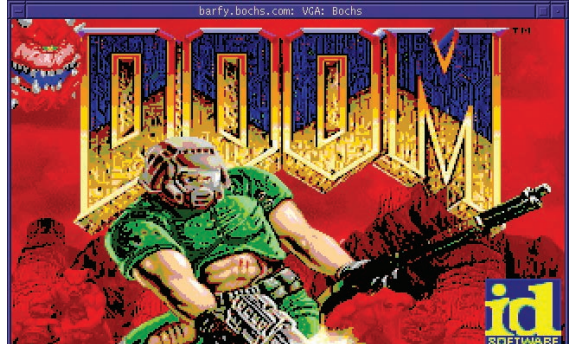
bulkfilemanager.codeplex.com

Bulk File Manager, birden fazla kopyası olan dosyaları toparlamanıza yardımcı oluyor. Sizi yinelenen binlerce dosyayı toplama zahmetinden kurtarıyor ve gelişmiş tarayıcısı sayesinde toplu görevlerin altından kalkabiliyor.

41. RSSOWL

www.rssowl.org

RSSOwl, açık kaynaklı bir RSS okuyucu. Kullanımı son derece kolay olan aracın diğerlerinden farkı ise çok hızlı ve güçlü olması. Çeşitli sistemlerde çalışabiliyor ve tüm RSS ihtiyaçlarınız için esnek bir temel sağlıyor.

Bochs ile Linux altında DOS Doom oyununu çalıştırabilirsiniz.

42. EKIGA

ekiga.org

Ekiga (eski adıyla GnomeMeeting), Skype'in nasıl da aşırı şişkin ve hantal olduğunu gösteren bir VoIP ve görüntülü mesajlaşma programı. HD ses, video ve geliştirilmiş güvenlik de dahil olmak üzere yığınla seçenek sunuyor. Son günlerde önemli ölçüde yenilenen Ekiga, sade bir görünüme sahip olmasına rağmen aslında oldukça güçlü.

43. BOCHS

bochs.sourceforge.net

Bochs, sabit diskler, ekranlar, Ethernet ve CPU gibi x86 donanımlarının emülasyonunu yapabiliyor. VirtualBox veya VMWare'e benzediğini söylemek zor ama işe yaradığı yerler var. Ayrıca eski bir işletim sistemi yükleyip eski oyunları oynamak için de ideal. Bazen çalıştırmakta zorlanabilirsiniz. Sonuç almak için ısrarcı olmanız gerek.

44. OGRE

www.ogre3d.org

Ogre, oyun tasarımı, simülasyonlar ve etkileşimli sanat eserleri için geliştirilmiş güçlü ama bir türlü adını duyuramamış bir grafik işleme motoru. Ogre kullanılarak yapılabilecek pek çok şey var. Size yardımcı olacak yığınla özelliği de unutmamak gerek.

45. MIXERE

mixere.sourceforge.net

Mixere, ses dosyalarını karıştırmakta (miks) kullanılabileceğiniz çok basit görünümlü bir program. Bununla birlikte, şaşırtıcı derecede güçlü ve bazı durumlarda çok faydalı. XP ve daha eski sistemler için tasarlanmasına rağmen Wine altında Linux, uyumluluk modu aracılığıyla da yeni Windows sürümlerinde çalışabiliyor. Mixmere'nin güzel yanı basit olması ve çok az bellek tüketmesi.

Torchlight oyununda Ogre teknolojisi kullanılmıştı.

46. SECURE FOLDER

bit.ly/screenie205

Adından da anlaşılacağı üzere Secure Folder, PC'nizdeki veya ağınızdaki klasörlerin güvenliğini sağlayıp şifreliyor. Hızlı, güçlü (AES 256 bit şifreleme kullanıyor.) ve kullanımı kolay. Programın yeni sürümü ücretli ancak eski sürümleri SourceForge'da bulmak mümkün.

47. KITEN

<https://edu.kde.org/kiten/>

Kiten, KDE Education paketinin bir parçası ama Linux üzerinde tek başına da yüklenebiliyor. Bir İngilizceden Japoncaya (ya da tersi) öğrenme aracı olan Kiten, metin okuma, kelime anlamı görüntüleme ve düzgün telaffuz aracılığıyla iki dili de öğrenmenize yardımcı oluyor.

48. SYNFIG STUDIO

www.synfig.org

Synfig Studio kolay anlaşılır arayüzü ile film kalitesinde animasyonlar yaratmanızı sağlayacak 2 boyutlu bir bilgisayar animasyon programı. Asıl dikkat çekici yönü, vektör ve bitmap kullanan yazılımın çok az kaynak harcayarak ürün verebiliyor olması.

49. LIVES

lives.sourceforge.net

LiVES, Linux ve OS X için geliştirilmiş, etkileyici ama pek adı duyulmamış bir video düzenleme yazılımı. Mükemmel bir doğrusal olmayan düzenleme aracı olan LiVES, tam çalışır durumda bir çok track'li pencereye sahip. Yazılım, görüntüyü neredeyse tüm video biçimlerine dönüştürebiliyor.

50. THE CORONER'S TOOLKIT

bit.ly/coroner205

Coroner's Toolkit bugünlerde biraz eskimiş görünebilir ama yine de en iyi dijital adli analiz araçlarından biri olmaya devam ediyor ve adli tıp laboratuvarlarında kullanılmakta olan bazı programlar barındırıyor. Modern işletim sistemleri bazı araçları çalıştırmakta zorlanabilir ama adli tıp araçlarına ihtiyaç duyanız ihtimaline karşı elde bulundurmakta fayda var.

51. MARS SIMULATION PROJECT

mars-sim.sourceforge.net

Mars Simulation Project, insanlığın kızıl gezegenin yüzeyinde nasıl hayatta kalabileceğini inceleyen bir sosyal simülasyon. Kendi bölgesel yaşam alanlarında yaşayan bilim adamı, mühendis, teknisyen, doktor ve diğer insanların davranışlarını modellemeniz gerekiyor.

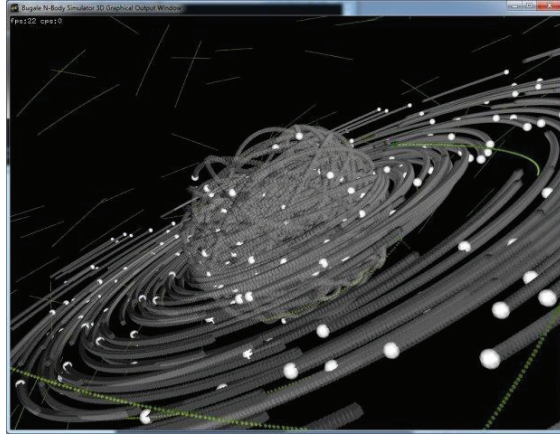
52. BUGALE N-BODY SIMULATOR

bit.ly/coroner205

İtiraf edelim ki Bugale N-Body Simulator sıradan bir insanın merak edeceği hiçbir şeye sahip değil. Ama gök

Mars'ı kolonize edin ve bu sosyal deneye yardımcı olun.

Stella ile klasik Atari oyunları oynayabilirsiniz.

cisimlerinin davranışları, dinamikleri, fizikleri ve hareketleri ilginizi çekiyorsa ihtiyaç duyduğunuz her şey onda var.

53. CPUMINER

bit.ly/cpuminer205

Bilgisayarınızın gücünü BitCoin, LiteCoin ve diğer şifreli para birimlerini elde etmek için kullanmak istiyorsanız, aradığınız açık kaynak kodlu yazılım CPUMiner. Son derece hızlı ve hafif olan yazılım en yeni madencilik protokollerini ve farklı platformları destekliyor.

54. STELLA

goo.gl/fDb7Qq

Stella birden fazla platformu destekleyen bir Atari 2600 VCS emülatörü. Meksika çölünün ortasına gömülen ve yakın zamanda gün yüzüne çıkarılan E.T. the Extra-Terrestrial oyun kartuşlarıyla ilgili haberleri okuduysanız ve oyunu ne kadar kötü olabileceğini merak ettiyseniz bu emülatörü kullanarak oyunu deneyebilirsiniz.

DENİZDE BİR DAMLA

Çoğunuzun muhtemelen daha önce hiç duymadığı 54 açık kaynak kodlu programı sıralamak. Doğal olarak daha bu türden çok sayıda (muhtemelen on binlerce) program var ama daha önce de belirttiğimiz gibi, eğlencenin birazı da ihtiyaç duyduğunuz açık kaynak kodlu alternatifin yerini bulmakta yatıyor. Yaşasın açık kaynak!

Açık kaynak dizinleri

Belirli bir görev için bir programa ihtiyacınız varsa, o iş için kullanabileceğiniz açık kaynaklı bir alternatif bulabileceğinize emin olabilirsiniz. İşin sırrı bunları (en azından iyi olanlarını) bulabilmekte. İşte bu popüler ve az bilinen açık kaynak program ve yazılımları bulabileceğiniz birkaç yer:

- Açık kaynak dizinleri: bit.ly/dizin205
- OSDir: bit.ly/osdir205
- OSSD: www.opensourcesoftwaredirectory.com
- Free Software Directory: bit.ly/fsf205
- Wikipedia açık kaynak listesi: bit.ly/wiki205
- UbuntuLOOP: bit.ly/loop205
- Sourceforge yazılım listesi: bit.ly/sf205

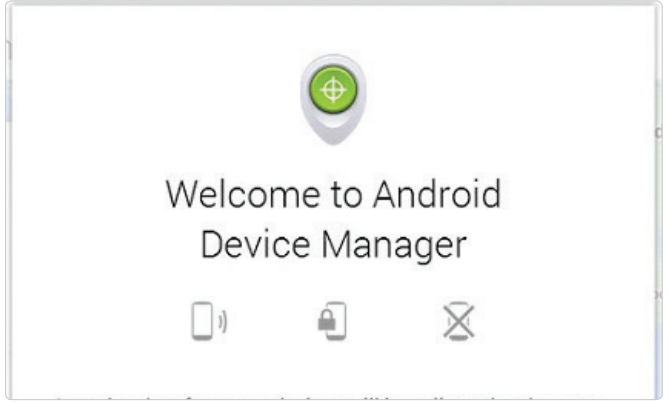

Kayıp telefonunuzu bulun

Kaybolan veya çalınan telefonunuzun yerini tespit etme ve telefonu kilitleme olanağı veren Android Cihaz Yöneticisi uygulamasının kullanımını anlatıyoruz.

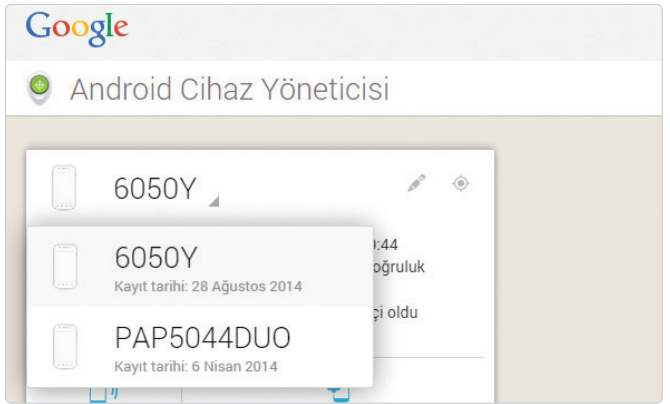
Apple kullanıcıları uzun zamandır kayıp ya da çalıntı cihazlarının yerini tespit edebilmenin keyfini sürüyor. Hırsızlığa karşı caydırıcı olarak geliştirilen iPhone'umu Bul (Find My iPhone) özelliğini kullanıp faydasını gören çok sayıda kullanıcı var. Android ise benzer bir özelliği Android Cihaz Yöneticisi adı altında ekledi. GPS desteği olan cihazları destekleyen uygulama, kayıp telefonların yerini tespit etmekle kalmıyor, aynı zamanda şifreleri ve ekran kilidi kodunu değiştirebiliyor ve umudu kestiğiniz cihazınızı uzaktan sıfırlayabiliyor, böylece en azından verilerinize erişilemiyor. Akıllı telefon ve tabletinizi bu servisle kullanmak üzere ayarlarsanız telefonunuz koltuğun arkasına düşese bile kolayca yerini tespit edebilirsiniz.

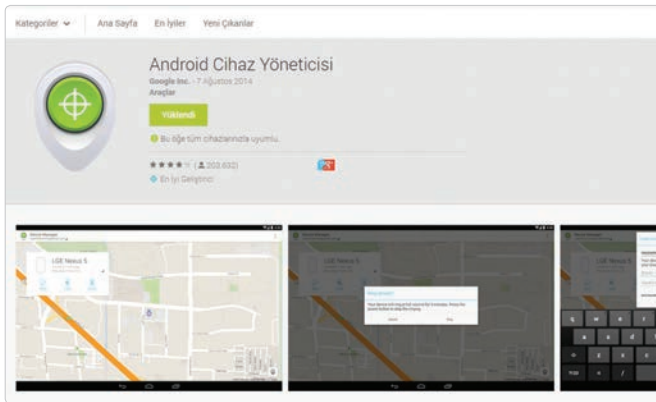
1 İlk olarak www.google.com/android/devicemanager adresine girin, Google hesabınızla oturum açın ve tüm isteklere onay verin. Bu bir takip sistemi olduğundan, konumunuzu belirlemek için Google'a izin vermeniz şart.

2 Konum servisleri açık olan bir Android cihazınız hesabınıza eklenmiş durumdaysa listede adı belirecek. İlk aşamada cihaza ait son bilinen konumu, cihazın en son internete bağlandığı tarih ve saati görebilirsiniz.

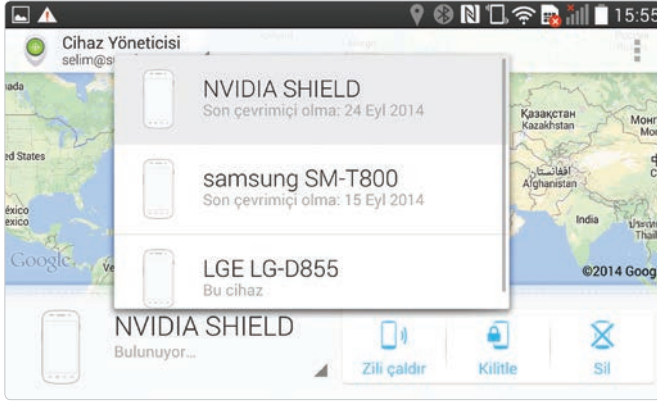
3 Birden fazla cihazınız varsa aralarında geçiş yapmak için görünen cihazın adına tıklayın. Açılan listeden başka bir cihazı seçtiğinizde harita üzerinde yeni cihazın konumu görünecek. Kalem simgesine tıklayarak cihaz adını değiştirebilirsiniz.

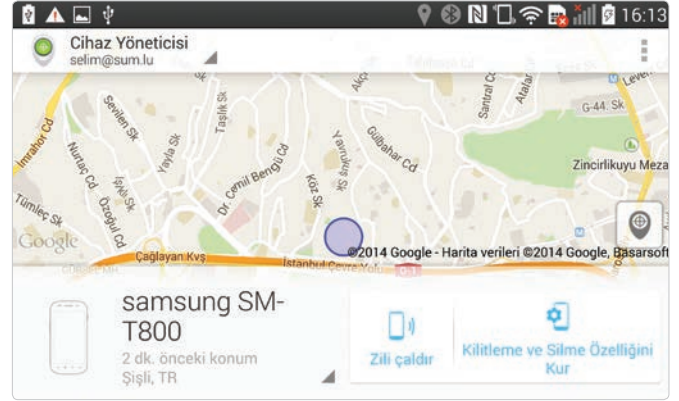
4 Bu servisin tüm özelliklerinden eni bir cihaz eklemek için Google Play Store'dan Android Cihaz Yöneticisi uygulamasını yüklemeniz gerekiyor. Benzer isimli birkaç uygulama olduğu için yapımıcısı "Google Inc." olanı seçmeye dikkat edin.

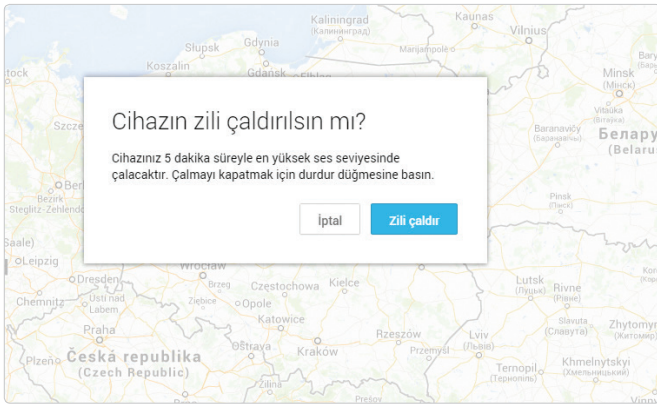
5 Uygulamayı yükleyip açtığınızda "Hoş geldiniz" ekranı karşınıza gelecek. Buradaki uyarıları okuyup "Kabul et" düğmesine dokunarak devam edin. Servisi kullanmak istiyorsanız bunları kabul etmeniz zorunlu.

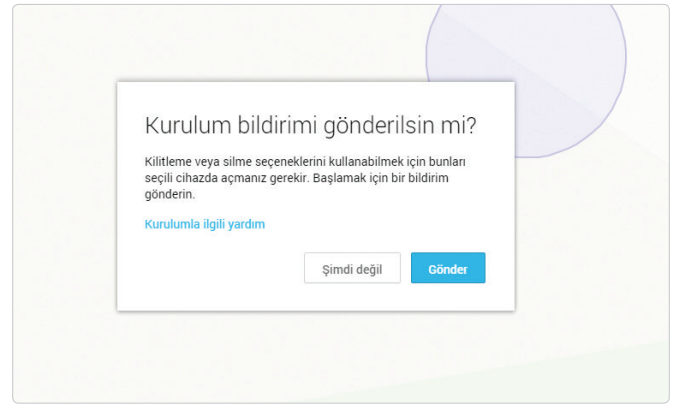
6 Bir sonraki ekranda ikinci adımdaki ekrana benzer bir görüntü gelecek çünkü Android Cihaz Yöneticisi uygulaması, servisi kullanabilmek için web arabirimini esas alıyor. Cihazınız GPS sinyalini bulunca açılan listede adı belirecek.

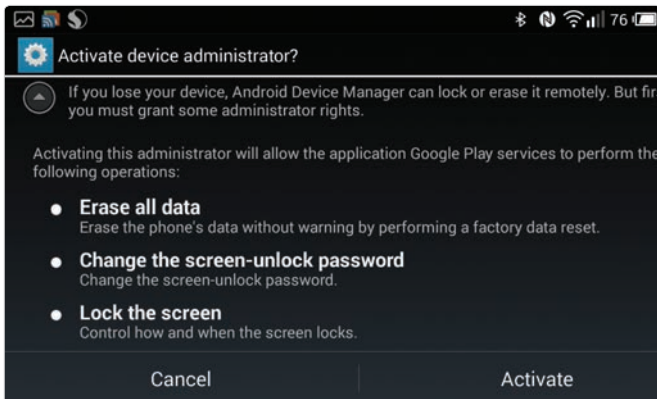
7 Sunulan özelliklere yakından bakalım. Cihaz adının sağında iki düğme var: "Zili çaldir" ve "Kilitle" (veya "Kilitleme ve Silme Özelliğini Kur"). Cihazınız kaybolursa ilk adımdaki adrese girek de aynı seçeneklere ulaşabilirsiniz.

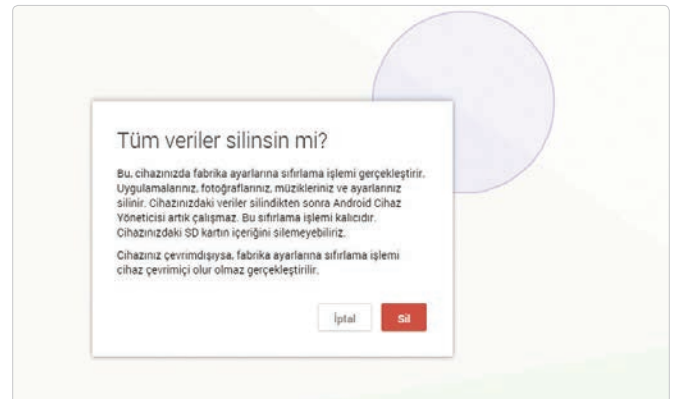
8 "Zili çaldir" seçeneğini kullanırsanız cihazınız kilitli ve sessiz modda olsa bile en yüksek ses seviyesiyle telefon zili beş dakika süreyle çalınacaktır. Özellikle ev içinde kaybettiğiniz veya yakınlarda unuttuğunuzu düşündüğünüz cihazlar için ideal.

9 "Kilitleme ve Silme özelliğini etkinleştir" i seçerseniz kurulum bilgileri cihaza gönderilecek. Bu aşamada diğer cihazın yanınızda olması gerekiyor çünkü onay vermeniz gerekebilir, ancak cihaz açıksa bazen işlem gerekmeden özellik etkinleşiyor.

10 Cihazınıza bir bildirim gelir ve onayınız istenirse bildirim dokunarak ayarların açılmasını sağlayın. Etkinleştirmeyi kabul etmeniz gerekiyor. Buna onay vererseniz cihazınızdaki tüm güvenlik özelliklerine uzaktan erişim sağlanabilecek.

11 Kurulmdan sonra belirecek "Kilitle" seçeneği, kilit ekranı için yeni bir şifre belirlemenize imkân veriyor. "Sil" seçeneği ise son ihtimal için saklanmalı. Cihazdan ümidinizi kestiyseniz tüm veriler siliniyor ve fabrika ayarlarına dönülüyor.

Sınırsız Gmail adresinizi kullanmanın en iyi yolları

Başka bir hesap açmadan birçok Gmail adresine sahip olabileceğiniz neden bir taneyle sınırlı kalırsınız ki? Ek e-posta adreslerinizi nasıl kullanacağınızı anlattık.

Gmail dünyanın en popüler e-posta servislerinden biri olmasına rağmen hâlâ az bilinen bir özelliği var. Gmail e-posta adreslerinde noktalar (.) her zaman göz ardı edilir. Örneğin isminiz@gmail.com adresi sizin ismi. niz@gmail.com adresine gönderilen tüm e-postalar da size gelecektir. Ayrıca kullanıcı adınızın sonuna bir artı işareti ve kelime eklerseniz Gmail bu kısmı da göz ardı edecektir. Örneğin isminiz+pcnet@gmail.com adresine gönderilen tüm e-postalar yine isminiz@gmail.com adresine gidecektir. Bu özellikleri kullanarak tek bir Gmail hesabıyla sınırsız sayıda adres sahibi olabilir, bu adreslerin her birini farklı bir amaçla kullanabilirsiniz. Bu adresleri en iyi şekilde nasıl değerlendirebileceğinizi anlatıyoruz.

Sitelere üye olurken spam'i durdurun

Birçok web sitesi, içeriklerinden faydalanabilmeniz için üye olmanızı istiyor; ancak önüne gelen her siteye e-posta adresinizi vermek bir süre sonra istenmeyen e-postalar almanıza sebep olur çünkü bazı haysiyetsiz siteler adresinizi başkalarına satar. Bunun olmasını engellemek için üye olurken Gmail adresinize bir nokta ya da artı ve

kelime ekleyin. Örneğin adisoyadi+nospam@gmail.com olabilir. Daha sonra bu adrese gönderilen tüm e-postaları otomatik olarak silen veya arşivleyen bir filtre yaratabilirsiniz.

Bunu yapmak için sağ üstteki çark düğmesine tıklayıp "Ayarlar > Filtreler > Yeni filtre oluştur" linkine tıklayın. "Alıcı" alanına kullanıcıadınız+nospam@gmail.com yazın ve "Bu arama ile filtre oluştur" a tıklayın. Eşleşen bir ileti geldiğinde yapılacak eylemler listesinden arzuunuza göre "Gelen Kutusunu atla" veya "Sil" seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Arşivlemeyi seçerseniz bu iletiler "Tüm Postalar" kutusunda görünecek, silmeyi seçerseniz "Çöp Kutusu"na gönderilecek ve 30 gün sonra silinecekler.

Diğer bir yöntem de "Uygulanacak kategori: Tanıtımlar"ı seçmek. Bu durumda bu adrese gönderilen e-postalar sadece Tanıtımlar sekmesinde görünür, birincil gelen kutunuzda görünmez.

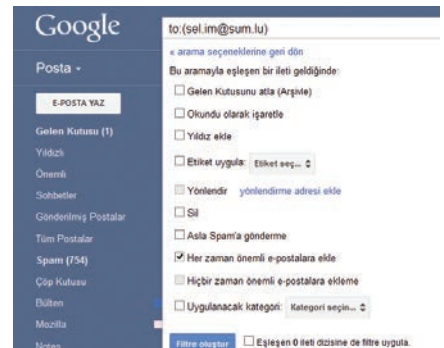
Önemli göndericilerden gelen mesajları öne çıkarın

Spam e-postalara özel bir Gmail adresi sahibi olmak kadar önemli olan bir başka şey de yakın arkadaşlar ve akrabalarınız için bir adres oluşturmaktır. Böylelikle onlardan gelen e-postalar diğerleri arasında gözünüzden kaçmaz. Mevcut adresinize bir nokta ekleyin. Örneğin adisoyadi@gmail.com yerine arkadaşlarınıza adi. soyadi@gmail.com adresinizi verin. Aradaki fark dikkat çekmeyecektir ama siz bu ufak ayrıntıyı yeni bir filtreye dönüştürebileceksiniz. Önceki maddede anlattığımız şekilde bir filtre oluşturabilir,

ki böylelikle standart maillere benzer, örneğin rob.irtvster@gmail.com, sonra bu adres için bir önceki başlıkta anlatıldığı gibi bir filtre yaratın. Yine

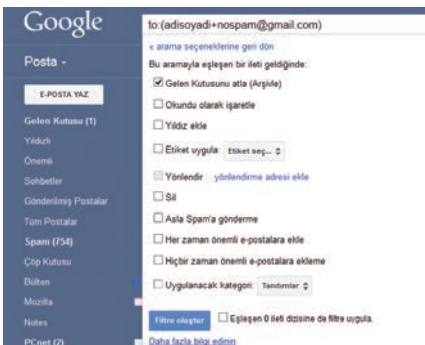
arzuunuza göre "Yıldız ekle" veya "Her zaman önemli e-postalara ekle"yi işaretleyebilirsiniz. Alternatif olarak etiket de ekleyebilirsiniz. Böylece sizin için önemli olan insanlardan gelen iletileri asla kaçırmazsınız.

Etiket oluşturma başka bir avantajı da Android'deki Gmail uygulamasının belli bir etikete e-posta geldiğinde sizi uyarabilmesi. Uygulamanın sol menüsünden etiketi seçin, sağ üst köşedeki üç noktalı simgeye basıp "Etiket ayarları"nı seçin. "Etiket bildirimleri" seçeneğini işaretleyip bir uyarı sesi seçin ve her ileti geldiğinde ses/titreşim almak istiyorsanız ilgili seçeneği de işaretleyin. Bu seçenekleri görmüyorsanız önce senkronizasyonu açmanız gerekebilir.

İnsanların size nasıl ulaştığını keşfedin

Bir siteye kaydolurken Gmail adreslerini özelleştirerek spam'den kurtulabileceğiniz gibi, olası istenmeyen mesajların kaynaklarını da bulabilirsiniz. Bunun için ilk adımda anlattığımız şekilde sabit adres seçip her şeyi filtrelemek yerine her siteye üye olurken adiniz+siteadi@gmail.com şeklinde farklı bir adres kullanın. Gelen kutunuza istenmeyen bir mesaj mı düştü? "Kime" satırına bakarak hain

sitenin hangisi olduğunda anında anlayabilir, o adres için yeni bir filtre oluşturarak bundan sonra her şeyin otomatik silinmesini sağlayabilirsiniz.

Benzer şekilde, iletişim bilgilerinizi paylaştığınız sitelere de özel adresler vererek bilgilerinizin nereden bulunduğunu anlayabilirsiniz. Örneğin iş amaçlı sosyal ağ LinkedIn'de adiniz+linkedin@gmail.com adresini paylaşırsanız adresinizi LinkedIn'den alan kişileri hemen tespit edebilirsiniz.

İşle eğlenmeyi ayırın

Gmail'in sekmeli gelen kutusu özelliği gelen iletileri Sosyal, Tanıtımlar ve Güncellemeler gibi kategorilere ayırır da işle ilgili iletilerle ve kişisel hayatınızla ilgili iletileri ayırmanız için kolay bir yöntem sunmuyor. Bu sorunu çözmek için Gmail adresinizin iş amaçlı varyasyonlarını yaratabilir, normal adresinizi kişisel hayatınız için kullanabilirsiniz. Bunu "@" işaretinden önce +1 koyarak kolayca yapabilirsiniz. Örneğin iş adresiniz adiniz+1@gmail.com olabilir. İş iletileriniz için uygun bir etiket oluşturmayı, ardından filtre oluşturarak gelen iletilere bu etiketi atamayı unutmayın. Bundan sonra kişisel yazışmalarınız arasında patronunuzun mesajlarını aramanıza gerek kalmayacak.

Şirketinizin size verdiği Gmail dışında bir adresinizin daha olması ihtimali yüksek. Gmail üzerinden iş adresinizden e-posta almak ve göndermek istiyorsanız "Ayarlar > Hesaplar ve İçerik Aktarma"ya gidin ve "Sahip olduğunuz başka bir e-posta adresi ekleyin" linkine tıklayın. Adınızı ve iş adresinizi yazın, "Takma ad olarak davran"ı işaretli bırakın. Eğer "Başka

Sahip olduğunuz başka bir e-posta adresi ekleyin

Diğer e-posta adresiniz hakkındaki bilgileri girin.
(gönderdiğiniz postalarda adınız ve e-posta adresiniz gösterilecektir)

Ad:

E-posta adresi:

☒ Takma ad olarak davran. [Daha fazla bilgi edin](#)

[Başka bir "yanıt" e-posta adresi belirtin \(isteğe bağlı\)](#)

bir "yanıt" e-posta adresi belirtin"e tıklayıp adiniz+1@gmail.com yazarsanız karşı tarafın yazdığı yanıtlar iş adresiniz yerine sizin belirttiğiniz adrese gönderilir, ancak bu son özelliği kullanmanızı önermiyoruz çünkü profesyonel görünmeyecektir.

Artık Gmail'de e-posta yazarken "Gönderen" satırına tıklayıp Gmail adresiniz yerine iş adresinizi seçebileceksiniz.

Yapılacaklar listesi oluşturun

Önemli bir şeyi unutmamak için, yapmanız gereken işlere özel bir e-posta adresi atayabilirsiniz. Örneğin adiniz+yap@gmail.com olabilir. Yeni bir filtre oluşturarak bu adrese gönderilen iletilere "Yapılacak" etiketi eklenmesini sağlayın. Böylelikle adrese gönderilen iletiler otomatik olarak gruplanır ve gelen kutunuzun sol tarafındaki menüden kolayca ulaşılabilir. mail.google.com/mail/u/0/#label/Yapilacak adresinden de bu etikete doğrudan ulaşabilirsiniz. Bu adresi yer işaretlerinize eklemek mantıklı olabilir. Kendinize e-posta göndererek "Eve gelirken süt al" veya "Vergi ödemesini unutmam" gibi hatırlatmalar yapmak için kullanışlı bir yol, tabii o etikete de bakmayı unutmasanız. Aynı zamanda diğer hesaplardan e-posta ileterek ederek yapılacaklar listenize madde ekleyebilirsiniz.

IFTTT formülü için bir tetik yaratın

Çevrimiçi servisleri birbirine bağlayarak günlük işleri otomatikleştiren IFTTT (ifttt.com) sonsuz sayıdaki Gmail adreslerinizden yararlanabilmeniz için birçok faaliyet alanı barındırıyor. Özelleştirilmiş bir "takma ad" adresten standart adresinize bir e-posta göndererek, bunu IFTTT tarifinizde bir

tetikçi olarak kullanabilirsiniz. IFTTT'nin Gmail kanalını (ifttt.com/gmail) ziyaret ederseniz servis için birçok tarif görebilirsiniz. Bunlar arasında e-posta eklerini Google Drive'a (veya Dropbox'a) kaydetmek, telefonunuzu kaybettiğinizde çaldırmak ve yarın yağmur yağacaksa e-posta almak gibi şeyler var. Ancak bunlar sadece standart adresinizle çalışıyor.

Özel Gmail adresinizi kullanmak için kendi tarifinizi yaratmanız gerekiyor.

Bunu yapmak için IFTTT ana sayfasında "Create a Recipe" düğmesine tıklayın. Açılan sayfada mavi renkli "this"e tıklayın ve kanal listesinden Gmail'i seçin. "Choose a Trigger" bölümünde "New email in inbox from"u seçin, kullanmak istediğiniz Gmail adresini yazın ve "Create Trigger"a tıklayın. Şimdi de mavi renkli "that"e tıklayın ve bağlanacağınız servisi seçin. Facebook, Flickr, Google Drive gibi onlarca popüler servis destekleniyor. Verilen seçeneklerden bir eylem seçin. (Bu aşamada biraz İngilizce bilgisine ihtiyacınız olabilir.)

Gereken diğer bilgileri de yazın ve "Create Action"a tıklayın. Son olarak, bilgileri doğrulamak için "Create Recipe"ye basın. Bu adımları istediğiniz kadar Gmail varyasyonu ve tarifi için tekrarlayabilirsiniz.

www.pcnet.com.tr

Ekim 2014 | 47

BİLGİSAYARINIZIN İŞLEMCİSİ, SAHİP OLDUĞU GÜCÜN ÖNEMLİ BİR MİKTARINI KULLANMIYOR OLABİLİR. NEDEN ONA DÜŞÜNECEK BİR ŞEYLER VERMİYORSUNUZ?

BOS CPU DÖNGÜLERİNİZİ KULLANIN

Bilgisayarınızın boş oturarak ne kadar zaman harcadığını öğrenince şaşırabilirsiniz. Onu, başka bir odaya geçmeden önce hiçbir şey yapmadan öylece bırakıyor veya bir web sayfasını okurken bekletiyor olabilirsiniz. Bu sırada inanılmaz miktardaki işlem gücü boşa harcanır. Bilgisayarı kullanırken bile büyük ihtimalle işlemcinin tüm gücünü kullanmıyorsunuz çünkü yaptığımız çok az şey tüm işlemci gücünün kullanılmasını gerektiriyor.

Eğer bunun potansiyelin boşa harcanması olduğunu düşünüyorsanız bir de her an bu durumda kullanılmadan bırakılan milyonlarca işlemci olduğunu hatırlayın. Her geçen saniye, toplamda haftalar tutan CPU zamanı boşa harcanmakta. Onların bunlar çok daha faydalı işler için kullanılabilir.

Neyse ki işler bu şekilde yürümek zorunda değil. Eğer sisteminizin potansiyelinin boşa harcadığını düşünüyorsanız, onu dağıtık bir sistemin parçası haline getirebilirsiniz. Dağıtık (distributed) sistemler, sıradan bilgisayarları internet üzerinden birbirine bağlayarak “süper kümeler” haline getirir. Böylece bazı süper bilgisayarlardan bile daha hızlı veri işleyebilen çevrimiçi bilgisayar grupları elde edilir. İnsanlığın iyiliğine katkıda bulunmak veya biraz para kazanmak için katılabileceğiniz bu türden pek çok sistem bulunuyor. Size bir fikir vermek adına bunlardan birkaçını etkinlik gösterdikleri alanlara göre ayırarak tanıttık.

BİLİMSEL ARAŞTIRMALARA KATKIDA BULUNUN

Dağıtık sistemlerin en eski ve en popüler kullanımlarından biri SETI@Home adı verilen bir veri işleme uygulaması. Search for Extra-Terrestrial Intelligence (Dünya Dışı Zekâ Arayışı) projesi kapsamında geliştirilen program, ağ içinde yer alan her bir bilgisayara, incelenmesi için dünya dışından alınan bir radyo sinyali gönderiyor. Amaç, sinyallerin dünya dışı bir zekâ tarafından gönderilip gönderilmediği anlamak. Analiz işlemi tamamlandıktan sonra, elde edilen bulgular sisteme yükleniyor ve incelenecek bir sonraki veri yığını alınıyor. Daha basitçe anlatmak gerekirse “Uzaylılar var mı?” sorusunun yanıtını arıyorsunuz.

Proje henüz dünya dışı zekânın var olduğunu kanıtlamamış ama ikinci amacına çoktan ulaştı: “Gönüllü bilgi işlem” sistemlerinin çalışabileceği kanıtlandı. Aynı modeli uygulayan pek çok farklı proje geliştirildi ve SETI@Home platformu o günden bu yana, aynı türden program ve ağların benzer veri gruplarının analizinde kullanılmaması sağlayan BOINC (bkz. “BOINC nedir?” kutusu) adlı daha gelişmiş bir sisteme evrildi.

Bu gibi araştırma projelerinin hedefi, bir süper bilgisayarın bile ancak aylar hatta yıllar içinde tamamlayabileceği

analizleri gerçekleştirmek. Zira süper bilgisayarlar hem çok pahalı hem de bu tarz projelerin hepsine yetecek kadar süper bilgisayar gücü mevcut değil. Analizler daha küçük, daha yönetilebilir parçalara bölündüklerinde ev bilgisayarları tarafından normal işleyiş aksama-dan arka planda yürütülebiliyorlar. Kullanıcılar, projeye en çok kimin katkıda bulunduğu konusunda birbirleriyle yarış içinde olan gruplara katılmaya teşvik ediliyorlar.

SETI@Home 1999’da ilk kez çalışmaya başladığından bu yana gönüllülük temelli bilgi işlem, dağıtık sistemlerin temel yöntemlerinden biri haline geldi. Onun yolunu izleyen sistemler, kamuoyu ilgisi toplamayı başaran ilk dağıtık sistem olan SETI@Home’un adımlarını takip etti.

SETI@Home yazılımını setiathome.ssl.berkeley.edu adresinden ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

Folding@Home folding.stanford.edu

SETI@Home ile benzer ilkelere dayanan Folding@Home, belirli proteinlerin nasıl davrandığını test etmek amaçlı deneyler için oluşturulan bir ağ

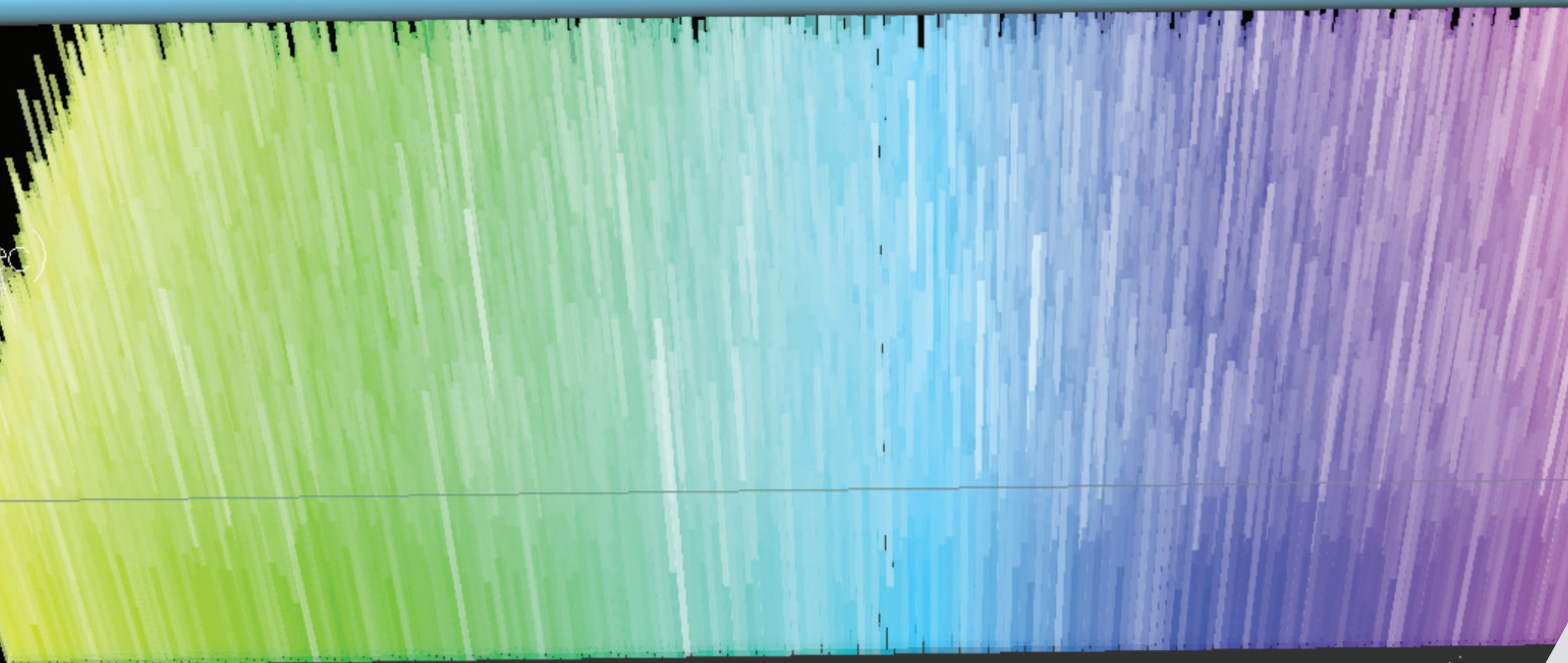
SETI@home Version 7

Pulses / Triplets
 Rate -3.7229 Hz/sec Resolution 0.149 Hz
 Power 5.94, period 19.0841, score 0.97

From
 Recorded
 Recorded
 Base frequency

3.763% done CPU time: 6 min 48.09 sec

Name: Selim
 Team:
 Total credit: 0.00

Frequency (Hz)

SETI@home
 The Search for Extraterrestrial Intelligence

► aracıyla normalde kullanılmayan CPU zamanını değerlendiriyor. Protein katlanması, canlılığın temel unsurlarından biri. Uygun olmayan katlanmalar Alzheimer, Huntington, Parkinson ve pek çok kanser türlerine yol açabiliyorlar. Folding programının amacı, protein katlanması sırasında hataların neden ve nasıl gerçekleşebileceğini ve bunun hangi sonuçlara yol açabileceğini tespit etmek. Bu amaca ulaşılabilirse günümüzün en ciddi hastalıklarından bazıları tedavi edilebilir. Folding@Home, Windows ve Linux'un yanı sıra PlayStation 3 için de indirilebilir.

Einstein@Home

einstein.phys.uwm.edu

SETI@Home'un geliştirdiği BOINC platformu üzerine kurulu olan Einstein@Home, LIGO verilerine bakarak yerçekimsel dalga kaynaklarının varlığına dair kanıtlar arıyor. Bu yapılabilirse, şu an için teoride var olan bu kavrama ilişkin kanıtlar sunulurken genel göreliliği daha iyi kavramamız sağlanabilir. SETI araştırmasını tamamlamamış ama Einstein@Home, hizmet vermeye başladığından bu yana daha önce varlığı bilinmeyen 50'den fazla pulsar keşfetti. Elde edilen sonuçlar Science dergisinde yayımlandı.

PARA KAZANIN

Bilimsel araştırmalara yardım etmek amacıyla bilgisayarınızı kullanmak için biraz fedakâr bir kişi olmanız gerekir. Eğer o kadar da cömert bir insan değilseniz (veya bilim adamlarının yeterince otlandığını düşünüyorsanız) bilgisayarınızı sonuçta cebinize birkaç kuruş koyacak işlerde kullanabilirsiniz.

Bunu yapmanın iki yolu var. Mevcut pek çok programdan birini kullanarak

CPU zamanınızı satabilir veya "madencilik" yapıp Bitcoin benzeri bir sanal para birimi elde etmeye çalışabilirsiniz.

CPU zamanı satmak, Folding@Home veya SETI@Home benzeri bir platforma dahil olmaya benziyor: Bir yazılım indiriyor ve arka planda çalışmasına izin veriyorsunuz. Sisteminiz verileri indiriyor, analiz ediyor ve bir sonraki paketi almak üzere geri gönderiyor. Ancak bu durumda, harcadığınız vakit karşılığında para alıyorsunuz. Çok değil ama kazancınız zaman içinde birikebilir.

Bitcoin benzeri şifreli para birimleri, "madencilik" yaparak veri blokları bulmanızı gerektiriyor. Bunun için de veri bloklarını indirmeniz ve şifrelerini kırmanız gerekiyor. Çıkarılan her bir blok belirli bir miktar para birimine, örneğin bir Bitcoin'e denk düşüyor. Bununla araştırma verilerinin analizi arasındaki fark, para birimi bulmaya çalışmanın özünde anlamsız bir iş olması. Burada tek amaç, dolaşımdaki para miktarına yapay bir sınır oluşturmak. Bu şekilde para kazanmak için harcanması gereken zamanı azaltmak için bir "madencilik havuzuna" katılabilir, dağıtık sistemlerde olduğu gibi büyük bir girişimde küçük bir rol almayı deneyebilirsiniz. Elbette isterseniz tek başınıza da çalışabilirsiniz ama bunun için çok ama çok sabırlı olmanız gerek!

Bir veri bloğunun analizi tamamlandığında elde edilen gelir, harcadıkları süre temel alınarak süreçte katkıda bulunanlar arasında paylaştırılıyor. Bunun ardından bir sonraki veri bloğunun analizine başlanıyor. Bu şekilde çok daha hızlı para kazanabiliyor, erkenden harcama yapabiliyor ve (en azından teoride) kur artışından faydalanabiliyorsunuz.

Ama CPU döngülerini paraya çevirmek görüldüğü kadar kolay değil. İşlemcinizi sınırlarına kadar zorlayarak para kazanmaya çalışmakla ilgili sorun, kazancınızın çoğu zaman harcamalarınızı aşmayacak olması. Tam yükte çalışan bir PC, kısmi yükte çalışan bir PC'den çok daha fazla enerji harcayacaktır. Ufak kazançlar, sistemi açık tutmanın maliyetini karşılayamayabilir. Şifreli para birimlerinin dengesi doğası, çok hızlı para kazanmayı mümkün kılıyor ama aynı şekilde çok hızlı bir şekilde her şeyi yitirmek de mümkün.

BitCoin

bitcoin.org

En popüler şifreli para birimi olan Bitcoin, geniş bir kullanıcı tabanına sahip olduğu ve kendinden çok bahsettirdiği için artık herkesçe biliniyor. Herkesçe bilinmesinin kötü yanı, artık büyük yatırımlar yapmadan para kazanmanın imkânsız olması. Bitcoin madencilik öyle bir noktaya geldi ki Bitcoin çıkarmak için binlerce liralık özel sunucular satın almak, onların

maliyetini çıkarmak için belli yıllarca beklemek gerekiyor. Kişisel bilgisayarınızı kullanırsanız elektrik masrafını bile çıkaramazsınız.

Yine de deneysel olarak işe bulaşmak isterseniz çalışmaya devam ederken arka planda Bitcoin aramak sonuçta size birkaç Bitcoin kazandırabilir. Kazancınızı daha sonra ürün, hizmet veya gerçek paraya çevirebilirsiniz ama dikkatli olun: Bitcoin'in adı çok büyük fiyat dalgalanmaları ve hırsızlıklarla anılıyor. Bitcoin madencilik hakkında daha fazla bilgi edinmek için www.bitcoinmining.com adresini ziyaret edebilirsiniz.

Gomez PEER

www.gomezpeerzone.com

İnternet üzerinden gerçek para kazandıran Gomez PEER istemcisi (söylenildiği kadarıyla) ağ üzerindeki bilgisayarları web sitesi performans testlerinde kullanan ve karşılığında aylık 5 dolara kadar ödeme yapan bir platforma dahil olmanızı sağlıyor. Yazılım, DDoS saldırılarına benzer bir mantıkla ağı tıkanık noktaları ve performans sorunlarını tespit ediyor. Ancak DDoS'ten farklı olarak, bu işlem bizzat müşterilerin talebi üzerine gerçekleştiriliyor. Sadece sisteminiz boştaiken etkin olduğu için günlük performans üzerinde çok az etkisi oluyor. Şirket uzun bir süredir faaliyetini sürdürdüğü için kuşkulandırmayı gerektirecek bir durum olmadığını düşünüyoruz. Bakiyeniz 5 dolara ulaştığında PayPal üzerinden ödeme yapılıyor. Başkalarını da sisteme katılmaya ikna etmeniz halinde ekstra para kazanabiliyorsunuz.

3D ANİMASYONLAR İŞLEYİN

Günümüzde inanılmaz ileri bir seviyeye gelmiş olabilir ama film kalitesinde 3D efektleri hazırlamak için sıradan ev bilgisayarlarının sunabileceğinden çok daha fazla güce ihtiyaç var ve her za-

man da öyle olacak. Çözünürlüğün bu kadar artması, fizik modellemenin bu aşamaya gelmiş olması ve ışın izleme teknolojinin geldiği nokta, piyasadaki örnekleriyle boy ölçüşebilecek kalitede animasyonlar işlemek için tek bir karenin işlendiği süreyi kabul edilebilir oranda azaltan, binlerce bilgisayarın dahil olduğu bir ağ kullanmayı gerekli kılıyor. Şimdiye kadar teknik üniversitelerde veya sinema sektöründe çalışmayan bir kişinin bu türden bir süper kümeye erişmesi mümkün değildi. Ama şimdi, en azından bir proje, dağıtık sistemler kullanarak 3D işlemeyi hayal olmaktan çıkarmaya çalışıyor.

BURP (Big and Ugly Rendering Project) böyle bir sistem geliştirmeyi amaçlıyor. Herkesin kullanımına açık olması ve kar amacı gütmemesi amaçlanan proje, diğer projelere benzer bir mantıkla çalışıyor: İşleme görevi ufak parçalara bölünüyor ve ihtiyaç duyulan gücü tek başına sağlayamayacak olan PC'lere dağıtılıyor. Böylece ihtiyaç duyulan işlem gücü elde edilmiş oluyor.

BURP

burp.renderfarming.net

BURP şu anda beta aşamasında olduğu için istemci sorunsuz bir şekilde çalışmıyor: Genellikle bakıma alınmış oluyor veya geçici olarak erişilemiyor. İşleri kullanıcılar gönderdiği için, yapılması gereken bir işleme görevinin bulunup bulunmadığı bile anlaşılamıyor. Buna rağmen sistem ilgi çekici bir şekilde ilerleme kaydediyor. Yapımcılar BOINC platformu üzerinde çalışıyor olsa da popüler BOINC uygulamalarının sahip olduğu istikrara veya güvenliğe henüz sahip olmadığını belirtiyorlar. Hazır olduğunda BURP'ün, bağımsız animatörlerin kısa sürede ve ucuza profesyonel seviye işleme olanağına ulaşmalarına yardımcı olması amaçlanıyor. Eğer BURP'ün test programına katılmak ilginizi çektiyse yukarıdaki adres-

ten istemci yazılımını indirebilirsiniz.

Electric Sheep

www.electricsheep.org

Bu yazıda bahsettiğimiz BOINC tabanlı olmayan birkaç projeden biri olan Electric Sheep, aynı zamanda ortak çalışmaya dayalı soyut bir sanat eseri. Yazılım, binlerce PC, Mac, Android ve iOS platformu üzerinde çalışıyor. Sistemler "uyuduğunda" Electric Sheep diğer uyuyan cihazlarla iletişime geçiyor ve "koyun" (sheep) denilen soyut üç boyutlu animasyonlar yaratmaya başlıyor. Daha sonra kullanıcılar, oluşturulan görüntüleri izleyip beğendiklerine oy verebiliyor. Daha popüler olan koyunlar daha uzun süre hayatta kalıyor ve bir genetik algoritmaya dayalı olarak çoğalıyor. Hiçbir pratik faydası olmayabilir ama oldukça şirin!

IZGARA BİLGİ İŞLEM

Dağıtık sistemlerin alternatiflerinden biri olan ızgara bilgi işlem (grid computing), büyük problemlerin çözümüne farklı bir yaklaşım getiriyor. Izgara bilgi işlem, karmaşık bir problemi bağımsız olarak çözülebilir binlerce ufak görev haline getirip analiz edildikten sonra birleştirmek yerine, bir arada çalışan ufak kaynak havuzları yaratıyor.

BOINC platformları, ızgara sistemlerini de destekliyor. Bu mimariye dayanan birkaç proje hayata geçirilmiş durumda, ancak karmaşık olması ve henüz tanınmaması nedeniyle az rastlanan bir süper küme oluşturma yöntemi. Geleneksel dağıtık sistemlerin aksine ızgara sistemleri sabit disk depolama alanı ve GPU işlemcisi gibi kaynakları da paylaşabiliyor.

Sıra dışı doğaları nedeniyle ızgara bilgi işlem sistemlerine az rastlanıyor ama biz yine de ilginç bir örnek bulmayı başardık.

GPU Grid

www.gpugrid.net

Belki de en popüler ızgara bilgi işlem sistemi olan GPU Grid, kanser ve HIV/AIDS gibi hastalıkların tedavisinde biyomedikal araştırmalara yardımcı olan tam atom molekül protein simülasyonları gerçekleştiriyor. AMD ve NVIDIA'nın destekleriyle geliştirilen GPU Grid, CPU'yu çok az kullanıyor. Bunun yerine, gerekli işlemleri yapmak için GPU'dan (grafik işlemci) faydalaniyor. Ana işlemci, normal şekilde sistemi çalıştırmaya devam ediyor. Kesinlikle parlak bir fikir. Sonuçta eğer oyun oynamıyorsanız GPU'nuz neredeyse hiç kullanılmaz. Bu da kullanılmayan kapasitenin boşa gitmesi demektir.

Yemek yemek gittiğinizde PC'nizi boş boş beklemeye bırakmak yerine işe yarayabileceği bir şeyler bulmak istemez misiniz? Ne olursa olsun bir şeyler yapmak, boş boş oturmaktan iyidir! ■

BOINC nedir?

Açılımı Berkeley Open Infrastructure for Network Computing (Ağda Hesaplama için Berkeley Açık Altyapısı) olan BOINC, SETI@Home'un ardından geliştirilen genel amaçlı bir dağıtık sistem altyapısı. Bilimsel araştırma, iklim modelleme ve sızma kontrolü gibi pek çok farklı alanda kullanılan BOINC platformu, normal bir ev bilgisayarında aylar, hatta yıllar içinde tamamlanabilecek görevleri tamamlamalarında süper bilgisayarlara erişimi olmayan insanlara yardımcı oluyor.

California'daki UC Berkeley'de bulunan Uzak Bilimleri Laboratuvarı tarafından geliştirilen BOINC'in şu anda yarım milyon üzerinde aktif kullanıcısı bulunuyor ve Mart 2013 itibarıyla ortalama 9,2 petaFLOP işlem hızına ulaşabiliyor. Bir Intel Core i7-4770K işlemcinin karşılaştırmalı değerlendirmelerde ortalama 99,72 gigaFLOP hızına ulaştığını düşünürsek, BOINC'in ortalama ev bilgisayarlarının yaklaşık bir milyon katı daha hızlı olduğunu söyleyebiliriz.

BOINC, son derece gelişmiş bir iskelete sahip ve ticari olmayan dağıtık sistemlerin çoğunda ondan faydalanılıyor. Windows, OS X, Android, GNU/Linux ve FreeBSD için istemciler bulunuyor. Bir özgür yazılım lisansı olan GNU Lesser General Public Licence ile yayımlanan yazılım ücretsiz olarak kullanılabilir. Onu yükleyenler görünüm ve davranış şeklini belli bir oranda değiştirebiliyor. Aktif bir şekilde BOINC kullanan 80 den fazla proje var. Eğer siz de faydalı bir rol üstlenmek isterseniz BOINC'i boinc.berkeley.edu adresinden yükledikten sonra bunları inceleyip size en uygun olanı seçebilirsiniz.

Elektrik masrafı

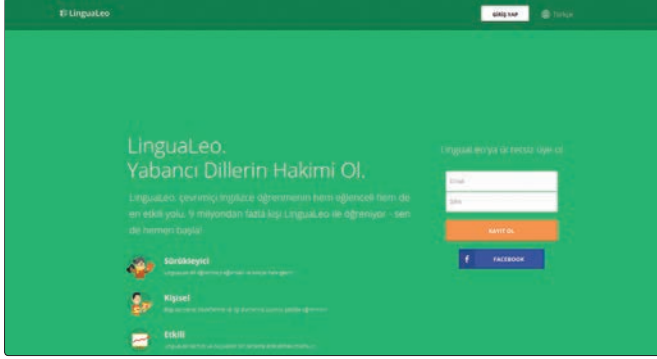
Belirtmemiz gerekir ki modern işlemciler boşa olduğunda, tam yük altındakinden daha az (genellikle %50 civarında) elektrik tüketirler. Aynı zamanda aşırı ısındıklarında fanlar daha hızlı çalışacağı için bu da ek tüketime sebep olacaktır. Her işlemcinin boşa ve tam yükte enerji tüketimi farklı olduğundan kesin bir rakam vermemiz mümkün değil ama tam yük altında saatte 100 W tüketen bir işlemci her gün 24 saat çalışırsa bir ayda yaklaşık 20 TL masraf çıkaracağını söyleyebiliriz. Elbette bahsi geçen uygulamaları her gün birkaç saat çalıştırırsanız toplam masraf birkaç lirayı geçmeyecektir.

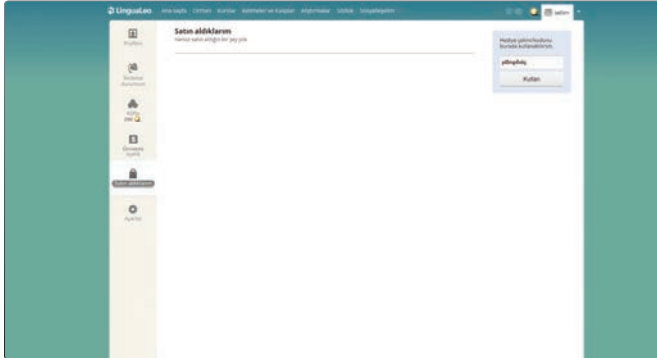
LinguaLeo ile İngilizcenizi geliştirin

İngilizce öğrenmeye başlamak veya İngilizcenizi biraz daha geliştirmek mi istiyorsunuz? LinguaLeo, üyelerinin kişisel zevklerine göre seçtikleri haberleri okuyarak, müzik dinleyerek ve eğlence kanallarını seyrederek internet üzerinden İngilizce

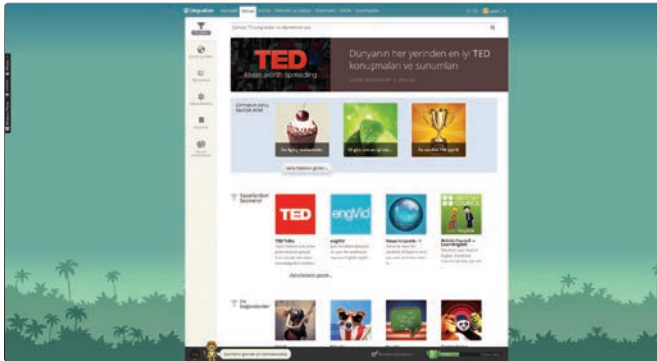
öğrenmelerine imkân sağlıyor. LinguaLeo'yu hem bilgisayarınızda hem de mobil cihazlarınızda kullanmanız mümkün. Üstelik PCnet okurları LinguaLeo'yu üç ay boyunca Gold üyelik özellikleriyle kullanabilecek!

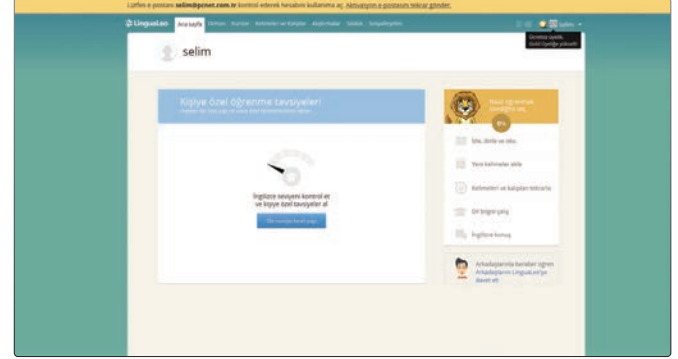
1 Öncelikle www.lingualeo.com adresine girip e-posta adresinizi ve kullanmak istediğiniz şifreyi yazarak siteye üye olun. İsterseniz Facebook hesabınızla giriş yapmayı da tercih edebilirsiniz. Kayıt için başka hiçbir bilgi gerekmiyor. Sonraki adımda LinguaLeo, size özel bir ders programı oluşturmak için birtakım sorular soracak.

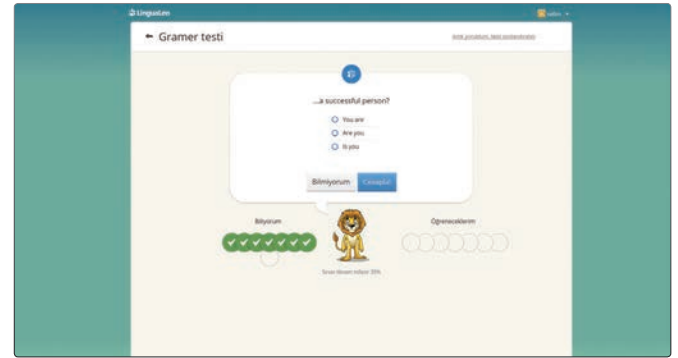
3 Şimdi LinguaLeo'nun PCnet okurlarına hediyesi olan Gold üyeliği etkinleştirelim. Sağ üst köşedeki kullanıcı adınıza tıklayın, açılan sayfada sol taraftaki "Satin aldıklarım"ı tıklayın, sağ tarafta beliren boş kutuya derginizin ilk sayfasında kodu yazın ve "Kullan" düğmesine tıklayın. Artık ücretli Gold üyelere özel tüm özellikler size açık.

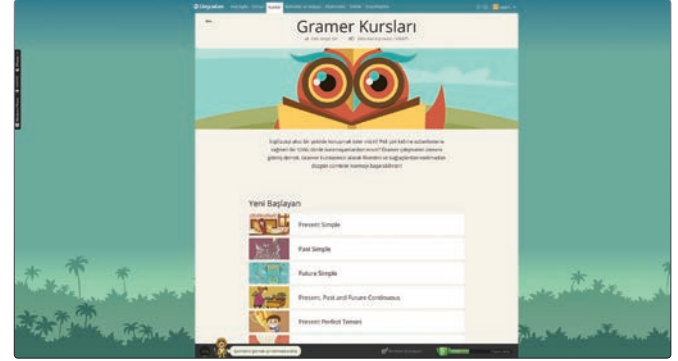
5 LinguaLeo'da çeşitli öğrenme yöntemler var. "Orman" sekmesinde müzik klipleri, eğitici videolar, hikâyeler, haberler, fıkralar gibi İngilizce içerikler göreceksiniz. İlginizi çeken bir tanesine tıklayın. İçeriğin tamamını izleyebilir veya dinleyebilir, metindeki kelimelerin üzerlerine gelerek Türkçe karşılıklarını görebilirsiniz.

2 İngilizce seviyeniz, işiniz, neden İngilizce öğrendiğiniz ve hiç yabancılarla İngilizce konuşup konuşmadığınız sorulduğunda en doğru yanıtları vermeye çalışın. Kısa anket bitince e-posta adresinize gönderilen onay bağlantısına tıklayarak hesabınızı etkinleştirin.

4 Daha önce az da olsa İngilizce öğrendiyse kişiye özel tavsiyeler almak için seviye testine girmenizi öneririz. Ana sayfaya dönüp "Bir seviye testi yap" düğmesine tıklayın. Test 20 sorudan oluşuyor ve eğitici olan gramer konularının tespit edilmesini sağlıyor. Test bitince karşınıza çeşitli ders önerileri gelecek. Eğitime bunlarla başlayabilirsiniz.

6 "Kurslar" bölümündeki gramer kurslarını incelemenizi öneririz. Burada farklı seviyelerde, Türkçe anlatımlı dilbilgisi dersleri var. Bazı özel amaçlı kurslardan ek ücret ödeyerek yararlanmak mümkün. "Kelimeler ve Kalıplar" bölümünde kelime dağarcığınızı geliştirebilir, öğrendiklerinizi "Alıştırılmalar" bölümünde sınayabilirsiniz.

Airbnb rehberi

Airbnb, geleneksel seyahat ve konaklama sitelerine kıyasla daha ucuz ve arkadaş canlısı bir alternatif. Servisin nasıl çalıştığını ve risklerini anlatıyoruz.

AIRBNB NEDİR?

Airbnb (www.airbnb.com.tr) şehir veya ülke dışına seyahat yaparken kısa süreli bir oda, ev veya daire kiralamak isteyen insanlara yönelik konaklama-kiralama servisi. Airbnb'yi tercih eden gezginler, bir otelde konaklamak yerine diğer insanların mülklerinde kalıyorlar. Böylece daha ilginç ve kişisel bir deneyim yaşayabiliyorlar. Kiralanan yer, halihazırda birilerinin yaşadığı evin tek bir odası olabildiği gibi tamamen kiracıya ayrılmış bir daire de olabilir.

NE ZAMAN KURULDU?

Servis 2008'den bu yana çalışıyor. O zamanlar sadece Amerikalılar içindi ve Airbed & Breakfast adını kullanıyordu, ancak 2009'da ismini Airbnb olarak kısalttı. 2012'de uluslararası olarak çalışmaya başladı ve şu an Türkiye dahil 190 ülkede hizmet veriyor.

POPÜLER Mİ?

2012'nin başında bir milyon insan Airbnb'yi kullanmıştı. Yılın sonunda 4 milyon insan kalacakları mekânları rezerve etmek ya da kiralamak için siteye girdi. 2013'te 6 milyon yeni kullanıcının üye olduğu açıklandı ve bu sayı bu sene de artacak gibi görünüyor.

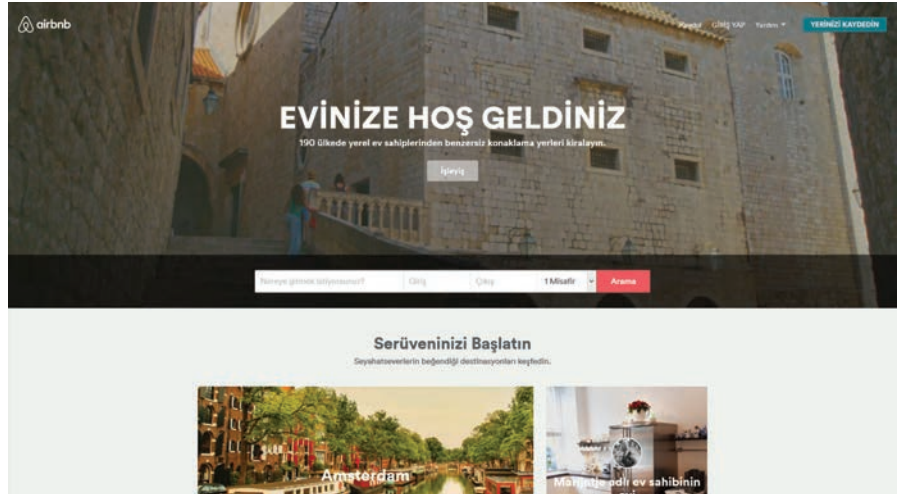
BİR YENİLİK VAR MI PEKİ?

Marka değişime uğradı. 2014'ün temmuz ayında Airbnb web sitesini yenileyeceğini duyurdu. Sitenin yeni logosu evrensel bir aidiyet hissi sembolize etmesi için ve herkesin kolaylıkla çizilebilmesi için tasarlandı ama kullanıcılar tarafından başka şeylere benzetilen logo, sosyal medyada dalga konusu olmaktan kurtulmadı. Ancak logo hakkındaki sosyal medyadaki bu tartışmalar Airbnb'nin daha çok tanınmasına sebep oldu.

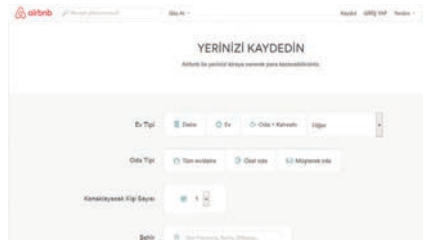

AIRBNB NASIL ÇALIŞIR?

Evinizde uygun bir oda varsa ve bunu misafirlere kiralamak istiyorsanız yapmanız gereken tek şey sitedeki "YERİNİZİ KAYDEDİN" düğmesine tıklayıp birkaç fotoğraf ekleyerek hiçbir ücret ödmeden kaydınızı yapmak. Sadece bir oda olmasına gerek yok: Tüm evinizi de gösterebilirsiniz, oturma odanızdaki bir yastığı da. Yerlerini kiralayan insanlar Wi-Fi'dan otoparka kadar

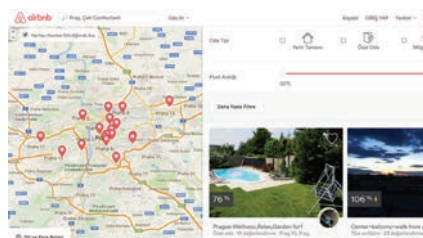
sundukları diğer hizmetleri de belirtiyorlar. Ayrıca güvence bedeli ve minimum kiralama gibi bilgiler de belirtiliyor.

İstedığınız kadar bilgi ve en çok 24 fotoğraf ekleyerek kendi yerinizi ücretsiz listeleyebilirsiniz.

BİR YER KIRALAMAK İÇİN NE YAPMAK GEREK?

Sitenin ana sayfasına gitmek istediğiniz yerin adını, giriş ve çıkış tarihlerinizi, kaç kişi olacağınızı girerek arama yapın. Karşınıza gelen sonuç sayfasında aramanızı daraltma şansınız olacak. Tüm bir daire veya özel oda istiyorsanız aramanızı bu şekilde daraltabilir, istediğiniz fiyat aralığını da seçebilirsiniz. "Daha Fazla Filtre"ye tıklayarak semt ve ihtiyacınız olan diğer özellikleri de (örn. kablosuz internet) seçebilirsiniz.

İstedığınız konumdaki ideal yeri bulmak için filtreleri kullanın.

FİYATLARI KİM BELİRLİYOR?

Yerlerini kiralayan insanlar fiyatları kendileri belirliyor ama aynı zamanda Airbnb de fiyat önerisinde bulunabiliyor. Site, kiralanan yerlerden %3 hizmet bedeli alıyor. Misafirlerden ise %6-12 arasında hizmet bedelleri alınıyor. Kaydettiğiniz yeriniz kiralalmazsa ücret ödemiyorsunuz.

ODALAR OTELLERDEN DAHA MI UCUZ?

Kesinlikle. Bazı bölgelerde otellere kıyasla %70'e varan fiyat avantajları elde edebilirsiniz.

Elbette başka bir insanın evinde kalmak herkese uymayabilir ve bir otel rahatlığı beklemek akıllıca olmaz ama cüzdanınız sonrasında size teşekkür edecek. Aynı zamanda standart evlerin yanında kaleler, botlar, loft daireler ve kiralanebilecek türlü türlü yerler var.

Unutmayın ki yurtdışında bir yerde kalıyorsanız evini kiralayacağınız kişiye ekstra bir vergi de ödemeniz gerekebilir. Airbnb bu tarz vergilerin toplam fiyata dahil edilmesini öneriyor ve bazı şehirlerde vergiler otomatik olarak hesaplanıp fiyata ekliyor.

Dayalı döşeli bir şato kiralamak isterseniz Airbnb'de o da var.

MOBİL UYGULAMASI VAR MI?

Evet, iOS ve Android için bedava uygulamaları var (www.airbnb.com.tr/mobile). Mayıs ayında Airbnb uygulamasına son dakika rezervasyonu seçeneği ekledi ama şimdilik sadece San Francisco ve Los Angeles için. Bu özelliğin diğer şehirlere de gelmesini bekliyoruz.

GÜVEN SORUNLARI VAR MI?

Kullanıcılardan ellerinden geldiğinde kendi haklarında bilgi vermeleri isteniyor. Kişisel profil ve referans da istenilenler arasında. Misafirler kaldıkları yerler için yorum yazabiliyor ve yaşadıkları deneyimi herkesle paylaşabiliyor. Buna rağmen sorunlar yaşanabiliyor elbette. Örneğin Temmuz 2014'te 39 yaşındaki Cory Tschogi bir adama California'daki evini 44 günlüğüne kiraladı. Bulutlu havadan şikâyet edip parasını geri istedikten sonra adam California'da bulunan evi terk etmeyi reddetti ve Cory'nin evini işgal etti. Ödeme alamamaktan ve kaba misafirlerden şikâyet eden bazı ev sahipleri de var.

Airbnb profilleri, ev sahipleri hakkında ayrıntılı bilgi sunar ve hatta sosyal medya hesaplarını bile içeriyor.

GÜVENLİ Mİ?

Bu konuda kendi yargınıza güvenmeniz gerekiyor. Ev sahibini iyi incelemek çok önemli ve aynı şekilde ev sahiplerinin de misafirleri gözden geçirmesi gerekiyor. Bazı söylentilere göre Airbnb, oteller yerine hoş evleri tercih eden hayat kadınları tarafından kullanılabilir. Ancak misafirlerden ve ev sahiplerinden aldığı detaylı profiller, mesajlaşma özelliği ve doğrulanmış kimlik süreçleri ile Airbnb çoğu şeyin üstesinden gelmeyi başarmış gibi görünüyor. www.airbnb.com.tr/trust adresinde konuyla ilgili ayrıntılar var.

BİR PROBLEM OLDUĞUNDA NE OLUYOR?

Misafir ödeme yapmayı reddederse ya da

uygunsuz bir şekilde davranırsa Airbnb hemen onlarla iletişime geçmenizi istiyor. Ancak bazı durumlarda hukuki sürecin de başlatılması gerekiyor. Cory Tschogi sıkıntılı misafirinden kurtulmak için uzun ve masraflı bir yasal savaş yapmak zorunda kaldı çünkü California yasalarına göre de kiracılar, 30 günden sonra uzun süreli kiracı sayılıyor ve bazı yasal haklara kavuşuyor. Bu örnekte Airbnb devreye girerek ev sahibinin hukuki masraflarını karşılayacağını açıkladı.

YASA İLE İLGİLİ BAŞKA KONULAR DA VAR MI?

Airbnb'nin başarısı seyahat devrimine karşı olan otel sahipleri tarafından hiç hoş karşılanmadı. New York gibi şehirlerde ev sahipleri yasal olmayan otel işletmekle suçlandı çünkü bir mekân içinde yaşamadan 30 günden fazla kiralamak bu şehirde yasaya aykırı. Kısa dönem kiralama yasalarına sahip olan diğer büyük şehirlerde de Airbnb yasal zorluklarla karşılaşiyor. Türkiye yasalarına göre yıl boyunca belli bir miktarın altında (2013 için 3.200 TL) kira geliri elde ettiyseniz bunu beyan etmeniz gerekmiyor ama daha fazlası için beyanname vermeniz ve vergi ödemeniz gerekiyor. (Bilgi için: intvd.gib.gov.tr/kirabeyan)

BAŞKA NE KIRALAYABİLİRİM?

Türkiye biraz geriden gelse de kiralama endüstrisi giderek büyüyor. kiraguru.com adresinden emlak, taşıt, elektronik eşya, giyim veya hizmet kiralayabilirsiniz. Örneğin bir günlüğüne profesyonel kameraya veya özel şoföre ihtiyacınız varsa sitede bulmanız mümkün. arabamikirala.com ise sahip olduğunuzu arabayı kiraya vermenizi sağlıyor.

KiraGuru.com şu anda biraz zayıf görünse de Türkiye'de başı çeken seçeneklerden biri.

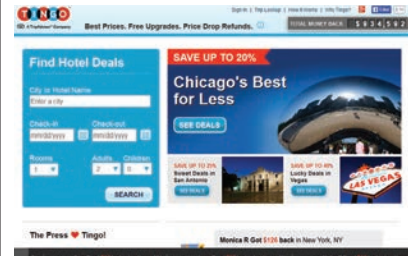
FARK YARATAN SEYAHAT SİTELERİ

Artık geleneksel bir seyahat acentesinden rezervasyon yapmanız şart değil. Değişik özelliklere sahip üç servis daha var.

TINGO

www.tingo.com

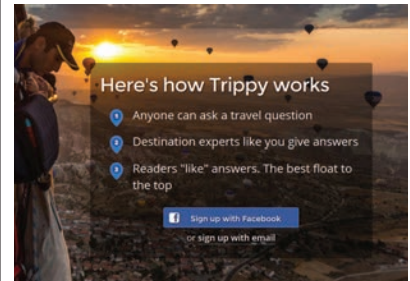
TripAdvisor tarafından işletilen Tingo harika bir fikre sahip bir Amerikan şirketi. Rezervasyon yaptığınız otelin fiyatı daha sonra düşerse farkı size geri ödeniyor.

TRIPPY.COM

www.trippy.com

Trippy seyahat edecek insanların Facebook aracılığıyla birbirlerinin seyahat planlarına yardım etmelerini sağlıyor. Örneğin Türkiye'ye gelecek birine tavsiyelerde bulunabilirsiniz. Plan yapmayı daha sosyal bir hale getiriyor.

OYSTER.COM

www.oyster.com

Misafir yorumları işe yarar ama sahteleri de yok değil. Oyster.com bir "dedektif" ekibine sahip ve bu insanlar otelleri oldukça yüksek standartlarda araştırıp raporlarını sitede yayımlıyor.

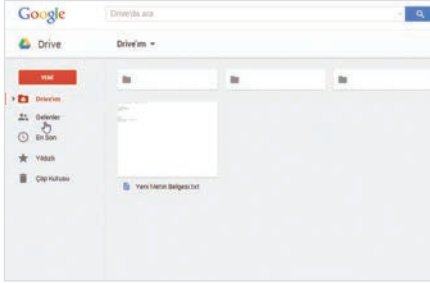
GOOGLE DRIVE

Eskisinden daha güçlü araçları kullanarak her yerden erişebileceğiniz belgeler oluşturun.

1 GOOGLE DOKÜMANLARI YENİDEN KEŞFEDİN

Google Drive (drive.google.com) sayesinde Google hesabınız yardımıyla belgelerinizi ev sahipliği yapacak çevrimiçi bir ortama kavuşuyorsunuz. Drive sayesinde eski adı Google Dokümanlar olan web tabanlı kelime işlemci, hesap tablosu ve sunum programları seti ve online depolama alanınız bir araya geliyor. Daha önceden Google Dokümanlar'la bir dosya oluşturmuş veya paylaşmışsanız oturum açtıktan sonra "Drive'im" altında eski dosyalarınızı görebilirsiniz.

Yazımızın devamında yeni Google Drive'ı temel alacağız. Henüz geçmediyseniz yeni Drive'ı görmek için sağ üst köşedeki çark düğmesine tıklayıp "Yeni Drive'ı deneyin"e tıklayın. Onun yerine "Yeni Drive'dan çıkın"ı görüyorsanız zaten yeni Drive'dasınız demektir.

Google Dokümanlar'da oluşturduğunuz dosyalar Google Drive'da bilecek.

2 BELGELERİ E-POSTAYLA DRIVE'INIZA GÖNDERİN

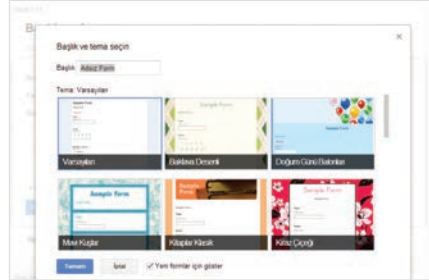
Google Drive'a dosya eklemek için sol üstteki kırmızı "YENİ" düğmesine tıklayıp "Dosya yükleme"yi seçin. Gmail kullanıyorsanız e-posta hesabınıza gelen dosya eklerini Drive'a aktarmanın daha kolay bir yolu var: İstediğiniz ekin üstüne fareyle gelip Drive simgesini taşıyan "Drive'a kaydet" düğmesine tıklayın veya tüm ekleri kaydetmek isterseniz sağ taraftaki "Tümünü Drive'a kaydet" düğmesine tıklayın.

3 FARKLI YERLERDEKİ DOSYALARINIZ ANINDA EŞİTLENSİN

Sağ üstteki çark düğmesine tıklayıp "Drive'ı indir"i seçin. Kurulumdan sonra bildirim alanına ve Windows Gezgini'ne Google Drive simgesi eklenecek. Bu klasöre attığınız dosyalar hem web'deki Drive alanınıza hem de Google Drive'ı kurduğunuz tüm bilgisayarlarınıza otomatik olarak kopyalanacaktır. Böylece önemli dosyalarınızı her yerden erişebilir, işte yazmaya başladığınız bir belgeye evde devam edebilirsiniz.

4 ÇEVİRİMİÇİ HESAP TABLOLARI VE FORMLAR OLUŞTURUN

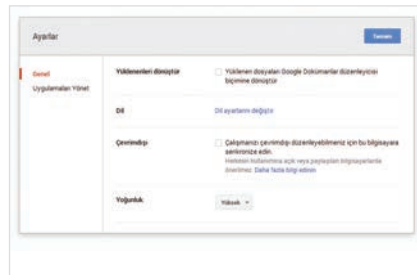
Artık herhangi bir belge türünü oluşturmak için o türe özel Google Dokümanlar uygulamasını açmanız gerekmiyor. Google Drive'daki YENİ düğmesine tıklayıp istediğiniz belge türünü seçmeniz yeterli. Çeşitli sorular içeren etkileşimli bir form oluşturmak için YENİ > Diğer > Google Formlar'ı seçin. Tasarıma sahip olan seçeneklerden birine tıklayın ya da sonradan size ait görseller ekleyin. Tepedeki "Temayı değiştir" düğmesine tıklayarak form sayfanızın tasarımını değiştirebilirsiniz. Google Formlar, bir ankette bulunabilecek her türlü soru türünü destekliyor. Sorularınızı ekledikten ve istediklerinizi "Yanıtların"ı zorunlu olarak işaretledikten sonra "Canlı formu görüntüle" düğmesiyle ön izleme yapabilirsiniz. İşiniz bitince "Formu gönder" düğmesine tıklayarak formu göndermek istediğiniz kişilerin e-posta adreslerini yazabilir veya paylaşım linkini kullanarak formu internetteki herkesin doldurabilmesini sağlayabilirsiniz. Formunuza gelen yanıtları görmek için "Yanıtları görüntüle" düğmesine tıklamanız yeterli.

Drive'ın şablon ve temaları kullanarak formlar ve sunumlar oluşturun.

5 DRIVE'DAKİ DOSYA BİÇİMLERİNİ DEĞİŞTİRİN

Google'ın Drive'ınızdaki dosyaları nasıl kaydedeceğinizi ayarlamak için "Ayarlar > Yüklenen dosyaları Google Dokümanlar düzenleyicisi biçimine dönüştür" seçeneğini ne bakın. Bu seçeneği işaretlerseniz

Google Drive'ın yüklediğiniz dosyalarınızın türünü ne zaman değiştireceğine siz karar verin.

yüklediğiniz Office belgeleri otomatik olarak Google Drive biçimine dönüştürülür ve Google Drive üzerinden daha kolay düzenlenip yönetilebilir. Eğer Google Drive'daki düzenleme araçlarını kullanıyorsanız bunu işaretlemeniz mantıklı olabilir, aksi halde dosyaları orijinal biçimlerinde tutmak için bu ayarı kapalı bırakın.

6 GOOGLE DRIVE İLE PDF OLUŞTURUN

Google Drive, mevcut belgelerinizi PDF dosyalarına dönüştürebilir. Google Drive'da her zamanki gibi bir belge oluşturduktan veya bilgisayarınızdan dosya yükledikten belgeyi açıp Dosya menüsünden "Farklı indir > PDF Dokümanı"nı seçmeniz yeterli.

7 DOSYALARI ANINDA PAYLAŞIN

Google Drive eski Google Dokümanlar'a kıyasla daha başarılı dosya paylaşma seçenekleri sunuyor. Google Drive'ınızda bulunan bir dosyayı paylaşmak için ona sağ tıklayıp "Paylaş"ı seçin. Açılan yeni pencerede paylaşılacak kişilerin e-postalarını girin. Bu kişilere belgeyi düzenleme, yorum yapma veya sadece görüntüleme yetkisi verebilirsiniz. Her kişinin yetkisini ayrı ayrı düzenlemek isterseniz "Gelişmiş" linkine tıklayın. Belgeyi internette serbestçe paylaşmak isterseniz "Paylaşılabilir bağlantıyı al"ı tıklayın.

Paylaşılan dosyaları kimlerin düzenleyebileceğine karar verin.

8 BELGELER ÜZERİNDE BAŞKALARIYLA AYNI ANDA ÇALIŞIN

Sol bölmedeki "Gelenler" kısayoluna tıklarsanız başkalarıyla ortaklaşa çalıştığınız dosyaları görebilirsiniz. Drive en son paylaşılan dosyaları en üstte listeler. Görmek istediğiniz bir dosyaya tıklayın. Eğer aynı dosya dosyayı birkaç kişi aynı anda açarsa, diğerlerinin yaptığı düzenlemeleri canlı olarak ekranınızda görebilir ve siz de belge üzerinde çalışmaya devam edebilirsiniz. Sağ üstteki "Yorumlar" düğmesine tıklayarak belgenin istediğiniz noktalarına yorum da ekleyebilir ve yapılan yorumlar üzerinde tartışabilirsiniz.

9 PROJE ÜYELERİYLE SOHBET EDİN

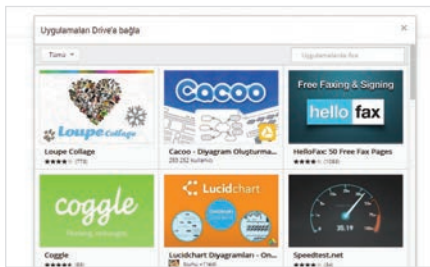
Eğer aynı dosya üzerinde ortaklaşa çalışanların Google+ hesapları varsa Google Drive'da profilleri de görünecek. Bu yeni özellik son derece faydalı çünkü Drive üzerinden sohbet imkânı veriyor ve böylece belgeyle ilgili sorunların üstesinden kısa sürede gelmek mümkün oluyor.

10 ÖNİZLEME İLE DOSYALARA BAKIN

Google Drive'da, Drive belgelerinizin yanı sıra ofis belgeleri, PDF'ler ve resim dosyalarında ön izleme yapmanızı sağlayan bir özellik var. Böylece bu dosyaların içeriğini görmek için hiçbir program kurmanız gerekmiyor. Drive'da önizleme yapmak istediğiniz dosyayı seçtikten sonra sağ üst köşedeki göz düğmesine tıklayın. Dosyaları önizlerken sayfalar arasında geçiş yapabilirsiniz. Gmail kullanıyorsanız, gelen bir e-posta ekinde aynı önizleme özelliğini kullanmak için dosya adına tıklamanız yeterli.

11 GOOGLE DRIVE'DAN MÜZİK AKIŞI YAPIN

Google Drive'ınızı yaratıcı ve eğlenceli uygulamalarla özelleştirebilir, bu sayede her yerden fotoğraflara bakıp medya dosyalarını oynatabilirsiniz. "YENİ > Diğer > Daha fazla uygulama bağla" seçeneğini kullanın. Drive'la birlikte çalışan uygulamaların listesi belirecek. Bir uygulama türü seçmek için sol üstteki "Tümü" düğmesine tıklayıp kategori seçin, sonra eklemek istediğiniz uygulamanın üstüne gelip BAĞLA düğmesine tıklayın. Örnek olarak DriveTunes adlı müzik çaları bağlayın. Artık Drive'ınıza bir MP3 yükleyip anında web üzerinden dinleyebilirsiniz. Uygulamaların bağlantısını kesmek isterseniz "Ayarlar > Uygulamaları Yönet'e girin.

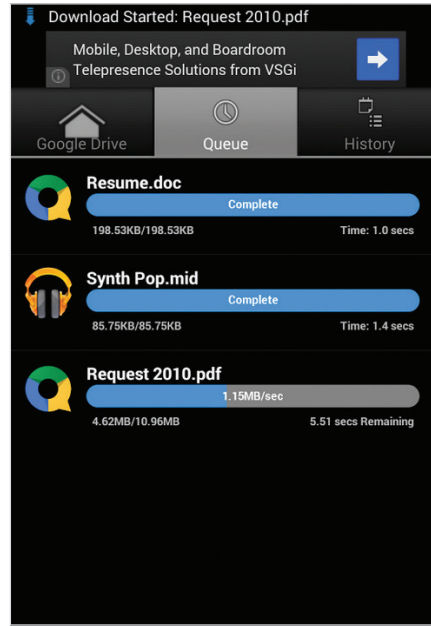
Google Drive'da saklanan medyalara oynatabilen DriveTunes gibi eğlence ve yaratıcılık odaklı uygulamalar ekleyebilirsiniz.

12 GOOGLE DRIVE'INIZDA ARAMA YAPIN

Drive artık dosyaları türüne göre ayırabiliyor. Üstteki arama kutusunun sağındaki küçük üçgene tıklayıp dosya türü, sahibi ve açan uygulamaya göre arama yapabilirsiniz. Açılan listede her dosyanın sahibi ve son değiştirilme tarihi görünecek. Soldaki bölmeden "En Son" başlığına tıklayarak güncellenen ve yeni eklenenleri görebilirsiniz. Sağdaki Drive'im bölmesi ise son etkinlikleri ve ayrıntıları görmenize imkân verir.

13 TABLET VEYA TELEFONDA KULLANIN

Google Drive'ın ücretsiz Android (bit.ly/drivea205) veya iOS uygulamasını (bit.ly/drivei205) kullanarak dosya ve belgelerinizi telefon veya tabletinizle de eşitleyebilir, belgeleri mobil cihazınızda görüntüleyebilirsiniz. Android'de Google Drive'daki büyük boyutlu dosyaları daha hızlı indirmek için ücretsiz Cloud Downloader uygulamasını (bit.ly/cloud205) kullanabilirsiniz.

Cloud Downloader ile büyük boyutlu Google Drive dosyalarını daha kısa sürede Android cihazınıza indirebilirsiniz.

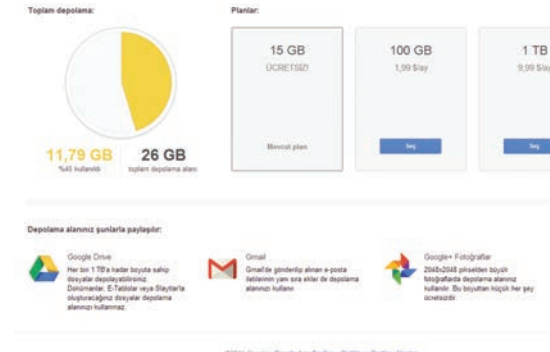
14 WINDOWS PHONE'DA KULLANIN

Windows Phone için resmi Google Drive uygulaması yok ama ücretsiz GDocs uygulamasını (bit.ly/gdocs205) yüklerseniz Google Drive'da depolanan metin dosyalarını okuyup indirebilir ve düzenleyebilir; hesap tabloları, formlar ve çizimleri açıp indirebilirsiniz (düzenleyemezsiniz).

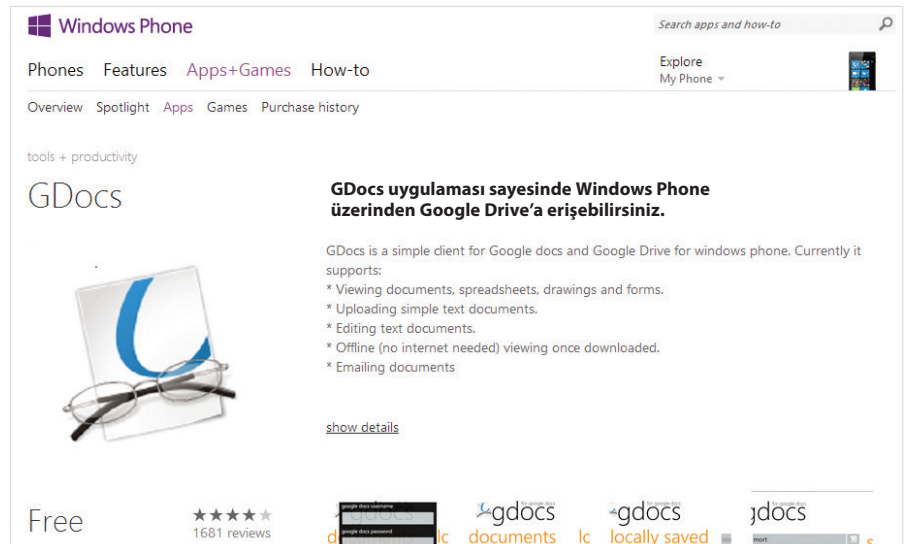

15 DEPOLAMA ALANINIZI YÖNETİN

Google kullanıcılara 15 GB alan ücretsiz sunuyor. Bu 15 GB alan Gmail (kullanıyorsanız) ve Google+ Fotoğraflar ile paylaşıyor. Blogger'da ve Hangouts'ta kullandığınız fotoğraflar da Google+ Fotoğraflar alanında depolanıyor. Yıllardır Gmail kullanıyorsanız ve e-postalarınızı hiç silmediyseniz gelen kutunuzun birkaç GB yer işgal etmesi normal. Google+ Fotoğraflar ise 2048x2048 pikselden küçük fotoğrafları saymıyor. Ne kadar ücretsiz alan kullandığınızı görmek ve gerekirse daha fazlasını satın almak için www.google.com/settings/storage adresini ziyaret edebilirsiniz.

Google Drive'a hiç para harcamadan 15 GB'ye kadar dosya saklayabilirsiniz.

Bilgisayardan mobil cihazlarınıza her şeyi gönderin

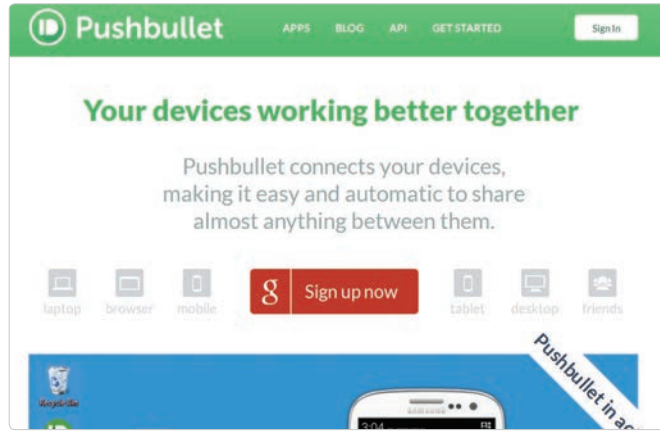
Bilgisayardan akıllı telefon veya tabletinize ya da oradan bilgisayarınıza dosya, yazı veya link göndermek zorlu bir iş olabilir. Android ve iOS için Pushbullet sorunu çözüyor.

Bir bakışta...

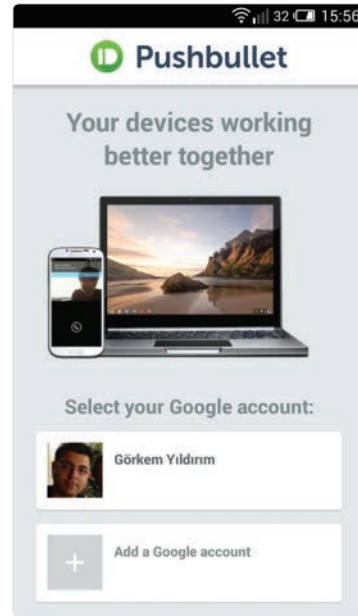
BECERİ SEVİYESİ	UYUMLU SİSTEMLER
Herkes yapabilir ► Anlaşılır Karmaşık yerler var	8 iOS 7+ Android 4+,
GEREKEN SÜRE	PUSHBULLET:
► 20 dakika	www.pushbullet.com

E Ticari sınırlamalardan ötürü bilgisayarınızla akıllı telefonunuz ya da tabletiniz arasında veri aktarımı yapmak, olması gerekenden çok daha zor. Pushbullet adlı ücretsiz servis; dosya, link ve notları hem Wi-Fi hem de mobil internet üzerinden cihazlarınıza anında göndererek bu sorunu aşmanızı sağlıyor. Uygulama bilgisayarda Chrome ve Firefox'u, telefon ve tabletlerde Android

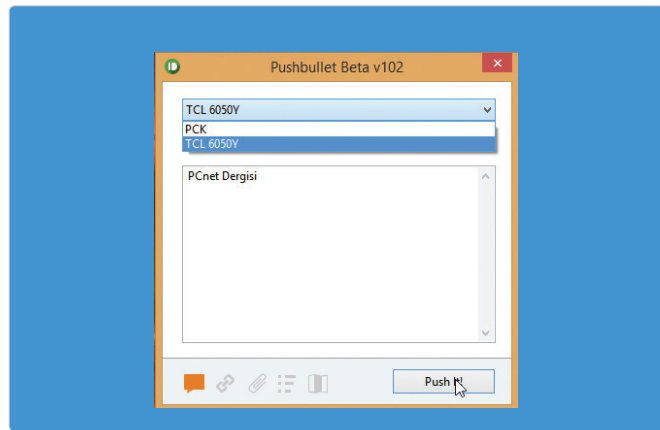
ve iOS'i destekliyor. Ayrıca web tarayıcınızı kullanmadan PC'nizdeki içeriği gönderme imkânı veren bir Windows yazılımı da var. Pushbullet'in Windows sürümü hâlâ beta aşamasında ve aşılması gereken sorunlar var ama yine de çalışıyor ve servisten faydalanmak için Windows yazılımını yüklemeniz bile şart değil. Biz bu yazımızda yazılımı yüklemeyi anlatacağız ama aynı özelliklere web sitesi üzerinden de ulaşabilirsiniz.

1 www.pushbullet.com/apps adresine gidip uygulamanın Windows (Beta) sürümünü indirin. Ardından dosyayı çalıştırıp yazılımı kurun. Kurulundan sonra Pushbullet açılacak. "Log in with Google"a tıklayıp Google hesabınızla oturum açın. Karşınıza Pushbullet sitesi gelecek ve yazılımda da oturum açılmış olacak.

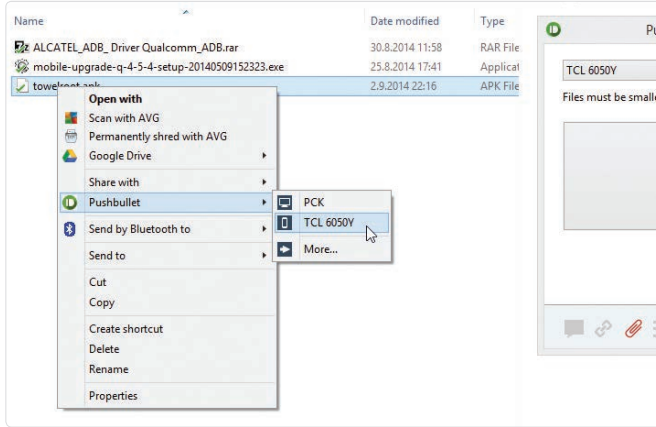
2 Bilgisayardan veri göndereceğiniz mobil cihazlara da Pushbullet'i yüklemelisiniz. www.pushbullet.com/apps adresinde Ücretsiz Android ve iOS uygulamaları mevcut. Bu rehberimizde örnek olarak Android uygulamasını kullanacağız ama iOS uygulaması da hemen hemen aynı (iOS'te Türkçe desteği yok). Uygulamayı yükleyip yine Google hesabınızla oturum açın.

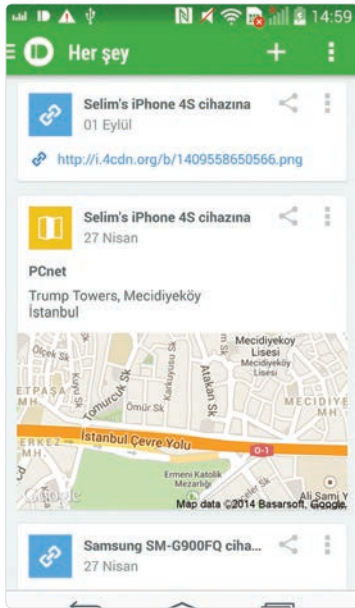
3 Masaüstü bilgisayarınızdan cihazınıza mesaj (kısa bir not veya yazı) göndermek için Pushbullet yazılımını açın. Program penceresinde en üstteki açılır menüde Pushbullet'in yüklü olduğu cihaz ve bilgisayarlarınız sıralanacak. Listedeki istediğiniz cihazı seçin, başlık ve mesaj alanlarını doldurduktan sonra sağ alttaki "Push It!" düğmesine tıklayın.

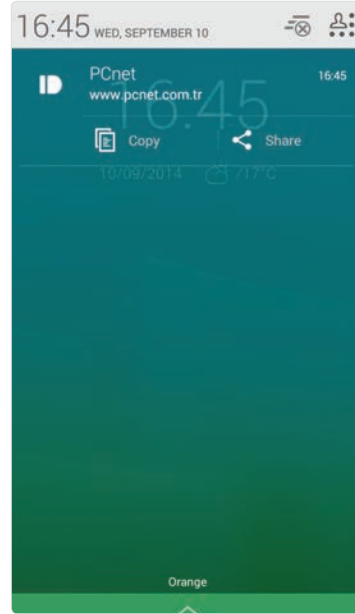
4 Uzun web adreslerini telefonda yazmak çok zordur. Bilgisayardan bir link göndermek için yine üstteki listeden alıcı cihazı seçin, sonra en alttaki zincir simgesine tıklayın. Linke bir ad verin, adresi yazın veya yapıştırın, ardından "Push It!"e tıklayın. Liste simgesine tıklayıp sırlı bir liste veya harita simgesine tıklayıp adres girerek bir harita linki de gönderebilirsiniz.

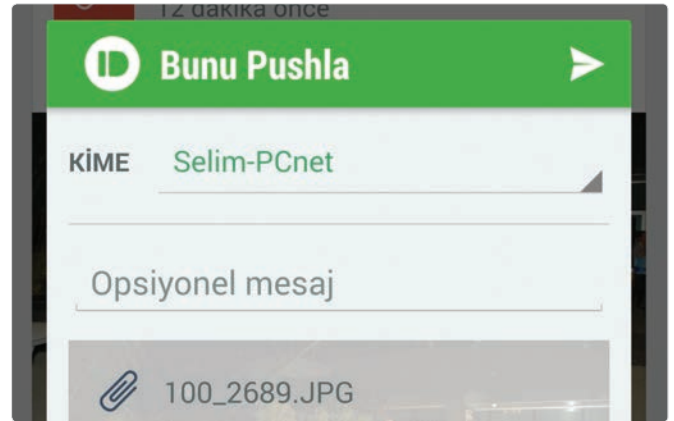
5 Fotoğraf, video veya 25 MB'ye kadar herhangi bir dosyayı cihazınıza göndermek için ataş simgesine tıklayıp dosyayı seçin veya dosyayı sürükleyip pencereye bırakın. Alternatif olarak bilgisayarınızdaki dosyaya sağ tıklayıp Pushbullet ile gönderme seçeneğini kullanarak program penceresinin açılmasını sağlayabilirsiniz. Ardından "Push It!"e tıklayıp dosyayı gönderin.

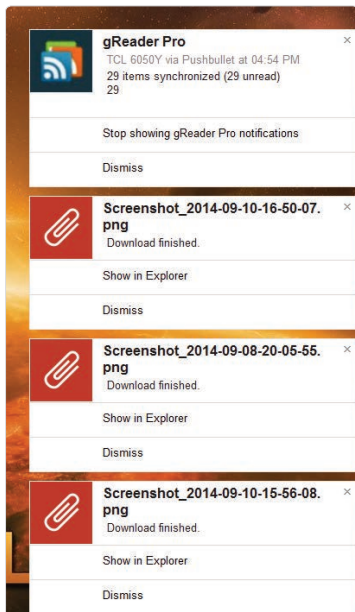
7 Cihazınıza gönderilmiş bir öğeyi görmek için uygulamanın ana ekranındaki o öğeye ait kutuya dokununuz. Linkler ve harita adresleri otomatik olarak ilgili uygulamayla açılır. İndirilen fotoğraf ve videoları Pushbullet ile başka bir uygulamayla açmak isterseniz görüntüleyicideki paylaşım simgesine dokunup uygulama seçebilirsiniz.

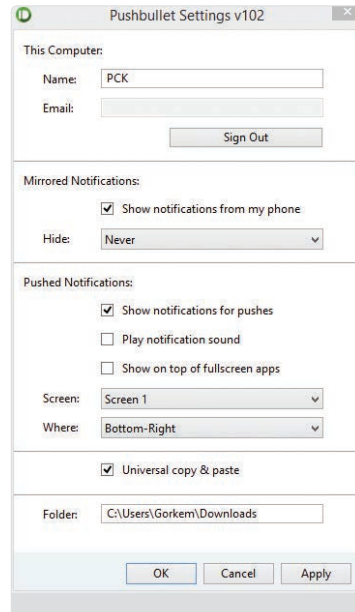
6 Gönderdiğiniz öğeler anında cihaza ulaşacaktır. Aynı kablolu ağda olmanız şart değil. Pushbullet'ı yüklerken bildirimleri etkinleştirdiyseniz yeni bir şey gelince uyarı da alacaksınız. Bildirimlere izin vermediyseniz cihazınızdaki Pushbullet uygulamasını elle açmanız gerekecek. Uygulamanın ayarlarına girerek bu seçeneği sonradan değiştirebilirsiniz.

8 Cihazınızdan bilgisayarınıza içerik göndermek içinse uygulamanın sağ üst köşesindeki artı simgesine tıklayın ve not, link, adres, liste, resim veya dosya seçeneklerinden birini seçin. Ardından göndermek istediğiniz içeriği seçin veya yazın. Göndermek istediğiniz cihazı listeden seçin ve gerekli alanları doldurup sağ üstteki uçak düğmesine dokununuz.

9 Yolladığınız içerik bilgisayarınıza ulaştığında ekranın sağ alt köşesinde bir bildirim kutusu göreceksiniz. Bildirime tıklayarak içeriği görebilir veya kutuyu kapatabilirsiniz. Dosyalar sisteminizdeki varsayılan yazılımla açılır. Windows Gezgin'i ile kaydedildikleri klasörü görmeniz de mümkün.

10 Masaüstü bildirim ayarlarını değiştirmek isterseniz bildirim alanındaki Pushbullet simgesine sağ tıklayıp Settings'i seçin. Bilgisayarınızın Pushbullet'ta görünen adını değiştirebilir; bildirimleri kapatabilir veya sesleri açabilirsiniz. Android kullanıyorsanız telefona gelen bildirimleri bilgisayarda görmeniz de mümkün (Mirrored Notifications).

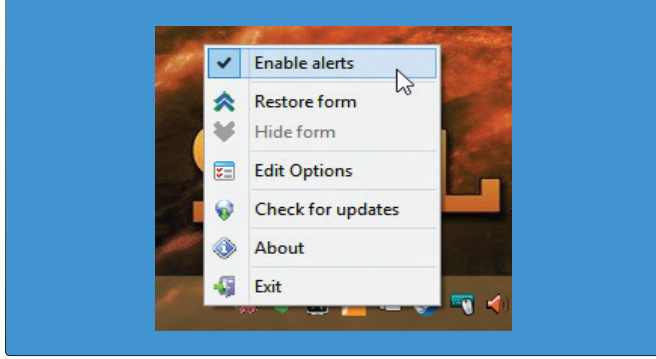

Programlar belleğinizi sömürdüğünde uyarı alın

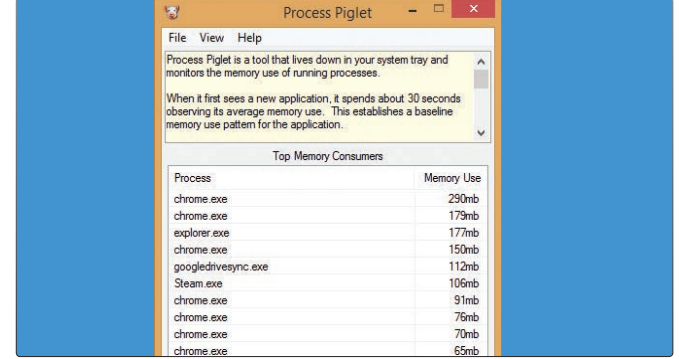
Çok sayıda program çalıştığında bilgisayarınız yavaşlıyorsa sorunun kaynağını bulmak ve kapatmak zahmetli hale gelebilir. Process Piglet adlı ufak, ücretsiz ve kullanıcı dostu araç, çalışan uygulamaları analiz ediyor ve bunlardan biri belleği sömürmeye başladığında size bilgi

veriyor. Ardından kaynak tüketen programı kapatabilir veya tek bir tıkla yeniden başlatabilirsiniz.

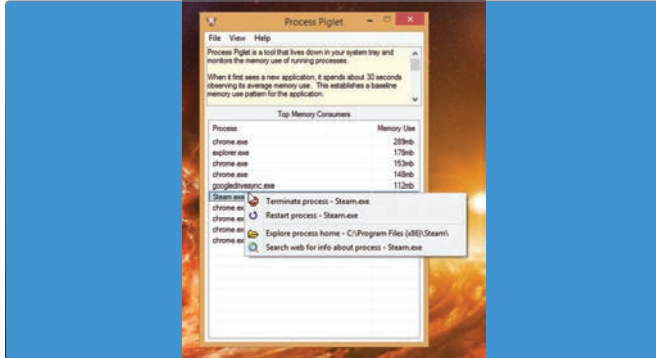
Process Piglet: <http://bit.ly/piglet205>
5 dakika | Windows XP, Vista, 7, 8+

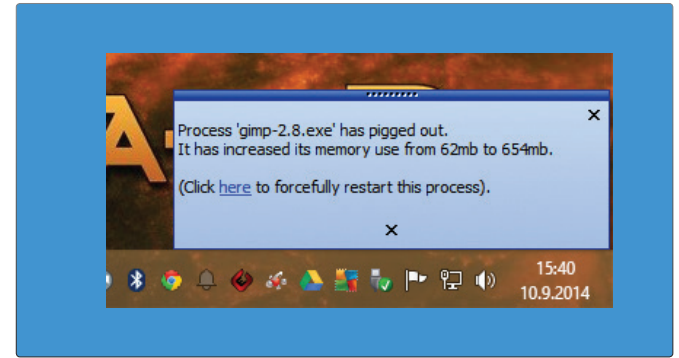
1 bit.ly/piglet205 adresinden Process Piglet'i indirip kurun. Program otomatik olarak arka planda çalışıyor ve bildirim alanında simgesi görünüyor. Buna sağ tıklayıp "Enable alerts"i işaretleyerek uyarıları açın. Uyarıları kapatsanız bile program arka planda işlemlerin bellek kullanımını kaydetmeye devam edecek.

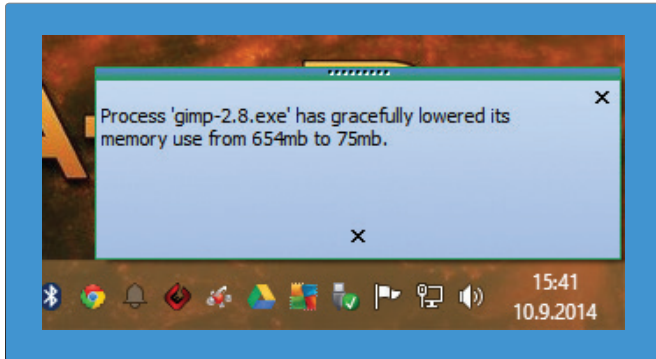
2 Progress Piglet, işlemleri temel alan bir envanter çıkarır ve bunların ortalama bellek kullanımını hesaplar. En fazla bellek kullanan işlemlerin listesini ve bunların kullandığı miktarı görmek için programın domuz simgesine çift tıklayın. Varsayılan olarak 50 MB'den az bellek kullanan işlemler göz ardı edilir.

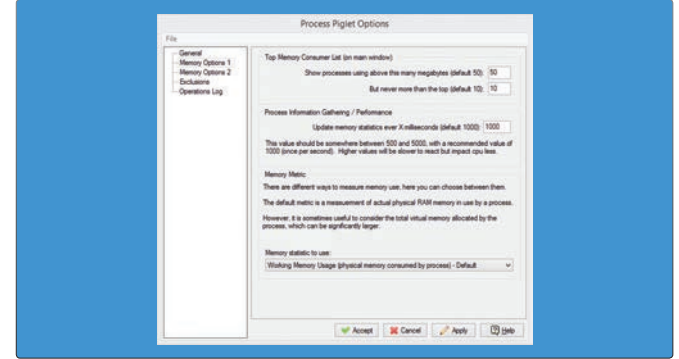
3 Listedeki bir işlemle ilgili internette arama yaparak bilgi almak için ona sağ tıklayıp "Search web for info"yu seçerek internette arama yapabilirsiniz. İşleme ait sistem dosyalarının yerini bulmak için "Explore process home"a tıklayın. İşlemi sonlandırmak isterseniz "Terminate process", yeniden başlatmak için "Restart process" deyin.

4 Bir işlem normalden daha fazla bellek kullanmaya başlarsa sağ altta beliren bir uyarı balonu sayesinde haberdar olacaksınız. İşlemin ortalama kıyasla ne kadar RAM kullanmaya başladığını göreceksiniz. İşlemi kapatıp yeniden başlatmak için "here" yazısına tıklayın. O sırada bir şeyler kaydetmekte olan işlemleri kapatmamaya özen gösterin.

5 Köşedeki çarpı işaretine tıklayarak uyarıyı kapatın. Bellek kullanımı tekrar artarsa uyarı yeniden belirecek. Uyarıyı silmek ve bir kez daha belirmesini engellemek için altta yer alan çarpıya tıklayın ya da bellek kullanımının düşmesini bekleyin. Tüketim azalarsa uyarı ekranındaki bilgi güncellenir ve son bellek kullanımı karşınıza gelir.

6 Ayarlara ulaşmak için domuz simgesine sağ tıklayıp "Edit Options"a tıklayın. Video oynatıcı gibi bellek kullanımı yüksek bazı yazılımları sıklıkla kullanıyorsanız gereksiz uyarılar almamak için en düşük bellek uyarı seviyesini 50 yerine 100 MB'ye çıkarmanızı öneririz. Dikkate alınmasını istemediğiniz uygulamalar varsa onları da Exclusions listesine ekleyebilirsiniz.

HİÇ TIKLAMADAN WEB'DE DOLAŞIN

Web'de gezinmek için farenin tek alternatif dokunmatik ekran değil. Farenin tuşlarına basan parmaklarınızdaki gerilimi azaltabileceğiniz en iyi yöntemleri paylaşıyoruz.

TIKLAMADAN BAĞLANTILARI AÇIN VE SAYFALARI KAYDIRIN

İnternette gezinirken fare tutan elinizi biraz dinlendirmek istiyorsanız hiç tıklama yapmanıza gerek kalmadan linkleri açmanıza ve sayfada dolaşmanıza sağlayan bir eklenti kullanabilirsiniz. Bahsettiğimiz işi yapmak için kullanabileceğiniz, bizim en beğendiğimiz araç bir Chrome uzantısı olan Click-free Browsing (bit.ly/click205). Uzantıyı yüklediğinizde tarayıcınızın sağ kenarında birkaç ok göreceksiniz. Sayfada yukarı veya aşağı gitmek istediğinizde veya sayfanın en altına veya en üstüne ulaşmak istediğinizde farenizi bu ok simgelerinden uygun olanın üstüne götürmeniz yeterli olacak, tıklamaya gerek yok. Sağ ve solu gösteren okları kullanarak da sayfalar arasında ileri veya geri gidebilirsiniz. Aynı

şekilde bir linkin üzerine gittiğinizde beliren oku kullanarak da o sayfaya gidebilirsiniz. Gayet iyi şekilde çalışan programda düğmelerin renklerini değiştirebilir, belli web sayfalarında çalışmasını engelleyebilir ve eklentinin devreye girmeden önce ne kadar bekleyeceğini ayarlayabilirsiniz.

Click-free Browsing uzantısının Firefox'ta bir benzeri yok ama web'de gezinmek için Mousless Browsing (bit.ly/mouse205) eklentisine göz atmaya değer. Eklenti, sayfadaki her bağlantıya, düğmeye ve form ögesine bir numara atıyor. O bağlantıya veya ögeye kullanmak istediğinizde Ctrl tuşuna basılı tutup numarasını girmeniz yeterli oluyor. Bağlantıyı yeni sekmede açmak istediğinizde ise Alt tuşunu kullanmanız gerekecek. Başlarda Mouseless Browsing'i

kullanmak çok çaba istiyor gibi gelse de tüm o tıklamalardan kurtulmanın getirdiği rahatlık hissine alışmaya başlıyorsunuz.

TARAYICI DÜĞMELERİ YERİNE FARE HAREKETLERİNİ KULLANIN

Opera tarayıcısı (www.opera.com), web'de gezinirken sonu gelmez tıklamalar yapmak yerine fare hareketlerini kullanma olanağı sunuyor. Örneğin bir önceki sayfaya gitmek için farenizin sağ düğmesine basılı tutarken fareyi sola doğru hareket ettirebilir, yeni bir sekme açmak için sağ düğmeyi basılı tutarken aşağı çekebilirsiniz. bit.ly/opera205 adresinde bu hareketlerin bir listesi var. Maxton Cloud Browser (www.maxton.com) da fare hareketlerini kullanmanıza olanak veren bir tarayıcı.

Fare hareketleriyle gezinme fikri

Save pages and files

Personalize the browser

Navigate with shortcuts

Mouse gestures

Keyboard shortcuts

Be safe and private

Set web preferences

Explore advanced features

Find solutions

Navigation

Action

Go back one page

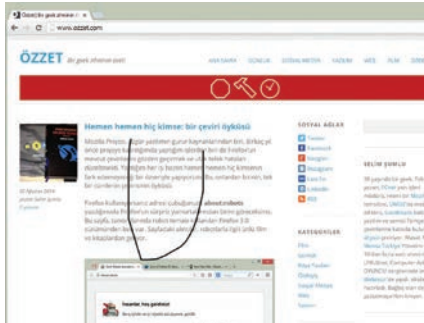
Go forward one page

Open a new tab

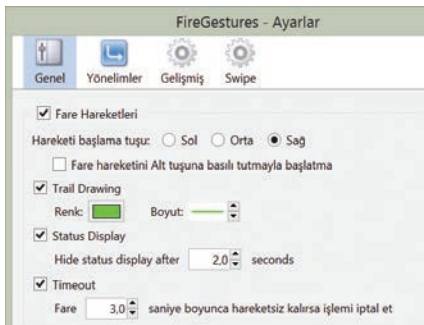
Reload the page

Close current tab

hoşunuza gittiye ama Chrome veya Firefox kullanmayı tercih ediyorsanız iki tarayıcı için de bu özelliği barındıran eklentiler mevcut. Ne yazık ki hareket algılayabilen Smooth Gestures gibi en iyi Chrome uzantılarının hepsi çok fazla reklam içeriyor, fakat miniGestures (bit.ly/mini205) daha temiz ve kullanımı oldukça kolay. Bu uzantıda hareket algılama Opera'dan farklı çalışıyor: Belli işlemleri gerçekleştirmek için sağ tıklayıp düğmeyi bırakmadan ekranda bir harf yazmanız gerekiyor. Örneğin U harfini yazarak yeni bir sekme açabilir, L harfiyle bir önceki sayfaya gidebilirsiniz. Uzanti seçeneklerine giderek diğer eylemlere de kendi harflerinizi atayabilirsiniz.

Firefox için FireGestures (bit.ly/fire205) eklentisi başarılı görünüyor. Opera ve Chrome'dan çok daha fazla eyleme sahip olan bu eklentide D, L, R ve U harflerinin kombinasyonları kullanılıyor. Üstelik eklenti çok hızlı çalışıyor. Hangi fare düğmesinin hareketleri tetikleyeceğine karar verilebilir, ekrandaki çizgilerin rengini değiştirebilirsiniz.

WEB SAYFALARINI AÇMADAN ÖN İZLEME YAPIN

Aradığımız şeyin gideceğiniz sayfada olup olmadığını anlamak için bağlantısına tıklamak yerine Chrome uzantısı SwiftPreview (www.swiftpreview.com) sayesinde içeriğine önceden göz atabilirsiniz. Farenizi bir bağlantının üzerine götürdüğünüzde ufak bir pencere belirerek gitmeyi düşündüğünüz sayfanın küçük bir görüntüsünü size gösterecek. Hiçbir şeye tıklamadan YouTube videolarını oynatabilir, Facebook fotoğraflarına yakınlaşarak bakabilir, Twitter'daki kısaltılmış adreslerin arkasında neler olduğunu görebilirsiniz. Ctrl tuşuna basarak ön izlemeyi olduğu yere sabitleyip, farenizi bağlantının üzerinden başka bir yere hareket ettirdiğinizde

görüntünün kapanmasını engelleyebilirsiniz.

Firefox için de benzeri bir eklenti olan CoolPreview (www.coolpreviews.com) ile sayfa, fotoğraf, video bağlantılarının üzerine gelerek ön izlemelerine bakabilirsiniz. Ayrıca eklenti; Google, eBay ve benzeri birçok bilinen site ile de uyumlu olarak çalışabiliyor.

SESİNİZİ KULLANARAK ARAMA YAPIN

Aslında internette arama yapmak, fareye tıklamaktan daha çok aranacak kelimeleri yazmanızı gerektiriyor. Yine de parmaklarınızı dinlendirme şansınız var: Chrome'da Google'ın sesle arama özelliğini kullanabilirsiniz. Chrome üzerinden google.com.tr adresine girdiğinizde arama kutusunun sağında bir mikrofon simgesi göreceksiniz. Buna tıklayıp "Şimdi konuşun" yazısını gördükten sonra aramak istediğiniz kelimeleri net bir şekilde mikrofonunuza söyleyin. Unutmayın ki Türkçe Google'da sadece Türkçe kelimelerle arama yapabilirsiniz. Ayrıca Google, "Dolar kaç lira?", "Rutkey Aziz kaç yaşında?", "Kürt Mantolu Madonna'nın yazarı kim?" gibi basit sorulara da doğrudan yanıt verebiliyor.

Ne yazık ki Google, kendi tarayıcısı Chrome dışındaki tarayıcıların bu özelliği kullanmasına şimdilik izin vermiyor.

RESİMLERİ TIKLAMADAN BÜYÜTÜN

Web sayfalarındaki resim ve fotoğrafların küçük boyutlu hallerinden tam çözünürlüklü hallerine bakmak istiyorsanız genellikle onlara tıklamanız gerekir. Çok fazla görsele bakmak istediğinizde bu durum can sıkıcı olmaya başlar. Bu durumu aşmanın bir yolu Hover Zoom+ (bit.ly/hover205) adlı Chrome uzantısını kurmak. Bu uzanti, reklamlarla dolup taşmış benzer adlı Hover Zoom'un reklamlardan arındırılmış hali.

Facebook, Google Görseller, Twitter, Wikipedia ve reddit gibi onlarca web sitesinde farenizi görsellerin üzerine getirdiğinizde onlara tıklamanıza gerek

kalmadan, otomatik olarak tam çözünürlüklü halleri karşınıza gelecek. Hover Zoom+ uzantısını kullanmak istemediğiniz belirli siteler için istisnalar oluşturabilir; yüksek çözünürlüklü görselleri tüm ekranı kaplayacak şekilde açabilir ve klavye kısayollarını kullanarak görselleri yeni bir sekmede veya sayfada açabilirsiniz.

Firefox kullanıyorsanız Thumbnail Zoom Plus (bit.ly/thumb205) eklentisiyle birçok web sayfasındaki görselleri üzerine tıklamanıza gerek kalmadan büyütebilirsiniz. Eklenti, büyüyen görselleri küçük bir pencerede gösterecek. İsterseniz görsellerin tüm tarayıcıyı veya tüm ekranı kaplamasını seçebilirsiniz. Ancak görseller %20'den daha fazla büyümediğinden onları daha fazla genişletmeye çalışmakla uğraşmayın. Eklenti, görsel giden bir bağlantının üzerinde durduğunuzda bile çalışıyor.

ÇOK PARÇALI YAZILARI TEK SAYFADA BİRLEŞTİRİN

Bazı web siteleri "en iyi 10" listeleri gibi makaleleri ve fotoğraf galerilerini 10 sayfaya ayırmak gibi sınır bozucu alışkanlıklara sahip. Bunu yapmalarının sebebi bakılan sayfa sayısını artırarak reklam verenlerin ilgisini çekmek ama bu durum bir tüm bu içeriğe bakmak isteyen ziyaretçiler için can sıkıntısı anlamına geliyor.

Chrome ve Firefox'ta da çalışan PageZipper (www.printwhatyoulike.com/pagezipper) eklentisi, ayrı sayfalar altına konmuş içeriği bir araya getirip tek bir makale haline getirerek bu sorunu çözüyor. İlk sayfadan aşağı doğru gittiğinizde peşinden gelen sayfa otomatik olarak sayfanın alt kısmına ekleniyor, böylece fazladan tıklama yapmadan sayfa içinde okumanıza devam edebiliyorsunuz. Aynı zamanda eklenti sayesinde çok parçalı makaleleri tek bir sayfa gibi bir seferde yazdırma şansınız da oluyor. fakat belirtmeliyiz ki eklenti sadece "Next" yazan linkleri dikkate alıyor, yani Türkçe sitelerde pek faydalı olamıyor.

PageZipper eklentisini, sayfaları anında birleştirebilen bir yer imi (bookmarklet) olarak da kullanabilirsiniz.■

Web tarayıcınızı değişikliklere karşı kilitleyin

Kötü amaçlı yazılımlar, yeni yüklenen programlar ve ortak kullanılan bilgisayarlar tarayıcınızın giriş sayfasını, arama motorunuzu ve diğer ayarlarınızı alt üst edebilir. Chrome, Firefox ve Internet Explorer'ı nasıl ele geçirilemez yapabileceğinizi anlatıyoruz.

HER ŞEYİN GÜNCEL OLDUĞUNDAN EMİN OLUN TARAYICI

Güncellenmemiş web tarayıcıları, kişisel ayarlarınızı değiştirmek ve bilgilerinizi çalmak için açık arayan hacker'lara karşı daha savunmasızdır. Çoğu tarayıcı kendini otomatik olarak güncellese de bazen en son sürümüne yükseltmek için elle bir şeyler indirmeniz gerekebilir.

Chrome kullanıyorsanız sağ üstteki üç çizgiden oluşan düğmeye tıklayın ve "Google Chrome hakkında"yı seçin. "Google Chrome güncel durumda." yazıyorsa sorun yok. Herhangi bir güncelleme görünüyorsa yükleyin.

Firefox'ta aynı işlemi yapmak için menü düğmesine tıklayın ve "Seçenekler > Gelişmiş > Güncellemeleri otomatik olarak kur"u seçin.

Internet Explorer'ın en son sürümüne sahip değilseniz (Normalde Windows Update üzerinden gelmiş olmalı.) ve Windows 8'den eski bir sürüm kullanıyorsanız IE'nin web sitesinden programı indirebilirsiniz (ie.microsoft.com).

EKLENTİLER

Tarayıcınızda kullandığımız eklentiler de normalde otomatik olarak güncellenir ama emin olmak için Chrome kullanıyorsanız Araçlar > Uzantılar bölümünde en üstte bulunan "Geliştirici modu"nu işaretleyin, ardından "Uzantıları şimdi güncelle" düğmesine tıklayın.

Firefox'ta ise Ctrl+Shift+A tuşlarına birlikte basarak Eklenti Yöneticisi'ni açın, sağ üstteki çark simgesine tıklayıp "Güncellemeleri denetle"ye tıklayın. Ardından tekrar çarka tıklayıp "Eklentileri kendiliğinden güncelle"nin işaretli olmasına dikkat edin, değilse işaretleyin.

Son zamanlarda bazı Chrome uzantılarının güncellemelerine zararlı yazılımlar

eklendiği görülüyor. Bu nedenle Extension Defender (www.extensiondefender.com) aracını yükleyerek güvenlik riskleri konusunda haberdar olabilirsiniz.

YAN UYGULAMALAR

Flash, Java ve Adobe Reader gibi yan uygulamaların (plugin) güncel olması da son derece önemli. Bunu yapmanın en kolay yol, ücretsiz Qualys BrowserCheck (browsercheck.qualys.com) aracını kullanarak tüm tarayıcılarınızın ve yan uygulamalarınızın güncel olup olmadığını, herhangi bir güvenlik sorunu olup olmadığını kontrol etmek. BrowserCheck eklentisini yükledikten sonra Scan Type menüsünden Intermediate Scan'ı seçin. Buradan her tarayıcının simgesine tıklayarak o tarayıcı hakkındaki bilgileri görebilirsiniz.

GİRİŞ SAYFANIZIN ELE GEÇİRİLMESİNİ ENGELLEYİN

Ücretsiz yazılımlar sıklıkla içinde sizin istemediğiniz eklerle gelirler, tarayıcınızın giriş ve yeni sekme sayfalarını değiştirmek isterler. Böyle durumlarda siz tarayıcınızı veya tarayıcınızda yeni bir sekmeyi her açtığınızda www.ask.com veya search.conduit.com gibi bir kullanmak istemediğiniz bir firmaya ait sayfa karşınıza çıkacaktır.

Bu değişikliği geri almak için Chrome'da Ayarlar'a gidin ve Görünüm başlığı altındaki "Ana Sayfa düğmesini göster"i işaretleyin. Sonra "Değiştir"e tıklayarak ana sayfa olmasını istediğiniz web sayfasının adresini girin (veya "Yeni Sekme sayfasını kullan" da diyebilirsiniz).

Firefox kullanıyorsanız Seçenekler > Genel sekmesindeki gidip "Varsayılmalı geri

getir" diyebilir veya istediğiniz sayfanın adresini kutuya yazabilirsiniz.

Internet Explorer'da ise sağ üstteki çarka tıklayıp "Internet Seçenekleri"ne gidin ve "Varsayılmalı kullan" deyin veya aynı şekilde istediğiniz sayfanın adresini girin.

İleride Internet Explorer'a dışarıdan gelebilecek bu etkileri SpywareBlaster (bit.ly/blaster205) yazılımıyla engelleyebilirsiniz. Yazılımı çalıştırdıktan sonra Tools menüsüne girip "Misc. IE Settings"i seçin ve "Disable the IE Home Page settings area in the Internet Tools Control Panel" seçeneğini işaretleyin. SuperAntiSpyware (www.superantispyware.com) programındaki HiJack Protection bölümünü kullanarak da IE giriş sayfanızı dışarıdan gelecek etkilere karşı kilitleyebilirsiniz.

Firefox giriş sayfanızı bu tür saldırılardan korumak pek kolay değil ama kullandığımız bilgisayarda yönetici haklarına sahipseniz yapabileceğiniz bir şeyler var. Not Defteri programını açıp aşağıdaki satırları yazın:

```
pref("browser.startup.homepage", "http://www.pcnnet.com.tr");
```

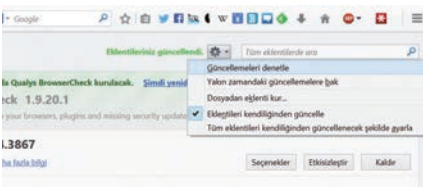
```
lockPref("browser.startup.homepage", "http://www.pcnnet.com.tr");
```

pcnnet.com.tr yerine kendi istediğiniz sitenin adresini yazın. Not Defteri dosyasını "mozilla.cfg" olarak adlandırın ve Firefox klasörü altına kaydedin. (C:\Program Files\Mozilla Firefox veya C:\Program Dosyaları (x86)\Mozilla Firefox altında bulabilirsiniz.)

Şimdi başka bir Not Defter açarak aşağıdaki metni yazın:

```
pref("general.config.filename", "mozilla.cfg");
```

Sondaki noktalı virgüli unutmayın. Bu dosyaya local-settings.js adını verin ve dosyayı Mozilla Firefox\default\pref klasörü

düğmesine tıklayın. Arama kutusuna browser.search.defaultenginename yazın. Gelen satıra çift tıklayın ve kullanmak istediğiniz arama motorunun adını yazın.

Internet Explorer'da ise çarka tıklayıp "Eklentileri yönet"i seçin ve "Arama Sağlayıcıları" bölümüne gidin. İstemediğiniz sağlayıcıları seçip "Kaldır"a tıklayın. Sonra tercih ettiğiniz arama motorunu seçip "Varsayılan olarak ayarla" deyin. Ayrıca sol attaki "Programların varsayılan arama sağlayıcısına önerilerde bulunmasını engelle" seçeneğini işaretleyin.

altına kaydedin. Firefox'u tekrar başlattığınız zaman giriş sayfanız değişimlere karşı kilitlenmiş olacak. Kilidi kaldırmak için mozilla.cfg dosyasındaki içeriği silebilirsiniz. Daha fazla bilgi edinmek için Mozilla'nın "tercihleri kilitleme" rehberine göz atabilirsiniz (bit.ly/lock205 - İngilizce).

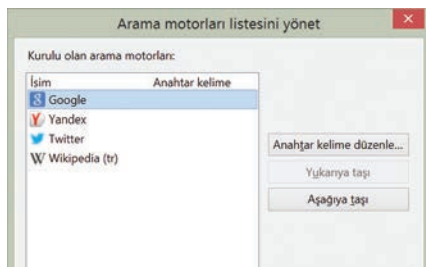
Chrome'da ana sayfanızı kilitleyecek bir seçenek görünmese de Chrome artık ana sayfa veya diğer ayarlarınızda gerçekleşen değişimleri size bildirmeye başladı. Artık tek bir tıklamayla varsayılan eski ayarlarınızı geri dönebilirsiniz.

ARAMA MOTORUNUZUN DEĞİŞMESİNİ ENGELLEYİN

Yeni yüklediğiniz yazılımlarla birlikte gelen ekstra araçlar da varsayılan arama ayarlarınızı değiştirilebilir, arama motorunuz kendisine para kazandıran veya kötü amaçlı bir arama motoruna yönlendirebilir.

Chrome'da arama motorunu kendi başınıza eski haline getirebilirsiniz: Ayarlar'a girip "Arama motorlarını yönet" düğmesine tıklayarak istemediğiniz motorları kaldırabilirsiniz. Tercih ettiğiniz arama motorunu belirlemek için üstüne geldiğinizde beliren "Varsayılan yap" düğmesine tıklayın.

Firefox kullanıyorsanız arama kutusunun yanındaki oka tıklayıp "Arama motorlarını yönet" deyin. Açılan sayfada istemediklerinizi kaldırın ve "Varsayılanları geri getir"e tıklayın. Bunları yapmanıza rağmen beğendiğiniz arama motoruna döneemediyse adres çubuğuna about:config yazın, "Söz veriyorum, dikkatli olacağım!"

Ne yazık ki Firefox ve Chrome'da arama motorunuzun değiştirilmesini engelleyecek kilitleme seçenekleri yok ama Chrome'a eklenen, bir önceki maddede anlattığımız "Değiştirilmiş ayarları sıfırla" özelliği arama motorunuz değişince de sizi uyartıyor.

BrowserProtect adlı bir Firefox eklentisi sizi böyle değişimlerden koruyacağını iddia ediyor ama yorumlara bakılırsa eklenti bir reklamdan ibaret ve işe yaramıyor. Bu nedenle kullanmanızı önermiyoruz.

TARAYICINIZI KUM HAVUZUNDA ÇALIŞTIRIN

Güvenlik yazılımınız sisteminizi kötü amaçlı yazılımlardan korumak adına iyi bir iş çıkarıyor olsa bile tarayıcınızda yapılan değişiklikleri görmezden gelebilir. Tarayıcınızı meşgul eden bu programları durdurmanın en iyi yollarından biri, onu, izole edilmiş güvenli bir ortamda kullan-

maktan geçiyor. Bu yöntem "kum havuzu" (sandbox) deniyor. Sandboxie (www.sandboxie.com), en iyi özellikleri ücretli sürümünde olmasına ve bir defada sadece bir kum havuzu kullanmanıza izin verse de ücretsiz olarak kullanılabileceğiniz en güzel örneklerden biri.

Chrome, Firefox veya Internet Explorer'ı güvenli ortamda kullanmak için masaüstündeki Sandboxed Web Browser kısayoluna çift tıklayın veya görev çubuğundaki Sandboxie simgesine sağ tıklayıp "Run Web

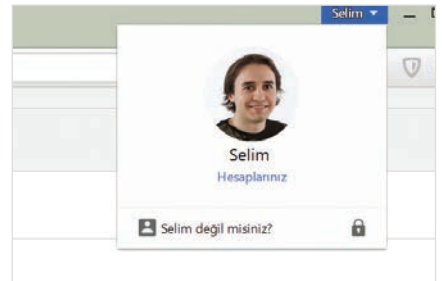
Browser"ı seçin. Ayrıca Sandboxie'nin içindeki Sandbox menüsünden "Run Sandboxed" ve "Web Browser"ı seçerek varsayılan tarayıcınızı kum havuzuna taşıyabilirsiniz. "Run Any Program" diyerek diğer tarayıcıları da ekleyebilirsiniz.

TARAYICINIZI PAROLAYLA KİLİTLEYİN

Bilgisayarınızı sizinle paylaşan kişiler ziyaret ettiğiniz tüm web sayfalarını görebilir (tarayıcınızın gizli tarama özelliğini kullanmadysanız). Bilgisayarı paylaştığınız bu kişiler aynı zamanda eklenti yükleyip kaldırabilir, varsayılan ayarlarınızı değiştirebilir ve kullanıcı bilgilerinizi girdiğiniz hesaplarınıza erişebilirler. Neyse ki tarayıcınızı bir parola ile kilitleyerek onu meraklı gözlerden uzak tutabilirsiniz.

Firefox'un ana parola özelliğini kullanarak (Seçenekler > Güvenlik) kullanıcı adlarınızı ve parolalarınızı güvende tutabilirsiniz. Bu özelliği Master Password+ (bit.ly/master205) eklentisiyle daha da geliştirebilir, tüm tarayıcınızı parola koruması altına alabilirsiniz. Firefox'u açtığınızda belirlediğiniz parola sorulacak, parola doğrulanırken program biraz beklemede kalacak ve ardından kullanıma nıza açılacak.

Chrome'da gizliliğinizi korumak için farklı kullanıcı hesapları açabilirsiniz, hatta tek kullanıcı olsanız bile tarayıcıyı kilitleyebilirsiniz. Bunun için adres satırına chrome://flags yazın. "Yeni profil yönetimi sistemini etkinleştir" ayarını bulup "Etkin" yapın ve Chrome'u kapatıp açın. Sağ üst köşede adını göreceksiniz. Ona tıklayıp kilit simgesine tıklarsanız tarayıcınızı kilitletin. Açmak için Google hesabınızın parolasını girmeniz gerekir.

Microsoft, Internet Explorer'ı parolayla koruma seçeneğini kaldırdı ama Grup İlkesi Düzenleyicisi ile bazı ayarları kilitleyebilirsiniz. Başlat düğmesine basıp gpedit.msc yazın ve Enter'a basın. Bir şey açılmıyorsa Windows sürümünüz bu özelliğe sahip değildir (Home Edition sürümleri yok) ve yapabileceğiniz bir şey yok. Yerel Grup İlkesi Düzenleyicisi açılsa Bilgisayar Yapılandırması > Yönetim Şablonları > Windows Bileşenleri > Internet Explorer yolundan ilerleyerek "Kullanıcıların eklentileri etkinleştirmesini veya devre dışı bırakmasını izin verme" ve "İndirme geçmişinin silinmesini engelle" gibi seçeneklere ulaşabilirsiniz. Bu seçenekleri açmak çift tıklayın ve "Etkin"i seçin. ■

Hiçbir şeyi kaybetmeden e-postanızı değiştirin

Yıllardır kullandığınız web tabanlı e-posta servisi artık hoşunuza gitmiyorsa tüm e-postalarınızı ve kişi listenizi başka bir servise taşımanın vakti gelmiştir. Bunu yapmanın en kolay yollarını anlatıyoruz.

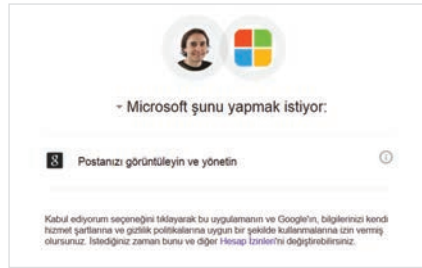
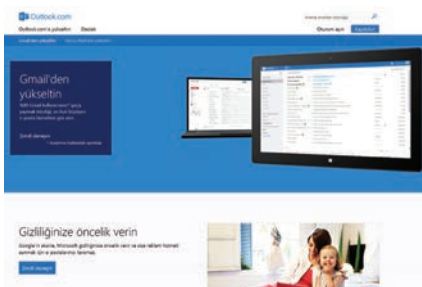

İsterseniz e-posta yönlendirme de açabilir, böylece ileride Gmail gelecek mesajların da otomatik olarak Outlook.com adresinize gelmesini sağlayabilirsiniz. Bunu nasıl yapacağınızı anlatan bir e-posta, Gmail adresinize gönderilmiş olacak. Gmail'deki tüm mesajlarınızın Outlook.com'a kopyalanması birkaç saat sürebilir. Outlook.com'da sol üstteki oka tıklayıp Kişiler'i seçtiğinizde bütün kişi listenizin de oraya aktarıldığını göreceksiniz.

Gözet'e tıklayın ve Gmail kişilerinize olduğu dosyayı seçip karşıya yükleyin.

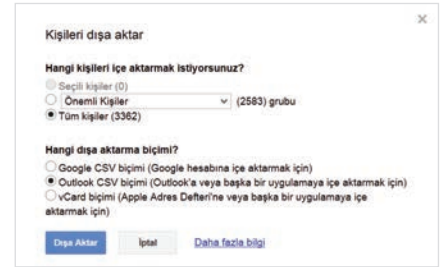
GOOGLE'DEN OUTLOOK.COM'A GEÇMEK

Microsoft, Google'ın gizliliğine önem vermediğini iddia eden Keep Your Email Private (www.KeepYourEmailPrivate.com) kampanyası dahilinde Gmail'den Outlook.com'a (eski Hotmail) taşınmayı çok daha kolay bir hale getirdi. Bu kampanya, Gmail'in size reklam göstermek için e-posta mesajlarınızı taradığı gerçeğinden yola çıkıyor. Tüm mesajlarınızı ve kişi rehberinizi Microsoft'un e-posta servisine taşımak için önce ücretsiz bir Outlook.com hesabı açarak işe başlayın. Hesaba giriş yaptıktan sonra sağ üst köşedeki çark simgesine tıklayıp Seçenekler'e girin ve gelen sayfada "E-posta hesaplarını içeri aktar"ı seçin. Google'ı seçin, Başlat deyin ve Microsoft'un istediği izinleri onaylayın.

GOOGLE REHBERİNİZİ OUTLOOK.COM'A KOPYALAYIN

E-postalarınızı değil de sadece kişilerinize Outlook.com'a taşımak ve bunu Gmail hesabınızı Outlook.com'a bağlamadan yapmak istiyorsanız Gmail'e girin, sol üstteki "Posta" başlığına tıklayıp Rehber'i seçin. Sağdaki "Daha fazla" menüsüne tıklayıp "Dışa aktar"ı seçin. "Tüm kişiler"i ve "Outlook CSV biçimi"ni seçerek "Dışa Aktar"a tıklayıp dosyayı kaydedin. Şimdi Outlook.com'a girin ve Kişiler sayfasına geçin. Sayfanın alt kısmındaki "İçeri Aktarmayı Başlat"a tıklayın, Diğer'i seçin,

OUTLOOK.COM E-POSTALARINIZI GMAIL'E TAŞIYIN

Outlook.com'dan Gmail'e verilerinizi taşımak, Gmail'den Outlook.com'a taşınmak kadar kolay değil. Üstelik sadece asıl gelen kutunuzdaki içeriği aktarabileceksiniz. Bu nedenle eğer Outlook.com hesabınızda başka klasörler varsa öncelikle oradaki mesajları ana gelen kutunuza taşımanız gerekecek. Bunu yaptıktan sonra Gmail'de sağ üst köşedeki çark düğmesine tıklayıp Ayarlar'a girin. "Hesaplar ve İçer Aktarma İşlemi" sekmesine gidin, "Sahip olduğunuz bir POP3 posta hesabını ekleyin" bağlantısına tıklayın ve Outlook.com e-posta adresinizi girin. Sonraki adımda parolanızı yazın. Google, POP sunucusu ve bağlantı noktası alanlarını sizin için dolduracaktır ama eğer bir terslik olursa pop3.live.com ve 995 bilgilerini ilgili alanlara kendiniz de girebilirsiniz. "Alınan

PC Ekim 2014 | 67

Bir bakışta...

BECERİ SEVİYESİ

Herkes yapabilir

► Anlaşılır

Karmaşık yerler var

GEREKEN SÜRE

► 15 dakika

UYUMLU SİSTEMLER

Windows 8

Windows 7

Windows Vista

Windows XP

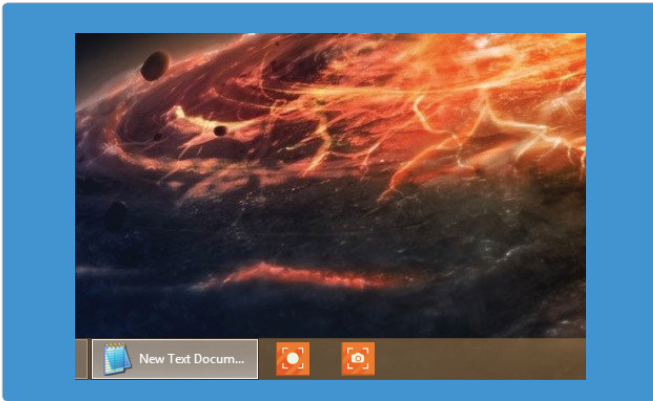
Ekranınızdaki her şeyi kaydedin

Ücretsiz Sreen Recorder yazılımıyla ekranınızda yaptığınız her şeyi HD kalitesinde video olarak kaydedebilirsiniz.

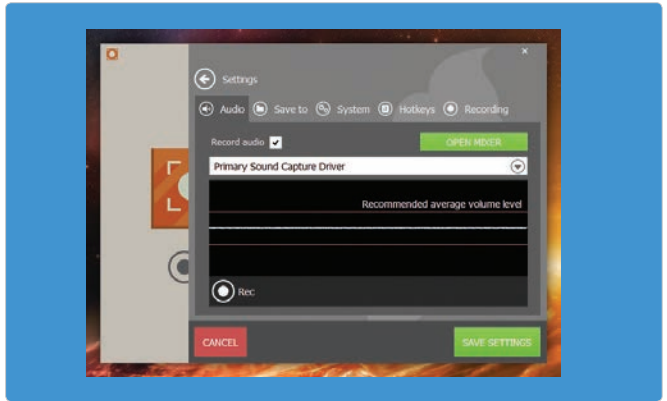
Icecream Apps tarafından geliştirilen Screen Recorder adlı ücretsiz yazılım, ekranınızda yer alan herhangi bir görüntüyü kaydetmeyi çok kolaylaştırıyor. Bilgisayar oyunlarından Skype görüşmelerine ve canlı video yayınlarına kadar her şeyi HD kalitesinde kaydedebilirsiniz. Bu uygulamada yer alan Draw adlı özellik, video kaydı sırasında işaretleme ve not eklemenizi sağlıyor ki gerçekten kullanışlı. Bu, özellikle adım adım rehber hazırlayanlar ve izleyiciler için ekranda bir alana dikkat çekmek isteyenler için ideal. İhtiyaçlarınıza bağlı olarak imleci ve masaüstü simgelerini gizleme seçenekleri de var. Uygulama aynı zamanda ekran görüntüsü alma gibi faydalı araçlarla geliyor, bir dosyayı saklamadan, kopyalamadan ya da paylaşmadan önce hızlı ve kolay biçimde alan seçme imkânı veriyor. Rehberimizde kendi videonuzu kaydetmeyi ve tam ekran kayıt modunda klavye kısayollarını kullanmayı öğretiyoruz.

UZMAN GÖRÜŞÜ

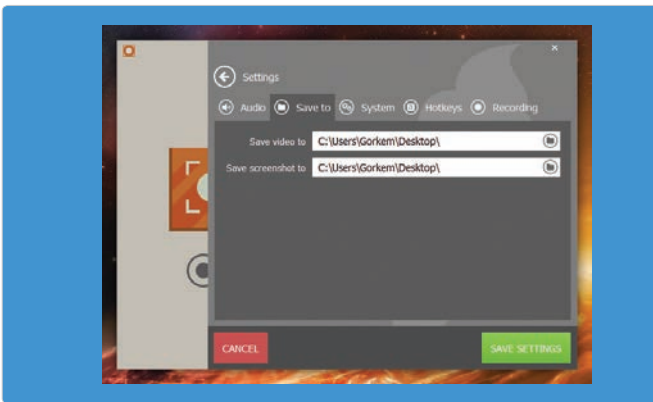
Screen Recorder videoların sadece MKV biçiminde kaydedebiliyor. Sisteminizde bu tür dosyalara destek veren bir oynatıcı yoksa ücretsiz VLC media player'ı (www.videolan.org) öneriyoruz. VLC media player aynı zamanda MKV dosyalarını başka biçimlere dönüştürebilir ya da dönüştürme için yine ücretsiz Icecream'e ait ücretsiz Media Converter yazılımını (icecreamapps.com/Media-Converter) kullanabilirsiniz.

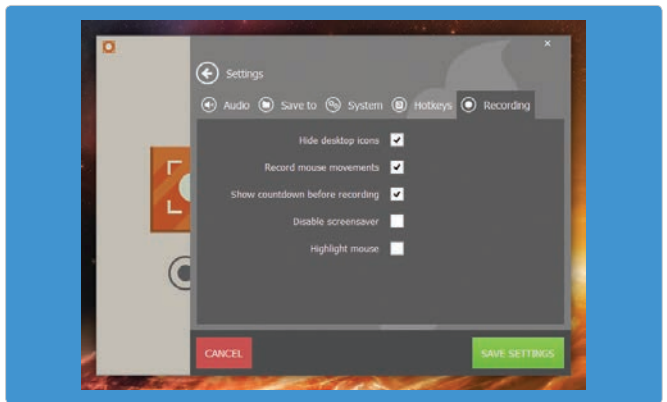
1 icecreamapps.com/screen-recorder adresine gidip "Free Download" a tıklayarak kurulum dosyasını indirin ve yazılımı kurun. Araç çubuğunuza iki yeni kısayol eklenecek. Bunlardan biri Icecream Screen Recorder uygulamasını, diğeri sadece ekran görüntüsü alan "faststart"ı çalıştırıyor.

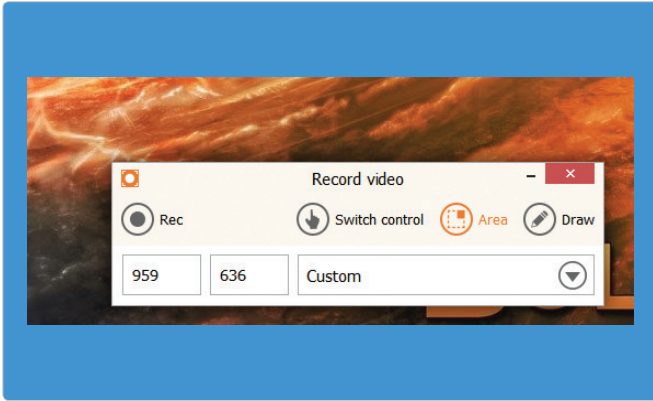
2 Screen Recorder kısayoluna tıklayıp sağ alttaki Settings düğmesine tıklayın. "Audio" sekmesi açılacak. "Record audio" (sesi kaydet) seçeneğinin işaretli olduğunu göreceksiniz. Varsayılan ses kayıt aygıtı listenin başında belirecek. Başka bir kaynaktan ses kaydı yapmak istiyorsanız bu listeye tıklayın.

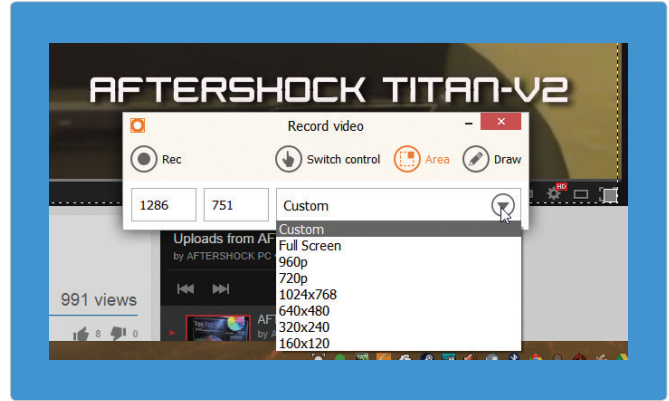
3 Ardından "Save to" sekmesine geçip video ve ekran görüntülerinizin nereye kaydedileceğini seçin. "System" sekmesi, kaydettiğiniz videoların en yüksek dosya boyutunu seçmenize izin verir. "Hotkeys" sekmesiyle programı kontrol etmeye yarayan klavye kısayollarını düzenleyebilirsiniz.

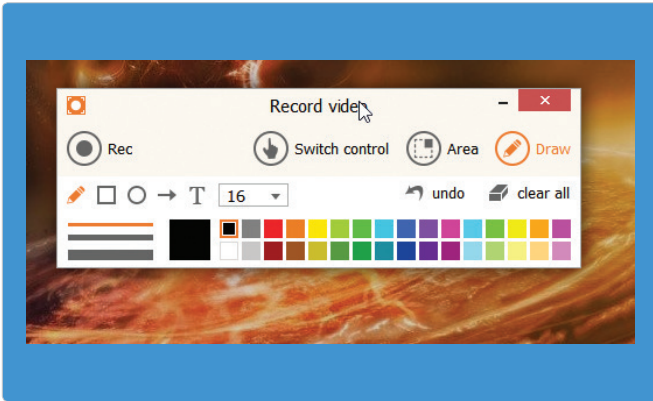
4 "Recording" sekmesine geçin. Kayıt başlamadan önce geri sayım yapılmasını istiyorsanız "Show countdown..." işaretli kalsın. Aynı zamanda kayıt boyunca ekran koruyucuyu iptal edebilir (Disable...), fare imlecinin vurgulanmasını isteyebilirsiniz. (Highlight...). Fare hareketlerinin hiç kaydedilmemesini isterseniz "Record..." işaretini kaldırın.

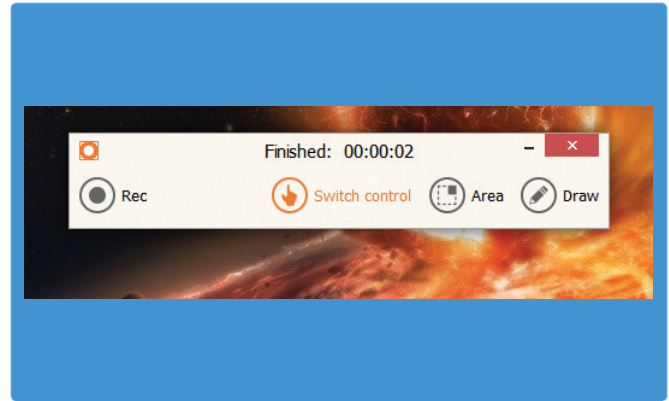
5 Ardından kaydetmek istediğiniz yazılımı veya videoyu açın, görev çubuğuna eklenen Screen Recorder kısayoluna tıklayın ve "Capture video" düğmesine tıklayın. Ardından kaydın gerçekleşeceği alanı seçmeniz gerekecek. "Switch control" düğmesine tıklayarak kayıt araçlarıyla diğer programlar arasında geçiş yapabilirsiniz.

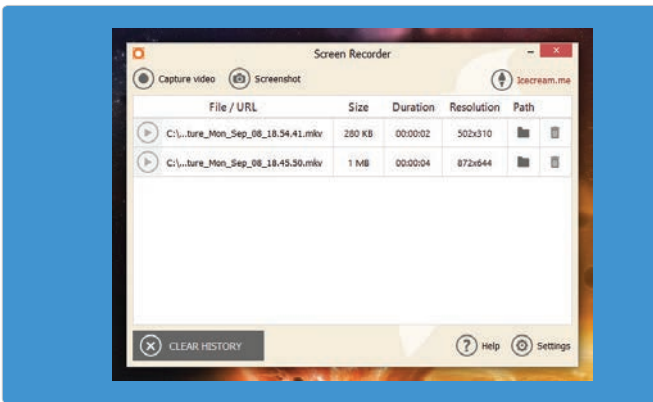
6 Seçmiş olduğunuz alanın boyutları kontrol panelinde gösterilir. Standart bir ekran boyutu kullanmayı tercih ediyorsanız "Custom" yazan menüden bir çözünürlük seçin. Ardından "Rec" düğmesine tıklayın. Büyük bir alan kaydediyorsanız kaydı durdurmanız için gerekli olan klavye kısayolları da gösterilecek.

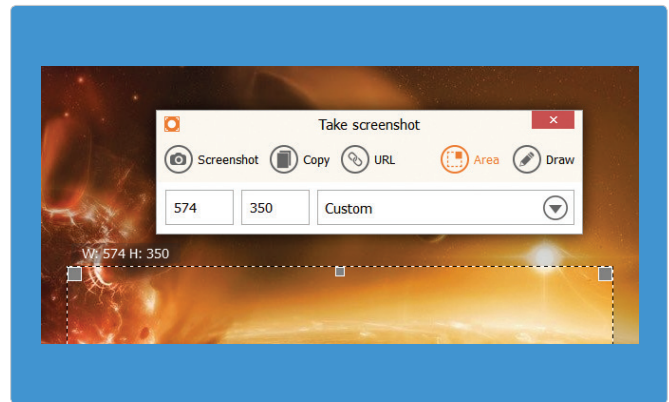
7 Geri sayım başlayacak. Son hazırlığınızı yapıp kaydedeceğiniz yazılımı açın. Kayıt sırasında videonuz üzerinde işaretleme ve çizimler yapmak isterseniz Draw düğmesine tıklayın (veya Ctrl+Shift+D'ye basın). Karşınıza çizim paneli gelecek ama geniş bir alanı kaydediyorsanız bu panel videonuzda da görünebilir. Gizlemek için Ctrl+Shift+H tuşlarına basın.

8 Araç çubuğunu geri getirmek için Ctrl+Shift+H tuşlarına bir kez daha basın. "Undo" ve "Clear all" düğmeleriyle son hareketinizi geri alabilir veya tüm çizimleri temizleyebilirsiniz. Kaydı durdurmak için "Stop" düğmesine veya Ctrl+Shift+S'ye basın. Kaydedilen dosyanın yeri, boyutu ve uzunluğu görünecek. Dosya adına tıklayıp Windows Gezgini'nde açabilirsiniz.

9 Son olarak gerçekleştirilen video kayıtları Screen Recorder'ın ana ekranında görülecek. Klasör simgesine tıklayarak öğeleri Windows Gezgini'nde görebilir veya çöp kutusu simgesine tıklayarak bu ekrandan silebilirsiniz. Unutmayın ki bu işlem videoyu bilgisayarınızın sabit diskinden silmeyecek, sadece listeden kaldıracak. Dosyayı ayrıca silmeniz gerekiyor.

10 Ekran görüntüsü almak için ana ekrandaki "Screenshot" veya görev çubuğuna eklenen "faststart" simgesine tıklayın. Ardından saklamak istediğiniz alanı seçin. Draw düğmesine tıklayarak görüntü üzerinde işaretleme yapabilir, dosya olarak kaydedebilir, panoya yapıştırabilir veya web'e yükleyerek başkalarıyla paylaşabilirsiniz.

DAHA İYİ TOPLANTILAR İÇİN ARAÇLAR

Bir telekonferans düzenliyorsanız veya toplantı notlarını tutmakla görevliyseniz işinizi en iyi şekilde yapmanıza yardım edecek web hizmetlerini ve uygulamaları göz ardı etmeyin.

Uzmanlar toplantıların üretkenliği öldürdüğünü söylemeye bayılır. Üstelik toplantılar gerçekten gerekmiyorsa veya iyi planlanmamışlarsa bu iddianın haklılık payı yüksektir. Fakat bazı toplantılar da gereklidir. Bu tip toplantılar ekipleri yeni ve verimli girişimlere yönlerebilir, yanlış giden bir projenin doğru yola girmesini sağlayabilir. Ayrıca aynı mekânda bir araya gelmesi mümkün olmayan çalışanlara bir arkadaşlık ortamı sağlayabilir. Gerçekten bir toplantı yapılmasına ihtiyaç olduğu zaman, doğru yazılımı tercih etmek zamanınızı en iyi şekilde kullanmanızı sağlar.

PLANLAMA

Toplantıları planlamak istediğimizde aklımıza gelen ilk ofis yazılımı büyük olasılıkla Microsoft Outlook olacaktır ama biz Outlook'un birçok özelliğini ağır buluyor, üstelik Outlook'un öğrenmenin zor olduğunu ve yazılımın nispeten pahalı olduğunu da biliyoruz. Eğer toplantının tüm katılımcıları deneyimli Outlook kullanıcılarıysa sorun yok: Herkese uyacak bir zaman aralığı bulup, bir toplantı odası ayarlayıp, toplantı zamanını takvime işleyebilirsiniz. Ancak biz herkesin Outlook kullanmadığını da göz önünde bulunduruyor ve daha basit bir şeyler arıyoruz.

doodle.com bizim için çözüm arayışımızın cevap bulduğu yer. Doodle, zaman planlamasını bir anket oluşturur gibi kolayca oluşturabileceğiniz ücretsiz bir web hizmeti. Toplantıyı düzenleme şansınız olan tarih ve saat aralıklarını belirliyor, sonra oluşturulan adresi arkadaşlarınıza gönderiyorsunuz. Onlar da müsait oldukları tarih ve saatleri işaretliyor, isterlerse kendi önerilerini ekliyorlar. Bu işlemler için siteye üye olmaları bile gerekmiyor. Böylece herkesin (veya en çok kişinin) katılabileceği en uygun toplantı saatini belirlemek kolaylaşıyor, verimlilik rüyası gerçek oluyor. Outlook kullanıcıları Outlook'ta bu işin ne kadar zor olduğunu iyi bildikleri için Doodle'i görünce hayrete düşebilirler.

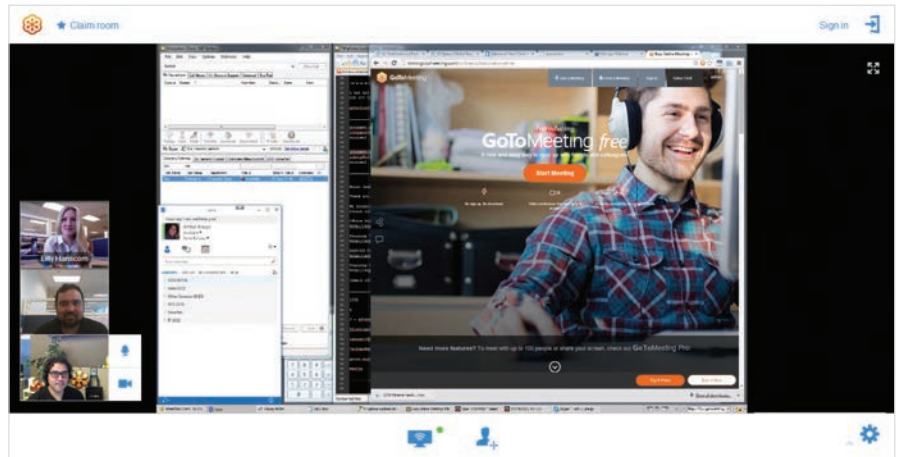

SANAL TOPLANTILAR DÜZENLEME

En iyi bilinen sanal toplantı hizmetleri WebEx (www.webex.com) ve GoToMeeting (www.gotomeeting.com). İki serviste de bulunan ücretli hesaplar; toplantıları kaydetme, diğer katılımcılarla sohbet edebilme, başka birinin ekranında olan bitenleri paylaşabilme, birden fazla web kamerası bağlayabilme ve daha birçok özellikte birlikte geliyor.

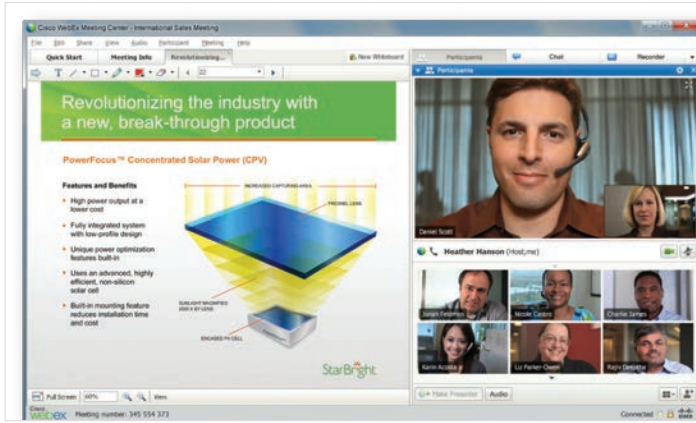
İki servisin de ücretsiz sürümleri var ama kullanabildiğiniz özelliklerde kısıtlama

oluyor. Örneğin sadece tek kullanıcı toplantıya ev sahipliği yapabiliyor ve toplantıya en çok üç kişi katılabiliyor. WebEx'te ev sahibi kendi masaüstü görüntüsünü, not tahtasını, belgelerini katılımcılarla paylaşabiliyor. GoToMeeting free'de de ekran paylaşımı özelliği var. Her iki servisi kullanmak için yazılım kurmak gerekmiyor, servisler web tarayıcınız üzerinden çalışıyor. Ücretsiz sürümleri belki küçük toplantılar için kullanabilirsiniz ama sonuçta bu iki hizmetten hangisini seçecek

EKRAN PAYLAŞIMI

GoToMeeting Pro, 100 kişilik toplantılar ayarlamana olanak veriyor ve katılımcılarla ekranınızı paylaşabiliyor, sesli ve görüntülü konferansa katılabiliyor ve daha fazlasını da yapabiliyorsunuz. Tüm özellikleri kullanabildiğiniz sürüm için ücret ödemeden gerekse de 30 günlük ücretsiz deneme sürümünden yararlanabilirsiniz.

ÜCRETSİZ AMA SINIRSIZ DEĞİL

WebEx'i ücretsiz planını seçtiğinizde servisin birçok güçlü özelliğini kullanıyorsunuz. Eğer servisin ortak çalışma alanındaki bütün gelişmiş avantajlarından yararlanmak istiyorsanız ücretli sürümü tercih etmeniz yararlı olacaktır.

İSTEDİĞİNİZ YERDE ÇALIŞIN

Skype gibi mobil uygulamalar, ne zaman ve nerede olmak hoşunuza gidiyorsa oradan toplantılara katılmanızı mümkün kılıyor.

olursanız olun, ücretli planlara yönelmeniz daha iyi olacaktır.

join.me (www.join.me) ise sanal toplantılar için kullanılan popüler başka bir servis. Burada da ücretsiz bir plan (Basic) var ama yine bazı özellikler kısıtlanıyor. Ücretsiz Join.me hesabıyla sanal toplantınıza 10 kişi katılabiliyor. Ayrıca ekran paylaşımı ve paylaşım kontrolü de yapılabiliyor. Böylece toplantı sahibinin yönettiği araçlardan bazılarını diğer katılımcılara verebiliyorsunuz.

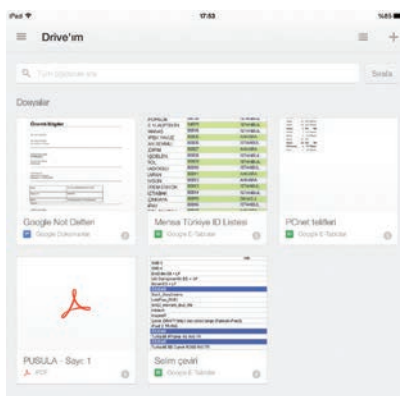
MeetingBurner (www.meetingburner.com) da tarayıcı üzerinde çalışabilen ve yükleme gerektirmeyen başka bir hizmet olarak karşımıza çıkıyor. Ücretsiz bir hesap açarak 10 katılımcı içeren toplantılar düzenleyebilirsiniz. Ne yazık ki ücretsiz planda VoIP desteği yok, yani katılımcılarla konuşamıyorsunuz. Ama katılımcılarla bir de Skype bağlantısı kurarak bu ses sorununu çözebilirsiniz. VoIP özelliğini de içeren Pro hesaplar aylık 40 dolardan başlıyor.

Skype (www.skype.com) da belli türdeki toplantıları gerçekleştirmek için fena bir araç değil. Toplantı düzenlemek için oluşturulmuş bir servis değil ama sesli ve görüntülü görüşmeler için ideal bir ortam sunuyor. Üstelik uzun zamandır ücretli olarak sunduğu görüntülü grup çağrıları özelliğini Google Hangouts'a rakip

olmak için ücretsiz hale getirdi. Dolayısıyla Skype üzerinden de 10 kişiye kadar (En iyi kalite için 5 öneriliyor.) görüntülü görüşme yapabilir ve katılımcılarla ekranınızı paylaşabilirsiniz. Üstelik çoğu internet kullanıcısının halihazırda Skype hesabı olduğu için epey pratik bir yöntem.

YÜZ YÜZE ÇALIŞMA

Bahsettiğimiz web tabanlı araçlar internet üzerinde sanal toplantılar düzenlemeye olanak sağlıyor ama herkes aynı odadayken ve yüz yüze konuşabiliyorken bu araçlara ihtiyacınız yok. Onların yerine, aynı ortamda çalışırken verimliliği artırabilecek bazı araçlar var elbette.

Ücretsiz Google Drive işyeri içinde gayet kullanışlı oluyor çünkü birden fazla insan gerçek zamanlı olarak aynı belge üzerinde çalışıyor. Açtığınız belgeyi kimlerin görüntülediğini veya düzenlediğini görebiliyorsunuz. Bir metin belgesi veya hesap tablosu üzerinde tartışırken yapılan değişiklikleri de herkesin görebilmesi için harika bir çözüm.

Ücretsiz Google Drive uygulamaları mobil cihazlar üzerinde de çalışıyor ama bilgisayarda olduğu kadar pratik değil. O yüzden biz toplantılarımızda Google Drive'ın iPad uygulamaları yerine dizüstü bilgisayarlarımızda gerçek web uygulamalarını kullanmayı tercih ediyoruz.

Asana (www.asana.com) da mükemmel çevrimiçi görev yönetimi ve proje yönetimi araçlarıyla bu alana hızlı ve başarılı bir giriş yaptı. Bütün çalışma döngüsü içinde kullanabileceğiniz bir inanılmaz hizmet, değerini toplantılar sırasında yeni görevler oluşturabilmesiyle gösteriyor. Toplantı boyunca kişilere görevler atayabiliyor, bunların takibini sonradan yapabiliyorsunuz. 14 kişiye kadar olan ekipler için ücretsiz.

NOT ALMA

Not alma denince şüphesiz ki haklı olarak akla ilk Evernote (www.evernote.com) geliyor. Biz de toplantılar sırasında Evernote'u yoğun biçimde kullanıyoruz. İçinde bulunan ses kaydetme özelliğini kullanarak daha sonra dikkat etmemiz gereken noktaları, hatta tüm toplantıyı kaydedebilme olanağına bayılıyoruz. Ayrıca telefonda kamerayla birlikte kullanabilmek de harika oluyor. Bu özellik sayesinde, örneğin üzerinde yazı olan bir tahtanın veya ekranın fotoğrafını çekip Evernote'a not olarak kaydedebilirsiniz. Üstelik fotoğraftaki yazılar düzgünde (El yazısı tanınmıyor.) Evernote bunları OCR teknolojisi ile analiz ediyor, böylece çektiğiniz fotoğrafta kelime araması yapabiliyorsunuz. Çoğu özelliği ücretsiz ama yıllık 81 TL vererek çevrimdışı çalışma, daha fazla dosya ekleme, belgelerde arama yapma gibi ek özelliklere kavuşabilirsiniz.

minutes.io ise toplantı tutanaklarını herkese açık bir şekilde tutma amacıyla tasarlanmış ücretsiz bir araç. Web tarayıcısı içinde çevrimiçi ve hatta çevrimdışı olarak çalışabiliyor. Katıldığınız toplantıda notları sizin tutmanız istenirse ve hızlıksız yakalandıysanız hiç dert etmeyin ve minutes.io adresine girin. Hızlı ve basit olan uygulamada her satıra konu, tür, not, görevin sahibi ve tarih bilgilerini girebilirsiniz. İşiniz bitince şık bir şablonla yazıcıdan çıktı alabilir veya notlarınızı e-postayla diğer katılımcılara gönderebilirsiniz. ■

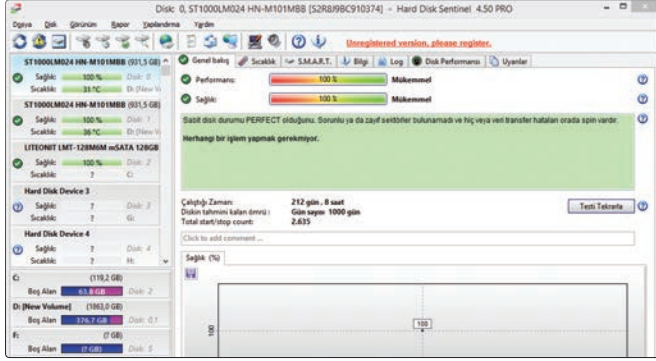

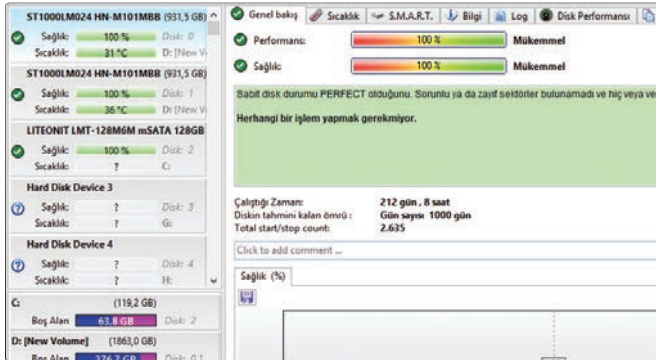
PC'nizin sağlığını kontrolden geçirin

Bilgisayarınızın arızalanmak üzere olduğunu düşünüyorsanız yapabileceğiniz en iyi şey sorunun kaynağını tespit etmeye çalışmak. Hard Disk Sentinel, donanımınızın sağlığını gerçek zamanlı olarak görüntüler ve herhangi bir sorun olduğunda tespit eder. Bu rehberde

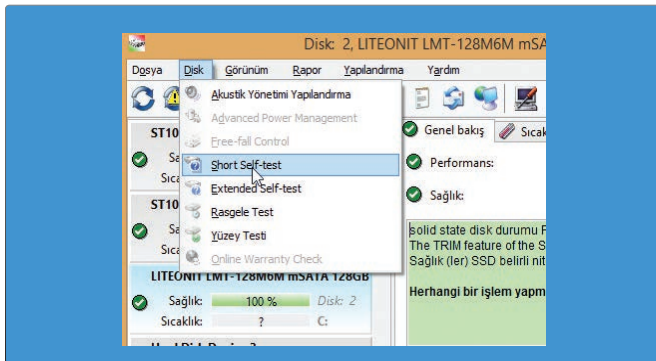
30 günlük deneme sürümünü anlatıyoruz. Aynı zamanda USB bellekten çalıştırılabilen MemTest86+ yazılımına da bakıyoruz. **Hard Disk Sentinel:** www.hdsentinel.com
30 dakika | Windows XP, Vista, 7, 8+

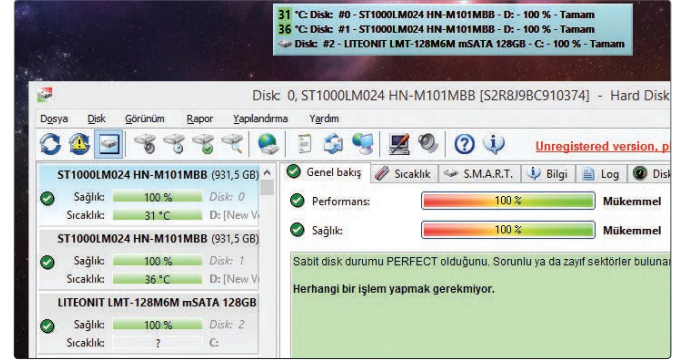
1 www.hdsentinel.com adresinden Download düğmesine tıklayın ve "Hard Disk Sentinel Professional Setup v4.50 (ZIP)" dosyasını indirin, programı kurun. HD Sentinel, sabit disklerinizi gerçek zamanlı olarak izlemek için SMART teknolojisini kullanıyor. Disklerin sağlık durumunu ve kalan boş alanları görmek için soldaki bölmeye göz atın.

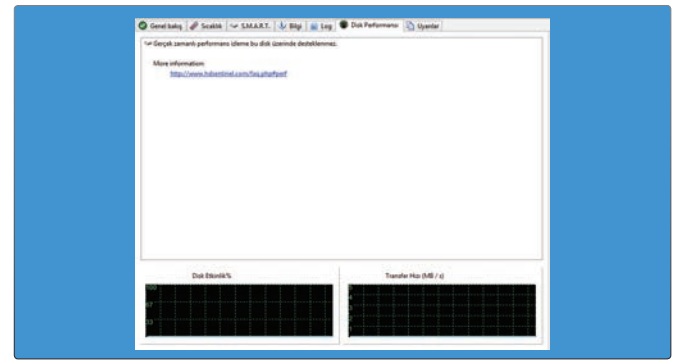
3 Sol bölmedeki bir disk adına tıklarsanız ona ait ayrıntılar ortadaki Overview sekmesinde belirir. Varsayılan olarak sabit diskiniz en üstte gösterilir. Overview sekmesinin solundaki işaret yeşil renkteyse sürücününüzün sağlıklı yerinde demektir. Bu işaret sarı ya da kırmızı ise kontrol edilmesi gerekir ve HD Sentinel size öneriler sunar.

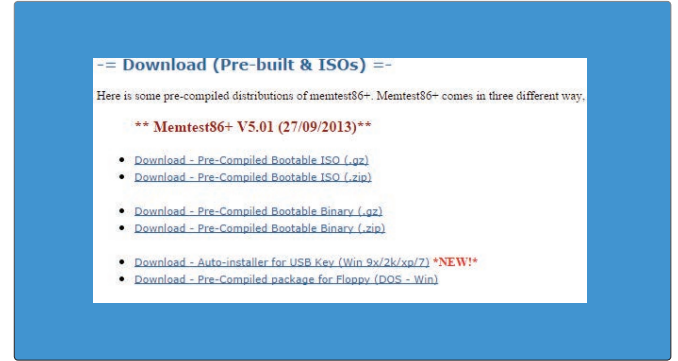
5 30 günlük deneme süresi bittikten sonra sürücülerinizi izlemeye devam etmek isterseniz Standart sürümü satın almayı düşünebilirsiniz (18 avro). Bu sayede testler yapabilir, uyarılar alabilir ve sorunları onarabilirsiniz. Bir test gerçekleştirmek için Disk menüsünden "Short Self-test" (kısa) veya "Extended Self-test" (genişletilmiş) komutunu seçin.

2 Soldaki bölme sabit diskiniz ve SSD'nizin model numarası, boyutu, sıcaklığı ve genel sağlık durumu gibi üzere tüm temel bilgileri gösterir. Üst kısımdaki "Show Status Window" düğmesine (baştan 3. düğme) tıklarsanız ayrı bir durum penceresi açılır ve bunu ekranın herhangi bir yerine sürükleyebilirsiniz.

4 Sistem etkinliğini ve işlemci hızını görmek için Disk Performance sekmesine tıklayın. Pencerenin alt tarafında göreceğiniz Disk Activity grafiğindeki mavi çizgi sabit diskin ne kadar yoğun çalıştığını, Transfer Rate ise veri aktarım hızlarını gösterir. Mavi ve turuncu noktalar gerçek zamanlı okuma ve yazma işlemlerini yansıtır.

6 Bellek (RAM) sağlığını kontrol etmek için ufak boyutlu ve ücretsiz MemTest86+ uygulamasını kullanabilirsiniz. bit.ly/memtest205 adresine girin ve "Download - Auto-installer for USB Key" bağlantısına tıklayın. Aracı çalıştırıp boş bir USB flash bellek takarak yükleyin. Ardından bilgisayarınızı USB'den başlatın. (BIOS ayarlarından boot sırasını değiştirmeniz gerekebilir.)

Yazılımları ikinci bir sabit diske taşıyın

SSD'ler kısa süre içinde program ve dosyalarla dolabiliyor. C:\Program Files klasöründe yer alan içeriği başka bir sabit diske aktarmak boş alan açabilir. Bunu yapmanın yolunu anlatıyoruz.

Katı hal sürücülerinin (SSD) kapasiteleri artıyor ve fiyatlar düşüyor. Yeni bilgisayarların bir kısmı da sabit disk yerine SSD ile geliyor ama yine de onlarla geleneksel sabit diskler (HDD) arasında büyük fark var. Örneğin 500 GB kapasiteli bir sabit disk sadece 111 TL iken aynı kapasitede SSD için 750 TL ödemek gerekiyor. O nedenle sadece SSD içeren bilgisayarların kullanılabilir kapasitesi epey kısıtlı oluyor.

Buna çözüm olarak farklı bir yol izlemek mantıklı. Windows'u SSD'ye kurup kişisel dosyalarınızı sabit diskte saklayabilirsiniz. İdeal yöntem dahili bir sabit disk kullanmak ama önünüzde başka seçenek yoksa harici diskler de kullanılabilir. USB 3.0 bağlantılı harici modeller, dahili modeller kadar hızlı çalışabiliyor. Elbette bu yöntem sadece SSD sahipleri için değil, sistem sürücüsü dolmak üzere olan sabit disk sahipleri için de geçerli.

128 GB kapasiteli bir SSD'niz olsa bile bir süre sonra yazılımlar, iPhone yedekleri, müzik, fotoğraf ve videolarla dolup taşacak. Çok sayıda kullanıcı C:\Program Files klasöründe yer alan bilgileri başka bir diske taşıyıp taşıyamayacağını merak ediyor. Ne de olsa bu sayede SSD'de önemli miktarda boş alan yaratabilirsiniz. Bununla birlikte bunu önermiyoruz çünkü Windows'a standart biçimde bağlı olan bu klasör işletim

sisteminin beklediği yerde olmazsa sorunlar yaşıyor. (Bu klasörü olduğu gibi taşımak mümkün ama bunun için derinlemesine bazı işlemler yapmak gerekiyor.)

Geriye iki seçenek daha kalıyor. Bunlardan biri programları kaldırıp başka bir yere kurmak. Kurulum sırasında hangi sürücüyü seçeceğinizi sorulduğunda otomatik olarak beliren C:\Program Files yerine D:\ Programlar gibi sabit diskte oluşturacağınız bir klasörü seçin. SSD'ye çoktan yüklenmiş olan programlar içinse C:\Program Files içindeki alt klasörleri taşımak mümkün.

Unutmayın ki SSD sadece Windows'u hızlandırmakla kalmıyor, aynı zamanda yüklü yazılımları da hızlandırıyor. Programları sabit diske taşıdığınızda bu hız avantajından mahrum kalacaklar.

Başlamak için bir Windows Gezgini penceresi açın ve C:\Program Files klasörüne girin. Her yazılımın kendine ait bir alt klasörde tutulduğunu göreceksiniz. En nadir kullandığınız yazılımları belirleyin. Bunları sabit diske taşıdığınızda yaşayacağınız hız kaybı minimum seviyede kalacak. En sık kullandığınız yazılımları SSD'de tutun ki her istediğinizde hızlı biçimde yüklenip çalışmaya devam etsinler.

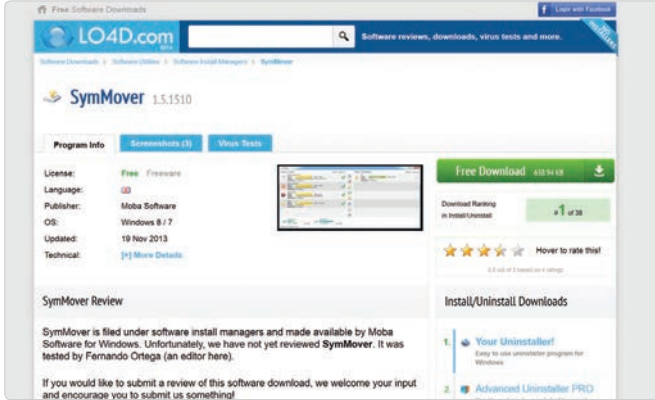
Programlara ait klasörleri öylece kesip yapıştırarak diskten diske taşıyamazsınız. Yapmanız gereken şey "simgesel bağlantı" oluşturmak. Masaüstünüzde bolca bulunan

ve program, site ve hızlıca klasörlere erişim imkânı veren kısayollara bir miktar benziyor ama çok daha güçlü.

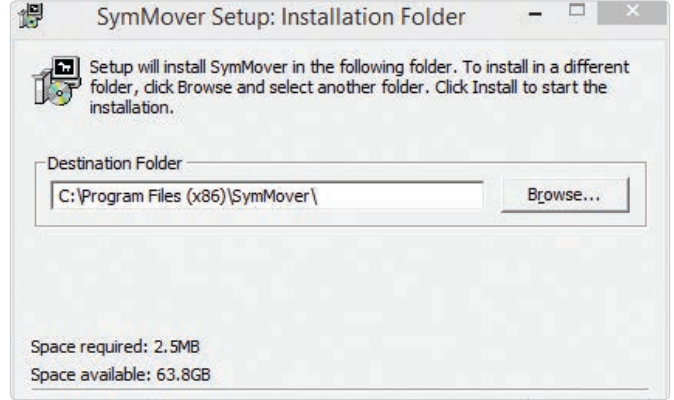
SSD'de yer açmak için C:\Program Files klasöründe yer alan bir alt klasörü diğer diske kopyalamanız, ardından eski alt klasörün yerine bir simgesel bağlantı koymanız gerekiyor. Böylece Windows veya başka bir program o klasöre erişmek istediğinde simgesel bağlantı sayesinde yeni klasöre yönlendirilecek. Windows ve programlar açısından simgesel bağlantılar gerçek klasör gibi çalışır.

Simgesel bağlantıları komut istemcinde "mklink" komutunu kullanarak elle olarak oluşturmak mümkün. Deneyimli kullanıcılar yeni bir komut istemi açıp mklink komutunu girerek seçenekleri görebilir. Öte yandan, karmaşık komutlarla uğraşmaya hiç gerek yok çünkü bu işlemlerin tümünü sizin yerinize yapacak basit ve ücretsiz bir yazılım var: SymMover'ı symmover.en.104d.com adresinden indirebilirsiniz.

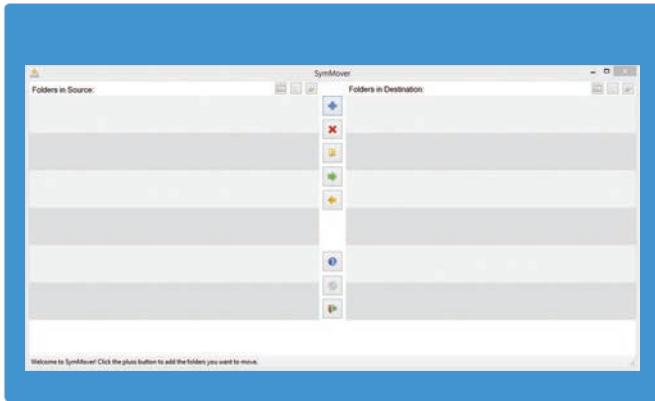
Unutmayın ki 64 bit Windows sürümünde 32 bit ve 64 bit uygulamalar için ayrı Program Files klasörleri var. C: sürücüsünde Program Dosyaları (x86) ve Program Files adlı iki klasör görüyorsanız alt klasörleri iki yerden de taşımanız gerekecek. Bu teknik, bilgisayarınızda iki sabit disk varsa ve C: sürücüsünde yer açmak istiyorsanız da işe yarayacak.

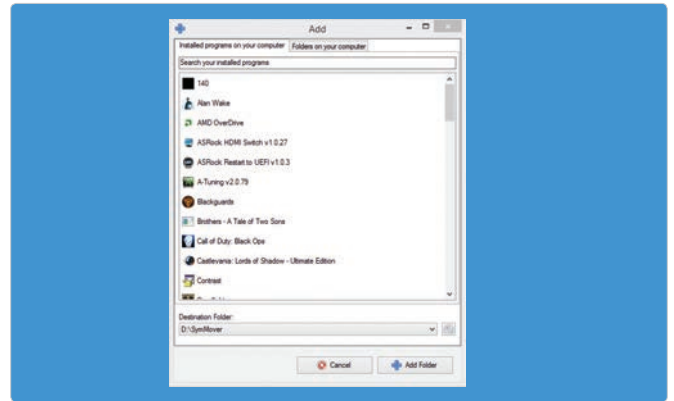
1 symmover.en.lo4d.com adresine gidip yeşil renkli "Free Download" düğmesine tıklayın. Açılan sayfadan "LO4D.com Mirror" linkine tıklayarak SymMover yazılımını indirin. Kurulum dosyasının boyutu 1 MB'den az olduğu için birkaç saniyede inecek.

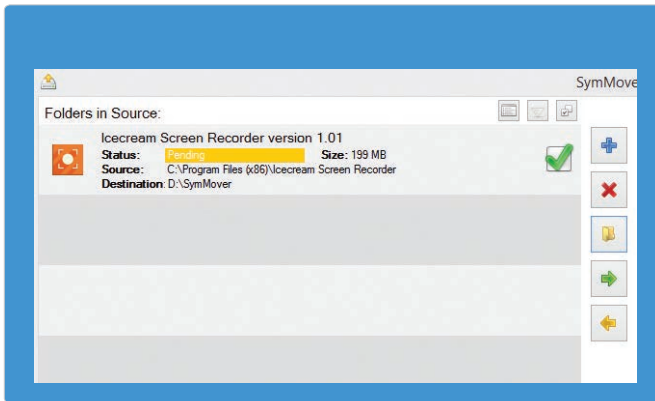
2 Kurulumu çalıştırın. Yeni bir program kurarken daima kurulmasını istediğiniz klasör sorulur. SymMover'ı isterseniz SSD yerine sabit diske kurabilirsiniz. Browse düğmesine tıklayıp sabit diskinizdeki ilgili klasörün yerini göstererek devam edin.

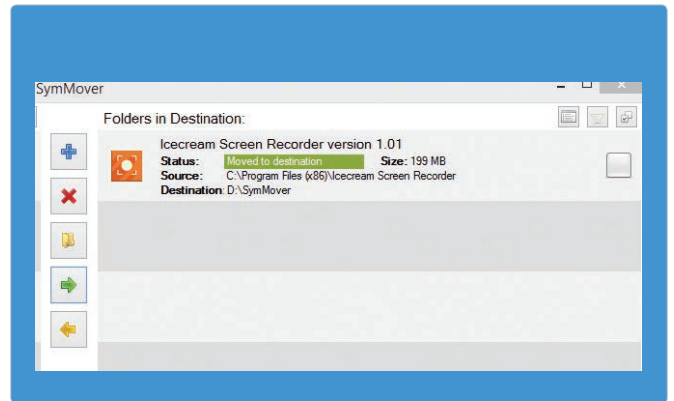
3 Kurulum bitince Başlat menüsüne veya Başlangıç ekranına girip SymMover'ı çalıştırın. İki ayrı sütundan oluşan uygulama orta kısmında önemli simgeler içeriyor. "+" düğmesine tıklayarak kaynak ve hedef klasörleri seçip listeye eklemeniz gerekiyor.

4 Taşımak istediğiniz programı seçtikten sonra alt taraftan hedef klasörü (Destination Folder) seçin (örn. D:\SymMover). Ardından "Add Folder" düğmesine tıklayın. Bu listede aradığınız program yoksa "Folders on your computer" a tıklayın ve C:\Program Files içinden klasörü seçin.

5 SSD'den sabit diske taşımak istediğiniz tüm klasörler için önceki adımı tekrarlayın. SymMover'ın sol sütunu taşımak istediğiniz klasörlerle dolacak. Hepsinin sağ tarafındaki onay kutusunun işaretli olmasına dikkat edin.

6 Programın araç çubuğundaki yeşil ok simgesine tıklayın. SymMover'ın kaynak klasörleri hedef klasörlere taşımasını ve simgesel bağlantıları oluşturmasını bekleyin. Sonra programı kapatın ve Windows'u yeniden başlatın. Artık programlar sabit diskinizden çalışacak.

SORUN ÇÖZÜCÜ

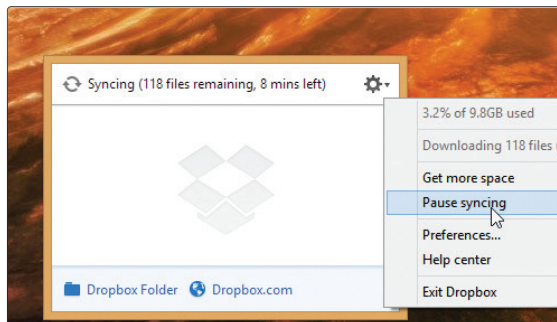
DROPBOX HESABIMI BAŞKA BİLGİSAYARA TAŞIYABİLİR MİYİM?

S Dropbox fanatığıyım ve yıllardan beri iki bilgisayarımı eşitlemek için Dropbox'ı kullanıyorum. Kısa süre önce yeni bir dizüstü bilgisayar aldım ve Dropbox klasörümü bu yeni bilgisayarla da eşitlemek istiyorum. Bununla birlikte bulutta 25 GB'ye yakın içeriğe sahibim. Yeni bilgisayara Dropbox kurarsam bu kadar fazla dosyayı nasıl kopyalarım? İnternet bağlantı hızımın 2 Mbps civarında olduğu düşünülürse ne kadar zaman alacak? Bunun yerine ilgili klasörü olduğu gibi yeni bilgisayara kopyalasam olur mu? Dosyaları taşımak için kullanabileceğim bir harici diskim var ama bunu yaparsam yeni bilgisayarım diğer bilgisayarlarla eşitlenmeye devam eder mi? Yeni bilgisayarda Windows 8 var, diğer bilgisayarlarda Windows 7.

C İnternet bağlantınızda kota sorunu yoksa yeni bilgisayara Dropbox kurup dosyaların indirilmesini bekleyebilirsiniz. Bununla birlikte söz ettiğiniz 2 Mbps indirme hızıyla bu işlem hayli zaman alacak ve muhtemelen birkaç gün sürecektir. Bu durum Dropbox için sorun değil çünkü arka planda dosyaları indirmeye devam edebilir ama aceleniz varsa ve en kısa sürede sistemi çalışır hale getirmek istiyorsanız harici diskinizi kullanmanızı öneririz. İlk olarak diski mevcut bilgisayara bağlayıp Windows Gezgini ile Dropbox klasörünüzün tüm içeriğini kopyalayın. Ardından Dropbox yazılımını indirin.

Kurulumu başlatmadan önce dizüstü bilgisayarınızın kablosuz ağ bağlantısını kapatıp internet erişimini kesmenizi öneririz. Bunun için bildirim alanındaki ağ simgesine tıklayıp ağ adını seçin ve ardından bağlantıyı kesin. Bunu yapmanız şart değil ama yapmazsanız Dropbox derhal dosyaları indirmeyi başlayacağı için bazıları harici diskten gelen dosyalarla çakışabilir. Benzer sebeplerden ötürü Windows 7 yüklü bilgisayarlarda da Dropbox eşitleme özelliğini geçici olarak

Dropbox'ı yeni bilgisayara kurmadan önce çakışma sorunlarını aşmak için eşitlemeyi duraklatın.

kapatmalısınız. Bunun için bildirim alanındaki Dropbox simgesine tıklayıp açılan pencerede çark simgesine tıklayın ve "Pause syncing"i seçin.

Ardından harici diskinize kopyaladığınız dosya ve klasörleri sürükleyip bırakarak yeni bilgisayarınızdaki Dropbox klasörüne kopyalayın. Tüm dosyalar kopyalandıktan sonra dizüstü bilgisayarınızın ağ bağlantısını yeniden etkinleştirin. Dropbox dosya ve klasörlerinizi tekrar indirmeyecek ama kopyaladığınız dosyaları kontrol edip dizine eklemesi biraz zaman alabilir. 25 GB verinin indekslenmesi bir saatten fazla sürebilir. Bununla birlikte Dropbox arka planda işi yaparken bilgisayarınızı normal biçimde kullanmaya devam edebilirsiniz.

İSTENMEYEN SAMSUNG UYGULAMALARINI KAPATMAK GÜVENLİ Mİ?

S Deneyimli bir Windows kullanıcısıyım ama Android dünyasında yeniyim. Kısa süre önce Samsung Note 8 tablet satın aldım. Benim için gereksiz olan ve cihazda yüklü gelen bazı uygulamaları kaldıramayacağımı (riskli görünen root etme işlemini yapmadan) görmek canımı sıktı. Yeni keşfettiğim üzere istemediğim uygulamaları devre dışı bırakabiliyorum ve böylece uygulama listesinden kalkıyorlar. Bununla birlikte bunu yaptığımda diğer uygulamaların tuhaf

XDA Developers forumundaki Excel tablosunu kullanarak güvenli biçimde durdurulabilecek uygulamaları öğrenin.

davranabileceğine dair uyarı alıyorum. Birkaç tane istenmeyen uygulamayı durdurum ama herhangi bir dengesizliğe rastlamadım. Bu uyarılar gerçekçi mi yoksa abartılı mı? Tüm uygulamaları güvenli biçimde durdurabilir miyim?

C Bunun basit bir cevabı yok çünkü cevap tamamen uygulamaya bağlı olarak değişiyor. Uygulamaların çoğunu güvenli durdurabilirsiniz ama hepsini değil.

Bununla birlikte cihazınıza bağlı özelliklerin bazılarını değiştirirken tedbiri elden bırakmalısınız. Örnek vermek gerekirse yeni bir uygulama başlatıcı yüklemeyen Samsung TouchWiz arabirimini durdurursanız hiçbir uygulamayı açamaz hale gelip tıkanabilirsiniz.

Bu gereksiz yazılımlardan şikâyet eden tek kişi siz değilsiniz. XDA Developers forumundaki bir üye, durdurulması güvenli olan Samsung uygulamalarının listesini çıkarmış. <http://bit.ly/samsung205> adresindeki bu liste biraz eski ve Galaxy S3'ü temel alıyor ama genel olarak diğer Samsung cihazları için de geçerli olduğunu söyleyebiliriz.

BELLEK TERFİSİNDEN SONRA BİLGİSAYARIM AÇILMIYOR

S Bilgisayar konusunda acemi sayılırım ama PCnet'ten

edindiğim bilgiler sayesinde kısa süre önce cesaretimi toplayıp kasayı açmaya ve kendi başıma bellek (RAM) eklemeye karar verdim. Her şey yolunda gidiyordu ama bilgisayarı yeniden başlattığımda işler değişti. Bilgisayar açılırken BIOS ekranı gibi bir şey çıkıyor ve orada kalıyor. F1 tuşuna basıp devam edebiliyorum ve sonrasında Windows 7 normal şekilde açılıyor. Ek bellek takmak dışında bir şey yapmadım. Hatam ne olabilir? Bu ekran neden çıkıyor? Her seferinde F1 tuşuna basmak zorunda kalmadan eski hale nasıl döndürebilirim?

C Bu soruna yol açabilecek birkaç olasılık var ama en büyük olasılık, taktığınız modüllerin (veya modüllerin) yuvaya doğru şekilde oturmamış olması. Bilgisayarınız her açıldığında BIOS kısa bir standart tarama (POST) yapar ve önemli bir sorun tespit ederse uyarı verir, bu uyarıyı okumadan devam etmenize izin vermez. BIOS görece basit bir yazılımlardır: Sorunu sizin için çözemez veya önerilerde bulunamaz.

Bu örnekte F1 tuşuna basarak hatayı göz ardı ediyor ve Windows'a devam ediyorsunuz. Windows normal şekilde açılıyor ama tahminimiz doğruysa yerleştirdiğinizden daha az bellekle çalışıyor. Örneğin sistemde iki ayrı bellek modülü varsa Windows sadece bir tanesiyle yoluna devam ediyor olabilir.

İlk olarak bilgisayarı kapatın ve fişini çektikten sonra kasayı açın. Bellekleri yerinden çıkarıp bir kez daha yerleştirin. Parmaklarınızı

BIOS'unuz yeni bir donanım bulunduğunda duraklamaya ayarlanmış olabilir.

güçlü biçimde üstten bastırarak soketlere oturmalarını sağlayın ama oturmadığını hissediyorsanız kesinlikle zorlamayın: Belleği ters takıyor olabilirsiniz. Uçlarda kilit dilleri varsa bunların ses çıkarak kapandığından emin olun, dilleri elle kapatmaya çalışmayın. Modüller tamamen oturmuş görünüyorsa bilgisayarı yeniden başlatın.

Windows 7 doğrudan açılırsa sorun çözülmüş demektir ama yine aynı hatayı alıyorsanız BIOS'unuz yeni bir donanım tespit edildiğinde hiçbir sorun olmasa bile duraklamaya ayarlanmış olabilir, yeni belleğin ayarlarını kontrol etmenizi istiyor olabilir. BIOS'a girmek için gereken tuşa bakın. Genelde F2 ya da Delete tuşu kullanılıyor. BIOS'a girdikten sonra menüde dolaşarak Standart CMOS Features (veya benzeri) kısmını bulmaya çalışın. Buradaki "Halt on" ayarının karşısında "New hardware detected" veya benzeri bir şey yazıyorsa Enter'a basıp başka bir seçeneği seçin. Esc tuşuna basın ve sorulduğunda değişiklikleri kaydederek BIOS'tan çıkın.

Windows Mağazası bozulursa Microsoft'un geliştirdiği sorun gidericiyi çalıştırın.

WINDOWS 8.1'E NASIL TERFİ EDEBİLİRİM?

S Birkaç ay önce Windows 7'den Windows 8'e geçtim. Kısa süre sonra da Windows 8.1 güncellemesinin hazır olduğuna dair uyarı aldım. Güncellemeyi Windows Mağazası'ndan indirmem gerekiyormuş ama bende Windows Mağazası uygulaması çalışmıyor. Bu uygulamanın daha önce çalıştığından da emin değilim çünkü hiç denememiştim. Bir fikriniz var mı?

C Windows 8'i ilk kurduğunuz sırada Microsoft hesabı yerine yerel hesapla oturum açmış olabilirsiniz. Windows Mağazası'nı kullanabilmek için Windows 8'de Microsoft hesabınızla oturum açmanız şart.

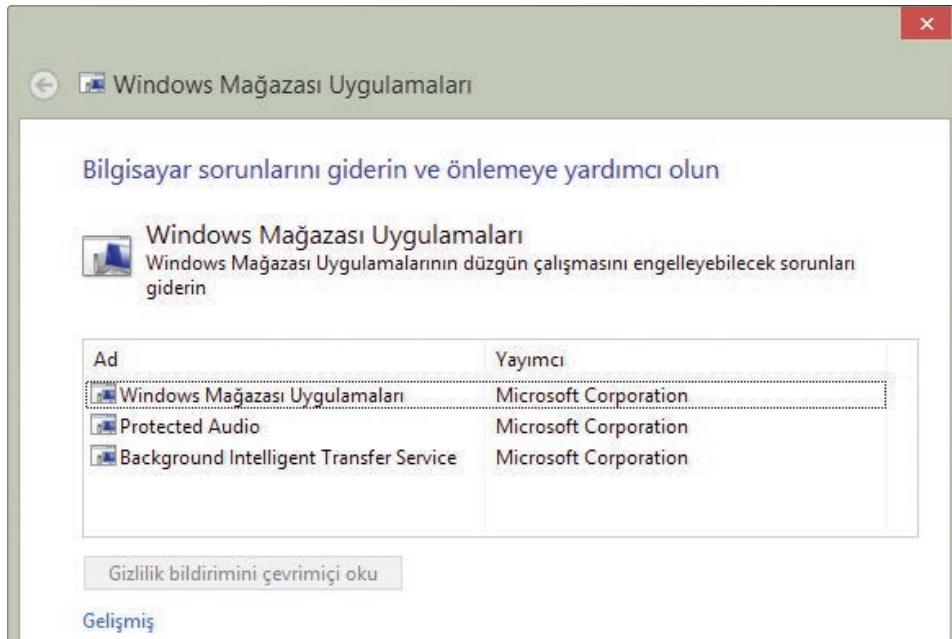
Yerel bir hesabı Microsoft hesabına dönüştürmek için Windows + C tuşlarıyla düğme çubuğunu açın ve "Ayarlar" düğmesine tıklayıp "Bilgisayar ayarlarını değiştir"e tıklayın. "Hesaplar" menüsüne girip "Microsoft hesabına bağlanın"ı seçin. Sorulursa parolanızı girip onay verin. Ardından mevcut Microsoft hesabınızın (Hotmail veya Outlook.com kullanıyorsanız Microsoft hesabınız var demektir.) kullanıcı adı ve parolasını girin. Diğer seçenekse yeni bir Microsoft hesabı oluşturmak ve ekrana gelen adımları izlemek.

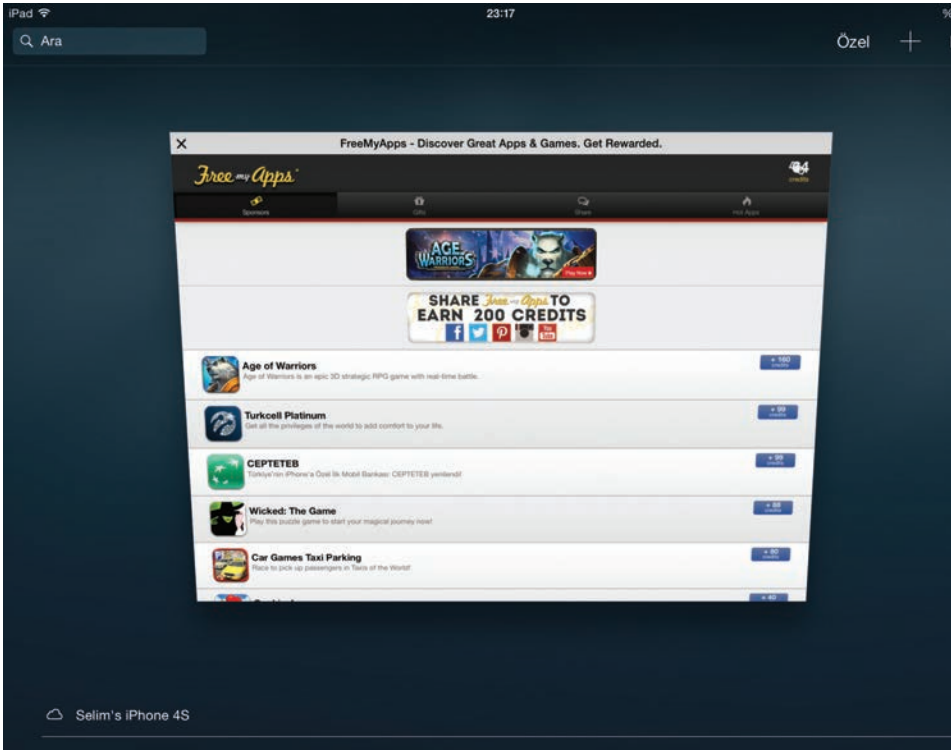
Microsoft hesabınızla oturum açmanıza rağmen Windows Mağazası hata veriyorsa uygulama bozulmuş olabilir. bit.ly/magaza205 adresindeki Download düğmesine tıklayarak sorun giderme aracını indirin ve çalıştırın. Ekrandaki adımları izleyerek onay verin.

İPAD'İMDEKİ GEZİNTİ GEÇMİŞİNİ NEDEN GÖREMİYORUM?

S iPad'imde web'de gezinmek için standart Safari uygulamasını kullanıyorum. Kitap simgesine dokunup "Tarihçe"yi seçerek kısa süre önce kapattığım sayfalara yeniden erişebiliyordum ama bugün bu listeyi göremez hale geldim. Tarihçeye girdiğimde bomboş görünüyor. Ayarlara baktım ama bu listenin görünmesini sağlayacak bir seçenek bulamadım. Nerede hata yapıyorum?

C Büyük ihtimalle farkında olmadan Safari'nin Özel Dolaşma Modu'nu açmışsınız veya bu modu açtığınızı unutmuşsunuz. Özel Dolaşma Modu'nda yaptığınız işlemlerin ve ziyaret

açılan menüden o dosyayı e-posta ile göndermeyi seçebiliyordum. Windows Live Mail programı açılıyor ve yeni e-posta penceresi belirliyordu. Bir süre önce Gmail'e geçtiğim için ayarları kurcalayıp Gmail'i standart e-posta uygulaması olarak seçmeyi denedim ama beceremedim ve menüdeki e-posta seçeneği de kayboldu. Bunu geri getirmenin yolu nedir? Windows Live Mail yerine web tarayıcımda Gmail'in açılmasını ve dosyanın onunla gönderilmesini sağlayabilir miyim? Windows 7 kullanıyorum.

C Denetim Masası'ndan "Programlar > Varsayılan Programlar" a girin ve "Varsayılan programlarınızı ayarları"na tıklayın. Soldaki program listesinde Windows Live Mail'i bulup seçin. Sonra sağ kısımdaki "Bu programın varsayılanlarını seçin" düğmesine tıklayın. Sağ kısımda ilgili işlemlere ait liste belirecek. MAPI başlığı altındaki "Pposta gönder" satırını işaretleyin ve ayarları kaydedin. Değişikliklerin geçerli olması için bilgisayaringizi yeniden başlatın.

Bu fayda etmezse ilişkilendirmeyi yapan dosya bir şekilde hasar görmüş olabilir. Yeni bir dosyayla değiştirmek için Windows + E tuşlarına basıp Windows Gezgin'i açın ve C:\Users\Default\AppData\Roaming\Microsoft\Windows\SendTo klasörüne gidin. İkinci bir Windows Gezgin'i penceresi açıp C:\Users\KullanıcıAdı\AppData\Roaming\Microsoft\Windows\SendTo yoluna gidin. Ardında Ctrl tuşunu basılı tutup ilk penceredeki "Posta alıcısı" dosyasını sürükleyerek ikinci açtığınız pencereye bırakın. Eğer sorulursa eski dosyasının değiştirilmesini kabul edin. Bilgisayarı yeniden başlatın.

Bu yöntemler sağ tıklama menüsündeki e-posta gönderim komutunu düzeltir ama maalesef Gönder komutu sadece Windows

ettiğiniz sayfaların kaydı tutulmaz. iPad'inizi kurcalayan birinin girdiğiniz "özel" sayfaları görmemesi için ideal bir yöntem. Hangi iOS sürümünü kullandığınızı belirtmemişsiniz ama iOS 7 ve 8'de çözüm aynı ve gayet basit.

Safari'yi açtıktan sonra sağ üst köşedeki sekme düğmesine (art arda iki kare) dokunun, açılan ekranda tepedeki "Özel" düğmesine dokununuz. Gerektiğinde aynı yöntemle Özel Dolaşma Modu'nu tekrar açabilirsiniz.

iOS'in daha eski sürümlerinde (6 ve öncesi) bu ayar, Ayarlar uygulamasındaki Safari menüsünde yer alıyor.

GOOGLE'IN REKLAMLARDA YÜZÜMÜ KULLANMASINI NASIL ENGELLERİM?

S Öğrendiğime göre Google artık reklamlarında bizim yüzümüzü ve adlarımızı kullanabiliyor. Sanıyorum ki böyle bir durumun gerçekleşebilmesi için öncelikle Google hesabının olması gerekiyor. Ben Gmail kullanmıyorum ve herhangi bir Google servisine üye değilim. Bu durumda Google bana ait bilgileri alıp kullanamaz, değil mi? Google hesabı açarsam adımın ve fotoğrafımın reklamlarda kullanılması nasıl engelleyebilirim?

C Elbette Google hesabınız yoksa adınız ve fotoğrafınız Google tarafından kullanılamaz. Daha detaylı bilgi vermek gerekirse, bahsettiğiniz reklamlarda kullanılan bilgiler,

firmanın Facebook benzeri sosyal ağı olan Google+ hesaplarına bağlı kullanıcı profillerinden çekiliyor. Google hesabınız yoksa Google+ profiliniz de yoktur.

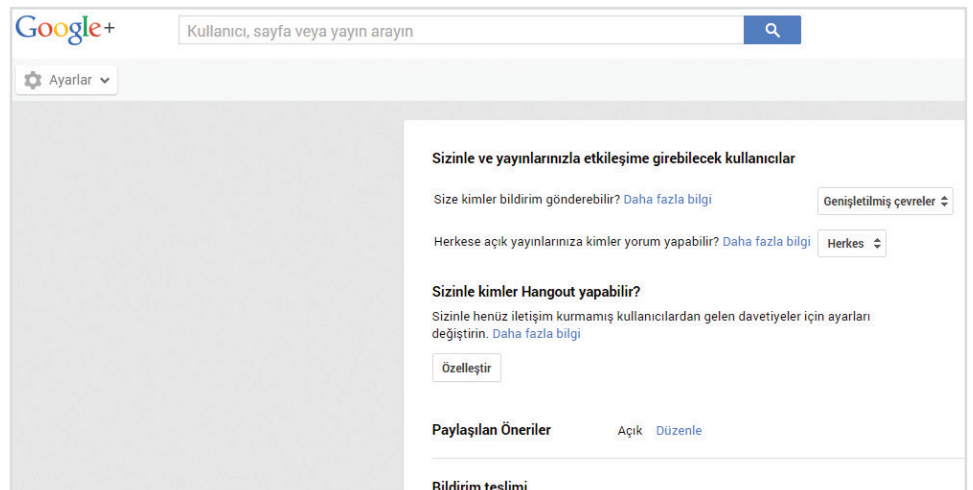
Google hesabınız ve Gmail adresiniz varsa muhtemelen Google+ profiliniz de vardır. "Paylaşılan Öneriler" adı verilen bu reklam özelliğine dahil olup olmadığınızı kontrol etmek için bit.ly/oneri205 adresine gidin, gerekirse Google hesabınıza giriş yapın. Sayfanın en altında "Etkinliklerime bağlı olarak Google, adımı ve profil fotoğrafımı, reklamlarda görünen paylaşılan önerilerde gösterebilir." Seçeneğini göreceksiniz. Eğer işaretliyse işareti kaldırıp kaydedin.

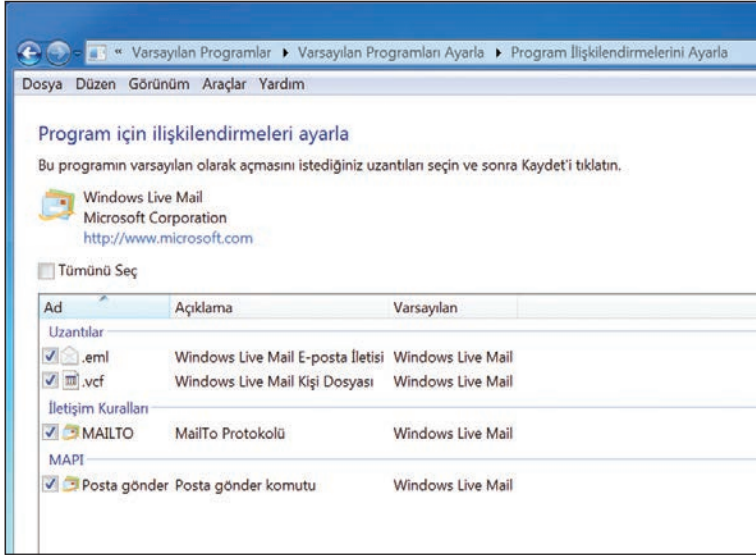
SAĞ TIKLAYARAK E-POSTA GÖNDERMEYİ NASIL GERİ GETİRİRİM?

S Daha önceleri herhangi bir dosyaya sağ tıkladığımda

Kısa süre önce kapatılan tarayıcı sekmelerini kolayca açabilmek için Özel Dolaşma Modu'nu kapatın.

Google+ hesap ayarlarında Paylaşılan Öneriler seçeneğini kapatarak size bilgilerinizin otomatik paylaşılmasını önleyin.

"Posta gönder" kutusunu işaretleyerek Windows Live Mail'i yeniden varsayılan yapabilirsiniz.

Live Mail gibi bir e-posta yazılımıyla çalışır, web tarayıcınız içinde Gmail'i açamaz. Neyse ki ücretsiz bir araç olan Affixa bu sorununuzu çözebilir. www.affixa.com adresinden indirebilirsiniz.

KABLOSUZ AĞA NEDEN OTOMATİK BAĞLANAMIYORUM?

S Windows 7 yüklü dizüstü bilgisayarım kablolu ağı geçtiğimden beri internete erişmek için Easy Settings adlı bir yazılımla elle olarak bağlanmam gerekiyor. Beni rahatsız etmiyor ama arkadaşlarımdan Windows başlar başlamaz otomatik olarak internete bağlanabiliyor. Bildirim alanında yer alan ağ simgesinde kırmızı bir çarpı işareti var. Anladığım kadarıyla bunun nedeni kablolu ağı bağdaştırıcının kapalı olması. Bunun otomatik olarak etkinleşmesini sağlayacak bir yöntem varsa ve açıklarsanız memnun kalacağım.

C Belli ki Samsung üretimi bir dizüstü bilgisayar

kullanıyorsunuz çünkü Samsung çok sayıda Easy ile başlayan yardımcı uygulamaya sahip. Easy Settings yazılımına girip kablolu (wireless) kısmına geçin. Kablolu seçeneğini açın ve yandaki bu ayarı sürdürmek için gereken kutuyu işaretleyin.

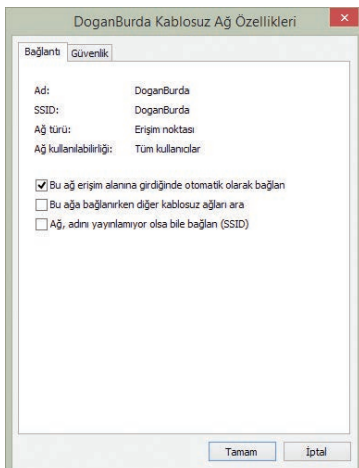
Diğer bir seçenekse "Denetim Masası > Ağ ve İnternet > Ağ ve Paylaşım Merkezi"ne girmek. Üst kısımda bilgisayarınızı, modemini ve internet erişiminizi temsil eden simgeler göreceksiniz. Modeminiz ev ağını göstermiyorsa doğru ayarlanmamış olabilir. Eğer gösteriyorsa sol kısımdan "Kablolu ağları yönet" bağlantısına tıklayın. Kablolu ağınızın adı görünüyorsa çift tıklayın ve ilk satırdaki "bu ağ erişim alanına girdiğinde otomatik olarak bağlan" seçeneğini işaretleyin.

Bilgisayar sorununuz mu var? Bize yazın...

Yaşadığınız sorunun ayrıntılarını veya ilginç bir sorunu nasıl çözdüğünüzü sorun@pcnet.com.tr adresine yazın. E-postayla tüm sorularınızı yanıtlayamamak da seçtiklerimizi dergide yanıtlayacağız.

Dizüstü bilgisayarınızı başlattığınızda anında internete erişmek istiyorsanız otomatik bağlanmayı etkinleştirmeniz gerekiyor.

LEVEL

Etkileşimli oyun dergisi.

Türkiye'nin
İlk Tablet Oyun
Dergisi

Yıllık aboneliğe
iki sayı, altı aylık
aboneliğe bir sayı
ücretsiz.

App Store'dan
İndirin

HANGİ BİLGİLERİNİZ SIZIYOR?

Uygulama ve eklentiler kurulmadan önce genellikle bazı izinler vermenizi talep ederler, ancak neleri neden kabul ettiğiniz çoğu zaman açık değildir. Wayne Williams bu taleplerin şifresini nasıl çözebileceğinizi ve uygulamaların nelere erişebileceğini nasıl kontrol edebileceğinizi gösteriyoruz.

Hangi verilere erişim izni verdiğinize dikkat etmeden (ya da bunu umursamadan) Android uygulamalarını ve tarayıcı eklentilerini yüklemek çok kolaydır. İkimizden kaçışında sadece ne anlama geldiğini anlayamadığı için “tüm web sitelerindeki verilere erişim izni” isteyen Chrome eklentilerine onay vermemiştir ki?

Bazı özelliklerden faydalanabilmek için pek çok izin vermek gerekebilir. Örneğin, Google Haritalar mobil uygulaması konum bilgilerinize erişemeseydi pek bir işe yaramazdı. Ama bazı

uygulamalar gerekli olanın ötesine geçip kişisel bilgilerinizi tehlikeye atan, meşru olmayan taleplerde bulunabiliyor.

Bu yazıda, istemeden kişisel bilgilerinizi paylaşmanızı önlemek için, bilgisayar ve mobil cihazlarınızdaki izinleri kontrol etmenin yollarını göstereceğiz. Çeşitli izinlerin eklenti, uygulama ve web hizmetlerine ne gibi haklar verdiğini gösterecek, verilerinizin kontrolünü elinize almanız için bu talepleri nasıl yönetmeniz gerektiğini açıklayacağız.

Çoğu durumda izinler zararsızdır ama bir şeyler yüklemekten önce neleri kabul ettiğinizi bilmeniz gerekir.

CHROME

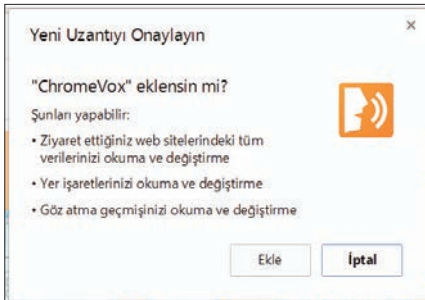
İzinler arasında neler var?

Chrome uygulamaları ve uzantıları, bilgisayarınızda depolanan ve ziyaret ettiğiniz web sitelerinde bulunan verilere ulaşma izni talep edebilir. Fiziksel konumunuzu belirlemek; gezinti geçmişinize, yer imlerine ve pano içeriğine ulaşmak; onları değiştirmek veya silmek isteyebilirler.

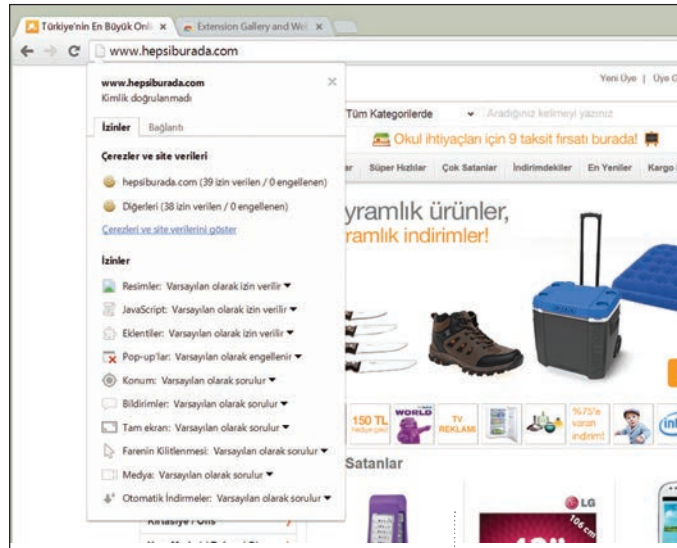
Ziyaret ettiğiniz bazı web siteleri de belirli izinler talep edebilir.

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Chrome Web Mağazası (chrome.google.com/webstore) üzerinden bir uygulama veya uzantı yüklediğinizde, neleri yapabileceğini ve nelere ulaşabileceğini açıklayan bir iletişim kutusu görüntülenir. Hangi izinleri verdiğinizi öğrenmek için bu listeyi dikkatli bir şekilde okuyun.

Şu an için belirli talepleri kabul edip diğerlerini reddetmenin bir yolu olmasa da (yani hepsini birden kabul veya reddetmek gerekse de) bu durum yakın tarihte değişebilir. Google, Chrome'un Dev ve Canary test sürümlerine (bit.ly/canary205), talep edilen her izni tek tek onaylamanızı gerektiren bir özellik ekledi. Vermek istemediğiniz izinleri atlayıp geçmeniz mümkün fakat denediğimiz eklentilerin hepsi yüklenmek için önce bütün seçenekleri onaylamanızı gerektiriyor. Bu özelliğin bir sonraki güncel Chrome

sürümüne girip girmeyeceği ise henüz belli değil.

Yüklemiş olduğunuz bir şeyin hangi izinlere sahip olduğunu görmek için Chrome menüsünde “Ayarlar > Uzantılar”a girin ve ilgili uzantının yanındaki “İzinler” bağlantısına tıklayın. Bir öğenin izinleri sonradan (örn. güncelleme sırasında) değişirse uyarı almanız gerekir. Bir şeyi yüklemekten önce onun tam olarak ne yaptığını görmek için Extension Gallery and Web Store Inspector (bit.ly/eg205) uzantısını kullanabilirsiniz.

Bir web sitesinin izinlerini görmek ve yönetmek için adres çubuğundaki site adresinin hemen solundaki simgeye tıklayın. Ayrıntıları içeren kutu açılacaktır. Bu ayrıntılar arasında web sitelerinin yüklediği çerezler ile resimler, JavaScript ve eklentilerin görüntülenmesine izin verilip verilmediği hakkında bilgiler bulunabilir.

Endişe etmeli miyim?

“Bilgisayarınızdaki tüm verilere” ve ziyaret ettiğiniz web sitelerine erişebilen öğelerden mümkün olduğunca kaçınmanız gerekir. Çünkü bunların kişisel dosyalarınızı okumaktan web kamerasına erişime dek her şeyi yapma yetkileri olacaktır. RSS okuyucu gibi bir şey değilse “tüm web sitelerindeki verilerinizi görebilen” öğelerden de sakınılmaz.

Bazı durumlarda bir uzantının neden bazı belirli izinlere ihtiyaç duyduğu bellidir. Örneğin reklam engelleyici bir yazılımın siz web’de gezinirken verilere erişebilmesi gerekir, fakat bir oyun için bu talebin bir

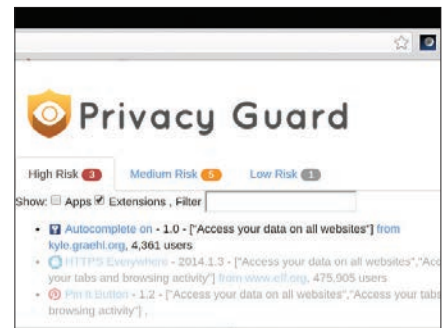
anlamı yoktur. Eğer bir uzantının talep ettiği izin listesi şüphe uyandırıyorsa onu yüklemekten vazgeçin.

Bu noktada sizleri endişe verici bir gelişmeden haberdar etmemiz gerekiyor: Bazı reklam firmaları, iyi isim yapmış olan bazı uzantıları satın alıp, ziyaret ettiğiniz sitelerde onlar aracılığıyla reklamlar ekliyor. Bu nedenle bir uzantıyı yüklemekten önce güncel yorumlarını mutlaka okuyun.

Bunları nasıl yönetebilirim?

Bir uygulama veya uzantının kişisel verilere erişmesini engellemenin en kolay yolu onu kaldırmak. Nelerin yüklenmiş olduğunu görmek için adres çubuğuna chrome://extensions veya chrome://apps yazın. Bir uzantıyı kaldırmak için adının hemen yanındaki çöp kutusuna tıklayın. Bir uygulamayı kaldırmak içinse uygulama sayfasındaki simgesine sağ tıklayıp “Chrome’den kaldır”ı seçin.

Ayrıca Privacy Guard (bit.ly/privacy205) veya Extension Defender (bit.ly/defender205) gibi bir uzantı kullanarak tarayıcınızın güvenliğine katkıda bulunabilirsiniz. Privacy Guard, orta ve yüksek risk içeren izinleri vurgulamak suretiyle uzantı yüklerken daha doğru karar vermenize yardımcı oluyor. Extension Defender ise yüklenmiş uzantıları tarayarak bilinen kötü amaçlı yazılımları arıyor. Ayrıca her gün güncelleniyor.

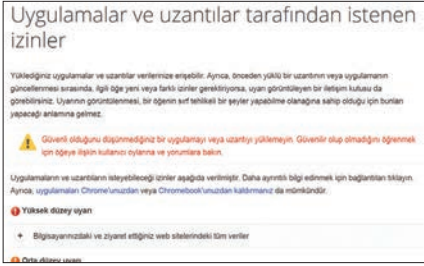

HANGİ İZİN NE İŞE YARAR?

Chrome'da en sık karşılaşılabileceğiniz bazı izin taleplerinin ne anlama geldiklerine bakalım.

Ziyaret ettiğiniz web sitelerindeki tüm verileri okuma ve değiştirme

Bu, uzantı veya uygulamanın, ziyaret ettiğiniz her sayfayı okuyabileceği ve çerezleri kullanarak veri talep edebileceği veya bu verilerde değişiklik yapabileceği anlamına geliyor. Evernote Web Clipper gibi içerik toplayıcı araçlar bu izni isteyebilir ama bunun internet bankacılığı, e-posta ve Facebook profiliniz gibi hassas bilgiler içeren sayfalara da erişim hakkı verdiğini unutmayın. Google'ın "Uygulamalar ve uzantılar tarafından istenen izinler" sayfasında (bit.ly/izinler205) bu izin "orta düzey uyarı" olarak tanımlanmıştır.

Ziyaret ettiğiniz web sitelerindeki tüm verilerinizi okuyun ve değiştirin

Bu en tehlikeli izin ve Google tarafından "yüksek düzey uyarı" olarak sınıflandırılmış. Uzantının veya uygulamanın neden çevrimdışı verilere erişme gereksinimi

duyduğunu sorgulamanız gerekir. En iyisi, geliştiricilerin çok iyi ve sizi ikna eden bir gerekçesi yoksa bu uygulamayı yüklememek.

[Web sitesi listesi] sitelerindeki verilerinizi okuma ve değiştirme

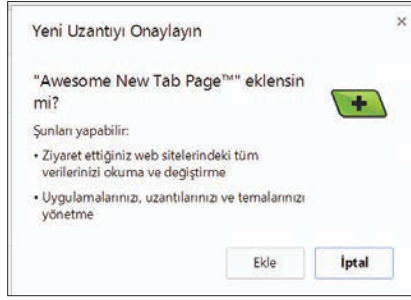
Bu uzantı sadece adresi belirtilen web sitelerindeki sayfaları görebilir.

Sekmelerinize ve göz atma etkinliğinize erişme

Bu uzantı, sekmelerde ve pencerelerde ziyaret ettiğiniz web sitelerinin adreslerini ve başlıklarını görebilir. Bu uyarı, yeni sekmeler veya pencereler açması gereken bir öğeyle ilgili olabilir.

Uygulamalarınızı, uzantılarınızı ve temalarınızı yönetme

Söz konusu uzantı, mevcut öğeleri etkinleştirebilir, engelleyebilir, kaldırabilir veya başlatabilir. Aynı zamanda Yeni Sekme sayfanızı da değiştirebilir.

Yer işaretlerinizi okuma ve değiştirme

Bu genellikle yer işaretlerinizi düzenli bir menü şeklinde düzenlemek kadar zararsızdır.

Göz atma geçmişinizi okuma ve değiştirme

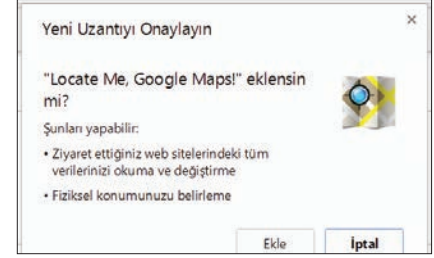
Uzantı veya uygulama, göz atma geçmişinize bakıp tek tek bağlantıları veya tüm geçmişini silebilir. Buna neden gerek duyuyor olabileceğini kendinize sormadan söz konusu uzantı veya uygulamayı yüklemeyin.

Fiziksel konumunuzu belirleme

Çoğunlukla haritalar ve hava durumu araçları tarafından gerek duyulan bu izin, söz konusu uzantının sizin nerede bulunduğunuzu görmesini ve böylelikle size tam yerleştirilmiş bilgi sunabilmesini sağlar.

İsteğe bağlı izinler

Söz konusu öğe yüklendikten sonra yeni özellikler ve işlevsellikler eklemek için ek izinler talep edebilir. Unutmayın ki bir öğeye isteğe bağlı izinler verirsiniz daha sonra geri almanız mümkün olmayabilir.

FIREFOX

İzinler arasında neler var?

Chrome uzantılarının farklı olarak Firefox eklentilerinin tamamı Mozilla tarafından gözden geçirilir ve ancak güvenli olduklarına ve yapmamaları gereken bir şeyi yapmaya çalışmadıklarına karar verilirse Mozilla'nın resmi eklenti sitesine (addons.mozilla.org) yerleştirilir. Bazı eklentiler sadece "ön inceleme"den geçer. Yani bariz güvenlik sorunları yoktur ama hatalar barındırabilirler.

Firefox'ta izinler ağırlıklı olarak web siteleriyle ilgilidir ve çoğunlukla belirli şeyler yapmalarını sağlarlar: parolaları kaydetmek, konum bilgisi paylaşmak, çerezleri belirlemek, pencere açmak, çevrimdışı veri depolamak ve tam ekranda çalışmak gibi.

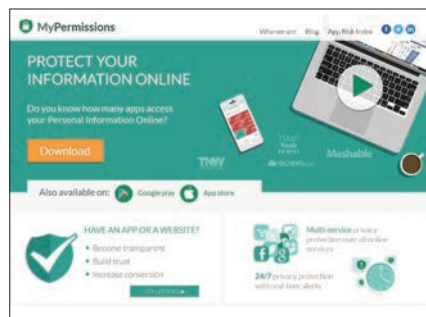
Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Bir web sitesinin yapabileceği şeyleri kontrol etmek için adres çubuğunun solundaki simgesine tıklayın veya adres çubuğuna about:permissions yazıp Enter'a basın. Facebook, Twitter, Google, Instagram ve bağlandığınız diğer uygulamaların verilerinize nasıl ulaştığını görmek için

MyPermissions Cleaner (mypermissions.com) adlı araçtan faydalanabilirsiniz. MyPermissions Cleaner; Firefox, Chrome, Internet Explorer ve Safari ile çalışan çok güçlü bir araç.

Araç sayesinde uygulamaları verilen izin türlerine göre filtreleyebilirsiniz. Bir uygulama verilerinize eriştiğinde uyarı alıyorsunuz. MyPermissions Cleaner'ı nasıl kullanacağınızı öğrenmek için yandaki "Nasıl yapılır?" kutusunu inceleyebilirsiniz.

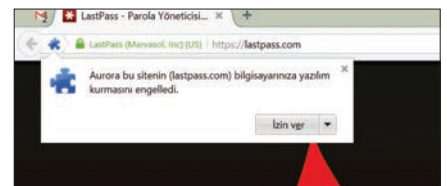
Ancak şu an için Firefox'ta "izin" diye bir kavram olmadığı için eklenti izinlerini kontrol etmenin bir yolu bulunmuyor.

Endişe etmeli miyim?

Yüklemeden önce eklentilerin ayrıntılarını kontrol ederseniz korkmanız için bir neden yok. Mozilla'nın eklenti inceleme süreci güncellemeleri de kapsıyor, bu sayede kendinizi güvende hissedebilirsiniz. Tabii burum, Mozilla'nın resmi eklenti dizininden yükleyeceğiniz eklentiler için geçerli. Farklı siteler üzerinde de Firefox eklentileri yüklenebilir ki bunların zararlı olmayacağını bir garantisi yok.

Bir eklenti kurarken "Firefox bu sitenin (site adresi) bilgisayarınıza yazılım kurmasını engelledi" şeklinde bir mesaj görürseniz o eklenti Mozilla'nın güvenlik kontrolünden geçmemiş demektir. "İzin ver" düğmesine tıklayarak eklentiği kurabilirsiniz ama bunu o siteye gerçekten güveniyorsanız yapın. Örneğin LastPass

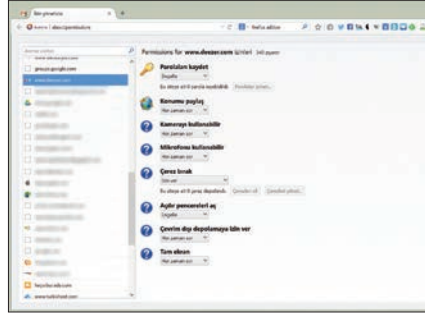
(lastpass.com) kendi eklentisini bu şekilde kurmak istiyor çünkü Mozilla'nın eklenti güncellemelerini kontrol etmesi oldukça uzun sürüyor. LastPass güvenlikle ilgili bir eklenti olduğundan o kadar uzun süre bekleme lüksü yok.

Bunları nasıl yönetebilirim?

Web sitelerinin Firefox'ta neler yapabileceğini yönetmek için adres çubuğunda about:permissions yazıp Enter tuşuna basarak izin yöneticisini açın. Burada, tek bir site veya tarayıcıda ziyaret edilen tüm siteler için parolaların kaydedilmesi, çerez bırakılması ve konumunuzun paylaşılması ile ilgili ayarları belirleyebilirsiniz.

Eğer üçüncü parti uygulamalar

tarafından talep edilen izinler konusunda endişeleniyorsanız MyPermissions Cleaner aracını kullanarak hangi uygulamaların kişisel verilerinize ulaşabildiğini görebilmek için başlıca hesapları otomatik olarak tarayabilirsiniz.

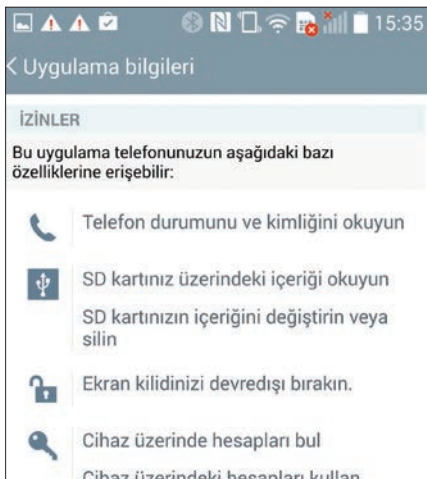
ANDROID

İzinler arasında neler var?

Kötü amaçlı mobil yazılımların sayısının artmakta olduğu bugünlerde Android uygulamalarının talep ettiği izin sayısındaki artış kullanıcıları endişelendirmeye başladı. Çünkü bu izinler tablet veya telefonun ele geçirilmesine veya kötü amaçlı yazılımlarla dolmasına yol açabiliyor.

Google Play Store'dan (play.google.com) bir Android uygulaması yüklediğinizde ihtiyaç duyduğu izinler konusunda uyarılırsınız. Bu aşamada yüklemeye devam etmek isteyip istemediğinize karar verebilirsiniz. Aynen Chrome uzantılarında olduğu gibi hangi izinleri vermek istediğinizi seçme şansınız yok: Ya hepsine izin vereceksiniz ya da yüklemeyi iptal edeceksiniz. Android uygulamaları genellikle pek çok izin talep ederler. Bunlardan bazıları hedefli reklamlar sunmak için kullanılır. Bazı izinlerse telefonun kamerası veya mikrofonu gibi donanımları kullanmak için kullanılır. Bunlar dışında, kişiler listenize ve SD bellek kartına erişim de talep edilebilir.

Android uygulamalarının çoğu otomatik olarak güncellenir, ancak bazıları elle güncelleme yapılmasını gerektirebilir. Bu genellikle uygulamanın yeni bir izin istediği anlamına gelir ki şüphayla yaklaşmaya değer.

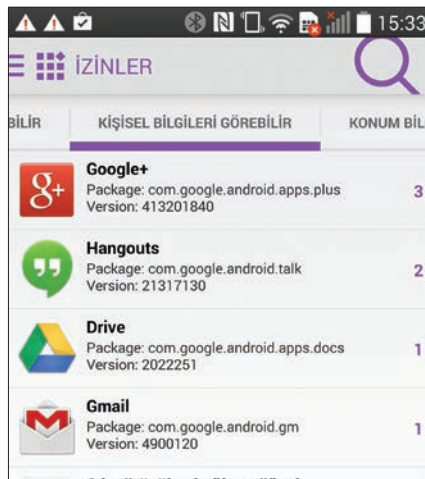

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Bir uygulamanın hangi izinlere sahip olduğunu bulmak için Ayarlar'a ve ardından Uygulamalar'a girip istediğiniz uygulamanın adına dokununuz. "Uygulama bilgileri" ekranının alt kısmında verilmiş izinlerin listesini göreceksiniz. Hakkında daha fazla şeyler öğrenmek istediğiniz izne dokununuz. Bir süre öncesine kadar Android, AppOps isimli kendi bütünlük izin yönetim aracına sahipti. Araç sayesinde uygulamaların hangi izinlere sahip olduğunu görmek çok kolaydı. Ancak geçen yıl Google bu özelliğin henüz kullanıma hazır olmadığını öne sürerek aracı kullanımdan kaldırdı.

Tek istediğiniz hangi uygulamaların iyi hangilerinin kötü olduğuna dair bir fikir edinmekse PermissionDog'a (bit.ly/perm205) göz atın. Nasıl kullanılacağını öğrenmek için yan taraftaki "Nasıl yapılır?" kutusuna bakın.

Benzer işlevlere sahip pek çok ücretsiz uygulama var. F-Secure App Permissions (bit.ly/fsecure205) veya Advanced Permission Manager (bit.ly/manage205) kullanarak para harcamanıza yol açacak, kişisel bilgilerinize erişerek gizliliğinizi tehlikeye atacak ve ihtiyaç duyduklarından daha fazla izin talep edecek uygulamaları tespit edebilirsiniz. F-Secure, kendi

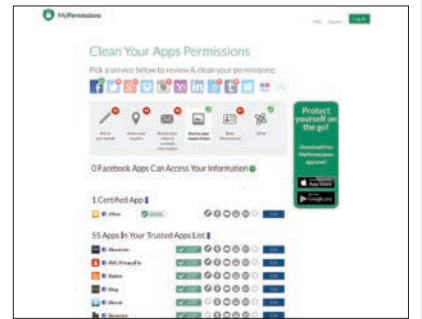
NASIL YAPILIR?

MyPermissions Cleaner ile riskli uygulamaları kaldırın

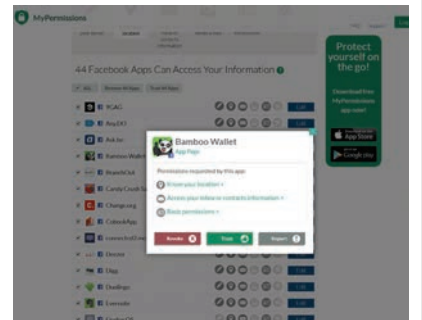
1 Tarayıcınıza MyPermissions Cleaner'ı (mypermissions.com) kurduğunuzda Facebook, Google, Twitter ve Instagram gibi önemli hizmetler taranır ve bilgilerinize erişebilen uygulamalar tespit edilir. Aracın denetlediği hizmetleri ve aradığı izinleri görebilirsiniz.

2 Kırmızı daireler o izin türünden kaç örnek bulunduğunu gösterir. Yeşil işaret hiçbir uygulamanın o izne sahip olmadığı anlamına gelir. Sonuçları filtrelemek için bir kategoriye tıklayın. Uygulama listesini inceleyip bunları kaldırabilir veya hepsine güvenebilirsiniz. Kısaca göz atarak her uygulamanın sahip olduğu izinleri görebilirsiniz.

3 Talep edilen izinler hakkında daha fazla bilgi edinmek için, bir uygulama seçin veya Edit düğmesine tıklayın. Öğe güvenmeyi (trust) veya izni geri almayı (revoke) seçebilirsiniz. Eğer bir uygulama bildirilmiş olanlar dışında izinlere sahipse onu MyPermissions'a rapor edebilirsiniz (report).

NASIL YAPILIR?

PermissionDog ile Android uygulamalarınızı kontrol edin

1 Permission Dog'u (bit.ly/perm205) çalıştırdığınız zaman, Android cihazınıza yüklü uygulamaların listesi ve verilmiş izinlerin sayısını belirten bir renk koduyla karşılaşacaksınız. Ayrıca bir uygulamanın kaç izne sahip olduğunu ve beş üzerinden derecelendirilen tehlike (danger) puanını görebilirsiniz.

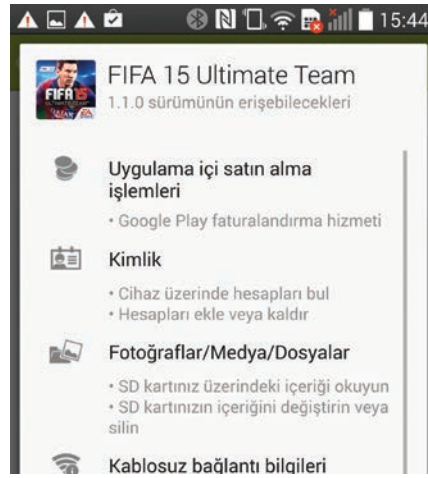
2 Chrome gibi bazı uygulamalar düzgün çalışabilmek için pek çok izne ihtiyaç duyar. Bu nedenle kırmızı uyarı işareti uygulamanın mutlaka tehlikeli olduğu anlamına gelmez. Tanınmış bir yayıncıdan gelen uygulama kırmızı görünse bile büyük ihtimalle zararsızdır. Kullandığınız izinleri görmek için bir uygulamaya dokununuz. Endişeleriniz varsa uygulamayı kaldırabilirsiniz (Uninstall App).

3 Permissions sekmesinde mevcut izinleri listelenir ve ne yaptıkları gösterilir. Bir izne dokunarak o izne sahip uygulamaları görebilirsiniz. Settings sekmesinden gerçek zamanlı koruma (RTP) özelliğini açabilirsiniz. Bu, çalışan uygulamaları tarar ve (varsa) tehlikeleri hakkında sizi uyarır. Belirli uygulamaların bundan muaf tutulmasını sağlayabilirsiniz.

uygulamasının hiçbir izin talep etmediğini gururla belirtiyor ve uyarıyor: "Uygulamalarınız hakkında çok fazla şey öğrenebilirsiniz. Bu yüzden hazırlıklı olun!"

Endişe etmeli miyim?

Potansiyel olarak, evet. Android uygulamaları genellikle okumadan geçilen ama okumanız halinde sizi şaşırtacak yığınla izin talep ederler. Örneğin Angry Birds Star Wars sizin onayınız olmadan telefon durumunuzu okuyabilir, fotoğraf çekebilir ve video kaydedebilir. Ayrıca cihazınızdaki hesapları bulabilir ve tam erişimine sahip olabilir. Genel olarak Google Play'den indirdiğiniz uygulamaların bu izinleri kötüye kullanma riski daha az ama yok değil. Mağaza dışındaki bir sitede bulduğunuz veya tanımadığınız bir yayıncının dağıttığı uygulamaları indirirken çok dikkatli olun. Özellikle korsan

iOS

İzinler arasında neler var?

iPhone ve iPad'de uygulama izinleri Android'den farklı işler. iOS, her uygulama için uygulama yüklenirken karar vermenizi istemez; otomatik olarak her uygulamaya internet erişimi gibi temel izinler verir. Eğer uygulama konumunuzu öğrenmek veya fotoğraflarınıza erişmek gibi daha gelişmiş izinler talep ederse uygulamayı açtığınız zaman bunları kabul edip etmediğiniz tek tek sorulur. İstenen bir izni vermemeniz uygulamanın çalışmasını tamamen engellemez ama bazı özellikler düzgün çalışmayabilir.

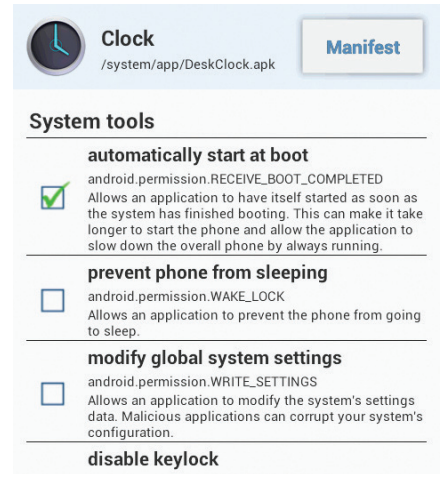
Bunları nasıl kontrol edebiliriz?

Ayarlar'a gidin, aşağı doğru ilerleyin ve Gizlilik menüsüne girin. Listelenen izinlerden birine dokunduğunuzda onu kullanan uygulamalar sıralanacak. BitDefender Clueful (www.cluefulapp.com) ile daha derinlere bakabilirsiniz. Clueful eskiden bir uygulamaydı ama Apple onu App Store'dan kaldırdığı için artık web tabanlı bir hizmet haline geldi. Tek yapmanız gereken bir uygulama ismi yazmak. O uygulamanın neler yapabileceğiyle ilgili ayrıntılar karşınıza gelecek.

uygulamaların zararlı yazılım içermesi riski yüksek. Diğer kullanıcıların ne dediklerini öğrenmek için yorumları okuyun. Görünen bir iznin o uygulamanın ne işine yarayacağını kestiremiyorsanız şansınızı zorlamasınız iyi olur.

Bunları nasıl yönetebilirim?

Riskli uygulamaları telefon veya tabletinizdeki Ayarlar ekranında kaldırabilirsiniz ama ne yazık ki izinleri tek engelleyemezsiniz. Normalde değiştiremeyeceğiniz şeyleri değiştirme hakkı ve yönetici erişimi veren "root etme" işlemi cihaz üzerindeki kontrolünüzü artıracaktır. Ayrıca yukarıda bahsettiğimiz Advanced Permission Manager uygulamasını kullanarak belirli izinleri kaldırmayı deneyebilirsiniz, ancak bu işlemin ardından uygulamanın düzgün çalışmayabileceğini unutmayın.

Endişe etmeli miyim?

Hayır. Apple, App Store üzerinde çok sıkı bir denetim uyguluyor. Çok nadir ihmallere olsa da gizliliğinizi ve verilerinizi tehlikeye atabilecek hiçbir şeye izin vermiyor. İzinleri kolayca reddedip engelleyebileceğinizi bilmek de içinizi rahatlatacaktır. Eskiden uygulamalar bir iPhone kullanıcısının tüm adres defterini kendi sunucularına gönderebiliyordu ama bu güvenlik açığı artık kapatılmış durumda.

Endişelenmemiz gereken tek alan kamera. Apple'ın gizlilik ayarları, uygulamaların mikrofon ve fotoğraflara erişmesine izin vermiyor ama kamera dokunulmaz değil. Yani bazı uygulamalar en azından teoride size fark ettirmeden fotoğraf çekebilir, sessiz videolar kaydedebilir.

Bunları nasıl yönetebilirim?

iPhone veya iPad'inizdeki Gizlilik ayarlarında bulunan izinlere göz atın. Eğer bir uygulamanın belirli bir özelliği (örneğin konum hizmetleri) kullanmasını istemiyorsanız, tek yapmanız gereken uygulama adının yanındaki sürgüye dokunmak. İhtiyaç duyulması halinde aynı şekilde kolaylıkla açabilirsiniz.

HANGİ İZİN NE İŞE YARAR?

Android'de en sık karşılaşılabileceğiniz bazı izin taleplerine ve ne anlama geldiklerine bakalım.

Telefon numaralarına doğrudan çağrı yap

Skype gibi uygulamaların bu izne ihtiyacı var ama sizin bilginiz olmadan çağrı yapabilen diğer uygulamalara dikkat edin. Ücretli numaraları aramaya başarlarsa servete mal olabilirler.

SMS mesajları gönder

Uygulamaların siz izin vermeden SMS göndermesini istemezsiniz. WhatsApp ve Snapchat gibi mesajlaşma araçlarının bu izni istemesi anlaşılabilir bir durum olsa da bu iznin şüpheli ve masraflı amaçlar için kullanılması da mümkün.

USB belleğinizin içeriğini değiştir veya sil

Tehlikeli bir izin daha! Uygulamaların mobil cihazınızda yüklü verileri okumasını, düzenlemesini ve silmesini mümkün kılıyor.

Bu izinleri bir temizlik aracına verebilirsiniz ama bir oyuna asla! **Konum (GPS)**

GPS kullanarak haritalama ve yerel bilgi uygulamaları için gerekli olan kesin konum bilgisine ulaşır. Ayrıca "yaklaşık" ve "hassas" konum bilgisi izin talepleriyle de karşılaşılabiliyorsunuz.

Çağrı günlüğünü oku

Bu izin, uygulamaların çağrı geçmişi gibi diğer uygulamalardan gelen günlük

verilerini okumasını sağlar.

Resim çek ve video kaydet

Sosyal araçlar, fotoğraf düzenleme araçları ve barkod tarayıcılar gibi kamera kullanan uygulamalar için vazgeçilmez bir izin.

Tam ağ erişimi

Bu izin, uygulamanın internette istediğini yapabileceği anlamına gelir. Dikkatli olun!

Bu cihazdaki hesapları kullanma

Bu izin, uygulamanın Google ve Facebook gibi hizmetlerdeki hesaplarınıza ulaşmasını sağlar. Parolanız korunduğu için görüldüğü kadar kötü değil.

Kablosuz bağlantıya bağlanma veya kablosuz bağlantısını kesme

Wi-Fi bağlantısı kurup sonlandırma izni.

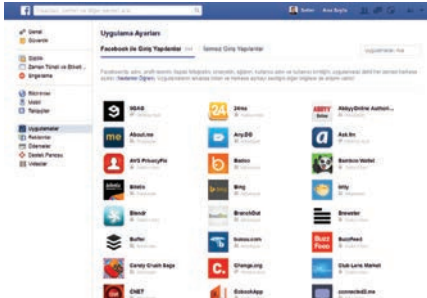
FACEBOOK

İzinler arasında neler var?

Facebook; profil fotoğrafı, kapak fotoğrafı, cinsiyet ve kullanıcı adınız gibi belli bilgileri herkesin görmesine izin veriyor. Uygulamalar bu bilgilere ve arkadaş listeniz gibi paylaşılmasına izin verdiğiniz diğer bilgilere erişebiliyor. Eğer bir uygulamanın size e-posta göndermek, zaman tünelinizde paylaşım yapmak gibi ek izinlere ihtiyacı olursa bu izinleri sizden talep etmesi gerekiyor. İzinleri verip vermemek tamamen size bağlı. Bu ek izinleri vermemeniz durumunda büyük ihtimalle söz konusu uygulamadan faydalanamazsınız.

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Hesabınıza erişim izni olan tüm uygulamaları görmek için sağ üstteki minik üçgene tıklayın, Ayarlar'ı seçin, sol taraftaki Uygulamalar'a tıklayın ve açılan sayfada "Tümünü göster" deyin. Bir uygulamanın hangi izinlere ihtiyaç duyduğunu görmek için üstüne tıklayın. Uygulamaya verdiğiniz zorunlu ve zorunlu olmayan izinleri görebilir, zorunlu olmayanları değiştirebilirsiniz.

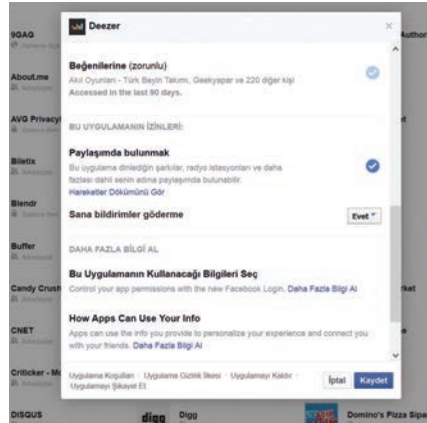
Endişe etmeli miyim?

Bazı uygulamalar özel mesajlarınızı görebilir, Haber Kaynağı'nda arama yapabilir, Facebook Sohbet oturumu

açmanızı sağlayabilir, arkadaşlarınızın verilerini okuyabilir, sizin adınıza içerik paylaşabilir ve etkinlik oluşturabilir. Tüm bunlar dikkat edilmesi gereken konular. Bu izinlere sahip olmaları hepsini yapacakları anlamına gelmiyor ama neden risk alırsınız ki?

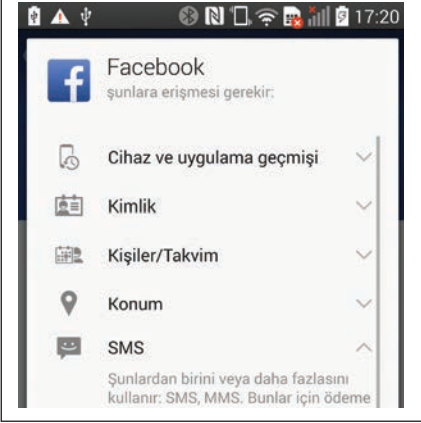
Bunları nasıl yönetebilirim?

Kullanmadığınız uygulamaları Uygulama Ayarları sayfasından kaldırabilir, bilgilerinize erişmesini istemediğiniz uygulamaları engelleyebilirsiniz. Uygulamanın yayıncısı büyük ihtimalle e-posta adresiniz de dahil olmak üzere önceden elde ettiği tüm bilgileri elinde bulundurmaya devam eder. Sizin adınıza paylaşım bulunma izni gibi ek izinleri o uygulamanın adına tıklayarak kaldırabilirsiniz. Tamamen kaldırmak istediğiniz uygulamanın yanındaki X işaretine tıklamanız yeterli. Eğer bir uygulama ona paylaşım izni vermediğiniz sürece yüklenemiyorsa kullanabileceğiniz bir hile var: "Uygulama görünürlüğü" menüsünden "Sadece Ben'i seçin. Böylece uygulama bir şey paylaşsa bile sizden başkası göremeyecek.

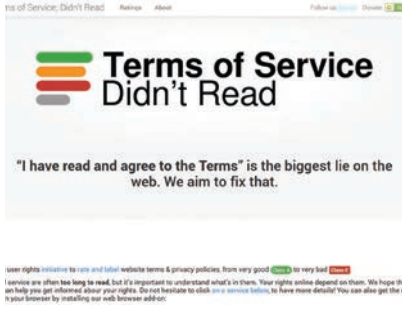
FACEBOOK ARTIK SMS MESAJLARINIZI OKUYABİLİYOR

Android için Facebook uygulamasının son sürümü, kısa mesajlarınızı (SMS veya MMS) okumak gibi son derece can sıkıcı bir talepte bulunuyor. Geliştiricilere sorarsanız burada amaç Facebook'un size gönderilen onay mesajları otomatik olarak okumasını sağlamak. Deniyor ki "Hesabınıza bir telefon numarası eklemeniz, kısa mesajla gönderdiğimiz onay kodunu bulup telefon numaranızı otomatik olarak onaylamamızı sağlar". Ama teoride Facebook bu izni kullanarak kısa mesajlarınızın hepsini okuyabilir ve hatta mesajlarda bahsi geçen konuları tespit ederek size onlarla ilgili reklam gönderebilir. Bu bir yana, Facebook uygulaması halihazırda akıllı telefonların kişi listesini ve çağrı günlüğünü okuyabiliyor, fotoğraf çekip GPS konumunuzu tespit edebiliyor. "Takvim etkinliklerini ve gizli bilgileri okuma" izni de aldığını düşünürsek, yeni birkaç izin daha almasının pek bir fark yaratmayacağını söyleyebiliriz.

SİTELERİN ŞART VE KOŞULLARINI KONTROL EDİN

Pek çok web sitesi ve hizmet, kaydolarken kullanım şartlarını ve koşullarını okuyup kabul ettiğinizi belirten bir kutuyu işaretlemenizi ister. Tabii ki çok az insan o küçücük yazıları okuma zahmetine katlanır. Terms of Service: Didn't Read (tosdr.org) adlı kullanışlı bir araç, kişisel verilerinizi etkileyen şüpheli bir durum olması durumunda sizi uyandırıyor. Araç; Facebook, Google, Twitter, Yahoo ve Dropbox gibi onlarca popüler web sitesinin gizlilik ilkelerini ve hizmet koşullarını analiz ediyor (İngilizce). Her servis A sınıfı (Haklarınıza saygı duyuyor ve verilerinizi kötüye kullanmıyor.) ile E sınıfı (Çok ciddi endişe uyandırıyor.) arasında bir puan alıyor. Önemli noktaların altı çiziliyor: Örneğin "Skype hesabınızı tamamen kapatmanız mümkün değil" ve "Silinen YouTube videoları aslında gerçekten silinmiyor" gibi... İsterseniz Chrome, Firefox ve Opera için geliştirilmiş Terms of Service: Didn't Read eklentisini de yükleyebilirsiniz. Böylece, benliğinizi ortaya serip kayıt yaptırmadan önce tek bir tıkla web sitelerinin hizmet koşulları hakkında bilgi sahibi olabilirsiniz.

GOOGLE

İzinler arasında neler var?

Google hesabınızı kullanarak Feedly ve Facebook gibi siteler de dahil pek çok hizmette oturum açabilirsiniz. Bu sayede e-posta adresinizi kullanarak kaydolma zahmetinden kurtulursunuz. Ancak bu şekilde, üçüncü taraf uygulama ve hizmetlerin Gmail, YouTube ve Google Drive üzerindeki bilgilerinize erişmesine de izin veriyor olabilirsiniz. Tam olarak ne yapmaya izinli oldukları, bağlantılı hizmete bağlıdır.

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Çevrimiçi hizmetlere bağlanmak için Google hesabınızı kullanıyorsanız, artık kullanmadığınız veya tamamen aklınızdan çıkmış pek çok bağlı site olabilir. Bağlı hizmetlerin tam listesini görmek için www.google.com/settings adresine girin, Güvenlik sekmesine geçin "Hesap izinleri" altındaki "Tümünü görüntüle"ye tıklayın. Listeyi görmek için Google'da oturum açmanız gerekir. Burada, Google hesabınızla bağlı olduğunuz servislerin hangilerinin erişim hakkı olduğunu

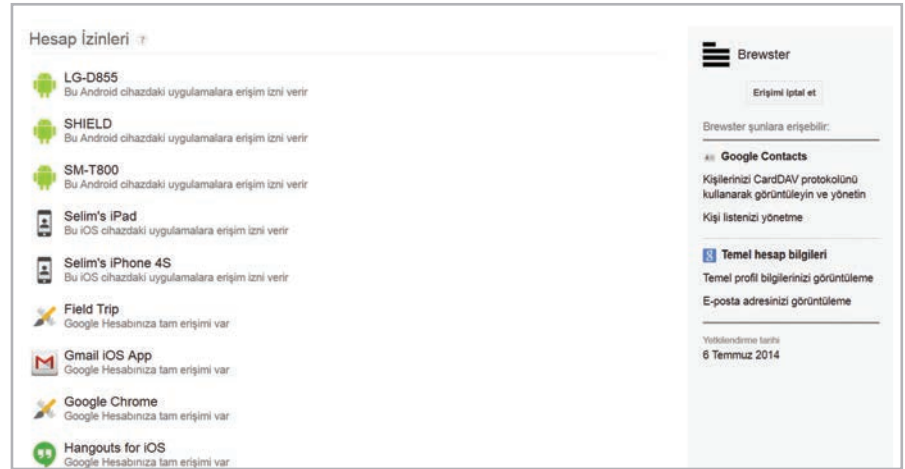
göreceksiniz. Ögelerden birine tıkladığınızda sağ tarafta hangi izinlere sahip olduğunuzu ve bu izinleri hangi tarihte onayladığınızı da gösteren ayrıntılı bir döküm göreceksiniz.

Endişe etmeli miyim?

Çoğu web sitesi ve uygulama Google hesabınıza ve servislere kısıtlı bir oranda erişebilir. Tam erişim hakkına sahip olanların zaten Google ürünü olması muhtemeldir. Güvenliği elden bırakmamak adına, bağlı uygulama ve hizmetlerin listesini düzenli olarak kontrol edin. Tam olarak güvenmediğiniz veya sık kullanmadığınız birine rastlayınca erişimi iptal etmek en iyisi.

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

Bağlı uygulama ve web sitelerinin sahip olduğu izinleri Hesap İzinleri sayfasından iptal edebilirsiniz. Tek yapmanız gereken listeden uygulama veya hizmeti seçip sağ taraftaki "Erişimi iptal et" düğmesine tıklamak.

MICROSOFT

İzinler arasında neler var?

Facebook ve Twitter gibi üçüncü taraf hizmetleri Microsoft hesabınıza bağladığınızda bu hizmetler kişisel bilgilerinizi paylaşabilir. Windows 8 veya 8.1 kullanıyorsanız yüklediğiniz uygulamaların SkyDrive'daki fotoğraf ve belgelerine erişip onları düzenleyebildiklerini ve oyunların Xbox Live bilgilerinize erişebildiklerini fark etmiş olmalısınız.

Bunları nasıl kontrol edebilirim?

account.live.com adresine girip "İlgili hesaplar" başlığına tıklayın. Çocuklarınız internette hangi bilgileri paylaşabileceklerini seçebilir, bağladığınız hesaplarla bilgilerinize erişebilen uygulama ve hizmetleri yönetebilirsiniz.

Endişe etmeli miyim?

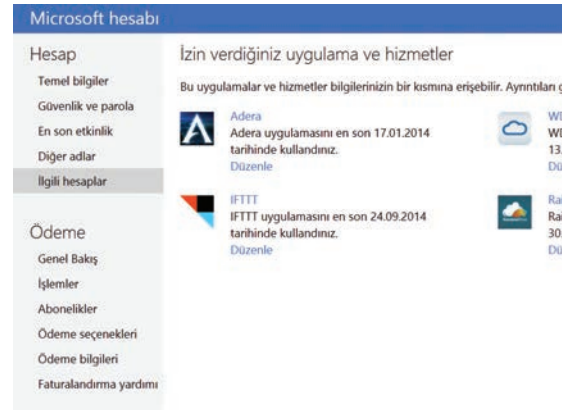
Özellikle endişe etmenize gerek yok.

Microsoft'un diğer hizmetlerle olan bağlantısını istismar edeceğini, mesela Facebook sayfanızda Windows 8.1'i ölümsüz bir aşkla sevdiğinizi ilan eden mesajlar paylaşacağını düşünmüyoruz. Ayrıca gözümüze çarpan uygulama izin taleplerinin hepsi kabul edilebilir gibi görünüyor. Bazı uygulamaların paylaşmak istemediğiniz verilere erişebildiğini fark etmeniz bile bunları kolaylıkla silebilirsiniz.

Bunları nasıl kontrol ederim?

"İlgili hesaplar" altındaki "Uygulamaları ve hesapları yönet" sayfası sizi memnun bırakmayan uygulamaları kaldırmanızı sağlar. Tek tek izinleri bu ekrandan kaldıramazsınız: Hepsini birden kaldırmanız gerekir. Ancak, Microsoft hesabınızla birlikte hangi veri bağlantılı hizmetlerin paylaşılacağını belirleyebilirsiniz. Eğer Facebook'a bağlandıysanız Windows 8 ve

8.1, Windows Phone, Outlook.com ve OneDrive kullanarak neleri görüp paylaşabileceğinizi seçebilirsiniz. Buna Fotoğraf Galerisi ve Movie Maker gibi diğer Microsoft hizmetleri de dahil. ■

Kuralları değiştiren oyun:

MINECRAFT

Ne gerçekçi görünüyor ne diğer popüler oyunlar gibi şiddet içeriyor ama kutu gibi grafiklerine ve hiçbir kurala sahip olmamasına rağmen en beğenilen PC oyunlarından biri olmayı başardı. Minecraft'ın nasıl olup da bu hale geldiğini araştırıyoruz.

Arada sırada öyle bir oyun piyasaya sürülür ki sadece iyi satmakla kalmaz; oyuncular saatlerini, günlerini onun karşısında harcar. Bazen bir oyun çıkar ve kullanıcıların yaratıcılığını serbest bırakarak hayal gücünün sınırlarını zorlar. İlk bakışta çağlar önce piyasaya çıkmış gibi görünen bir oyun gelir ve çok basit bir oynanışa sahip olmasına rağmen beraberinde yepyeni şeyler getirir.

Son yıllarda bu türden oyunların en iyisi Minecraft oldu. Oyun öyle bir başarı elde etti ki hakkında milyonlarca satır yazı yazıldı, oyuncular onun uğruna bilgisayar başında milyonlarca saat harcadılar. Daha önce ondan bahsedildiğini duymadıysanız (Buna pek ihtimal vermiyoruz!) çok şey kaçırdığınızı belirtmemiz gerek. Oyunu sevenler ona neredeyse bir dine bağlanır gibi bağlanıyorlar. Gençler arasında popüler olan oyun kısa süre içinde dünyanın her yerinde okul bahçelerinin yeni sohbet konusu haline

geldi. Ama oyun sadece gençler tarafından değil, sunduğu olasılıklar karşısında heyecan duyan yetişkinler tarafından da çok beğenildi.

Hatırlatalım ki oyunun Türkçe desteği, çok sayıda Türk oyuncusu ve sunucusu, Türkçe rehberleri ve forumları mevcut.

Aslında Minecraft'ı sadece iki kelimeyle özetleyebiliriz: çevrimiçi Lego. Oyunun özünde bir şeyler inşa etmek var. İstedığınız her şeyi inşa edebiliyorsunuz. Oyun bu güne kadar 54 milyondan fazla kopya sattı, yani Türkiye nüfusunun yarısından fazla! Oyun gerçek anlamda küresel bir fenomen haline gelmiş durumda. Bu satış başarısının beş yıldan kısa süre içinde yakalandığını da unutmamak gerek. Minecraft, ilk alfa sürümünün kullanıma sunulduğu 17 Mayıs 2009 tarihinden itibaren kullanıcıların ilgisini çekmeye başlamıştı. Nihayet 18 Kasım 2011 tarihinde son sürümü yayımlanınca daha da çok ilgi görmeye başladı.

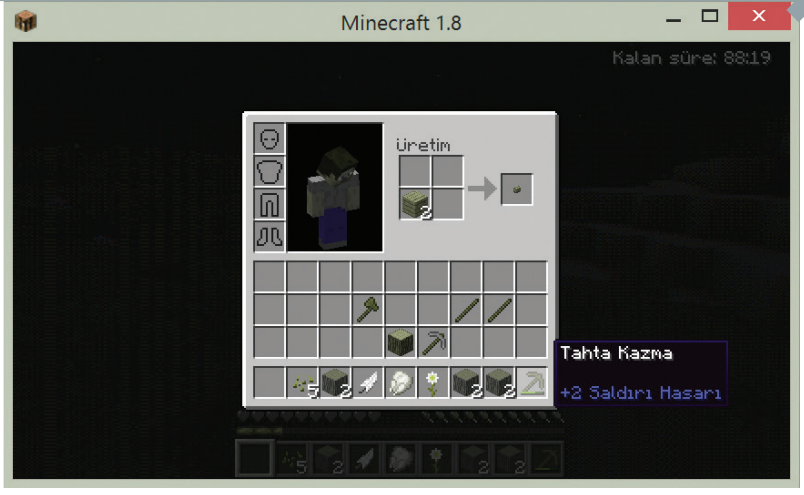
Minecraft sadece uzun süre

aramızda olacağını kanıtlamakla kalmadı, PC'nin, oyun geliştiricilerin deneyler yapmasını sağlayan ve çeşitlilik sunan harika bir platform olduğunu da hatırlattı. PC'ler olmasaydı Minecraft gibi bir oyun olur muydu, emin değiliz.

BAŞLANGIÇ

Minecraft'ın fikir babası, oyun üzerinde çalışmaya Mayıs 2009'da başlayan İsveçli Markus "Notch" Persson'dı. Oyunu geliştirmeye tek başına başlayan Persson, başka bir PC oyunu olan Infiniminer'dan esinlenmişti. Milyonlarca dolar harcıyıp bu başarının yanına bile yaklaşamayan çoğu oyun geliştiricisinin aksine, bağımsız bir geliştirici olan Persson'ın bırakın milyonları, harcayacak birkaç yüz bin doları bile yoktu. Bu nedenle tasarımı ilgili bazı kararlar alması gerekiyordu.

Bu tasarım kararlarının en dikkat çekenini grafiklerle ilgiliydi. Oyun 21. yüzyılda geliştirilmiş olsa da 20. yüzyılda karşımıza çıkmış olsaydı

DayZ modu

Son zamanlarda Minecraft için geliştirilmiş en popüler modlardan biri olan DayZ'nin geçmişi birkaç yıl öncesine dayanıyor. 2012 yılında taktik shooter oyunu ARMA 2 için geliştirilen modda Sovyetler Birliği'nin dağılması ardından bağımsızlığını kazanmış, nüfusunun tamamı zombiye dönüşmüş olan Chernarus isimli bir ülkeye gidiyorduk. Fırtına gibi esen mod kısa süre içinde o kadar ilgi çekti ki 2013 sonlarında bağımsız bir oyun olarak piyasa sürüldü.

Minecraft için de bir DayZ modu geliştirildi (bit.ly/dayz205). Açık bir dünyada geçen bu hayatta kalma temelli korku oyununu kutu kutu grafikli daha barışsever bir oyun Minecraft'la birleştirmek cüretkâr bir girişimdi. Böylece PC oyuncularının, oyun meraklılarının ve geliştiricilerin, oyun sistemlerini açıp benzersiz ve cezbedici yepyeni şeyler yaratabileceği bir kez daha kanıtlanmış oldu.

grafikleri kimseyi şaşırtmazdı. Göze çok eski moda görünüyordu: Kutu kutu, Lego benzeri görünümü tasarım açısından çok uygun düşüyordu ve oynanışa katkıda bulunuyordu. Karmaşıklıktan uzak bu tasarım, özünde son derece karmaşık olan yapıların yaratılmasını mümkün kılıyordu. Kulağa basmakalıp bir ifade

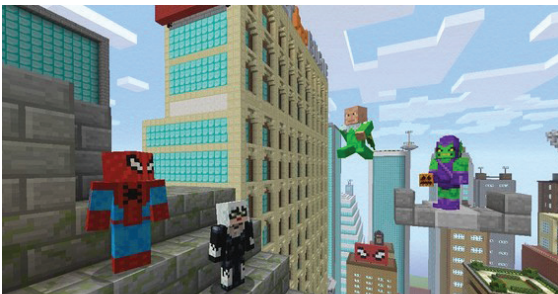
Resmi olarak piyasaya sürülmesine henüz bir yıl olmasına rağmen tam 15 milyon oyuncu akın etmişti bile.

Minecraft o kadar büyük bir başarı kazanmıştı ki son halinin piyasaya sürülmesine bir ay varken, kayda değer altı diğer oyunu geride bırakarak GameCity Ödülü'nü (kültürel ifade olanağı) geliştirilen oyunlara verilen

“Bu inşa etmekle ilgili bir oyun ve istediğiniz neredeyse her şeyi inşa edebilirsiniz.”

gibi gelebilir ama Minecraft'ta kullanıcıların önündeki tek engel kendi yaratıcılıkları. Ön siparişler, oyunun Persson'ın tasarımıyla gösteriş yapabileceği bir noktaya vardı. Haziran 2010'da ön siparişler alınmaya başladı. Artık oyuna emek harcayan ufak bir ekip oluşmuştu ve oyun giderek daha çok ilgi çekmeye başlamıştı. Oyuncular, en saf biçimiyle hem geliştiricilerin hem de kullanıcıların yaptığı deneylere tanık oluyordu.

bir ödül) kazandı. Aynı günlerde The Independent gazetesi Minecraft'ın “daha önce hiç duymadığınız muhteşem oyun” olduğunu yazıyordu. Ancak çok kısa süre içinde her şey değişti. Oyun artık az kişinin haberdar olduğu gizli mücevher olmaktan çıktı, binlerce insanı etkisine alan bir elmasa dönüştü. Eğer The Independent bugün Minecraft hakkında bir şey yazacak olsaydı çok farklı ifadeler kullanırdı. Her ne kadar Persson Minecraft'ın

başarısını öngörmediğini söylese de, Den of Geek adlı web sitesine verdiği bir röportajda insanları resmen esir alan oyununun başarılı olacağını tahmin ettiğini itiraf etmişti. Oyuncuların özgürlükten, hem inşa etmekten hem de başkalarının inşa ettiği şeyleri izlemekten hoşlandıklarını da sözlerine ekliyordu. Bugün bu yaklaşımın hem oyunlar hem de PC'ler için gerçek bir devrime yol açtığı kabul ediliyor.

Minecraft'ı geliştirilen oyun stüdyosu Mojang geçen ay 2,5 milyar dolar karşılığında Microsoft tarafından satın alındı. Oyunun yaratıcısı Markus Persson yaklaşık üç yıldır Minecraft ile doğrudan ilgilenmiyordu ve oyun onun hayalinde boyutu o kadar fazla aşmıştı ki akıl sağlığını korumak için Microsoft'a sattığı şirketten ayrılacağını açıkladı.

Avrupalı Bağımsız Oyun Geliştiricileri Birliği (TIGA) Başkanı Dr. Richard Wilson, Minecraft hakkında şunları söylüyor: "Minecraft'ın tartışma götürmez bir şekilde kanıtladığı bir şey varsa o da yaratıcılığa dayalı oyunlara inanılmaz bir ilginin olduğudur. Markus Persson'ın yarattığı dünyada bizzat oyuncu bir yaratıcı haline geliyor ve diğer oyuncularla işbirliğine girebiliyor.

"Pek çok PC oyuncusunun halihazırda yaratıcı konumunda olmaları da PC pazarıyla doğrudan ilişki kurulmasını sağladı. Konsollar, dışarıya kapalı, telif haklı sistemlerdir. Ancak PC pazarındaki mod topluluğu, platformun önemli bir bileşeni niteliğindedir. Oyuncuların PC'de Skyrim ve GTA IV için geliştirdiği modların bazıları gerçekten hayret verici.

PC'nin geleceğinin parlak olmasının nedenlerinden biri, Minecraft'ta olduğu gibi, oyuncuların kendi 'yaratıcı fazlalıklarını' kullanabilecek bir alan sunuyor olması. Clay Shirkey'in türettiği 'yaratıcı fazlalık' terimi, insanların boş vakitlerini bir şeyler tüketmek yerine üretmek için harcadığı eğilimi ve kapasiteyi ifade ediyor. Bu yaratıcılık ve işbirliği kapasitesini etkileyen şeylerin başında internet ve elbette PC'ler var."

BUGÜN MINECRAFT OYNAMAK

Minecraft sayesinde, yaşadığınız sanal dünyada yaratıcılığınızı serbest bırakabilir, istediğiniz gibi hüküm sürebilirsiniz. Üçüncü şahısların kurduğu sunuculara katılarak, sizin gibi düşünen insanlarla takılabilir, oyuna olan yaklaşımınızı değiştirmek için PC'nin sağladığı gücün faydalanabilirsiniz. Dosyaları kaydetmek için Dropbox'tan yararlanabilir, gerçek dünyanın tam 10 katı büyüklükteki Minecraft dünyasında gezinip gelişimine tanıklık edebilirsiniz.

Minecraft bağımlılık yaratan, çok yönlü ve esnek bir oyun. Java'da yazıldığı için pek çok farklı platformu destekliyor. Windows'ta olduğu gibi

Linux ve Mac'te de son derece rahat çalışabiliyor. Artık güncellenmiyor olmasını dert etmiyorsanız hiçbir ücret ödmeden Minecraft Classic (minecraft.net/classic/) sürümünü de oynayabilirsiniz. Hatta dört kilobayt alan kaplayacak kadar sadeleştirilmiş bir sürüm olan Minecraft 4k'ye (bit.ly/mine4k) göz atabilirsiniz.

Minecraft'ı sınırlayan çok az engel var. Eğer bir Raspberry Pi sahibiyseiz Pocket Edition sürümüne çok benzeyen resmi Pi sürümünü oynayabilirsiniz. Konsolda oynamayı tercih edenlerdenseniz Xbox 360, Xbox One, PS3 ve PS4 sürümlerini deneyebilirsiniz. Android ve iOS'ta Onlara da destek veriliyor. Oyunun tüm sürümleri minecraft.net/store adresinden satın alınabiliyor.

"Oyun etrafında dev gibi bir topluluk oluşmuş durumda."

Ancak asıl öne çıkan elbette 1995 avro fiyatlı PC sürümü. Oyun etrafında, sürekli olarak taze kan taşıyan muazzam bir modifikasyon topluluğu oluşmuş durumda. minecraftmods.com sitesi topluluğun şaşırtıcı ürünleriyle dolup taşıyor. İsterseniz oyuna Dr. Who'dan Dalekler gib öğeler katabilir, kostümler ve araçlar ekleyebilirsiniz. Haritada hızlı yolculuk etmek için bir arazi motosikleti kullanmak veya Half Life 2'deki Gravity Gun ile Supercharged Gravity Gun'ı alıp biraz oynamak da elinizde. Kulağa son derece asosyal geliyor olabilir ama aynı zamanda inanılmaz eğlenceli.

BU KADAR ÇEKİCİ OLAN NE?

Oyun için yazılan modları barındıran bağlantının da işaret ettiği gibi Minecraft pek çok oyuncunun içinde bulunan "geek" yanına hitap ediyor. Persson'a göre bunun nedeni,

oyuncuların yaratıcı yönüne hiç görülmedik ölçüde serbestlik tanıyor olması. Minecraft'ta yaratılan "domuz öldürme makinesini" gösteren bir videoyu örnek olarak veriyor: Bir domuz öldürüldüğünde makine otomatik olarak bir yenisini kapıyor. Bu örnek, insanların Minecraft için ne kadar çaba gösterebileceklerini gösteriyor. Bu zahmete katlanıyorlar çünkü yarattıkları şeylerin onlar için bir anlamı var. İnternet'te kısa bir gezintiye çıkıp insanların neler yarattığına tanık olabilirsiniz. YouTube'da Minecraft'da yaratılmış harika eserlere ait yığınla video bulunuyor. Lunapark trenleri veya Uzak Yolu'ndaki Atılğan'ın modellerine göz atabilir, mini korku filmleri gibi sürprizlere rastlayabilirsiniz. Gördüğünüz her şeyin boş bir tuval üzerinde, muhtemelen tek bir kişi tarafından sıfırdan oluşturulduğunu hatırladıkça daha da çok şaşıracaksınız.

İnşa etmeyi öğrenmek zaman alıyor ve oldukça sabırlı olmayı gerektiriyor. Ancak bir kez başarılı olmak ve sonuçları görmek, insanı daha fazlasını yapmaya teşvik ediyor. Kullanıcıların ürettiği şeyler insanı hayrete düşürüyor. Bazı fikirler gerçekten aklınızı başınızdan alabilir. Öyle anlar oluyor ki hayretler içinde "Ben bunu niye düşünemedim?" diyorsunuz.

Minecraft'ın güzelliği, her zaman için gördüğümüz şeylerden ilham alıp daha iyisini yapmaya çalışabilmeniz. Oyun, istediğiniz gibi oynayabileceğiniz sağlıklı bir ortam sunuyor.

HER ŞEYİN LEGO'SU

Peki ama her şey bundan mı ibaret? Yani Minecraft'ı bu kadar ilginç kılan şey bir şeyler inşa ediyor olmak mı? Sonuçta inşa ettiğiniz dünyayı gerçekten ziyaret edemiyorsunuz. Yaptığımız şey, geleneksel biçimde yağlıboya tablo yapmaktan çok da farklı değil. Ayrıca kullanıcıların içerik üretmesi de yeni bir şey değil. O halde Minecraft'ı bu kadar özel kılan ne?

Elbette Minecraft bütün bunlardan biraz daha fazlasını içeriyor. Lego'nun gördüğü ilginin temelinde belirli bir "ruh hali" bulunuyordu: Küçükken herkesin sevdiği, yıllar sonra onu hatırlayan yetişkinlerin gözlerini dolduran bir oyuncak... Minecraft'ın da insanlarda benzer hisler uyandırdığı belli. Genel kabule göre, yaşını başını almış bir kişinin Lego'larla oynamaya devam etmesi hoş karşılanan bir şey değil (Ancak bu durumun Lego ile bir şeyler inşa etmekten hoşlanan yetişkinleri durdurmadığı ortada. Sonuçta inanılmaz eğlenceli bir şeyden bahsediyoruz.) Minecraft yetişkinlere, ufak plastik tuğlaları koltuğun altında kaybetme riski olmadan Lego'nun sunduğu yaratıcılık olanaklarından faydalanma fırsatı sunuyor. İşte kabul edip sevmemiz gereken "kültürün" temelinde de bu olanaklar yer alıyor. Bu, fiziksel bir varlığa sahip Lego'nun asla taklit edemeyeceği bir şey.

Aynen Lego'da olduğu gibi, istediğiniz her şeyi inşa edebileceğiniz boş bir alanla başlıyorsunuz. Ancak Lego'nun aksine işe koyulmak için yığınla parça satın almanız gerekmiyor. Minecraft'ın özünde (adından da anlaşılacağı üzere) maden çıkarmak ve nesneler üretmek var. Araçlar ve nesneler üretmeniz, bunun için de çevrenizden gerekli hammaddeleri toplamanız gerekiyor. İşe koyulmadan

"Minecraft hiçbir şekilde oyuncuya yol göstermiyor. Oyuncular işlerin nasıl yürüdüğünü kendi başlarına keşfediyorlar."

önce bir çalışma masasına ihtiyacınız var. Masayı da kestiğiniz ağaçlardan yapıyorsunuz. Bundan daha basit ne olabilir ki?

Bunu yapmak için öncelikle elinizde bulunan kaynakların görüntülediği envanter penceresini açmanız gerekiyor. Bu kaynakları envanter penceresinin üretim kutucuklarına koyarak nesneler üretip, en çok kullandığınız kaynakların bulunduğu çubuğa yerleştiriyorsunuz. Bunun ardından toprak, taş, kum, lav ve çok daha fazlasını kullanarak aklınızdaki dünyayı yaratmaya başlıyorsunuz. Bulduğunuz malzemeleri oldukları gibi kullanabilir veya parçalayıp artırarak ahşap, elmas vb. nesneler üretebilirsiniz. Yiyecek elde etmek için hayvanları öldürmenizi ve canavarlara karşı mücadele etmenizi sağlayacak araçlar yapmanız gerekiyor. Bunlar özellikle de sığınacak bir yer bulamadığınız, tehlikelere karşı korunmasız olduğunuz aralarda işinize yarıyor.

Evet, tüm araçları kendi el becerinizle yapıyorsanız ve bunların hiçbirisi oyun içinde açıklanmıyor. Belki de oyunun başarısının ardındaki nedenlerden biri de budur. Oyunu çevreyen devasa gibi bir topluluk hissi bulunuyor. Pek çok kişi oynamak dışında da görevler yükleniyor. Elbette pek çok rekabetçi oyuncu var: Muhteşem bir şeyler yaratırsanız topluluğun diğer üyeleri mutlaka sizi taklit edecek ve eserinizi geliştirecektir. Ancak oyuncu dostlarına yardım etmek isteyenler de var. Rehberler hazırlayıp ipuçları paylaşan ve bunu sadece başkalarına yardım

etmek amacıyla yapanlar oyundan en iyi şekilde yararlanıyor.

Başkalarına yardım etmek ve destek olmak amacını güden dev gibi bir topluluk oluşmuş durumda. Bu da oyuncuların topluluğa ait olduklarını hissetmelerini sağlıyor. Minecraft'ta oyuncular sadece oyuncu değil. Kendileri için son derece kişisel olan bir şeyden başkalarının da mümkün olduğu kadar yararlanmasını istiyorlar. Bu topluluğun oluşmasına yol açan şey, oyuna başladığınızda yol gösterecek bir rehberin olmamasıydı. Ancak zaman içinde bunun Minecraft'ın yaratıcıları tarafından zekice yapılmış bir tercih olduğu anlaşıldı. Bir yol göstericinin olmaması, insanları rehberler bulmak ve yardım almak için interneti didik didik etmeye zorladı. Oyundan yararlanabilmek için bu zahmetlere katlanan oyuncular da emeklerinin karşılığını görene kadar hiçbir yere gitmemeye karar verdi. Minecraft hiçbir şekilde oyuncunun elinden tutmuyor ve kendi başının çaresine bakmanız bekleniyor.

Oyunun ne kadar popüler olduğunu anlatmak için şu örneği verebiliriz: minecraft.gamepedia.com adresindeki Minecraft Wiki sayfası, oyunun özelliklerini ve bunlardan nasıl faydalanabileceğinizi ele alan 3.520 makale içeriyor.

Wiki sayfası da topluluk odaklı olduğu için Minecraft'ın "oyuncuların oyunu" olduğu ve hiçbir kurumsal kontrole tabi olmadığı hissini güçlendiriyor. Eğer Minecraft hayranlarının yön verdiği bir eser yerine telif haklarını elinde bulunduran kuruluş tarafından dikkatle yönetilen dev bir yapıymı olsaydı, büyük ihtimalle eski tarz grafikler bir kenara atılır ve yerine daha gerçekçi bir şeyler getirilirdi. Neyse ki oyun bağımsız bir yapımcı tarafından geliştirildi ve ünlü oyuncular arasında kulaktan kulağa yayıldı. Evet, oyun Microsoft tarafından satın alındı ama artık bu özellikleri

Bir rekortmen

Minecraft, en geniş oyun alanına sahip video oyunu rekorunu elinde bulunduruyor. Guinness Dünya Rekorları: Oyuncu Baskısı, oyunun 26 Haziran 2013 itibarıyla "en büyük karasal oyun alanına sahip video oyunu" unvanını kazandığını bildiriyor. Kitapta yazdığına göre "Minecraft'ın haritası teknik olarak sonsuz olsa da (Siz ilerledikçe yeni bölgeler oluşturuluyor.) bir araya gelebilen blok sayısının sınırlı olması nedeniyle mümkün olan en büyük dünya boyutu 4.722.366.482.869.645 km²."

► değiştirmek için çok geç.

Bu insanlar oyuna tutkuyla bağlılar. Yeni güncellemeler yayımlandığında bayram ediyorlar. Oyun aidiyet duygusu uyandırıyor ve oyuncular daha neler yapabileceklerini öğrenmek istiyorlar. Bu tıpkı Lego'nun yeni bir parça üretilip yeni olasılıklara kapı açmasına benziyor.

Sonuç olarak Minecraft oyunculara ellerinde hiçbir şey yokken yola çıkıp çevrelerinde bulunanlardan en iyi şekilde faydalanma fırsatı veriyor. Oyundan uzaklaşıp yardım edecek birilerini aramak, sanal dünyayla gerçek dünya arasında bir köprü kurulmasını sağlıyor, her zaman tek başınıza hareket edemeyeceğinizi gösteriyor. İnsanların sosyal varlıklar olmalarının ve daima toplum içinde yaşamalarının birçok nedeni var. Minecraft bize bunların en önemlilerini hatırlatıyor.

KUMDAN KALELER

Felsefeyi bir kenara bırakırsak, oyunun en ilgi çekici yanı, hiçbir hikâyeye bağlı olmadan ve tamamen özgürce oynama şansı sunması. Keşfetmek ve inşa etmek dışında hiçbir şey yapmanıza gerek yok. Uymanız gereken hiçbir kural, size yol gösteren hiçbir rehber yok. Ölüp yeniden oyuna katılabilirsiniz ancak hiçbir zaman gerçekten zafer kazandığınızı, tamamlanması gereken bir görevi tamamladığınızı hissetmiyorsunuz. Amacınız çok puan toplamak ve puanlarınızla hava atmaksa Minecraft'tan uzak dursanız daha iyi olur. İhtiyacınız olan şeyler meraklı bir zihin, biraz sabır ve yeni eserlerinizle doldurmak için maden topladığınız bu rastgele ve sürekli olarak gelişen dünyayı keşfetme isteği.

Oyunun bu kadar etkili olmasının bir nedeni de insanların sürekli olarak bir şeyleri kurcalıyor ve muhteşem şeyler yaratıyor olması. Başka oyuncuların yaptıklarına göz ucuyla bir baktığınızda ilk başta neler döndüğünü anlamayabilirsiniz, ama biraz beklerseniz mutlaka harika bir şeylerin ortaya çıktığını göreceksiniz. İnsanlar ellerindeki kaynaklarla harikalar yaratabiliyor, tıpkı A Takımı'nın birkaç tuvalet kâğıdı ve bir parça plastikle ortalığı dağıtan bir tank yapması gibi. Elbette herkesin amacı bir şeyler inşa etmek değil. Bazıları Minecraft dünyasında keşfe çıkmayı ve karşılıklı neler çıkacağını öğrenmeyi tercih ediyor. Yeni şeyler keşfetmek bu oyuncuları heyecanlandırıyor. Oyun dünyası sürekli olarak kendini yenilediği için daha önce hiç kimsenin adım atmadığı yerlerle karşılaşıyorlar. Orijinal oyun satışlarının bu derece artmasına neden olan şey, oyuncuların yola devam edip yeni şeyler keşfetmesini sağlayan bu tutku ve değişkenlik.

Oyuncular sürekli olarak yeni yerler keşsettiklerinden ve daha önce görmedikleri malzemelerle (maden) karşılaştıklarından bahsediyor. Heyecanlanıyorlar çünkü bu malze-

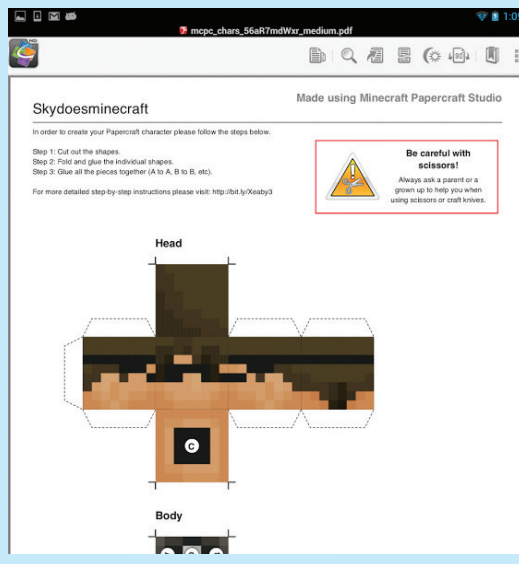

“Oyun aidiyet duygusu uyandırıyor ve oyuncular daha neler yapabileceklerini merak ediyorlar.”

Karakterinizi gerçek hayata taşıyın

Jamie Chapman ve Luke Dixon tarafından kurulan Sheffield merkezli 57Digital adlı yazılım geliştirme firması, sanal ve fiziksel dünyalar arasındaki uçurumu kapatmak için bir uygulama geliştirdi. Uygulama, kalem kâğıtla çizilmiş “gerçek dünyaya” ait tasarımları iPhone aracılığıyla tarayıp Minecraft'ın oyun dünyasına karakter olarak ekleyebiliyor.

Oyuncular, etkileşimli karakter tasarım aracı Minecraft Skin Studio uygulamasını (minecraftskinstudio.com) Minecraft Papercraft Studio ile birlikte kullanılıp (minecraftpapercraftstudio.com) kendi Minecraft karakter şablonlarının yazıcıdan çıktısını alabiliyor. Bu şablonlar makasla kesilip yapıştirilerek oyundaki karakterin 3D modeli yapılabilir.

meyle neler yapabileceklerini, ne kadar yaratıcı olabileceklerini merak ediyorlar. Bu şekilde, pek çok farklı nedenden dolayı (parasızlık, kaynak eksikliği vb.) bir türlü açığa çıkmayan yaratıcılıkları gün yüzüne çıkıyor. Minecraft, klasik oyun türlerinin bazı unsurlarını da barındırıyor: Örneğin malzeme bulma ve biriktirme fikri aslında rol yapma oyunlarına dayanıyor. Minecraft'ın bir oyun olduğuna şüphe yok. Yaklaşık olarak her 20 dakikada bir güneş batıyor ve zifiri karanlık oyuncuyu sarmalıyor. Her an bir canavar belirip oyuncuyu dehşete düşürebiliyor. Canavarlar kaçınılmaz olarak canınızı yakıyor, enerjinizi tazelemenin yeni yollarını bulmaya zorluyorlar. Bir domuz kesmek veya belki de kek ve ekmek yapmak için buğday ekmek zorunda kalıyorsunuz. Oyunun bu yönü hoşunuza gitmezse “barışçıl” yolu seçip bütün kötülüklerden uzakta işinize bakabilirsiniz.

Barışçıl yolu seçerseniz daha önemli uğraşlara vakit ayırabilirsiniz. Belki, aynen Daniel Ratcliffe adlı bağımsız geliştiricinin yaptığı gibi, oyuna programlanabilir bilgisayarlar ve robotları ekleyen bir mod geliştirebilir (www.computercraft.info) veya ufak bir film çekebilirsiniz. Doku paketleri yükleyebilir, oyun içi karakterler için kaplamalar tasarlayabilir, sadece size ait bir dünya yaratabilirsiniz. Kısacası, canınız ne istiyorsa onu yapabilirsiniz. Oyunda başınıza gelenlerle ilgili hikâyelerinizi paylaşabilir, bir şeyler üretmek vakit geçirebilir, keşfe çıkabilir veya olayları otomatikleştirmenin yolları üzerinde çalışabilirsiniz. Hatta çocuklarınızın mantık ve bilgisayarları daha iyi anlamalarına yardımcı olabilirsiniz. Minecraft'ı kullanarak ne yapmak istediğinizi keşsettığınızde, onun ne kadar önemli olabileceğini de kavrayacaksınız. Sonuçta sadece bir oyundan bahsettiğimizi, biraz abarttığımızı düşünebilirsiniz; ama bize bu sözleri söyleten bizzat Minecraft oyuncuları. ■

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

EKİM YENİ ÇIKAN EĞLENCELİKLER

Stefan Zweig – Ay Işığı Sokağı
KİTAP 9,38 TL
Avusturyalı edebiyatçı Stefan Zweig'in öyküleri Ay Işığı Sokağı'nda toplandı. Adını aynı isimli öyküden alan kitap, bir solukta okunacak bir eser.

bi küçük Eylül meselesi
**FİLM 22,49 TL (DVD)
26,49 (BLU-RAY)**
TV dizilerinden tanıdığımız Engin Akyürek ve Farah Zeynep Abdullah'ın başrollerini üstlendiği film, DVD ve Blu-ray olarak izleyicilerin beğenisine sunuldu.

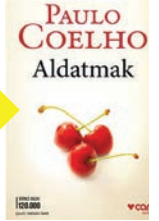
U2 – Songs Of Innocence
MÜZİK ÜCRETSİZ (iTUNES)
Rock efsanesi U2'nun yeni stüdyo albümü, iOS kullanıcılarına ücretsiz. Eleştirmen notları pek iyi olmasa da iTunes Store'dan albümü indirip kendiniz test edebilirsiniz.

Leonard Cohen – Popular Problems

MÜZİK 23,49 TL (CD)

Leonard Cohen, 80. yaşı şerefine yeni albümü Popular Problems'ı geçtiğimiz ay yayımladı. Geçtiğimiz yıllarda iki kez ülkemizi de ziyaret eden Cohen'in şairane sözler ve muhteşem vokaliyle beslenen şarkılarını ne kadar dinlesek doyamayacağız. Durum böyleyken dokuz şarkılık yeni bir Leonard Cohen albümü mü? Lütfen alalım! Leonard Cohen'in eski albümlerini seviyorsanız Popular Problems da mutlaka size hitap edecektir, fakat Ten New Songs ve Old Ideas gibi son dönem albümlerinden farklı bir tadın Popular Problems'ta karşınıza çıktığını belirtelim.

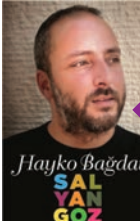
Paulo Coelho – Aldatmak
KİTAP 14,62 TL
Paulo Coelho'nun yeni kitabı Aldatmak, ekim ayına oldukça yakışıyor. Simyacı'nın yazarından kadın dünyasına bir bakış...

Ed Sheeran – X
MÜZİK 24,49 TL (CD)
Ed Sheeran'ın ikinci stüdyo albümü X'e Pharrell Williams ve Jake Gosling gibi isimler eşlik ediyor. Albümün Deluxe versiyonundaki I See Fire şarkısı Hobbit filminde de yer almıştı.

The Black Keys – Turn Blue
MÜZİK 29,49 TL (CD)
Grup, sekizinci stüdyo albümü Turn Blue ile yine adından söz ettiriyor. Kayıtlar Jack White, Neil Young gibi isimlerin de kayıtlarını yaptığı ve grupla özdeşleşen Nashville şehrinde gerçekleştirildi.

HAYKO BAĞDAT – SALYANGOZ
KİTAP 10,50 TL
Köşe yazılarından tanıdığımız Hayko Bağdat, İnkılap Yayınları'ndan çıkan kitabıyla Müslüman mahallesinde salyangoz satmayı değil, salyangoz olmayı anlatıyor.

NEED FOR SPEED

Yarış oyunu beyazperdede

FİLM 19,99 TL (DVD)

EA Games'in 40 milyon satan oyun serisinde uyarlanan Need For Speed, otomobil tutkunlarının nefesini kesecek otomobilleri beyazperdeye taşıyor. Hız, aksiyon ve adrenalinin bir an bile eksik olmadığı filmle süper spor otomobillere doycaksınız.

Need For Speed, her ne kadar sinema sanatı anlamında vasatın üstüne çıkamasa da otomobil tutkunlarının dudaklarını uçuklatacak modifiyeli ve süper spor otomobillere yer vermesiyle dikkat çekiyor. Film sadece bilgisayar oyununa bağlı kalmazken senaryo derinliği yaratma çabası da dikkat çekiyor.

Need For Speed'in başrollerinde Dominic Cooper ve Aaron Paul boy gösteriyor.

Bu sayfadaki fiyatlar dr.com.tr ve hepsiburada.com sitelerinden derlenmiş internet satış fiyatlarıdır.

İŞ VE EĞLENCE ODAKLI DİZÜSTÜ BİLGİSAYARLAR

Hangisi sizin için uygun? İş mi yoksa tüketici odaklı bir dizüstü bilgisayar mı? Sorunun cevabını bulmanıza yardımcı olacağız.

Ince ve hafif, melez, masaüstü eşdeğeri, taşınabilir iş istasyonu gibi farklı türden dizüstü bilgisayarlar satışta ama bunların tümü iki ana sınıf etrafında toplanıyor: tüketici ve iş odaklı modeller. Dizüstü bilgisayar üreticileri bazı modelleri tüketicilere yönelik, diğerlerini iş odaklı olarak sınıflandırıyor. Her ne kadar iki sınıfta da benzer donanımlar ve işletim sistemi kullanılsa da iş odaklı dizüstü bilgisayarlar iki kata kadar daha pahalı olabiliyor. Neden bu kadar yüksek bir fiyat? Temel sebep, işletmelerin uzun süre dayanan ve bakımı kolay cihazlar istemesi. Fark yaratan noktaları anladıktan sonra gereksinimlerinize ve bütçenize uyan en iyi seçeneği tespit edebilirsiniz.

DAYANIKLILIK VE YAŞAM DÖNGÜSÜ

Firmalar, iş odaklı dizüstü bilgisayarların tüketicilere özel tipik dizüstü bilgisayarlara kıyasla çok daha uzun süre hizmet vermesini ve zorlu şartlara karşı daha dayanıklı olmasını hedefliyor. İş odaklı dizüstü bilgisayarlar genelde alüminyum ve magnezyum gibi daha sağlam malzemeler içeriyor ve zorlayıcı tasarım şartnamelerine uyuyor. Tüketicilere yönelik dizüstü bilgisayarlar ve özellikle de ucuz olanlar büyük oranda plastiğe ağırlık veriyor.

İşletmelerin çoğu bir ya da birkaç dizüstü bilgisayar modelini standart olarak kullanıyor ve bu cihazları en az üç sene kullanmaya devam ediyor. Bu güvenilirlik, firmanın bilgi işlem bölümü üzerindeki yükün azalmasına imkân veriyor. Bir üretici yeni bir iş odaklı dizüstü bilgisayar tanıttığında genelde bu cihazı 18 ay ile 5 sene arasında satışta tutuyor. Böylece firmalar yeri geldiğinde yeni çalışanlar için de aynı cihazı satın alabiliyor.

İş odaklı alıcılar aynı zamanda yedek parçaların bilgisayar ömrü boyunca temin

edilebilir olmasını bekler. Demek oluyor ki üreticiler bilgisayar satışı gerçekleşmese bile ilgili yedek parçaları depolarında tutmak durumunda kalır. Dizüstü bilgisayar fiyatına eklenen fark sayesinde üretici bu tür masrafları çıkarmış olur.

Tüketicilere özel dizüstü bilgisayarlar çok daha kısa raf ömrüne sahip olurlar. Yeni bir model çıkınca, yani bir yılda ya da daha kısa sürede raflardan kalkar. Örneğin Toshiba, lüks sınıf Kirabook modellerini ilk aşamada sadece sınırlı sayıda üretti ve bir sonraki serinin üretimine geçtiği anda Intel'in dördüncü nesil Core işlemcilerini yerleştirdi.

Tüketiciler, işletmelere kıyasla daha fazla oranda arızalanan cihazları yenilemek yerine bir sonraki modele geçmeyi tercih ederler. Kimi zaman bu yol en mantıklı ya da yegâne strateji olarak görünebilir çünkü üretici firma tüketicilere özel modellerdeki yedek parçaların üretimine son vermiş olabilir. Kimi zaman bu yaklaşım tüketicinin yenilikler içeren daha güncel modellere terfi etmesi için bir sebebe dönüşür. İşletmelerse modelleri bir çırpıda değiştiremezler çünkü geçişler yeni bir cihaz maliyetinden daha pahalıya (test, eğitim, yazılım lisansları ve daha fazlası) patlar.

Dell Latitude 6430u gibi modellerin gövdelerinde daha sağlam malzemeler kullanılıyor.

BAKIM VE ONARIM

Genelde iş odaklı dizüstü bilgisayarların bakımı ve onarımı tüketici modellerine kıyasla daha kolay gerçekleşir. İş odaklı bilgisayarlarda (MacBook Pro olmadıkça) Torx vidalar ya da Apple'ın çılgın Pentalobe vidalarını görmeyeceksiniz.

İş odaklı dizüstü bilgisayarlarının çoğunda size gereken yegâne araç yıldız tornavida. HP ZBook 15 gibi mobil iş istasyonlarında buna bile gerek yok. Kaydırarak iki kilidi açıp alttaki kapağı çıkararak bellek, depolama birimi, Wi-Fi adaptörü, pil ve daha fazlasına erişebilirsiniz.

İyice incelen ve hafifleyen tüketici odaklı dizüstü bilgisayarlarda kullanıcının değiştirebileceği parçalar giderek azalıyor. Bu bilgisayarların işi bitince çöpe atıp yenisini almak gerekiyor.

PORTLAR VE BAĞLANABİLİRLİK

Tüketici odaklı dizüstü bilgisayarlarda sunulan portlar (bağlantı noktası) genelde fiyata göre belirleniyor. Yüksek fiyatlı modeller en yeni teknolojileri erkenden desteklerken ucuz modeller geriye düşüyor. Günümüzde USB 3.0 ve HDMI gibi çok sayıdaki giriş çıkış teknolojisi tüketici odaklı

Sadece Apple'ın iş odaklı modellerinde bu vidaları kullanıyor.

HANGİ TÜR DİZÜSTÜ?

sistemlerde standart hale geldi. Thunderbolt ya da Thunderbolt 2 gibi daha gelişmiş teknolojilerse yavaş yavaş yaygınlaşıyor.

İş odaklı dizüstü bilgisayarlar genelde son nesil bağlantı teknolojilerini daha geç destekliyor çünkü işletmeler henüz yaygınlaşmamış ve belki de asla yaygınlaşmayacak teknolojik yenilikler için fazladan ödeme yapmak istemiyor. VGA gibi eski nesil teknolojiler iş odaklı dizüstü bilgisayarlarda kullanılmaya devam ediyor çünkü kullanıcılar çok yaşlanmış olan projektörlere hâlâ bağlantı yapabilmek istiyor.

“Çoğu zaman masa başında zaman geçiriyorsanız ama bilgisayarınızı sıkça taşımanız da gerekiyorsa beşik istasyonu hayatınızı kolaylaştırabilir.”

Günümüzde her iki dizüstü bilgisayar sınıfında da ana seçenek kablolu ağı. Bulabileceğiniz en iyi seçenek bütünsel 802.11ac Wi-Fi adaptörü ama 802.11n adaptörler daha yaygın ve ucuz. Bazı iş odaklı dizüstü bilgisayarlar aynı zamanda bilgisayara yerleştirilebilen ya da harici porta eklenebilen modüle takılan SIM kartı üzerinden GSM bağlantısına destek veriyor.

Akıllı kart (smart card) ve ExpressCard yuvaları artık sadece iş odaklı dizüstü bilgisayarlarda karşımıza çıkıyor. Akıllı kart, açık ama başıboş olan dizüstü bilgisayarlara yetkisi olmayanların erişim sağlamasını ve kullanmasını engelliyor. ExpressCard ise daha önceki nesil PC Card ve PCMCIA teknolojilerinin yerini almış olan eski bir arabirim.

İş odaklı dizüstü bilgisayarların çoğunda beşik (dock) portları varken tüketicilere özel modellerde hemen hemen hiç yok. Çoğu zaman masa başında zaman geçiriyorsanız ama yine de dizüstü bilgisayarın taşınabilir olmasını istiyorsanız bir beşik istasyonu hayatınızı kolaylaştırabilir. Çevre birimlerinizi masanızda hazır duran beşik istasyonuna bağlayabilir, ardından dizüstü bilgisayarınızı ilgili beşiğe yerleştirerek kullanmaya devam edebilirsiniz. Gerekteğinde tek bir düğmeye

Bazı modellerde hemen hemen tüm port seçenekleri bir arada sunuluyor.

basarak (ya da tek bir fişi çıkararak) dizüstü bilgisayarınızı çantaya atabilir ve yola koyulabilirsiniz.

Beşik portu kullanabilmek için iş odaklı dizüstü bilgisayar almak zorunda değilsiniz. Targus gibi firmaların ürettiği cihazlar USB ya da DisplayPort bağlantısı üzerinden benzer işi gerçekleştiriyor. WiGig kablolu teknoloji dizüstü bilgisayar ve beşik arasındaki kablolu bağlantı gereğini ortadan kaldırıyor. WiGig fazla yaygınlaşmadı ama Dell'in buna destek veren Wireless Dock D5000 modeli şimdiden çok sayıda dizüstü bilgisayarla uyumlu.

Trafta Wi-Fi erişim noktası yok mu? Dizüstü bilgisayarınızda SIM kart modülü varsa sorun değil.

EKRAN TEKNOLOJİSİ

Modern işlemcilerle bütünleşik gelen grafik yongası internette gezinti, film izleme ve benzeri günlük işler için yeterli. Hesaplama açısından zorlayıcı bazı uygulamalarda özel bir grafik işlemcisi gerekebiliyor. Tüketici odaklı dizüstü bilgisayarlarda harici ekran kartı varsa bu sistemin oyunlar için özel olarak geliştirildiği anlaşılır. Özel GPU içeren iş odaklı bir dizüstü bilgisayarsa CAD (bilgisayar destekli tasarım), üç boyutlu modelleme, bilimsel ya da tıbbi görüntüleme, içerik oluşturma vb. için tasarlanmış demektir ve bu tür bir cihaz arıyorsanız AMD FirePro Mobile Graphics ya da NVIDIA Quadro Mobile Workstation kartı içeren modellere bakmalısınız.

Yeni dizüstü bilgisayarların neredeyse tümünde HDMI çıkışı karşınıza çıkıyor.

Modern televizyonların neredeyse hepsine HDMI girişi var ve tüketici odaklı dizüstü bilgisayarlar da bu arabirimi içeriyor. İş odaklı dizüstü bilgisayar ve monitörlerde daha sık karşımıza çıkan DisplayPort ise daha yeni ve gelişmiş bir teknoloji. Tek bir DisplayPort 1.2 bağlantısı her biri 1920 x 1200 piksel çözünürlükte çalışan dört monitörü ya da her biri 2560 x 1600 piksel çalışan iki monitörü aynı anda besleyebilir. Durum ne olursa olsun monitörlerin tümü görüntü ve ses bilgisini ayrı olarak alır. Hem DisplayPort hem de HDMI ile tek bir 4K monitör (3840 x 2160 piksel) desteklenmekte.

YÖNETİM VE GÜVENLİK

Yüzlerce ve hatta binlerce dizüstü bilgisayardan sorumlu olabilen işletmelerin bilgi işlem bölümleri bunları uzaktan yönetmeyi tercih ediyor. Her ne küçük ve orta ölçekli işletmelerin çoğunda bilgi işlem

bölümü olmasa da çoğu bilgisayar bakım anlaşmalarıyla yine bu işe para harcıyor. CPU ya da BIOS seviyesinde Intel vPro, DASH (Sistem Donanımı için Masaüstü ve Mobil Mimarisi) ya da HP SureStart gibi teknolojiler içeren dizüstü bilgisayarlar almak zaman ve masraftan kazanç sağlayabilir.

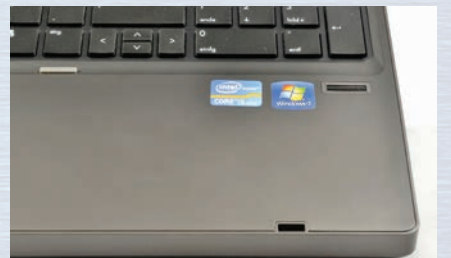
Bilgi işlem uzmanları, bu araçlar sayesinde şirkete ait dizüstü bilgisayarları görüntüleyip yönetebilir, uzaktan erişimle yazılım sorunlarını giderebilir. Kullanıcıların bilgisayar başında beklemesi gerekmez. Virüs bulaşan, dosyaları bozulan ve hatta işletim sistemi açılmayan bilgisayarlara bile bu yöntemlerle uzaktan bakım yapılabilir.

Uzaktan kalıp yükleme (remote reimaging: işletim sistemini ve tüm yazılımları bilgisayarın sabit diskine ağ bağlantısı üzerinden kopyalama) zamandan kazandırır, olası kargo ve yol masraflarını ortadan kaldırır. Daha da ötesi, vPro ile işletim sistemi seviyesinin de altında gerçekleşen belirli tip zararlı kod saldırıları engellenebilir. Sadece HP markalı bilgisayarlarda bulunan SureStart ise saldırı sonrasında BIOS hasar görmüş ya da kesintiye uğramışsa kolayca önceki sürüme geri dönme imkânı sunar.

“İş odaklı dizüstü bilgisayarlar çoğunlukla hassas verileri korumak adına donanımsal güvenlik özellikleri ile geliyor.”

İş odaklı dizüstü bilgisayarlarda yer alabilecek hassas bilgilerin korunması adına donanıma eklenmiş güvenlik özellikleri olabiliyor. Parmak izi okuyucusu gibi bir biyometrik cihaz, bilgisayar başındaki kişinin kimliğini doğrulayabilir. TPM (Güvenli Platform Modülü) yongası gibi şifreleme araçları Windows BitLocker'la birlikte çalışarak kullanıcının sabit diske yazdığı tüm verileri anında şifreleyebilir. Veri şifreleme, gerekli çözümü anahtarlarla sahip olmayan saldırganların, bilgisayarı ele geçirseler bile verileri okumalarına engel olur.

vPro ya da DASH'i vazgeçilmez özellikler olarak görüyorsanız satın alacağınız dizüstü bilgisayarın bu özellikleri içerdiğine emin

Bazı dizüstü bilgisayarlar daha fazla güvenlik için parmak izi okuyucu barındırıyor.

olmalısınız çünkü iş odaklı dizüstülerin bile hepsinde standart değiller. Intel işlemcili modelleri kontrol etmek için Intel'in ARK sitesini (ark.intel.com) ziyaret ederek dahili vPro desteği olup olmadığını görebilirsiniz. AMD işlemci ve TPM yongasına aynı anda sahip olan tüm dizüstü bilgisayarlar DASH'i destekliyor. SureStart ise HP ile sınırlı bir teknoloji ve ilgilendiğiniz bir modeli almadan önce bu özelliğe sahip olup olmadığını kontrol etmelisiniz.

YÜKLÜ GELEN YAZILIMLAR

Tüketicilere yönelik bir dizüstü bilgisayar kutusundan çıkarıp açtığınızda gereksiz biçimde yer kaplayan oyun, demo, deneme sürümü, web sitesi linki gibi çok sayıda çöp yazılım göreceksiniz. Yazılım üreticileri, kendi paketlerinin cihazlarda yüklü gelmesi için dizüstü bilgisayar üreticilerine para öder ve böylece ürün için tüketiciden istenen bedel azalır. Elbette bunları sistemde tutmak zorunda değilsiniz ama bunları kaldırmak zaman alır ve teknik bilgisi yetersiz olan birini bazen zorlayabilir. İşletmeler gereksiz yazılımları kaldırmak için zaman ya da para harcamak

"Toplu alım yapan işletmeler hangi yazılımları kurulu görmek istediklerini net biçimde belirtebilirler."

istememedikleri için üreticiler bu tür dizüstü bilgisayarlarda gereksiz eklentilere yer vermiyor. Toplu alım yapan işletmeler hangi yazılımları yüklü görmek istediklerini net biçimde belirtebilirler.

İşletmelerin çoğu çalışanların tümünün aynı platformda kalmasını istediğinden (teknik desteği basitleştirmek ve masrafı kırmak adına) yeni nesil işletim sistemi çıkmış olsa da uzun süre önceki sürümde kalabiliyor. Yeni bir tüketici ürünü aldığınızda büyük olasılıkla Windows 8.1 yüklü gelecek. İş odaklı bazı dizüstü bilgisayarlar Windows 8 yerine Windows 7 veya bir Linux dağıtımıyla da gelebiliyor.

SERVİS VE TEKNİK DESTEK

Türkiye yasalarına göre bir dizüstü bilgisayarda doğabilecek sorunlar en az iki yıl boyunca ücretsiz olarak onarılır. Ayıca Teknokask gibi üçüncü parti firmalar bazı kullanıcı hatalarını da kapsayan uzatılmış garanti paketleri sunabilir. Adına yakışır unvana sahip iş odaklı dizüstü bilgisayarlara üç yıl garantiyle gelir, hatta özel sözleşmelerle bu süre beş altı yıla kadar çıkarabilir.

Tüketici odaklı bir dizüstü bilgisayar arızalandığında çoğu zaman sahibinin arzı tespiti ve tamir için servise götürmesi ya da yollaması gerekir. Bu tür servisler çoğu

Kolay erişim imkânı sunan dizüstü bilgisayarlar sorunsuz olarak onarılabilir ve terfi edilebilir.

durumda tamir için çok da ideal olmayan bir bekleme süresi verir. Değişmesi gereken parçalar stoklarında olmayabilir, bazı durumlarda servise gönderilen bir dizüstü bilgisayar haftalarca bekleyebilir.

İşletmeler çalışanlarının haftalarca tamir için beklemesine tahammül edemez. İşletmelerin bilgi işlem bölümlerinin elinde olan yedek bilgisayarlar sunulabilir, çoğu durumda şirket içinde tamir veya yükseltme yapılabilir ya da öncelikli hizmet sunan bir teknik servisle bağlantıya geçebilir. Küçük işletmelerse iş odaklı dizüstü bilgisayar üreticilerinin sunduğu yerinde servis ve kısa süreli dönüş garantisi sayesinde verim kaybının önüne geçebilir.

Tüketicilere yönelik teknik desteğin kalitesi, hızı ve verimi değişebiliyor. Bazı üreticiler telefonla teknik destek hizmeti verse de her sorunun telefonla çözülme imkânı yok. Sunulan teknik destek yazılımlarla ilgili sorunları çözmez.

İş gezisi sırasında veya önemli bir toplantıdan önce işini bitirmeye çalışanlar donanım veya yazılım arızası halinde sorunun derhal çözülmesini bekler.

Toshiba Kirabook gibi tüketicilere yönelik bir cihaz tam aradığınız seçenek olabilir.

Üreticilerin iş odaklı dizüstü bilgisayarla sunduğu destek politikası daha farklı, ancak bu servis seçenekleri için ek ücret ödememiz veya sözleşme yapmamız gerekebilir. Bu durumda telefonla destek veren bir asistan daima hazır durumdadır ve yazılım desteği de sağlayabilir.

İŞLETME Mİ, TÜKETİCİ Mİ?

Bu dosya konusunu okuduktan sonra tüm kullanıcılar için ideal seçimin iş odaklı dizüstü bilgisayarlar olabileceğini düşünebilirsiniz ama tam olarak öyle değil. Fiyatların daha yüksek olması kaçınılmaz ve bunun karşılığında gelen farklar standart tüketiciler açısından (özellikle de kendi işini kendisi görebilenler) pek anlamlı değil.

Eğer çalışanlarınız için çok sayıda bilgisayar satın almıyor ve yaşamınızı sadece dizüstü bilgisayarınıza bağlı kalacak şekilde düzenlemiyorsanız (Günümüzde akıllı telefon ve tabletler imdada yetişebiliyor.), bilgisayar iş için alacak olsanız bile tüketici odaklı bir dizüstü bilgisayar işinizi görecektir.

Eğer sizin dünyanızda vakit nakitse, tek bir bilgisayar bile alacak olsanız, iş odaklı bir dizüstü bilgisayarla gelen gelişmiş destek, uzun vadeli garanti, arttırılmış kullanım ömrü ve gelişmiş güvenlik özellikleri sayesinde uzun vadede maddi kazanç elde edebilirsiniz.

Tüketicilerin büyük oranda tüketicilere yönelik ürünleri tercih etmesi lazım. Üst seviye modeller, iş odaklı modellerdeki özelliklerin büyük kısmını içermesine rağmen daha ucuz olacaktır. Intel vPro ya da HP SureStart içeren bir tüketici ürünü bulma olasılığınız düşük ama size teknik destek verecek bir bilgi işlem departmanınız yoksa bunlar zaten çok anlamlı olmayacak. ■

İKİNCİ EL BİLEŞEN REHBERİ

DAHA ÖNCEDEN BAŞKALARININ KULLANDIĞI PARÇALARI ALARAK SİSTEMİNİZİ YÜKSELTMENİN GİZLİ SIKINTILARINA BAKIYORUZ.

Kimi zaman bilgisayarınızı terfi etmek pahalı bir serüvene dönüşebilir. Çoğu durumda ucuz parçalar beklenen karşılığı getirmez ve nispeten pahalı olan üst seviye bileşenler çoğu kullanıcı açısından anlamlı olmayabilir. Orta seviye çözümlerde bile cazip fiyatlı fırsatları bulmak kolay olmayabilir. Hepimiz yeri geldiğinde istediğimiz parçayı daha ucuza bulmak için uzun araştırmalar yapmaktan çekinmiyoruz ama masrafları azaltma noktasında önümüzdeki tek seçenek bu değil.

Ucuza çözüm elde etmenin yollarından biri online satış noktalarına bakmayı bırakıp bunun yerine bileşenleri ikinci el pazarlarında aramak. Elektronik parça borsaları, ikinci el siteleri, ilanlar gibi ortamlarda neredeyse her tür parça bulunabiliyor ve masraflarınızı ciddi biçimde azaltabilecek indirimler olabiliyor. Daha da ötesi, artık satışı durmuş olan ya da bir türlü stoklarda bulamadığınız bileşenleri bile bu yolla temin edebilirsiniz.

İkinci el bileşen aldığınızda bazı riskler ve sorunlar da beraberinde gelebilir. Başta elde ettiğiniz masraf düşüşü; yaşanabilecek donanım arızası, veri kaybı ya da uyum sorunu yüzünden uzun vadede beklentileri tersine çevirebilir. Hangi parçalar için bu türden bir yol izleyip masrafları kısmalı ve hangi parçaları ikinci el olarak temin etmeyip başka kullanıcıların tozlu raflarında bırakmalısınız? Bu dosya konumuzun ilerleyen sayfalarında ikinci el donanım

bileşenleri alırken hangi riskleri alacağınıza ve hangi avantajları elde edebileceğinizi anlatıyor.

Sabit disk

İkinci el sabit diskler, pek çok sebepten ötürü riskli bir yatırım. Muhtemelen satın almadan önce göz önüne alınması gereken ilk nokta, bir sabit diskin arıza yapma riskini doğrudan etkileyen iki faktör olan kullanım süresi ve yaşı. Yeni bir sabit disk aldığınızda fabrikadan yeni olarak size ulaştığını bilirsiniz (Üretimle ilgili bir sorun varsa ve arıza eğilimi yüksekse kısa sürede bunu ele verir.) ve yeni bir sabit disk normal kullanımda yıllarca hizmet verebilir. İkinci el bir sabit disk alırsanız bu olasılığı ortadan kaldırırsınız. Kullanılmış bir sabit diskin kullanım süresini ve durumunu belli eden garantili bir yol yok. Artık son aşamaya gelmiş olan ve o yüzden sistemden çıkarılmış bir sabit disk bile satın almış olabilir. Yeni bir disk gibi görünebilir ama aslında bir sunucuda günde 18 saat hizmet vermiş ve arıza yapmanın eşğine gelmiş olabi-

li. Herhangi bir şekilde bunu anlamanız mümkün değil.

İkinci el sabit disklerin güvenilirliğinin bilinmemesi, temel amaçlarına uygun olmamalarına neden olur. Sabit diskler, verilerinizi güvenli ve erişilebilir kılmak amacıyla kullanılırlar. Bir sabit disk aldığınızda sadece depolama alanı için değil, bu kadar yer alan önemli verinize her an erişebilir olmak için de ödeme yapıyorsunuz.

Tercih ettiğiniz satıcı ne kadar dürüst biri olursa olsun ikinci el aldığınız sabit diskte bozuk sektörler yer alabilir. Mutlaka ikinci el bir sabit disk alacaksan iade olanağı olanları seçin, aksi takdirde bunlar için harcayacağınız paraya değmez.

Korku hikayeleri bir yana, ikinci el sabit diskler genelde kullanılmadığı için kenara çekilmiş bilgisayarlardan çıkan ya da kapasitesi az geldiğinden SATA portu işgal etmemesi için rafa kaldırılan bileşenler olabiliyor. Demek oluyor ki bu tür diskleri ucuza bulmak daha zor. İkinci el sabit disk aldığınızda beliren veri kararsızlığı riskini göz ardı etseniz bile bu tür az kullanılmış diskler değerinden çok daha yüksek fiyata satılmaya çalışılıyor. Bunun nedeni özel ya da istenen ürünler olmaları değil. Birim sabit disk alanının fiyatı sürekli düşüyor. Eğer ikinci el sabit diskler bu akımla yarışmak isteseydi olması gereken ücretler uğraşmaya değmeyecekti. Bu yüzden sabit disk satanlar olması gerekenden daha yüksek rakamlar talep etmekte.

Bunu anlatmak için yeni bir 500 GB

RADEON
GRAPHICS
AMD

RADEON
GRAPHICS
AMD

XFX GRAPHICS - WITH GHOST THERMAL TECHNOLOGY

XFX

000000016089339
PCIE1

TITAN

run.

Ekran kartı

Ekran kartları pahalı ve her bilgisayara takılması şart olmayan ürünler. Bundan dolayı gerektiğinde ikinci el olarak alınmaları ideal görünüyor. İşlemci veya anakart üzerindeki bütünleşik grafik yongaları sayesinde çoğu sistem artık ekran kartı olmadan çalışabiliyor. Alınan ikinci el ekran kartı bozuk çıkarsa ya da kısa süre içinde arızalanırsa en azından sisteminiz çalışır halde kalacak.

Üst seviye ekran kartları epey pahalı olduğundan bunları ikinci el temin ederek belirgin oranda tasarruf edebilirsiniz. Sistem düşkünleri ve uçuk sistem toplayanların elden çıkardığı iddialı ekran kartlarının arkası kesilmiyor. Bazı kullanıcılar yeni bir ekran kartı çıkar çıkmaz terfi ediyor ve satışa çıkardığı eski kartı da çoğu kişi için fazlasıyla yeterli oluyor. Bunları temin ederek iyi durumda olan yeni bir donanımı belirgin biçimde ucuza alabilirsiniz. Ancak unutmayın ki ekran kartlarının çoğu overclock edilebilir.

Eğer kişi kartı overclock ederek sınırlarını zorlamış ve ömrünü azaltmışsa satın aldıktan sonra bile bunu anlamanız zor. Sabit disk ve işlemcilerin aksine arızalı bir ekran kartı yüzünden bilgisayarınız çalışmaz hale gelmez veya verileriniz kaybolmaz, sadece can sıkıntısı yaratır. Bu yüzden çoğu durumda diğer bileşenlerin aksine ekran kartını ikinci el almak fazla risk taşımıyor. Fiyat anlamında ciddi indirimler beklemeyin. Bir yıldan yaşlı olan ekran kartları, özellikle de orijinal kabloları ve diğer ekstraları duruyorsa mevcut fiyatın %80'ine kadar bile çıkabi-

sıfır ürüne kıyasla ciddi biçimde düşüğe risk alıp herhangi bir SSD'yi olduğu gibi satın alabilirsiniz ama durumu belirsiz olan ve iade edemeyeceğiniz bir SSD için normal fiyatın yarısından fazlasını kabul etmeyin.

İyi durumu garanti edilen sürücülerde (ya da en azından bu kontrolleri gerçekleştirdiğini bildiğiniz güvenilir bir satıcıdan yapılan alışverişlerde) fiyatın daha yüksek olması normal. Yeni nesil SSD'ler genelde daha pahalı olduğundan ve arzu edilen bir teknolojiye dönüştüğünden SSD'lerin ikinci el piyasasındaki fiyatları hayli yüksek. Normal fiyatın %60'ı iyi sayılmalı ve altındaki değerler kaçırılmamalı ama %80'in üstüne çıkan fiyatlar da ikinci el için uygun kabul edilmemeli. %60-80 aralığında olan fiyatlar ikinci el için anlamlı.

Kapasiteyle ilgili fazla endişelenmeyin. Daha pahalı sürücülerin hâlâ yüksek fiyattan sunulması normal. 100 GB altında kapasite sunan sürücüler beklediğinizden ucuza bulunabilir. 120 - 320 GB'lık pratik aralıkta olan seçeneklerde makul ama şaşırtıcı olmayan indirimler bulabilirsiniz.

SSD'lerle ilgili dikkate alınması gereken en önemli ikinci nokta, bağlantı araçlarının satışa dahil olup olmadığı. Fiyatı ciddi anlamda etkilemesini beklemeyin ama beraberinde gelmiyorsa SATA kabloları, sürücü plakaları ve yuva dönüştürücüleri ek masraf olarak karşınıza çıkabilir. Bunları satın almadan önce aklınızda bulundurun.

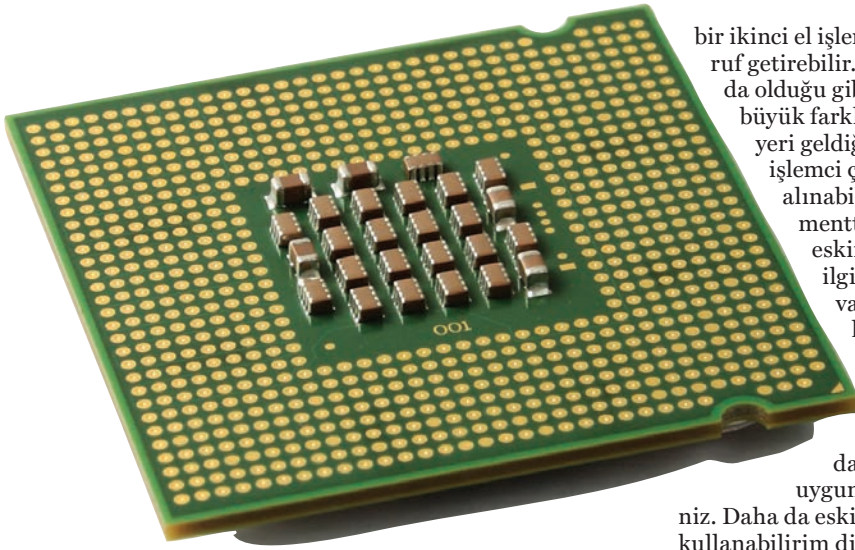
sabit diskin (harici ya da dahili) 120 TL ve 1 TB sabit diskin sadece 25 TL farkla 145 TL olduğunu düşünelim. Çalışması garanti edilen ikinci el sabit disk için bu fiyatın yarısından fazlası isteniyorsa uzak durmalısınız. Sıfır için istenen ücrete yakın olan ikinci el fiyatları anlamsız olacaktır.

İkinci el sabit diski sadece önemli olmayan yüksek boyutlu veriler için önerebiliriz. Yerini dolduramayacağınız da kritik verileri bu tür donanımlara aktarmak kesinlikle kötü bir fikir!

SSD

Her ne kadar SSD'ler mekanik sabit disklerle benzer işlev görse de ikinci el alındıklarında daha az risk taşıyorlar. Herhangi bir hareketli parça içermedikleri için arızalanma riskleri daha az ve aşırı yoğun kullanılmış SSD'ler bile geleneksel mekanik sabit disklerle kıyasla daha uzun süre dayanabilir. Sık kullanım ve aşınma herhangi bir sorun oluşturmuyor diyebiliriz. Üstelik ikinci el ürünler kısa vadede yeni ürünlerden daha güvenilir sayılır çünkü üretimden kaynaklanan bir sorun varsa ürün ikinci el pazarına düşene kadar çoktan ortaya çıkmış olmalıydı.

Bununla birlikte yine de ikinci el SSD almadan önce flash belleğin düzgün çalıştığını kontrol etmelisiniz. SSD'nin satıştan önce test edildiğinden emin olamıyorsanız, arıza bulursanız iade edebileceğinize emin olun. Eğer fiyatı

Herhangi bir ekstrası olmayan çıplak bir ekran kartı bile daha ucuza gitmeyebilir. Örneğin GeForce GTX 660 arıyorsanız kutusu ve aksesuarları olmasa bile normal fiyatının %70'inden daha ucuza bulmanız zor. Öte yandan, geçen yaz satışa sunulmuş olan ve şu anki fiyatı 1000 TL civarında olan GeForce GTX 770'in kullanılmışları 750-900 TL aralığında alıcı buluyor.

İşlemci (CPU)

İkinci el işlemcileri önermemiz çeşitli nedenlerden ötürü zor. Şimdilerde ciddi indirimlerle karşımıza çıkabilen AMD işlemcilerin ikinci ellerini almak pek tasarruf sağlamayabilir ve Intel işlemciler de birkaç yıldır değerlerini korumayı sürdürüyor.

Öncelikle, arıza riski her zaman var. İşlemciler arızaya karşı hayli hassas yapıdalar ve overclock ya da yanlış montaj nedeniyle aşırı yüksek sıcaklıklara maruz kalmış bir işlemci satın alıyorsa olabilirsiniz. İşlemci montajı sırasında oldukça yüksek basınçlar uygulanıyor ve işlemciyi çıkarıp tekrar takmak riski arttırıyor. İşlemciye uygulayacağınız hemen hemen tüm işlemlerden ötürü ömürleri kısalabilir ve daha da önemlisi, olası bir sorun hemen tespit edilemez ya da aldıktan sonra kolayca test edemeyebilirsiniz. Sorun çıkarsa büyük olasılıkla bir anda olacaktır: Yani işlemci tamir edilemeyecek ve sorunu önceden kestirmek imkânsız olacak. Tüm bu nedenlerden ötürü işlemcinin nereden geldiğini ve nasıl kullanıldığını bilmeniz son derece önemli.

Diğer yandan, iyi biçimde kullanılmış

bir ikinci el işlemci ciddi tasarruf getirebilir. Ekran kartlarında olduğu gibi uç segmentte büyük farklar oluşabiliyor, yeri geldiğinde iyi bir işlemci çok daha ucuza alınabiliyor. Orta segmentte ise biraz daha eskimiş modellerde ilgi çekici seçenekler var ama durum kötü değil. İkinci el işlemci arıyorsanız normal fiyatın %20-30 ya da daha fazla altını uygun kabul edebilirsiniz. Daha da eski bir işlemci kullanabilirim diyorsanız normal fiyatın yarısına bulmanız mümkün. Her zaman için risk var ama bu fiyata kabul edilebilir bir risk. Bazılarımız işlemciler yanana kadar onları kullanmaya devam ediyor. Bu yüzden azalan kullanım ömrü çoğu durumda ciddi bir sıkıntı yaratmıyor.

Unutmayın ki ikinci el satılan işlemcilerin bir kısmı gereken ekstraları içermiyor olabilir. Eğer yanında yeni işlemciye gibi soğutucu, fan ve termal macun gelmiyorsa bu ekleri temin etmek için yapacağınız masraf, elde ettiğiniz tasarrufu sıfırlayabilir. Belki de bu fark tamamen ortadan kalkamayacak ama ikinci el işlemciler tercih edilir bir seçenek olmaktan çıkacak. Arama yaparken dikkatli olmanızda fayda var.

Bellek (RAM)

Yeni bellekler artık ucuz olduğundan ikinci el almak anlamlı görünmeyebilir ama ikinci bellekler daha da ucuz. Eğer iki tane markasız 2 GB RAM modülü 100 TL ise ve bunları ikinci elde 50 TL'ye bulursanız hayır demek zorlaşır. Peki neden aradaki fark bu kadar açılabilir ve bu durumdan endişe etmek gerekir mi?

Sebeplerden biri belleklerin son derece hassas olması. Yeni bir belleğin bile arızalı olma ihtimali varsa ikinci el belleğin, özellikle de

elden ele dolaşmışsa arızalı olma riski çok daha yük-

sek. Bellek arızaları normalde onu kullanılmaz hale getirmez ama bilgisayarınız durup dururken kilitlenmeye veya Windows mavi ekran vermeye başlar ki bunun sebebini tahmin etmeniz zor olabilir.

İkinci el belleklerin düşen fiyatlarıyla ilgili diğer muhtemel sebepten yaşanan bolluk. RAM'in düşük fiyatı ve performans üzerindeki büyük etkisi nedeniyle terfi ve parça değişimleri için RAM her zaman akla gelen ilk seçenek oluyor. Günümüzün DDR3 uyumlu RAM'leri yıllardır dolaşımda ve her ne kadar anakartınızdaki belleği terfi etmeniz gerektiğinde gerekli popüler parça olsa da açığa çıkan eski RAM'ler hâlâ işe yarıyor, dolayısıyla piyasada bol miktarda ikinci el RAM var ve fiyatlar rekabetçi olmak zorunda.

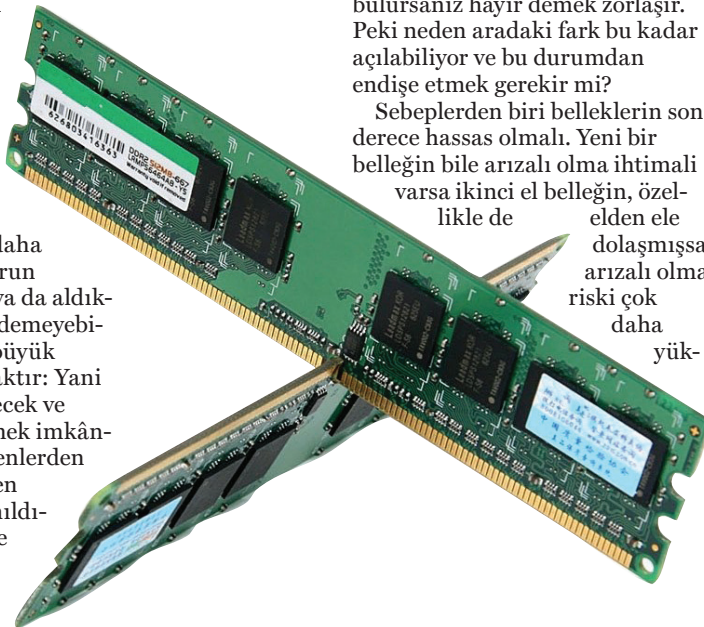
Temelde düşük olan fiyatından ötürü ikinci el RAM'lerin riski göze alınabilir. Para iadesi alamazsanız bile çok fazla kaybınız olmayacak ve arızalı RAM'leri kısa sürede tespit etmek mümkün: Bellekleri taktıktan sonra birkaç saatlik bir Memtest86+ (www.memtest.org) testiyle belleklerin sağlam olup olmadıkları kesin olarak ortaya çıkar.

Çevre birimleri ve aksesuarlar

Bilgisayarın kalbini oluşturan bazı bileşenleri ikinci el olarak almak zor olsa da burada ince bir noktaya dikkat etmek gerekiyor. Kasanın dışına çıktığınızda her alanda yapılabilecek tasarruflar var. Fare ve klavyeleri hijyen açısından ikinci el almanız pek önermiyoruz. Monitörlerse çok ucuza gitmesine de biraz tasarruf etmeniz mümkün, üstelik test edilmeleri de çok kolay: Ya çalışıyordur ya da çalışmıyordur. Ekranda çizik veya ölü piksel varsa önceden bellidir.

Hoparlörler, yazıcılar ve hatta optik sürücüler yenisine kıyasla kolayca daha ucuza ikinci el olarak temin edilebilir. Üstelik bu parçaları "Bilgisayarımın başına bir iş gelir mi?" derdi olmadan satın alabilirsiniz. Bozuk bir hoparlör ya da DVD sürücü kimsenin sistemine zarar vermez. İkinci el sabit disk ya da RAM bozuksa önemli verilerinizi kaybedebilirsiniz ama çalışmayan bir optik sürücüyü fazla dert etmeye gerek yok.

Kısacası, ikinci el bileşenler arıyorsanız en iyi önerimiz, önemli olmayan parçalarda bu yola gitmeniz. Yapacağınız tasarruf ufak olabilir ama sistemdeki temel bileşenler söz konusu olduğunda daha güvenilir bir sistem için bunlara daha fazla para harcamaya değer diye düşünüyoruz. ■

En iyi "sonradan okuma" araçları

Çok meşgul olduğunuz anlarda sık sık karşınıza okumak için can attığınız sayfalar mı çıkıyor? Vaktiniz olunca okumak üzere yazıları mobil cihazınıza kaydetmenizi sağlayan beş bedava uygulamayı test ettik.

POCKET

www.getpocket.com

Özellikler: ★★★★★ | **Performans** ★★★★★ | **Kullanım kolaylığı:** ★★★★★

NİYE BEĞENDİK?

Yedi yaşındaki Pocket, sonradan okuma uygulamalarının en yaşlı ve en saygı duyulanı. Hatta bu türden uygulamalar yaygınlaşıp geliştiriciler daha ayırt edilebilir bir isim seçmeye karar verene kadar uygulamanın adı Read It Later (Daha Sonra Oku) idi. Pocket, kullanımı kolay, basit özelliklere sahip ve kendini kanıtlamış bir programdan beklenecek derecede güvenilir.

Web bağlantılarını kopyalayıp Android, iOS veya Windows Phone cihazınızda bulunan okuma listenize ekleyebiliyorsunuz. Pocket'i destekleyen yüzlerce farklı uygulama da var. Böylece, uyumlu bir uygulamada açtığınız haberi veya makaleyi "Pocket'a ekle" diyerek anında hesabınıza gönderebilirsiniz. Elbette masaüstü tarayıcınızdan da bağlantı eklenebiliyor. Chrome, Firefox ve Internet Explorer eklentileri tek bir tıklamayla bağlantıyı mobil cihazınızla eşitlemenizi sağlıyor. Bu bağlantıların makale olması gerekmiyor: İsterseniz YouTube videolarını, hatta bir web sitesinin tamamını "cebe atabilirsiniz". Üstelik iOS desteğiyle tüm uygulamalardan Pocket'a içerik göndermek çok daha kolay hale geldi. Cihazınızda, çevrindışı erişebilmek üzere indirmek için kuyrukta bulunan bir öğeye dokunun. Pocket, birkaç mobil görüntüleme seçeneği sunarak okuma sürecini çok kolay hale getiriyor: Sayfanın orijinalini gösteren ve veri kullanan Web Görünümü ile daha küçük dosya

boyutlarını destekleyip daha az veri harcayan, üstelik yazıları daha okunaklı kılan Makale Görünümü. Metin boyutunu uygun gördüğünüz şekilde değiştirebilir, beğendiğiniz makaleleri işaretleyip paylaşabilir, favorilerinize ekleyebilir, okumayı tamamladığınızda da silebilirsiniz.

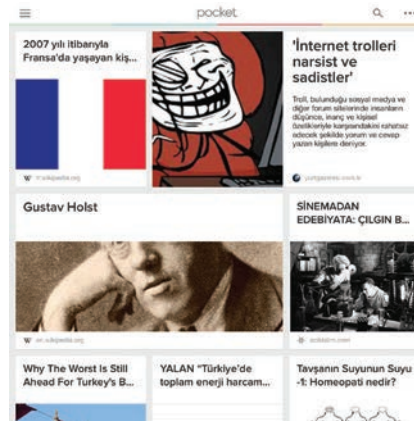
NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

Pocket'in dosyalama araçları Evernote'un klasör sisteminin çok gerisinde kalıyor. Ayrıca bize sorarsanız Instapaper'in sıralama seçenekleri daha iyi. Readability'nin kişiselleştirilebilir sayfa düzeniyle

karşılaştırıldığında Pocket'ın Makale Görünümü çok zayıf kalıyor. Son olarak, daha esnek arşivleme seçenekleri sunulsa hiç fena olmazdı.

SON KARAR

Pocket, ardından gelen sonradan okuma uygulamalarına öncülük etti. Sadeliği, okunabilirliği ve farklı platformlar arasında sorunsuz bir şekilde eşitleme yapabilmesi sayesinde hâlâ kalabalığın arasından sıyrılabilir. Kullanımı daha kolay toplu düzenleme ve gizlilik seçenekleri de sunsaydı beş yıldız kazanması işten bile değildi.

EVERNOTE

www.evernote.com

Özellikler: ★★★★★ | Performans ★★★★★ | Kullanım kolaylığı: ★★★★★

NİYE BEĞENDİK?

Evernote basit bir uygulamadan çok daha fazlası: Karşımızda uzantılar ve kardeş uygulamalardan oluşan bir imparatorluk var. Eğer bunların hepsini dengeli bir şekilde çalıştırmayı başarabilirseniz, Evernote'un neredeyse aynı bir işletim sistemi düzeyine yaklaşan potansiyelinden faydalanabilirsiniz.

Ancak şu an için ilgilendiğimiz tek şey sonradan okuma araçları. Chrome, Firefox ve Opera için geliştirilen Evernote Clearly eklentisi, daha sonra telefon veya tabletinizde çevrimdışı olarak görüntülemek için web sayfalarını tek bir tıklamayla kaydetmenizi sağlıyor. Mobil tarayıcınız veya diğer uygulamalardan doğrudan içerik kaydetmek de isterseniz EverWebClipper uygulamasını ayrıca yüklemeniz (5,04 TL) gerekiyor.

Makaleler, okumayı daha kolay hale getirmek için fazlalıklardan arındırılır ve içerik aynen Windows Gezgin'i'nde olduğu gibi düzenlenip yeniden adlandırılabilen klasörler halinde

düzenlenebiliyor. Eğer içerik kaydederken kontrolü yitirenlerdenseniz bu özellik çok işinize yarayacaktır.

NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

İlk kez kullandığınızda Evernote biraz kafanızı karıştırabilir. Uygulamadan tam olarak faydalanabilmek için

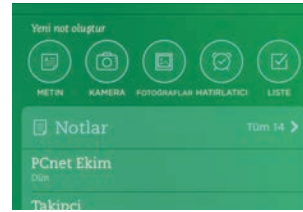

"Deli öyle mi? Yaşamın sırrını çözmüş biri deli mi kabul ediliyor?... Ben perdedeyi araladım. Bir hayat yarattım. Yaşamdan yaşamın sırrını ele geçirdim. Şimdi beni anıyor musun? Gitmiş olanların hayatlarından bir hayat yarattım"

ihtiyaçlarınıza uygun Evernote uygulamalarının doğru bir kombinasyonunu bulmanız gerekiyor, ama bazı uygulamalar paralı olduğu için doğru kombinasyonu bulmak pahalıya patlayabilir.

SON KARAR

Eğer bir yurtdışı gezisi veya bir ev yenileme projesi planlıyorsanız Evernote tam aradığınız şey. Onu nerelerde kullanabileceğinizi tam olarak kavrayınca, o ana kadar gösterdiğiniz sabrın karşılığını alacaksınız. Ancak tek amacınız daha sonra otobüste okumak için birkaç bağlantı kaydetmekse Evernote gibi aşırı güçlü bir uygulamaya ihtiyacınız yok.

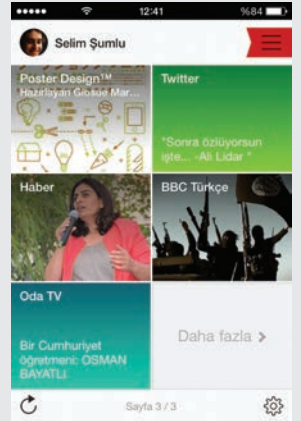

Diğerlerinin iyileri

Flipboard

flipboard.com

Flipboard video, müzik ve haber de içeren web içeriğini kullanarak kendi özel dijital derginizi yaratmanızı sağlayan, çok platform destekli (BlackBerry sürümü bile var) bir uygulama. Parlak bir fikir ama veri tüketimi bir felaket ve yükleme süreleri çok uzayabiliyor. Hareket temelli sayfa çevirme sistemi kimilerinin canını sıkabilir ama makale sayfalarını veya Twitter bildirimlerini sayfa çevirir gibi çevirmek bizim hoşumuza gitti.

Instapaper

www.instapaper.com

Flipboard "sonradan okuma uygulamalarının dev alışveriş merkezi" ise Instapaper için "mahallenizin kütüphanesi" diyebiliriz. Kaydedilmiş sayfalardan dikkat dağıtıcı unsurları kesip atan uygulamaya, çevrimdışı rahat bir şekilde okunabilmeleri için salt metin olarak işliyor, parlaklık ve yazı biçimi ayarlarını değiştirmenize izin veriyor. Okunmamış makalelerinizi farklı şekillerde sıralayabiliyor, sözlükten kelimelerin anlamlarına bakabiliyorsunuz. Muhteşem Chrome ve Firefox eklentileri dikkat çekiyor. Üstelik uzun süre parayla satılan uygulamanın iOS ve Android sürümleri artık bedava.

READABILITY

www.readability.com

Özellikler: ★★★★★ | Performans ★★★★★ | Kullanım kolaylığı: ★★★★★

BEĞENDİĞİMİZ ÖZELLİKLER

Hola bir tarayıcı eklentisi olduğu için kurulumu diğer VPN hizmetlerinden daha hızlı yapılabiliyor ve kullanıcıda daha az işine karışmış hissi uyandırıyor. Hizmet, tarayıcınızın araç çubuğunda açma kapama işlemini yapabileceğiniz bir şekilde duruyor ayrıca çoğu hizmetin aksine kaydolmanızı istemiyor.

Hola tüm büyük tarayıcılarla, Windows'ta ve OS X'te, ayrıca Android cihazlarda çalışabiliyor. Sınırsız veri akışı yapabildiğiniz hizmette sadece ilk 1 GB'lık kısım tam hızda çalıştıktan sonra hızınız 1 Mbps'e düşürülüyor. Bunun haricinde, Hola oldukça hafif bir program ve internet gezintilerinizde hiç araya girmiyor. Kullanışlı açılır penceresinde popüler bazı sitelerin listesi var. Ayrıca gizli olarak girmek istediğiniz adresleri bu pencereye alana yazarak onların yeni bir sekmede açılmasını sağlayabiliyorsunuz. Çalışan sunucuları işaretleyip bir sunucuda sorun olursa başkasına tek bir tıklamayla geçebilmeyi beğendik ama ne yazık ki sunucular her zaman

tutarlı değildi. Bazı sitelerde aşırı yavaşlama oldu ve birkaç farklı ülke denemek zorunda kaldık.

NASIL GELİŞTİRİLEBİLİR?

Eklentinin iOS desteğinin de olması, yeni siteleri de beğenilenler listesine ekleyebilmek oldukça iyi olurdu. P2P teknolojisi güvenli gezinti için pek de uygun bir yöntem olmadığından, şifre girmeyi gerektiren işlemlerinin

hizmet açıkken yapılmaması çok daha iyi olacaktır.

SONUÇ

Hola, hızlı ve telaşa yer bırakmayan, kimliğinizi gizleyen ve bölgeye bağımlı hizmetlerin içeriklerine ulaşmanızı sağlayan bir web tarayıcı eklentisi. 1 GB kullanımdan sonra hızın düşmesi ise gerçekten hiç hoş değil.

Çin yemeği, pizza, organik domates bir tık uzağınızda

İnternet hayatımıza girdiğinden beri daha önceden telefonla yaptığımız sipariş, alışveriş gibi aktiviteleri internet üzerinden yapmaya başladık. Evden çıkmak istemediğimizde sokağın köşesindeki bakkalı arayıp o an için ihtiyacımız olanları isteyebiliyor ya da semtimizde bulunan menüsünü bildiğimiz restoranlardan telefon edip yemek siparişi verebiliyorduk. Telefonla siparişte, adresi doğru anlatabilmek ya da istediğimiz yemeği açık bir şekilde ifade edebilmek biraz zaman ve sabır istiyordu. O yüzden internet aracılığıyla yemek siparişi ilk yaygınlaşmaya başladığında kolaylıklarıyla hepimizi cezbedti. Günümüzde evden ya da iş yerimizden hiç çıkmadan istediğimiz her şeyi, bulunduğumuz yere getirebilme lüksüne sahibiz. Bildirgin yumurtasından hoşmerime, Adana kebaptan balzamik sirkeye kadar daha birçok ürünü sipariş edebileceğimiz siteleri araştırdık.

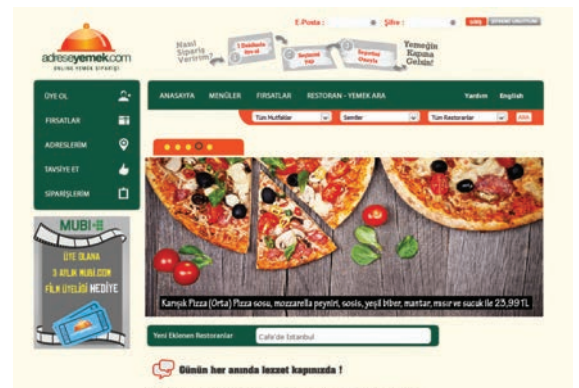
YEMEK SİPARİŞ SİTELERİ

2001 yılında büyük bir eksikliği gidermek üzere kurulmuş olan **www.yemeksepeti.com** Türkiye'nin ilk online sipariş yemek sitesi. O dönemden bu yana büyük bir ivmeyle büyüdü, hem Türkiye'de hem de yurtdışında geniş bir ağına sahip oldu. İnternetin ülkemizde yaygınlaşmasıyla kullanım oranı arttı, 2014 itibarıyla da 57 şehir ve Kıbrıs'ta hizmet verir hale geldi. Yurtdışında da farklı bir isimle yer alan Yemek Sepeti, günümüzde

bazı Arap ülkelerinde de hizmet veriyor. Bu kadar gelişmesinin arkasında restoran sayısının çok fazla olması, her türlü kişiye hitap etmesi, kullanıcı memnuniyetine önem vermesi gibi birçok etken var. Yemek geç mi kaldı ya da değiştirmek istediğiniz bir şey mi var? Online destekle hiç beklemeden sorularınıza yanıt alabilirsiniz. iOS, Android ve Windows Phone uygulamaları mevcut. Yemek dışında manav, kasap, şarküteri alışverişi mi yapmak istiyorsunuz? Bu isteğinize sitenin içinden ulaşabileceğiniz Çarşı bölümü cevap veriyor. Bünyesinde ayrıca belli başlı restoranlara rezervasyon yaptırabileceğiniz **www.papyon.com**; üreticiden tüketiciye söylemiyle çıkmış olan, Kayseri'den pastırma ya da İtalya'dan makarna siparişi verebileceğiniz **www.lokum.com**; yemek ile ilgili her türlü bilgiye ulaşabileceğiniz **www.yemek.com** var.

Sektörde Yemek Sepeti gibi iddialı bir rakip olsa da piyasada tutunan özellikle bölgesel yemek siparişlerinde başarılı olan internet siteleri de var. Bunlardan biri de **www.uniyemek.com**. 2007'de kurucusunun yüksek lisans projesi olarak hayat geçmişi olan bu site üniversite kampüslerine hizmet vermesiyle ön plana çıkıyor. Şu an için 5 şehirde hizmet veriyor. Hesaplı yemekleriyle ön plana çıkmasıyla hedef kitlesi olan üniversite öğrencilerinin dikkatini çekiyor. Sitesinde 24/7 canlı destek olması da avantajlarından bir diğeri.

2005 yılında ODTÜ'lü 4 öğrenci tarafından kurulmuş olan **www.adreseyemek.com** İstanbul ve Ankara'da

hizmet veriyor. Bir dönem kapanmış olsa da daha sonra güçlenerek tekrar piyasaya dönmüş olan Adrese Yemek, fırsatlar, kampanyalar ve hediye ettikleri internet sitesi üyelikleriyle kullanıcıların sempatisini kazanıyor.

Önceliğin genelde İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlere verildiği bu sektörde Balıkesir, Kütahya, Çanakkale ve Manisa'da hizmet vermeyi tercih eden www.acikinca.com Temmuz 2011'den beri faaliyetini sürdürüyor. iOS, Android ve Windows Phone seçenekleriyle de telefonunuzdan da yemek siparişinizi vermeniz mümkün.

Mobil uygulamaların büyük önem kazandığı günümüzde internet sitesinin dışında iOS ve Android uygulamaları üzerinden de hizmet veren www.bolbol.com online yemek sipariş sektörüne hızlı bir giriş yaptı. Gün geçtikçe restoran sayısını arttıran Bolbol, kolay bir kullanıma sahip. Mobil uygulamanın bulunduğunuz bölgeyi görmesine izin verdikten ve istediğiniz yiyeceği (örn. pizza) seçtikten sonra size uygun restoranları gösteriyor, siz de o restoranlardan tercihinizi yapılabiliyorsunuz. Her sipariş sonunda kazanacağınız rozet ve puanlarla da özel sürprizlerin olacağı belirtiliyor.

ALİŞVERİŞ TORBASİ TAŞIMAYA SON

Yemeği evde yaparız, bize malzemeler lazım diyenler için de seçeneklerimiz mevcut. Çarşı ve pazar alışverişi her ne kadar eğlenceli olsa da aslında zaman alıcı ve yorucu bir etkinlik. Torbalarla eve yürümek, merdivenleri

çıkmaq bir yana; markette elinizdeki listede olanların yerine kasada kendinizi bir anda çikolata çeşitleri ve cipslerle buluyorsanız, market alışverişini internette yapmanızı önerebiliriz.

Türkiye'nin ilk sanal market uygulaması olan www.sanalmarket.com.tr 1997 yılından beri hizmet vermekte. Alkol ve sigara dışında hemen hemen aklınıza gelebilecek her şeyi alabildiğiniz bu sitede gün içinde 4 saat aralığı mevcut. Alışverişinizi yapıp uygun olan günü ve saati tercih edebilirsiniz. Market içinde gezerken haberder olamadığınız kampanyalara internet sitesinde alışveriş yaparken daha kolay ulaşmanız mümkün. Kapıda nakit, kredi kartı gibi ödeme seçeneklerinin yanı sıra ödemenizi online olarak da yapabilirsiniz. 2014 itibarıyla 20 ilde hizmet veren Migros Sanal Market'e iOS ve Android uygulamalarıyla akıllı telefonunuzdan ulaşmanız da mümkün. Ayrıca telefonunuzun barkod okuma özelliği sayesinde evinizdeki ürünlerin barkodlarını okutup sipariş listenize kolaylıkla ekleyebilirsiniz.

Carrefour, online alışveriş piyasasına geç girmiş olsa da şu an 9 şehirde hizmet veriyor. Gıda ve market alışverişi dışında beyaz eşya, cep telefonu, bilgisayar gibi birçok ürünü de satın alabileceğiniz www.carrefoursa.com üzerinden 35 lira üzerindeki siparişlerde taşıma ücreti alınmıyor. Online, kapıda kredi kartı, nakit ödeme seçeneklerinin yanı sıra elektronik, tekstil gibi ürünlerde

taksit seçeneği de bulunmakta.

Şehirlerarası otobüs yolculuklarında suçuğu, pastırması meşhur olan yerlerde mola verildiğinde yapılan alışverişler sonucu, seyahat bitene kadar kim ne almış anlayabilecek hale geliriz. www.memlekettengelsin.com sayesinde otobüs molarında alışveriş yapmanıza artık gerek kalmadı. Canınız

Antakya künefesi mi istedi ya da "Ben gravyer peynirini ancak Kars'tan yerim" mi diyorsunuz? Bu site size göre. Uzun kargo süreleri olmayan ve paketlenme, kargo aşamasının çok dikkatli yapıldığı bu sitede yöreden yöreye gezip ürünlerin çeşitliliğini görünce hangisini alacağımızı şaşıracağız. Suşi yapmak istediğinizde yosunu, sarma hasırını, vasabiği nerede bulurum, diye düşünmeyin; hemen www.gurmenet.com sitesine giriş yapın. 2006 yılında kurulmuş olan Gurmenet, özellikle ulaşmamızın zor olduğu kaz ciğerinden havyar çeşitlerine, trüf yağlarından farklı mantarlar türlerine kadar geniş bir ürün yelpazesine sahip. Her zaman kullanabileceğimiz ürünlerin yanında gurme ürünleri satıyor olması nedeniyle yemek yapmayı seven ve değişik lezzetlerin peşinde koşanlar için bulunmaz bir site.

Son yıllarda bir "organik besin" çılgınlığı başladı. Sementinizdeki pazara bile gittiğinizde pazarcı, yıllardır aynı yerden aldığı domatesi artık "organik" diye satmaya başladı. Organik ürün satan pazarlar ve markalar çoğaldıkça bu ürünlere karşı olan güven de bir miktar azalmaya başladı. Organik diye o ürüne iki katı para verilmeli mi verilmemeli mi? Organik ürün satan siteleri araştırırken onlarca çıkan siteler arasında www.idabahce.com göze batıyor. 2000 yılından beri Kaz Dağları'nda çiftçilik yapan İda Bahçe ailesi, 2013 yılından itibaren ham ürünler dışında bu ürünleri işlediği bir mutfak da eklemiş bünyesine. Site içerisinde sebze, meyve, yumurta, peynir dışında, tarhana, reçel, marmelat, salça, ekmecek çeşitlerini de bulmanız mümkün. 80 lira üzerine kargo bedava.

[Nevra İLHAN/nevrailhan@gmail.com](mailto:Nevra.ILHAN/nevrailhan@gmail.com)

Esnafi da unutmayalım

İş gücü, günlük hayatımızda yaşadığımız şehir zorlukları nedeniyle eve gelme saatimiz gitgide uzuyor. Alışverişe ya da eve gelip yemek yapmaya gün geçtikçe zamanımızın kalmadığını görüyoruz. Bu süreçte yemek sipariş, gıda alışveriş siteleri hayatımızı kolaylaştırarak bizi rahatlatırsa da mahalle kültürünün son temsilcileri olan kasap, manav, bakkal gibi esnafı da hayatımızdan hemen silmemeliyiz.

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Dell Latitude E7440 Touch

Ultrabook sınıfında incelik ve performansı sunan cihazda pilin değiştirilebilmesi avantaj.

Özellikle görselliğiyle dikkat çeken Latitude E7440, 14 inç boyutunda bir ekran sahip. Dokunmatik ve geriye doğru yatabilen ekranıyla esnek kullanım amaçlanan Ultrabook'ta farklı renk seçenekleri mevcut. Kasada kullanılan malzemenin plastik olduğunu belirtelim. Öte yandan Ultrabook'un klavyesi de oldukça kullanışlı. Dileyenler için klavyenin ortasında bir trackpad de yer alıyor. Ayrıca her ne kadar incelediğimiz modelde olmasa da Latitude E7440'ın farklı bazı modellerinde parmak izi okuyucunun yer aldığını da söyleyelim. Ekranın Full HD çözünürlüğü desteklemesi sevindirici. Dokunmatik hassasiyetini de beğendiğimiz ekranın görüntü kalitesi tatmin edici seviyede. Ekranın hemen üzerinde bir kamera bulunuyor. Ultrabook'un bağlantıları arasında görmek istediğimiz tüm birimler mevcut. Üç adet USB 3.0 yuvası, kart okuyucu, HDMI, Ethernet ve kablosuz olarak da Wi-Fi ile Bluetooth kullanıma hazır durumda. Öte yandan mobil kulla-

nımlar için 3G de destekleniyor. Bunun için SIM kart girişi cihazın alt kısmına konumlanmış. Pilini değiştirebildiğiniz bilgisayarın ağırlığı 1,79 kilogram, yani bazı muadilleriyle kıyasladığımızda yaklaşık 400 gram civarında daha ağır.

Latitude E7440'ın hoparlörlerinden de bahsedelim. Cihazın ön tarafına yerleştirilen hoparlörler normal kullanımlar için yeterli olsa da sıkı bir müzik dinleyicisiyseniz size yeterli gelmeyebilir. Latitude E7440'ın teknik birimlerine baktığımızda Intel logosunu görüyoruz. Intel Core i5 işlemci içeren bilgisayar, ofis uygulamaları ve günlük kullanımlar için ideal. 2013'ün üçüncü çeyreğinde piyasaya sürülen i5-4300U işlemcisiyle 1,9 GHz'lık taban frekansta çalışan E7440, duruma göre hızını 2,50 GHz'e yükseltebiliyor. Bellek kapasitesi ise 4 GB. Latitude E7440'ta yer verilen SSD'nin kapasitesi 256 GB. Yaptığımız testlerde yaklaşık 8 saati gördüğümüz Ultrabook, böylece günlük dış kullanımlar için de ideal oluyor.

LCD TV

Sony KD-65X9005B

Maddi sıkıntısı olmayan ve en iyisini salonuna yerleştirmek isteyenler için.

Sony'nin wedge (kama) adını verdiği yeni tasarıma sahip olan KD-65X9005B'nin bu tasarım şekliyle daha az yer kaplanması amaçlanmış. Bacaklarıyla platform üzerinde çok yer kaplamayan KD-65X9005B, öte yandan dengeli yapısıyla oldukça sağlam duruyor. Tam 65 inç boyutunda olan KD-65X9005B geniş oturma odalarına hitap ediyor. Yüksek çözünürlükte geniş görüntü alanı sağlayan televizyon, sağ ve sol kenarlarında dikkat toplayan hoparlörleriyle de güçlü ses sunabiliyor. Televizyonun arka panel bağlantılarına baktığımızda dört HDMI girişi, üç USB bağlantısı ve bunun yanı sıra tipik olarak Ethernet, SCART ve diğer video ile ses girişleri bulunuyor. Ayrıca TV RF ve çift uydu girişleri de televizyonda hazır. Tabii ki Wi-Fi desteği de mevcut.

Sony KD-65X9005B, 3D destekli bir televizyon. Kutu içeriğinde iki adet 3D gözlükle geliyor. Ayrıca televizyon, akıllı özelliklere de sahip. Exmor R sensörlü dahili kamera sayesinde

de Skype üzerinden görüntülü görüşme yapmanıza olanak tanıyor. Sony KD-65X9005B, hem boyut hem tasarım hem de görüntü performansı açısından başarılı bir televizyon. 65 inç büyüklüğünde ekranının yanı sıra 4K çözünürlük desteğiyle de son dönemde kaliteli bir televizyon sahibi olmak isteyenlerin listesine alabileceği bir model olmayı başarıyor. LED arka aydınlatmalı KD-65X9005B, 3840x2160 piksel çözünürlük üretiyor. Sağa ve sola, yukarıya ve aşağıya olmak üzere dört yönde de 89 dereceye kadar görüş açısı sunan televizyon, böylece odanın her noktasına net görüntü sunabiliyor. Sony KD-65X9005B, 1.000.000'ün üzerinde dinamik kontrast oranının sahibi. X-tended Dynamic Range Pro ve Triluminos Display teknolojileriyle donatılan KD-65X9005B, böylece parlak tonlara ve derin siyahlara erişebiliyor. Standart güç tüketimi 180 W olan Sony KD-65X9005B, çalışırken 339 W güç tüketimi yapıyor. Bu değer bekleme modunda 0,3 W oluyor.

Bilgi

Dell Latitude E7440 Touch
Fiyat: 4.489 TL
Web: www.dell.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Armada, Penta
Öne çıkanlar: Tasarım, Full HD dokunmatik ekran, değiştirilebilir batarya, uzun pil ömrü

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Sony KD-65X9005B
Fiyat: 17.000 TL
Web: www.sony.com.tr
Dağıtıcı: Sony Türkiye
Öne çıkanlar: Kama tasarımı, akıllı özellikler, ses kalitesi, yüksek görüntü netliği

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

TABLET

Lenovo Yoga Tablet 10

Farklı bir tasarıma sahip olan ve farklı modlarda kullanılabilen Yoga'nın pili başarılı.

1 10 ve 8 inç ekran boyutlu modellerle kullanıcılara sunulan Yoga Tablet, Wi-Fi ve Wi-Fi + 3G olarak da model seçeneklerine ayrılıyor. Yoga Tablet 10'un farklı tasarımı, kullanım şeklini doğrudan etkileyen sebeplerden. Ağırılık merkezini değiştiren ve farklı kullanım şekilleri sağlayan aparat ve pil silindirine sahip olan tablet, üç ayrı şekilde kullanılabilir. Yatay ve dikey düzlemin yanı sıra elde de rahatlıkla tutulabilen tablet, ayrıca bir isteğe bağlı olarak edinebileceğiniz Bluetooth klavyesiyle bilgisayar gibi kullanılabilir. 18 saate kadar pil ömrü sunan tabletin 610 gramlık ağırlığı kabul edilebilir seviyede. Ayrıca tabletin kenarlarının ince noktasının 3 mm'ye ulaştığını ekleyelim. 1280x800 piksel çözünürlüğündeki 10,1 inç HD ekranı yüksek kontrast oranı sunuyor. Memnuniyet verici bir görsellik sunan tabletin eranı IPS panel ve 178 dereceye kadar görüş açısı sunabiliyor.

Tabletin ön kamerası 1,6 MP, arka kamerası ise 5 MP çözünürlük sunuyor. Pilin hemen üzerinde açılabilir bir stant var. Böylece tableti masa üzerine rahatlıkla yerleştirebilirsiniz. Açılan standın altında microSD kart girişi de bulunan tabletin dahili kapasitesi 16 GB değerinde. İster-seniz bunu microSD kartla 64 GB daha artırabilirsiniz. Hoparlörler Dolby teknolojisini destekliyor. Tabletin ön tarafında yer verilen hoparlörleri konumları itibarıyla da beğendik. Yoga Tablet 10'da işletim sistemi olarak Android 4.2.2 kullanılmış. Özelleştirilmiş bir arayüze sahip tabletin bu arayüzü tasarım itibarıyla kullanıcıları ikiye bölebilir. MediaTek tarafından üretilen dört çekirdekli MTK 8389 işlemcisi 1,2 GHz hızında çalışıyor. GPU performansıyla rakiplerinin gerisinde kalmaktan kurtulamıyor. Oyun için ideal olmasa da genel amaçlı kullanımda tercih edilecek, çok pahalı olmayan bir model.

Bilgi

Lenovo Yoga Tablet 10
Fiyat: 712 TL
Web: www.lenovo.com.tr
Dağıtıcı: Index
Öne çıkanlar: Uzun pil ömrü, çekici ve akıllı tasarım, gövde inceliği, kullanışlı performans

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

DJ İSTASYONU

Philips M1X-DJ

DJ'lik denemeleri yapmak isteyenler bu cihaza hayran kalacak!

Philips tarafından DJ Armin Van Buuren ortaklığıyla geliştirilen M1X-DJ, sadece müzik dinlemeyi değil, müzik yapmayı ve başkaları için çalmayı da sevenlere hitap ediyor. Bir DJ gibi müzik yapabilmenizi sağlayacak M1X-DJ, portatif yapısıyla her yere rahatlıkla taşınabiliyor. İki parçadan oluşan M1X-DJ'in üst kısmında bir DJ seti, alt kısmında ise ses sistemi var. Her ikisini aynı platform üzerinde toplayabilen cihaz, Apple ürünleriyle uyumlu çalışmak üzere tasarlanmış. Algoriddim Djay ve Djay2 uygulamalarıyla bir bütün olarak çalışabilen cihaz, elbette DJ setini kullanmadığınız durumlarda farklı ses kaynaklarından bağlayacağınız cihazlarla ses sistemi olarak da kullanılabilir.

Philips M1X-DJ'in dış görünüşü oldukça şık. Beyaz gövdesi ve üzerinde yer alan DJ setiyle kıskırtıcı bir görünümü var. Üstte yer alan DJ setini kenarlarından tutup kaldırabili-

yorsunuz. İç kısma sekiz adet büyük boyutlu pil yerleştirerek seti taşınabilir kılmanız mümkün. Philips M1X-DJ'in ön tarafında yer alan ızgaraların altında üç adet hoparlör bulunuyor. Bunların dışında bir hoparlör daha mevcut. İki ana hoparlör, ikisi ise tweeter olarak hizmet veriyor. Tüm kontrolleri iPhone, iPod veya iPad'e indireceğiniz Algoriddim Djay ve Djay2 uygulamalarıyla yapıyorsunuz. Philips M1X-DJ'in kullanımı oldukça basit. iPhone, iPod veya iPad'inizi setin hemen üzerinde görünen Lightning bağlantısı yoluyla bağlıyorsunuz. Daha eski nesil Apple ürünleri ise Bluetooth üzerinden bağlanabiliyor. Böylece farklı kaynaklardan kablosuz olarak da ses desteği almak mümkün. Cihazın uygulamayla entegrasyonu harika. Ayrıca ses kalitesini de çok başarılı bulduk. Tiz, pes ve orta sesler yerli yerinde. Yalnızca müzik yaparken değil, ses sistemi olarak da beğeni kazanan bir cihaz. Toplam 80 W'lık ses üretiyor.

Bilgi

Philips M1X-DJ
Fiyat: 1.099 TL
Web: www.philips.com.tr
Dağıtıcı: Philips Türkiye
Öne çıkanlar: Kolay kontrol, ses performansı, eğlendirici özellikler, Bluetooth bağlantı

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

KULAKLIK

Plantronics Gamecom 380

Makul bir fiyata mikrofonlu ve ses kalitesi yüksek bir oyun kulaklığı alabilirsiniz.

Gamecom 380, orta düzey oyuncuların beğeneceği bir ürün olarak dikkat çekiyor. 7.1 kanal desteği olmayan ve pahalı rakiplerine kıyasla daha iddiasız bir model olan Gamecom 380'nin malzeme kalitesi de elbette fiyatını yansıtıyor. Sıradan bir plastik malzemeye sahip olan kulak köprüsü ve kadife kulak yastıklarıyla iddiasız bir tasarımı olan Gamecom 380, beklentisi yüksek olmayan ve fazla para harcamak istemeyen kullanıcılara yönelik. Özellikle bazı oyun severler kulaklık seçiminde kışkırtıcı tasarımların yanı sıra deri kulak yastıklarını, bazıları ise kadife malzemeyi tercih ediyor. Ancak şunu söyleyebiliriz ki Gamecom 380'i taktığınızda kulakları çok sıkımiyor ve bu nedenle de uzun kullanımlarda yorucu değil. Kulaklığın bu özelliğini beğendik. Sol kulaklığın yanında bir mikrofon var. Mikrofonu kullanmadığınız durumlarda yukarı kaldırabilirsiniz ama sökmeyiz mümkün değil. Yani oyun oynamadığınız durumlarda da Gamecom 380'i

kullanmak isterseniz mikrofon hep yanı başınızda olacak. Yine sol kulaklığın altında iki adet tekerlek var. Bunları kullanarak oyun esnasında parmağınızla sesi kısabilir veya kulaklığı kapatabilirsiniz.

40 mm'lik hoparlörlere sahip olan Gamecom 380 genel olarak iyi iş çıkarıyor. Ürünün fiyatını da göz önünde bulundurarak fiyat/performans açısından iyi bir seviyede olduğunu söyleyebiliriz. İyi bir oyun deneyimi yaşamamız mümkün.

Kulaklığın takım oyunları oynayanlar için takım içi iletişimi de dikkate alması güzel. Gamecom 380, gürültü kesme özelliğine sahip mikrofonuyla takım içi iletişiminin dış gürültülerle sekteye uğramasını engelliyor. 3,5 mm'lik standart kablosuyla bilgisayar dışında da kullanabileceğiniz Gamecom 380'in kablo uzunluğu 2 metre. Kablosunun oldukça sağlam olduğunu da söyleyelim. Fakat daha önce incelediğimiz Asus Cerberus'ta da olduğu gibi bu kablo dahili olarak daha kısa olabilir ve ek bir kabloyla boyu uzatılabilir.

ÜÇ BOYUTLU YAZICI

Ultimaker 2

Hayallerinizdeki nesneleri tasarlayıp evinizde üretmek artık elinizde.

Ultimaker 2, kompakt sayılabilecek boyutlarıyla masa üzerinde yer verebileceğiniz bir model. Her şeyden önce 3D yazıcı teknolojisi henüz olgunlaşmış değil, bu nedenle bu cihazların henüz son kullanıcılara uygun olduğunu söylemek zor. Her ne kadar baskı işlemi kolay olsa da cihazı ayarlamak ve yazdırma işlemi süresince ortaya çıkan sorunlara müdahalede bulunmak biraz zahmetli. Önü açık ve içi boş küçük bir kutu görünümünde olan Ultimaker 2, alt kısmında cam malzemeyle kaplı bir tepsiye sahip. Üst kısmında da besleme borusuna bağlı bir ağız bulunuyor. Her iki tarafı fanlarla çevrelenmiş olan bu ağız, X ve Y koordinatlarında hareket edebilmesi için kayışlara bağlanmış iki mekanik çubuk üzerine konumlanmış. Alt yüzeyde yer alan tepsi de yukarı ve aşağı doğru hareket ederek Z eksenini oluşturuyor. Besleme borusu plastik malzemeyi arka taraftaki sarmaldan alıp ağza taşıyor. Katman katman yazdırma işlemi yapan cihaz, katman-

ları ise tepsinin her bir katmanında bir adım aşağıya inmesiyle gerçekleştiriyor.

Ön yüzünde küçük bir ekran bulunan Ultimaker 2, tüm ayarları bu ekran ve yan tarafında yer alan navigasyon dairesi yardımıyla yapabilmeyi sağlıyor. Ekranın solunda ise bir SD kart girişi mevcut. Yazdırmak istediğiniz modelleri bu SD karta yükleyerek yazdırabiliyorsunuz. Ultimaker 2, iki farklı hammaddeyle çalışıyor. PLA ve ABS olarak ayrılan bu malzemelerden PLA, plastik olarak biyolojik formüle edilmiş bir madde, ABS ise geri dönüştürülebilir bir madde olarak tanımlanıyor. Çeşitli renklerde temin edilebiliyor. Yazdırma süresi elbette modelden modele değişiyor. Yaklaşık 4 cm'lik bir robot modelini 40 dakikada yazdırabildiğimiz cihaz daha çok tasarımcılar ve modellemeye ilgilenen profesyoneller için ideal. İnternette hazır tasarımlar bulabileceğiniz gibi kendi modellerinizi de tasarlayabilirsiniz. Ultimaker 2 için Cura adında bir yazılım bulunuyor.

Bilgi

Plantronics Gamecom 380
Fiyat: 112 TL
Web: www.plantronics.com.tr
Dağıtıcı: Multimedya
Öne çıkanlar: İdeal performans, uygun fiyat, rahat kulaklık yastıkları

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Ultimaker 2
Fiyat: 10.318 TL
Web: www.ultimaker.com
Dağıtıcı: 3Dörtgen
Öne çıkanlar: Baskı kolaylığı, sessiz çalışma, menü detayları, yüksek çözünürlük

PC puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

AKILLI BİLEKLİK

Turkcell T-Fit

Spor yaparak sağlıklı bir yaşama terfi etmeyi aklına koyanların yeni eğlencesi hazır.

Son dönemin yeni trendi akıllı bileklikler, sağlıklı ve zinde bir yaşamı hedefleyenler tarafından rağbet görüyor. Turkcell'in kendi markasını taşıyan T serisi akıllı telefonlardan sonra kullanıcılarına sunduğu akıllı bileklik T-Fit'in tasarımı hiç fena değil. Daha pahalı rakipleriyle boy ölçüştüğünü söyleyemeyiz ama bilekte kötü ve rahatsız edici durmuyor.

Atılan adım sayısı, kat edilen mesafe ve harcanan kalori gibi bilgileri takip edebilen bileklik; saat ve titreşimli alarm özelliklerine de sahip. Öte yandan uyku kalitesi hakkında da bilgi veren cihaz, kendinize spor amaçlı hedefler koymanıza olanak tanıyor ve bu hedefe ulaştığınızda da sizi bilgilendiriyor. Beş farklı renk seçeneğine sahip olan bileklik, böylece farklı kullanıcı zevklerine hitap ediyor. Bilekliğin üzerinde 0,49 inç boyutunda minik bir OLED ekran var. Tek satırlık bu ekran üzerinde saat, attığınız adım sayısı, yaktığınız kalori miktarı gibi bilgiler görünür. Bu

bilgilere erişmek için bilekliği sallamanız veya ekrana dokunmanız yeterli. Ancak alıcının çok da hassas olmadığını söylemeliyiz.

18 gram ağırlığındaki akıllı bileklik USB üzerinden şarj ediliyor. Yaklaşık 30 dakikada şarj olabilen bilekliğin pil ömrü 3 günü buluyor. Micro-USB yuvası bilekliğin arka kısmında açık bir şekilde bulunduğu içi suyla temastan kaçınmak gerek. Android 4.3 ve üzeri işletim sistemiyle çalışan bileklik, telefonunuza yükleyeceğiniz ücretsiz Turkcell Fit uygulamasıyla daha fazla ayrıntıya ulaşmanıza izin veriyor. Uygulamayı indirdikten sonra Bluetooth üzerinden bileklikle bağlantı kurabilmek mümkün. Gün, hafta veya ay üzerinden grafiklerle aldığınız mesafe, yaktığınız kalori ve uyuduğunuz uykuyu süre ile miktarlarını görüntüleyen uygulama kolay ve işlevsel çalışıyor. Tam olarak ihtiyaca cevap verebilen uygulamayı beğendik ama henüz iOS işletim sistemini desteklememesi üzücü.

SSD

HyperX FURY

SSD terfisi yapmak için fiyatların düşmesini bekleyen kullanıcıların yeni gözdesi.

HyperX Fury SSD iki farklı kapasite seçeneğiyle geliyor. İncelediğimiz model 120 GB kapasiteye sahip. HyperX Fury SSD kolaylıkla dizüstü bilgisayarda kendine yer bulabilecek yapıda bir model. Elbette bir adaptör yoluyla masaüstü bilgisayarlara eklemek de mümkün. Kingston'ın güçlü HyperX ailesinin bir ürünü olan Fury SSD, alıştığımız metalik kasaya sahip. Böylece dayanıklı ve sağlam görünen disk 7 mm kalınlığında. Ancak kutu içeriğinde diskin kalınlığını 9,5 mm'ye yükseltecek bir çerçeve adaptör de bulunuyor. Ön taraftaki etiketin altında yer alan vidaları açarak denetçisine ulaştığımız sürücüde SandForce SF-2281 tercih edilmiş. SATA 3.0'ı kullanan sürücü, SSD'ye yeni terfi edeceklerdenseniz ciddi performans artışı görebilmenize olanak tanıyacak. Bu performans artışını oyunlarda hissedebileceğiniz gibi normal kullanımda da fark edeceksiniz.

Şirketin verdiği sonuçlara

göre HyperX Fury SSD, sıralı okuma sırasında saniyede 420 MB, sıralı yazmada ise saniyede 120 MB görüyor. Diski CrystalDiskMark 3.0'la teste tabi tuttuk. Aldığımız sonuçlar gayet başarılı. Okuma çizgisinde saniyede 368,6 MB'ı gören disk, yazma sırasında saniyede 131,7 MB'ı buldu.

Özellikle oyun severlerin ilgisini çeken son dönemin popüler oyunu Watch Dogs, HyperX Fury SSD ile kaç saniyede yükleme noktasını atlıyor dersiniz? Sıradan sabit disklerde bu süre iki dakikayı bulurken Fury SSD ile 45 saniyede yükleme ekranını geçebiliyorsunuz. Bu da Watch Dogs'un son dönemin zorlayıcı oyunlardan biri olduğu düşünüldüğünde memnun edici bir sonuç. Böyle bir oyunda bile farkını ortaya koyduktan sonra diğer uygulamalarda da hissedilir performans artışı görebiliyoruz.

Fury SSD için 3 yıl garanti süresi sunan Kingston, bu süre içinde ayrıca ücretsiz teknik destek de vad ediyor.

Bilgi

Turkcell T-Fit
Fiyat: 114 TL
Web: www.turkcell.com.tr
Dağıtıcı: Turkcell
Öne çıkanlar: Rahat tasarım, kolay kullanım, Fit uygulaması, uyku takibi

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

Kingston HyperX FURY
Fiyat: 189 TL
Web: www.kingston.com.tr
Dağıtıcı: Asnet
Öne çıkanlar: Güvenilir performans, metalik gövde, SandForce denetçi, garanti süresi

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

SSD

Samsung SSD 850 PRO 256 GB

Son nesil üç boyutlu V-NAND teknolojisini kullanan belleklerle ciddi ilerleme sağlanıyor.

Yonga üreticileri, iyileşen üretim teknikleriyle azalan transistör boyutlarını bir adım daha öteye taşımak için üç boyutlu tasarımı denediler. Samsung'un deneyimleri olumlu sonuçlar verdi ve böylece TLC NAND yonga içeren Samsung SSD 840 serisi başarılı sonuçlar elde etti. Aynı zamanda düşen maliyetlerle GB başına SSD fiyatı azaldı ve tüketiciler memnun oldu. 840 EVO serisi de TLC kullandı. Aradan geçen iki yıldan sonra bu kez 3D NAND kullanan ilk seri olarak SSD 850 PRO karşımızda. Samsung'un V-NAND adını verdiği bu çözümde Z eksenine de transistör diziliyor. SSD 850 PRO serisi temelde V-NAND yeniliğiyle kendine yer buluyor. 2,5 inç boyutlarında olan yeni seride bağlantı SATA 6.0 Gbps ve kapasite seçenekleri 128 GB, 256 GB, 512 GB ve 1 TB. 128 GB modelde önbellek 256 MB iken 256 ve 512 GB modellerde 512 MB ve 1 TB modelde 1 GB. Modelden bağımsız olarak sıralı okuma hızı en fazla 550 MB/sn olabiliyor. Sıralı yazma hızıysa alt

modelde 470 MB/sn ve diğerlerinde 520 MB/sn gibi çok başarılı bir değer. Ufak dosyaları ilgilendiren IOPS değerleri de son derece iyi ve kapasiteden bağımsız olarak okumada 100K IOPS, yazmada 90K IOPS. Bu durum, özellikle de maliyetten ötürü alt modelleri tercih edenler için iyi bir haber.

En yüksek güç tüketimi sadece 3,3 Watt olan seri tamamen sessiz ve AES-256 şifreleme desteği var. 150 TB olarak ifade edilen kullanım ömrü beklenenden iyi ve Samsung'un sunduğu 10 yıl garanti gerçekten de uzun. Samsung'un V-NAND teknolojisiyle maliyet düşmekle kalmıyor, performans ve kullanım ömrü beklenenden iyi hale geliyor. Kullanım ömrü rakipleri geride bırakmayı başarıyor. Artan veri yoğunluğu sayesinde dahili baskı devre boyutu azaltılmış. Samsung'a özel RAPID 2.0 ise önbellekleme performansını iyileştiriyor. Bizimkilerle birlikte yeryüzünde yapılan tüm testler aynı sonuca işaret ediyor: Samsung SSD 850 PRO, şu anda dünyanın en iyi SSD'lerinden.

ANAKART

GIGABYTE GA-Z97X-Gaming G1

Oyuncuları hedef alan bu anakart, overclock severlerin de ilgi alanına giriyor.

Işimdilik ev kullanıcıları için en ideal platform Soket 1155 kullanan Core işlemciler. Bu tür işlemcilerde K serisi overclock'a uygun. Bu özel işlemcilerden en yüksek verimi alabilmek için Intel Z97 yonga setli anakartlar şart. Bunlardan biri olan GIGABYTE GA-Z97X-Gaming-G1 modeli adından da anlaşılacağı gibi oyuncuları hedefliyor. ATX formatında olan ve bu sayede daha fazla genişleme yuvası içeren anakartta son nesil Soket 1155 işlemciler dışında çift kanal DDR3 bellek desteği var ve 32 GB'ye kadar DDR3-3200 bellek overclock ile kullanılabilir. İşlemcilerle gelen Intel HD grafik yongasını tek başına kullanmak isterseniz anakart üzerinden elde edebileceğiniz görüntü çıkışları DisplayPort, DVI-I ve HDMI. Sevindirici biçimde DisplayPort ve HDMI çıkışlarında 4K desteği de var. İsteyenler aynı anda üç monitörü birden besleyebilir ama bu anakartın alanların ekran kartı ekleyeceği ortada. Oyunculara özel eklentilerden biri Sound Blaster Recon3Di seri-

si ses yongası. Aynı zamanda ağ bağlantısı da optimize edilmiş. Denetçi olarak Qualcomm Atheros Killer E2201 karşımıza çıkıyor ki gerçekten de başarılı bir seçenek. Aynı zamanda Intel Gigabit ağ denetçisi de var.

Anakart üstünde iki PCIe 3.0 x16 genişleme yuvası ve iki de PCIe x16 (elektriksel x8) olduğundan çoklu ekran kartıyla NVIDIA SLI ya da AMD CrossFire kurulumları rahatlıkla yapılabilir. Diğer yandan üç PCIe x1 genişleme yuvası da var. Soğutma sistemi pasif ve tamamen sessiz. Çok sayıda SATA portunu ve son nesil SATA Express portunu da destekleyen anakart, yonga setine ek olarak çift Marvell denetçiden destek alıyor. Elbette çok sayıda farklı RAID seçeneği destekleniyor. Benzer biçimde yon gasetiyle gelen dört USB 3.0 portu yeterli görülmemiş ve Renesas denetçiyle dört tane daha USB 3.0 portu eklenmiş. Ek olarak sekiz USB 2.0 portuna destek veriliyor. Anakart üstünde Power, Reset ve Clear CMOS düğmeleri, voltaj ölçüm noktaları ve durum LED'i yer alıyor.

Bilgi

Samsung SSD 850 PRO 256 GB
Fiyat: Henüz belli değil. (ABD: 200 \$)
Web: www.samsung.com.tr
Dağıtıcı: Samsung Türkiye
Öne çıkanlar: Üstün performans, V-NAND bellek teknolojisi, rakiplerden iyi kullanım süresi

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

Bilgi

GIGABYTE GA-Z97X-Gaming G1
Fiyat: 1.092 TL
Web: www.gigabyte.com.tr
Dağıtıcı: Arena, Endeks Bilişim
Öne çıkanlar: Overclock seçenekleri, dört tane birden ekran kartı takabilme, 4K desteği

PC net puanı

★★★★★
Özellikler ★★★★★
Performans ★★★★★
Fiyat ★★★★★

KABLOSUZ KULAKLIK

Vestel Desibel K500 Bluetooth

Stereo Bluetooth teknolojisini kullanarak yüksek kalitede ses çıkışı sunabiliyor.

Mobil cihazlara baktığımızda hemen hemen tümünde Bluetooth özelliğini standart olarak görüyoruz ama onu ne derece sık kullanıyoruz? Genelde çevre birimlerini mobil cihazlara bağlamak için kullanılan 2,4 GHz tabanlı Bluetooth önceki sürümlerinde çok fazla güç tüketiyordu ama son güncellemelerle birlikte ciddi ilerlemeler oldu. Tek kulağa takılarak kullanılan, telefon görüşmesi dışında pek işe yaramayan Bluetooth kulaklıkların yerini müzik de dinleyebileceğiniz, yüksek ses kaliteli kulaklıklar almaya başladı. Non nesil Bluetooth kulaklıklar tek kulağa takılmıyor ve mono sesle sınırlı kalmıyor. Bluetooth stereo kulaklıkların ses kalitesi son derece iyi ve kablo derdi yok. Bu alandaki yeni ve iyi örneklerden biri olan Vestel Desibel K500 Bluetooth kulaklığı test ettik. Çok sayıda çekici renk seçeneği olan ve başı sıkı biçimde saran taç biçimli kulaklık sıkıntı yaratmadan saatlerce kullanılabilir.

yor. Kulak kepeçlerini saran geniş süngerler sayesinde dinlediğinizi dış ortama iletmiyor ve dış ortamdaki gürültülerden de rahatsız olmanızı engelliyor. Ergonomik bir tasarıma sahip olan Vestel Desibel K500 Bluetooth kulaklıkta yer alan dahili pil 30 güne kadar bekleme yapabiliyor ve aralıksız müzik dinlerseniz 10 saate kadar dayanıyor. Pil bittiğinde USB üzerinden şarj edebilirsiniz. Üründe yer alan ses girişi ve sökülebilir kablo sayesinde Bluetooth desteği olmayan cihazlarla kablolu olarak kullanmak da mümkün. Aynı zamanda dahili bir mikrofona sahip olan kulaklık, bu sayede telefon görüşmelerine de olanak veriyor. Tasarımı için dikkat çekici diyemeyiz. Taç kısmı istenen genişliğe getirilebiliyor ve katlanır yapı sayesinde çanta içinde az yer kapladığı için seyahatler sırasında sorun çıkarmıyor. Ürünle birlikte taşıma kılıfı da geliyor. Güçlü bas çıkışı sunabilen K500'ün tiz seslerde net sonuçlar verdiğini de belirtelim.

Bilgi

Vestel Desibel K500 Bluetooth

Fiyat: 199 TL

Web: www.vestel.com.tr

Dağıtıcı: Vestel

Öne çıkanlar: Katlanır yapıyla kolayca taşıma, güçlü ve berrak ses, kolay şarj imkanı

PCnet puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

SABİT DİSK

Western Digital Red Pro 4 TB

NAS sahipleri uzun ömürlü ve dayanıklı diskler arıyorsa bu seriye mutlaka göz atmalı!

Depolama dünyasının devlerinden Western Digital'ın ürün gamında farklı seriler bulunuyor. Red Pro serisi, NAS olarak bilinen ağ bağlantılı depolama birimlerine özel olarak geliştirilmiştir. Bu özel cihazlar genelde 7 gün 24 saat açık kaldıkları için içlerine yerleştirilen sabit disklerin kullanım ömürlerinin çok daha uzun olması gerekiyor, yani üreticiler daha kaliteli malzemeler kullanmak ve zorlu testler gerçekleştirmeden zorunda. Red Pro serisinde 2 TB, 3 TB ve 4 TB kapasiteli modeller var. WD Red serisindeyse 6 TB model çıktı ama Red Pro serisi şimdilik 4 TB ile sınırlı. Pro eklentili seride 7200 devirli yüksek performanslı motor kullanılıyor. Aynı zamanda 64 MB önbellek standart. StableTrac, 3DActive Balance gibi donanımsal titreşim kesme sistemleri eksik edilmiyor, böylece uzun ömür garantisi ediliyor. Görünüşe bakılırsa 4 TB kapasite için beş plaka sistemi kullanılmakta. Donanım dışında sabit diske

kurulu firmware de özel olarak geliştirilmiş. Bu modelde karşımıza çıkan firmware sürümü NASware 3.0. 3,5 inç boyutundaki diskin bağlantısı SATA 6.0 Gbps uyumlu. Dikkat çekici bir diğer detaysa 5 yıllık garanti. Bu bu sayede NAS sahipleri uzun yıllar masraf yapmadan diski kullanabiliyor.

Genelde NAS birimlerinde iki, dört ve hatta daha fazla disk olduğundan ve kapalı gövdeden dolayı güç tüketimiyle ısı faktörleri de dikkate alınıyor. İncelediğimiz 4 TB'lık WD Red Pro modelinde güç tüketimi ortalama 8,6 watt gibi düşük bir değer ve motorun 7200 devir olduğu unutulmamalı. Bekleme durumunda 31 dBA ve tarama sırasında 34 dBA'den fazla gürültü yapmayan diskin sessiz olduğunu söyleyebiliriz. Marvell denetçi ve Samsung üretimi 64 MB önbellek içeren diskin çıkabildiği en yüksek yazma ve okuma hızları 180 MB/sn gibi etkileyici değerler ama bu durum sadece sıralı işlemlerde ve büyük boyutlu dosyalarda geçerli.

Bilgi

Western Digital Red Pro 4 TB

Fiyat: 867 TL

Web: www.wdc.com/tr

Dağıtıcı: Asbis, Index, Logosoft

Öne çıkanlar: Yüksek performans, uzun kullanım ömrü, 5 yıl garanti, düşük gürültü

PCnet puanı

Özellikler	★★★★★
Performans	★★★★★
Fiyat	★★★★★

DİZÜSTÜ BİLGİSAYAR

Lenovo G50-70

Servet ödemeden yeterli özelliklere sahip bir dizüstü bilgisayar almak isteyenlere...

Tabletlerin ve ikisi bir arada melez cihazların sayısı artmış olsa da performansa önem veren kullanıcılar hâlâ mobil arenada dizüstü bilgisayarları tercih ediyor. Dizüstü bilgisayar alanında deneyimli olan Lenovo firması bütçesi dar olan kullanıcılara hitap edecek bir seriye imza attı. Lenovo G50-70 serisinde geleneksel 15,6 inç geniş formatlı ekran ve Intel Core işlemciyle gelen üstün performans ön plana çıkmayı başarıyor. Tablet ve melez çözümlerin aksine sistem belleği 4 GB ve çok sayıda uygulama açılabilir hem işlemci hem de RAM'den ötürü tıkanma yaşamıyor. Atom işlemcilerle kıyasla çok daha başarılı olan Core i3 4010U işlemci bizlerle. Her ne kadar çift çekirdekli ve frekansı 1,7 GHz olsa da farklı mimariden ötürü çok daha başarılı. 3 MB önbellekli işlemci HT ile aynı anda dört komut işleyebiliyor. 64 bit desteği olan 22 nm esaslı işlemcinin güç tüketimi 15 watt. İşlemciyle gelen Intel HD 4400 grafik yongasının en

yüksek frekansı 1 GHz ve sadece giriş seviyesi oyunlar için yeterli. 1366 x 768 piksel ekran çözünürlüğü bu genişlik için bizce düşük kalıyor ama maliyetten ötürü sınırlandırıldığı ortada. Tahmin edileceği gibi dokunmatik değil.

64 bit Windows 8 işletim sistemiyle 500 GB kapasiteli 2,5 inç sabit disk tercih edilmiş ve sistem performansını dizginleyen ana unsur bu olduğu için ilk fırsatta SSD'ye terfi etmenizi öneririz. 720p webcam içeren ve Bluetooth bağlantısı kurabilen cihazda DVD-RW sürücüsü de geliyor. 384 x 265 x 25 mm boyutlarındaki bilgisayar ince ve küçük sayılmaz. 2,5 kilogram olan ağırlık kabul edilir seviyede. 802.11n Wi-Fi alıcısı ve 100 Mbps kablolu ağ bağlantısı da olan G50-70'in dört hücreli 32 Wh bataryası en fazla dört saat dayanıyor. Çift USB 3.0 portu, HDMI çıkışı, SD/MMC kart okuyucu içeren ürünün farklı versiyonlarında daha fazla bellek, daha geniş sabit disk ve AMD Radeon ekran kartı seçilebiliyor.

Bilgi

Lenovo G50-70

Fiyat: 1.363 TL

Web: www.lenovo.com.tr

Dağıtıcı: Arena, Datagate, Koyuncu, Penta

Öne çıkanlar: Dört komut işleyebilen Core i3 işlemci, 4 GB RAM, başarılı klavye, şık görünüm

PC puanı

UHD MONİTÖR

Samsung UD970 UHD Monitor

Profesyonel düzeyde özellikler ve PLS panel içeren bu monitörü beğenmemek imkânsız.

Samsung'un yeni UHD (Ultra HD) monitör serisine ait U32D970Q modelinin ana özelliği, içerdiği PLS tipi 4K panel. Son derece şık görünen monitörde hayli ince olan yan çerçeveler dikkat çekiyor. Ayak kısmı tamamen ayarlanabilir tipte: Açık dışında yükseklik ve pivot desteği de veriyor. Monitörü dikey olarak kullanmak da mümkün. 31,5 inç genişliğinde PLS (Plane to Line Switching) panel içeren monitörde çözünürlük 3840 x 2160 piksel, yani Full HD'nin dört katı. Elbette bunun için görüntü sunan kaynağın bunu desteklemesi gerekiyor. Oyunlarda yüksek kalite ve çözünürlük peşindeyseniz bu monitörü aldığınızda ekran kartınızı da yükseltmeniz gerekebilir. Yarı parlak kaplamadan ötürü ekran parlak sayılmaz. Yüksek parlaklık modu seçildiğinde 350 kandela değerine çıkabilen monitörün griden griye tepki süresi 8 ms. Panel türü TN olmadığından tepki süresi çok düşük değil ve oyunlardan çok renk doğruluğuna önem veren

profesyonel tasarımcılara hitap ettiği anlaşıyor. Gerçek anlamda 10 bit renk desteği içerdiğinden ve beyaz yerine renkli LED'leri kullanarak arka aydınlatma sunduğundan Adobe RGB aralığının yüzde 99,5'ini sunarak renk doğruluğu konusunda müthiş bir başarı elde ediyor.

Titreşimsiz arkadan aydınlatma sistemi içeren ve fabrikadan çıkmadan önce özel olarak kalibre edilen bu monitör farklı renk modlarını dahili olarak sunuyor. Örneğin sRGB modu seçilince renk aralığı daralıyor ve günümüzün standart değerine iniyor.

Monitörde çift DisplayPort 1.2, DL-DVI, HDMI 1.4 girişleri var. Quad PBP modunda dört girişten alınan görüntü Full HD olarak aynı anda ekrana dizilebiliyor. PC'den 4K görüntü aktarımı için DP 1.2 kullanmak şart. Monitörde dört portlu USB 3.0 hub ve 3,5 mm ses çıkışı da var. 100 x 100 ya da 200 x 200 mm VESA bağlantıları eksik edilmemiş. Mükemmeli arayanların daha iyisini bulmaları zor.

Bilgi

Samsung U32D970Q

Fiyat: Henüz belli değil.

(ABD: 2.000 \$)

Web: www.samsung.com.tr

Dağıtıcı: Samsung Türkiye

Öne çıkanlar: 4K PLS panel, geniş renk aralığı, dört dijital giriş, Quad PBP, yüklü modlar

PC puanı

Sistem Sihirbazı

Yeni bir bilgisayar alacaklar veya güncelleme yapacaklar için ideal kılavuz.

PC sahibi olmanın en avantajlı yanlarından biri, gerekli olduğunda istediğiniz biçimde güncelleme yapabilmek. Oyunlarda daha akıcı görüntülere mi gerek duyuyorsunuz? Yeni bir ekran kartına geçiş yapın. Başka bir işlem için daha fazla performans mı gerekli? İşlemciyi değiştirin veya eski günlerin favorisi olan bellek eklemeyi deneyin. Bilgisayarınızı canlandırarak çok sayıda farklı alternatif var. Bütçenize uyan biçimde kademeli olarak güncelleme yapabilirsiniz. Bu yüzden bir sistemi uzun süre değiştirmeden kullanmak zorunda değilsiniz. İçinden çıkılmaz bir hâl aldığınızdaysa en iyi yol bilgisayarını camdan

fırlatıp yepyeni bir sistem toplamak.

Ne tür bir bilgisayar oluşturmalsınız? Hangi bileşenler önemli? Hangileri birbirleriyle uyumlu çalışabilir? Ne kadar masraf yapmanız lazım? Çok sayıda soru var ve en doğru cevapları almak için tüm eğilimleri araştırıp doğru bir analiz yapmak gerekiyor. Bu iş için kolları sıvımadan önce sayfalarımıza göz atın deriz. Sizler için detaylı araştırmalar yaptık ve üç ayrı bütçeye hitap eden sistemler hazırladık.

En önemlisi, bu sistemlerin her biri DirectX 11 ile uyumlu ve yıllar boyu işinize görecekte temel gereksinimleri karşılıyorlar. Önerdiğimiz sistemlerin tümü birkaç yıl işinizi görecekte kapasitede.

NASIL SEÇİLMELİ? GÜÇ KAYNAĞI

Yıllar önce ekran kartlarının hızla artan gereksinimlerinden ve popüler olan SLI ve CrossFire kurulumlarından ötürü güç kaynaklarının çıkış kapasitesi her geçen gün artıyordu. Yonga üretiminde kullanılan teknikler ilerleyene kadar işlemciler de 100 Watt üstü güç tüketiyordu. Günümüzdeyse normal bir sistem için 500 Watt güç kaynağı rahatlıkla yetiyor, yani üst seviye pahalı modelleri sadece oyun sistemlerinde görüyoruz.

Kasaların ufalmaya başladığı düşünüldürse güç kaynağının çıkış gücü dışında derinliğine ve modüler kablo sistemi içerip içermediğine dikkat etmelisiniz.

Modüler olanlar çok daha iyi sonuç veriyor. Elbette bir diğer önemli unsur da verim değeri. 80 Plus onayı olanlar rahatça bulunabiliyor ama Bronze, Silver, Gold, Platinum ve hatta Titanium damgalı modellerde verim değeri kademeli olarak artıyor. Yüksek verim, boşa giden elektriğin azalması ve düşen fatura demek ama üst seviye güç kaynağına fazladan 100 dolar vermenin pek de anlamlı olmadığı ortada. Hangi model olursa olsun sisteminizdeki SATA cihaz ve ekran kartı ek güç girişi sayısına da dikkat etmelisiniz. Elbette modüler olsa bile kabloları çok kısa olan ürünleri tavsiye etmiyoruz. Aksi halde özellikle anakart bağlantılarında sorun yaşanabilir.

**1.034
TL**

EKONOMİK SİSTEM

Bütçe sınırlı olduğunda dikkatli biçimde seçim yapmak daha da önemli.

ANAKART ASRock H81M-DGS 128 TL Günümüzde giriş seviyesi sistemlerde bile Haswell mimarili işlemciler kullanabiliyoruz. Bu yüzden So-Net 1150 içeren Intel H81 yonga setli bir Micro ATX anakart rahatlıkla işimizi görüyor.	İŞLEMCI Intel Celeron G1820 105 TL Celeron serisinde olsa da Pentium modellerden pek farkı olmayan Haswell mimarili bu işlemcide çift çekirdek 2,7 GHz görebiliyor. Soket 1150 kullanan işlemcinin güç tüketimi 53 vattı aşmıyor.
BELLEK 2 x 2 GB DDR3-1600 102 TL Bellek fiyatları epey düştü ve artık DDR3 bellek almaktan başka seçenek yok. Çift kanallı bir kit almak en doğru seçim. Giriş seviyesinde 4 GB yeterli ama işletim sisteminiz 64 bit olmalı.	EKRAN KARTI Intel HD Graphics - Önceden yonga setiyle birlikte anakarta gelen grafik devreleri artık işlemcinin içinde. Celeron'daki bütünlük Intel HD Graphics biraz basit ama Full HD masaüstü yazılımlarında sorun yaşamayacaksınız.
SABİT DİSK 500 GB 3,5 inç 7200 devir 112 TL Yeni anakartlarla gelen SATA 6.0 Gbps bağlantıyı değerlendirebilen son nesil sabit diskler SSD performansı sunamıyor olsa da hiç fena değil ve oyunlar için yeterli boş alana sahipler.	GÜÇ KAYNAĞI High Power ECO 500W 96 TL Önerdiğimiz kasada güç kaynağı bulunmadığı için daha kararlı bir sistem ve uzun yıllar sorunsuz kullanım için bu seçeneği öneriyoruz.
KASA Zalman Z3 Plus 127 TL Saydam penceresi, toz filtresi ve vidalı disk takma özelliğiyle beğenimi kazanan kasanın tepesinde USB 3.0 portu da var.	MONİTÖR AOC i2269Vw 326 TL AOC'nin 21,5 inç genişlikli paneli 1920 x 1080 piksel çözünürlüklü ve hangi masada olursa olsun göz alıcı duruyor. Film ve oyunlar için de ideal olan monitörde giriş DVI.
OPTİK SÜRÜCÜ LG GH24NSB0 SATA DVD-RW 38 TL Optik sürücülerin önemi azalıyor ama onlarırsız da olmuyor. Oyunlar ve işletim sistemleri USB bellekte sunulana kadar kullanmaya devam. Yedekleme desteği de cabası.	CPU SOĞUTUCUSU Intel standart soğutucu - Üst seviye işlemcilerin sınırlarını zorlamak isteyenler için işlemci soğutucuları önemli ama standart OEM soğutucu overclock imkanı vermeyen bu işlemci için uygun.

2.203
TL

ORTA SEVİYE SİSTEM

Harika bir sistem oluşturmak için servetinizi ortaya dökmeniz gerekmiyor.

6.349
TL

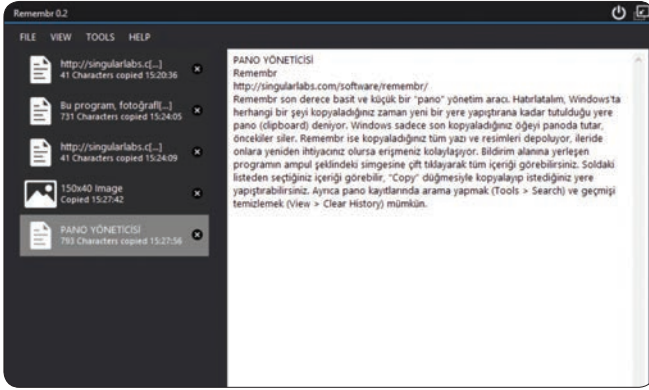
ÜST SEVİYE SİSTEM

Eğer gerçekten kendinizi şımartmak istiyorsanız aradığınız çözüm burada!

ANAKART Gigabyte GA-F2A88XM-DS2 160 TL Bu anakartta AMD'nin en yeni Soket FM2+ işlemcilerine de destek veriliyor. A88X yonga setinde SATA 6.0 ve USB 3.0 gibi iddialı özellikler var. PCIe x16, x1 ve PCI yuvaları sunuyor.	İŞLEMCI AMD A10 7850K 450 TL Son nesil Kaveri mimarisini esas alan dört çekirdekli bu APU, Turbo ile 4 GHz görüyor. 28 nm üretime geçen seride Soket FM2+ şart. 95 vat TDP değeri biraz daha düşük olabilir.
BELLEK 2 X 4 GB DDR3-1866 266 TL Çok fazla yatırım yapmadan, çift 4 GB bellekten oluşan bu çiftli kitle yüksek performans elde edebilirsiniz. Bellek kitinde özel soğutucu olması şart değil. Duruma göre marka seçebilirsiniz.	EKRAN KARTI AMD Radeon R7 - Eski nesil ekran kartları bir kez daha arka plana düştü ama Kaveri ile gelen yeni bütünleşik GPU gerçekten güçlü ve detayları abartmadıkça Full HD oyun deneyimi elde edilebiliyor.
DEPOLAMA SanDisk Ultra Plus 64 GB 149 TL SSD pazarının başlangıç noktasında fiyatlar düşmeye devam ediyor. 250 GB kapasiteli Samsung SSD'de GB başına fiyat 1,78 TL ediyor. 250 GB alan çok sayıda uygulama ve oyun için yeterli.	GÜÇ KAYNAĞI Cooler Master RS500 149 TL Performanslı bir sistem toplamak istiyorsanız güç kaynağını ihmal etmeyin. Güçlü bir PSU almanız şart. 500 var ve üstü seçenekler işinizi görecek. Bu modelin 80+ Bronze onayı var.
KASA CORSAIR Carbide 200R 174 TL Çok pahalı olmayan ve USB 3.0 portları gibi yeni nesil özellikler içeren bir kasa arayınlar Carbide 200R'den memnun kalabilir. Daha göz alıcı bir kasa arıyorsanız dükkânları dolaşmakta özgürsünüz.	MONİTÖR LG 24MA53D IPS 599 TL Yıllardır IPS panelli monitörlerin TN panelli ucuz modellerden daha iyi görüntü sunduğunu belirttik. Artık 550 TL civarına böyle bir IPS monitör almak mümkün. Full HD destekli ve DVB-T alıcısı bile var.
OPTİK SÜRÜCÜ LG 16X CH10LS28 Kombo 173TL DVD'ye yedekleme yapmak ucuz ama artık kaliteli filmler için Blu-ray sürücü gerekiyor. Film sevenler için ideal olan bu kombo sürücüyle tek ve çift katmanlı filmleri sorunsuz izleyebilirsiniz.	CPU SOĞUTUCUSU Cooler Master Hyper 412S 123 TL Son nesil Soket 2011 işlemcileri bile destekleyen Hyper T4 ile bakır ısı boruları ve çekirdek temas teknolojisi sunuluyor. Aynı zamanda gürültüsüz çalışmayı başarıyor.

ANAKART ASUS Z97-A 434 TL Intel Z97 yonga setli anakartlar performans tutkunlarının yeni favorisi. 4770K işlemciyle uyumlu bu anakart, ekstra özellikleriyle de beğenimizi kazandı.	İŞLEMCI Intel Core i7-4770K 871 TL Altı çekirdekli Intel Core i7-4960X gibi işlemciler bile dur diyebilen dört çekirdekli Core 4770K işlemcinin Turbo sınırı 3,9 GHz ve Haswell mimarisinden ötürü Soket 1150 içeriyor. TDP ise 84 watt.
BELLEK 2 X 8 GB DDR3-2133 494 TL Çift kanallı bellekten öteye gitmenin pek gereği kalmadı. İki tane 8 GB bellek sizi uzun süre ayakta tutacak. 2133 MHz ile gecikme süresini hayli düşürebilirsiniz. XMP onayı tercih edilmeli.	EKRAN KARTI NVIDIA GeForce GTX 780 1.265 TL Ekran kartları çok hızlı değişim gösteriyor, o yüzden en üst modelin bir altı daha makul fiyat alınabiliyor. GeForce GTX 780 ile elde edilen performans hayli etkileyici. Sınır ve aşırı gürültü sorunu yok.
DEPOLAMA Samsung 840 EVO 250 GB 369 TL Artık sabit disklere yaklaşan kapasitelerle SSD'ler bulabiliyoruz. Bazı etkileyici algoritmalar kullanan 840 EVO alan yanında performans konusunda da iddialı.	GÜÇ KAYNAĞI Seasonic G-series 750W 434 TL Hızlı bir değişim geçiren güç kaynakları verim konusunda ilerledi ve duraklama dönemine girildi. Seasonic'in artışı aşırı sessiz çalışması, 80+ Gold sertifikası ve modül bağlantı desteği.
KASA Cooler Master HAF X 509 TL Sürekli yeni kasalar geliyor ama Cooler Master'in 2010'da tanıttığı geniş gövdeli ve başarılı soğutmalı HAF X gözden düşmeden yola devam ediyor. Cosmos modelleri de dikkat çekmekte.	MONİTÖR AOC Q2963PM LED 1.439 TL 4K Ultra HD monitörler henüz alınabilecek seviyede değil. 21:9 formatındaki bu ultra geniş monitör içerdiği IPS panel, 2560 x 1080 piksel çözünürlük ve üç dijital girişle beğeni kazanıyor.
OPTİK SÜRÜCÜ LG BH10LS38 256 TL Oyunlar ve filmler eklenince SSD'niz hemen dolabilir. Sabit disk ekleseniz bile yedekleme şart ve en mantıklı çözümlerden biri arada bir Blu-ray yazıp saklamak.	CPU SOĞUTUCUSU Thermaltake Water 3.0 Pro 278 TL Intel Core i7 4770K işlemcide çarpan kilidi olmadığından işlemciyi 4,7 GHz'e kadar çıkarmak olası. Bu durumda en iyi çözüm hepsi bir arada soğutma sistemi oluyor.

ALİŞVERİŞ REHBERİ

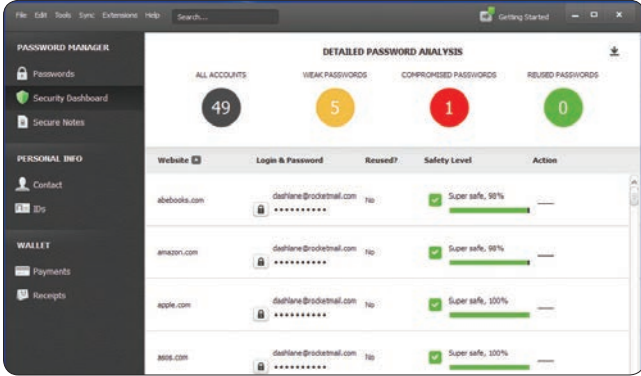
PANO YÖNETİCİSİ bit.ly/remembr

Remembr

Windows panosuna kopyaladığınız hiçbir şey kaybolmasın.

Remembr son derece basit ve küçük bir "pano" yönetim aracı. Hatırlatılmalı, Windows'ta herhangi bir şeyi kopyaladığınız zaman yeni bir yere yapıştırana kadar tutulduğu yere pano (clipboard) deniyor. Windows sadece son kopyaladığınız öğeyi panoda tutar, öncekiler siler. Remembr ise kopyaladığınız tüm yazı ve resimleri depoluyor, ileride onlara yeniden ihtiyacınız olursa

erişmeniz kolaylaşıyor. Bildirim alanına yerleşen programın ampul şeklindeki simgesine çift tıklayarak tüm içeriği görebilirsiniz. Soldaki listeden seçtiğiniz içeriği görebilir, "Copy" düğmesiyle kopyalayıp istediğiniz yere yapıştırabilirsiniz. Ayrıca pano kayıtlarında arama yapmak (Tools > Search) ve geçmişini temizlemek (View > Clear History) mümkün.

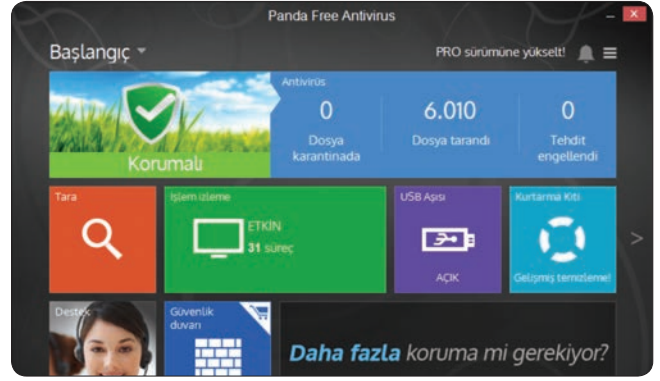
PAROLA YÖNETİCİSİ www.dashlane.com

Dashlane

Tüm parola ve notlarınızı güvenli bir şekilde kaydedin, formları otomatik doldurun.

Güvenliğinizi ciddiye alıyorsanız pek çok sitede kullandığınız pek çok parolanız vardır. İşte Dashlane, tüm o parolalarınızı hatırlamak zorunda kalmayın diye parolalarınızı güvenli bir şekilde saklıyor, ayrıca web sayfalarındaki formları sizin için otomatik dolduruyor. LastPass'ı iyi bir alternatif olan Dashlane, iki adımlı doğrulama desteğine de sahip (Google aracılığıyla).

Dashlane'in yeni sürümü tamamen baştan tasarlanmış ve paylaşım merkezi adlı yeni bir özelliğe sahip. Onu kullanarak parola ve notlarınızı güvendiğiniz kişilerle güvenli bir şekilde paylaşabilirsiniz. Bir diğer yenilik de acil durum kişileri (emergency contacts). Bu sayede başınıza bir şey gelirse sevdikleriniz hesaplarınıza erişebiliyor.

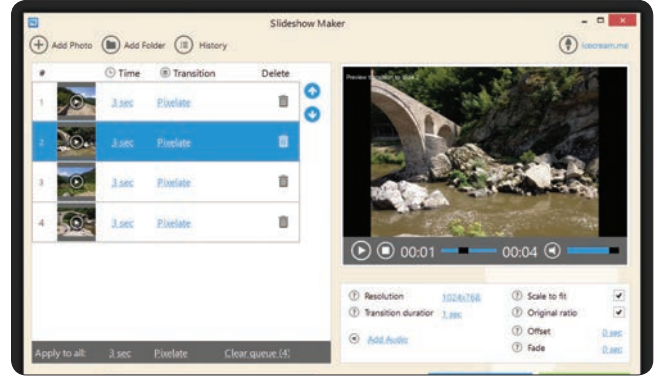
ANTİVİRÜS www.cloudantivirus.com

Panda Free Antivirus 15

Panda'nın yeni tanıma motoru sayesinde piyasadaki en başarılı antivirüslerden biri.

Panda'nın eski adı Cloud Antivirus Free Edition olan ücretsiz güvenlik yazılımı, yeni sürümüyle ad değişikliğine gitti. Yeni adı Panda Free Antivirus olan yazılımın sürüm numarası da 3'ten 15'e atlamış (2015'e ithafen). Buna rağmen yazılımın görünümü hemen hemen hiç değişmemiş. Windows 8'den ilham alan kutucuklu arayüz, eskisiyle aynı özellikleri içeriyor: dosya tarama,

işlem izleme, USB aşısı ve kurtarma kiti. Asıl değişikliklik, Panda'nın yeni XMT motoru. Bu motor sayesinde Panda bağımsız testlerde bir anda en üst sıralara tırmandı ve şu anda en başarılı bedava antivirüs araçlarından biri. Ücretsiz bir güvenlik çözümü arıyorsanız güvenebileceğiniz yazılımı kurarken "Kabul et ve Yükle" düğmesinin altındaki seçenekleri kapatın.

SLAYT GÖSTERİSİ bit.ly/slide205

Icecream Slideshow Maker

Fotoğraflarınızı fon müzikli slayt gösterilerine dönüştürüp YouTube'a yükleyin.

Bu program, fotoğraflarınızı geçiş efektleri ve fon müziği içeren bir slayt gösterisine dönüştürmenizi sağlıyor. Slayt gösterinizi oluşturmak için ana penceredeki "Add files..." düğmesine tıklayıp fotoğraflarınızı seçin veya fotoğrafları Dosya Gezgini'nden sürükleyip Slideshow Maker'a bırakın. Fotoğrafların sırasını, ekranda görünme süresini (Time) veya geçiş efekti-

ni (Transition) değiştirebilirsiniz. Sağ taraftaki ayarları kullanarak video çözünürlüğünü ve geçiş süresini belirleyebilir, ses ekleyebilirsiniz (Add Audio). Slayt gösterinizi MKV biçiminde bir video dosyası olarak kaydedilecek. Dolayısıyla MKV oynatabilen tüm yazılımlar veya cihazlarla izleyebilirsiniz. İsterseniz dosyayı anında YouTube'a yükleyerek paylaşmanız da mümkün.

özelliği olan Ad-Skipper, reklamlar dahil olmak üzere tüm Flash videoları hızlıca ileri sarmanıza olanak tanıyor. Reklamla videonun üstüne geldiğinizde beliren "Atla" düğmesine basılı tutmanız yeterli. Test ettiğimiz netd ve tyvo gibi yerli sitelerde de çalışıyor. Tabii bu, video izlemek için Maxthon'un tarayıcısını kullanacağınız anlamına geliyor.

Windows Media Player veya Winamp eklenti olarak kurabilirsiniz. Ekran koruyucusu ise kaynağı farklı fark etmezsiniz (Spotify, iTunes, YouTube vb.) bilgi-sayarınızın çaldığı tüm seslere tepki veriyor. Sahneler arasında geçiş için de 35 farklı efekt var. Böylece aralarda tatsız duraklamalar olmuyor. İyi bir ekran kartıyla daha iyi sonuçlar alabilirsiniz.

bağlanan uygulamalarla ilgili uyarılar sıralanıyor. Graph ve Usage sekmelerine bakarak siz bilgisayar başında değiken neler olduğunu görebiliriz, hangi uygulamanın ne kadar trafik kullandığını öğrenebilirsiniz. Geçici olarak trafiğin kaydedilmesini istemezseniz menüden "Incognito on"u seçmeniz yeterli. Meraklı kullanıcılar için eğlenceli bir yazılım.

ışık düzeltmelerini yapabilirsiniz. Fotoğraflarınızı iyileştirmek için birçok araç ve efekt de eklenmiş. Yağlıboya, sis, çizgi roman, atmosfer gibi efektlerle ilginç fotoğraflar yaratabilirsiniz. Yeni “Undo History” özelliği sayesinde belli bir noktada yaptığınız değişiklikleri hızlıca geri alabilirsiniz. Kurulum gerekmemesi de PhotoDemon’ın başka bir güzel yanı.

MÜZİK <http://beatwave.co>

Beatwave

Ekran dokunarak müzik yapın.

Ekrana parmağınızla birkaç kez dokunarak müzik yaratabilmek, profesyonel bir müzisyen de olsanız amatör bir kullanıcı da, kulağınıza ilginç gelecektir. İşte Beatwave'in güzel yanı da bu. Yazılımın yeni sürümünde tamamen yenilene arayüz, kullanıcıların dokunmatik bir izgarayı kullanarak tekrarlanan melodiler oluşturmalarını sağlıyor. Amatörler deneme yanılma yöntemiyle ilginç çalışmalara imza atarken, müzik bilgisi olanlar da ayrıntıları kurcalayarak tam istedikleri müziğe kavuşabiliyorlar.

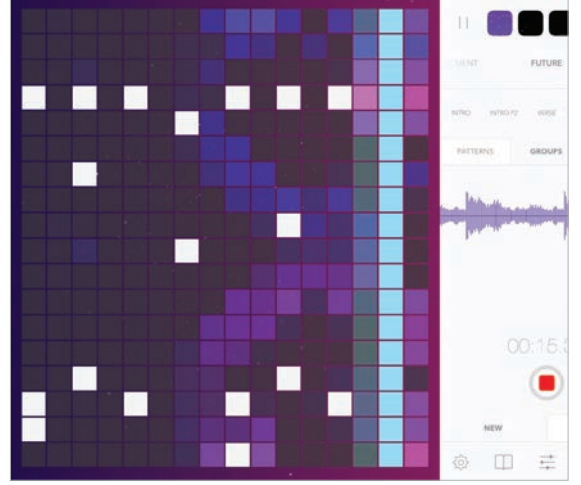
Ücretsiz uygulamayla birlikte 10 müzik aleti geliyor. Uygulama içi satın almalar yoluyla 200 çalgı daha ve ek özellikler satın alınabiliyor.

Beatwave karmaşık görünen ama deneme yanılma yöntemiyle öğrenilebilen, yenilikçi bir arayüze sahip. Mantık basit: Ekrandaki izgara

üzerine dokunarak veya çizgiler çizerek nota ekliyorsunuz. En alttaki iki satır davul görevi görüyor. Ekrandaki dikey çubuk ilerledikçe üzerine gelen notalar çalınıyor. Yine de temel özellikleri kavramak için uygulamayı ilk açtığınızda tutorial'i izlemenizi öneririz.

Beatwave daha çok elektronik müzik severlere hitap ediyor ama oluşturabileceğiniz müzikler konusunda esnek. Echo, flange, overdrive ve tremolo gibi efektleri müziğinizin üstüne bindirebilir, aynı anda 4 müzik aletini çalacak katmanlar oluşturabilirsiniz.

Eserlerinizi SoundCloud'da ve diğer sosyal ağlarda paylaşma şansınız da var. Beatwave'in en güzel yanı, kurcaladıkça aslında ne kadar derin bir uygulama olduğunu fark etmeniz. Birkaç dakika içinde rastgele dokunuşlarla bir müzik üretebilirsiniz

ama bütün gününüzü harcayıp ayrıntılı ayarları düzenleyerek şaheser de yaratabilirsiniz.

Bilgi

Platform: Android, iPhone, iPad
Fiyat: Bedava (UIP)
Geliştirici: collect3

SEYAHAT www.valensas.com

Hangi Köprü

Köprü kuyruklarında vakit kaybetmeyin.

Platform: iPhone, iPad Fiyatı: Bedava Geliştirici: Valensas

istanbul Fatih Sultan Mehmet ve Boğaziçi köprülerinin anlık trafik yoğunluk bilgilerine ulaşabileceğiniz Hangi Köprü uygulamasının diğer trafik ve navigasyon uygulamalardan en büyük farkı, iOS 8 işletim sistemiyle gelen bildirim merkezine yerleşme özelliğini desteklemesi. Bu yeni özellik sayesinde anlık trafik yoğunluğu bilgilerine telefon kilidini veya uygulamayı açmadan, tek parmak hareketiyle ulaşabiliyor. Hangi Köprü, bu özelliğiyle seyir halindeki sürücülerin güvenliğini de düşünüyor. Uygulama, köprülere giriş ve çıkış noktaları hakkında görsel ve süre bazında yoğunluk bilgisi sunuyor. Köprü bakım ve onarım durumu hakkında bir bilgi servisi de mevcut. Cihazınızda iOS 8 yüklü değilse veya yüklenemiyorsa Hangi

Köprü'yü normal bir uygulama gibi açarak da aynı bilgilere erişebilirsiniz. Hangi Köprü uygulaması, Fatih Sultan Mehmet ve Boğaziçi köprülerini sıkça kullanan İstanbulluların köprü kuyruklarında geçirdikleri süreyi azaltmayı hedefliyor.

HABER mansette.com

Manşette

Gündemden habersiz kalmayın.

Platform: iPhone Fiyatı: Bedava Geliştirici: Erinç Mullaoğlu

Farklı kaynaklardan gelen haberlere bir çırpıda göz atarak gündemden kopmamak elinizde. Manşette ile haber sitelerindeki son dakika haberlere ve günün veya haftanın en çok paylaşılan haberlerine anlık olarak kolayca ulaşabilirsiniz. Şu anda uygulama kapsamında çoğunluğu gazetelere ait olan, farklı görüşleri destekleyen 16 haber kaynağı yer alıyor. Bunlar arasından ilgilendiklerinizi etkinleştirebilir, beğenmediklerinizi kapatabilirsiniz. Böylece kendinize özel bir haber akışınız oluyor. Haberleri son 12/24 saat ve 1 haftadaki popülerliklerine göre sıralayabilir, gündemi kolayca yakalayabilirsiniz. Manşette, her haberin sosyal medyadaki yankısını periyodik olarak kontrol ederek size kaçırmamanız gereken haberleri sunuyor. Sade ve okunaklı bir arayüze

sahip olan uygulamada öne çıkan haberler, birkaç cümlelik özet ve bir fotoğrafla sunuluyor. Haberin tamamını okumak isterseniz "Kaynağında oku" düğmesine dokunmanız yeterli. Android sürümü de yakında çıkacak.

OYUN bit.ly/redbull205

Red Bull Air Race

Turnuvarın gerçek mekânlarında uçabilirsiniz.

En hızlı uçuş deneyimini yaşıtan Red Bull Air Race oyunu iOS ve Android cihazlar için çıktı. Gösteri uçaklarıyla alçak irtifada yarışma heyecanını sunan ücretsiz oyun, 2014 Red Bull Air Race Dünya Şampiyonası'ndaki tüm mekânlarda dünyanın en iyi 12 pilotuyla yarışma deneyimini bire bir yaşıyor. Aksiyon yüklü mobil oyunda dünyanın en hızlı motor sporları yarışını bizzat yaşayabilirsiniz. Adeta 2014 Red Bull Air Race Dünya Şampiyonası'nın simülasyonu-na dönüşen oyunda dünyanın en iyi 12 pilotuyla, turnuvarın gerçek mekânlarında saatte yaklaşık 370 kilometre hızla uçuş heyecanı yaşayabiliyor. Akıllı telefonlarında Red Bull Air Race şampiyonu olmak için yarışacak oyuncular, uçaklarıyla adrenalinini tadıyor. Gerçek turnuva atmosferi içinde alçak irtifada tehlikeli manevralar yapan oyuncular engelli parkurları

en hızlı şekilde aşmaya çalışıyor. Dünyada sadece seçkin bir grup pilotun başarabileceği yerden 25 metre yüksekte gerçekleşen manevralar, geliştirilen oyun sayesinde bu heyecanı herkesin yaşamasını sağlıyor.

Brezilya'daki pilot kampında eğitimle başlayan oyunun kariyer modu, 2014 Red Bull Air Race Dünya Şampiyonası'nı üç kıtada ve Abu Dhabi, Las Vegas, Spielberg gibi sekiz farklı konumda yaşıyor. Her biri farklı uçuş özellikleriyle donatılmış altı farklı uçakla yarışan pilotlar, sanal hangarlarında uçaklarını diledikleri gibi donatarak renklendirebiliyor. Oyun, kariyer modu dışında özel düello yarışlarını da içeriyor. Turnuva moduyla dünya üzerinde sanal pilotlara karşı online olarak yarışılabilir. Oyuncuları, heyecan veren bu hızlı uçaklarla yarışma heyecanına ortak eden Red Bull Air Race oyununun

müziklerini şampiyonanın resmi şarkısına imza atan Heaven's Basement hazırladı.

PC net puanı

Bilgi

Platform: Android, iPhone, iPad
Fiyat: Bedava
Geliştirici: Red Bull

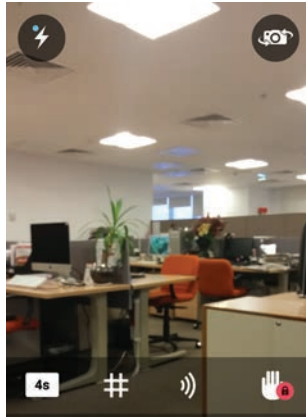
FOTOĞRAF napclap.org

Snap Clap

El çırparak fotoğraf çekin.

Platform: Android, iPhone, iPad Fiyat: Bedava Geliştirici: Dávid Šproch

Bazı telefonların kamera uygulamalarında gülümseyince veya belli bir kelimeyi söyleyince otomatik olarak fotoğraf çekme özelliği var. Sizininde böyle bir özellik yoksa dert değil, Snap Clap imdadınıza yaşıyor. Hem iOS hem de Android sürümleri olan uygulama, ellerinizi çırpığınız zaman otomatik olarak fotoğraf çekiyor. El çırpmadan sonraki bekleme süresini 2, 4 veya 6 saniye olarak ayarlayabilirsiniz. Telefonunuzun hem ön hem arka kameralarını kullanmanız mümkün. Flaşı ve ekrandaki izgarayı açık kapatabilirsiniz. Yaptığımız testlerde el çırpma sesini 5 metreye kadar yakalayabildiğini gördük ama sizin telefonunuzda performans farklı olabilir. Fotoğraf çektikten sonra onu kırabilir, telefonu-

nuza kaydedebilir, Facebook ve Twitter'da paylaşabilir, e-postayla gönderebilirsiniz. snapclap.org adresinde uygulamanın nasıl çalıştığını gösteren, eğlenceli bir tanıtım filmi de var.

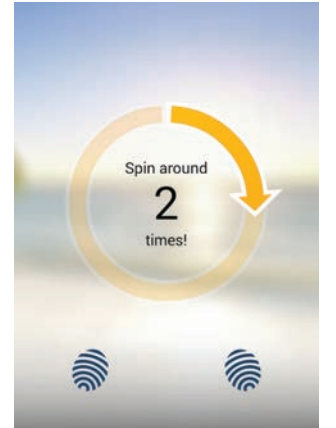
ALARM www.spinmealarm.com

SpinMe Alarm Clock

Döne döne uyanacaksınız.

Platform: Android, iPhone Fiyat: Bedava Geliştirici: Abdulla Al-Shurafa

Sabahları kalkmakta güçlük çekiyor, alarm çaldığı zaman sürekli "ertele" düğmesine basıp uyuyakalıyorsanız SpinMe sizi ayağa kaldırmayı başarabilir. SpinMe ile kurduğunuz alarm çalmaya başladığı zaman, alarmı kapatmak için ayağa kalkmanız, ekranı başparmaklarınızla tutmanız ve kendi etrafınızda üç kez dönmeniz gerekiyor. Telefonu elinizde tutup yataktan çıkmadan döndürme uyanıklığında bulunursanız SpinMe bunu "yemiyor". Ancak önemli bir noktaya dikkat çekmemiz gerekiyor: Bazı kullanıcılar üç tur döndükten sonra baş dönmelerinden şikâyetçi oluyor. Siz de rahatsız olursanız uygulamayı kullanmayın. Alarm sesi olarak 15 farklı sestten birini veya telefonunuzdaki müzikleri kullanabilir-

sınız. Ses düzeyi alçakta başlıyor ve giderek artıyor ki bir anda zıplayarak uyanmayın. Android'de reklamlı sürümü bedava olan uygulamanın iOS sürümü 4,29 TL.

AYIN WEB SİTELERİ

Hazırlayan: Can Barış ÇEVİK

LEZZET

Yemek.com

www.yemek.com

Hazzın peşinde koşanların sitesi.

Yemek Sepeti'nin fırından yeni çıkmış girişimi Yemek.com, damak tadına düşün internet kullanıcılarını hedefleyen ve ağız sulandıran bir site. Yedi farklı kategorisiyle seksi tariflerden mekân önerilerine, eğlenceli listelerden videolara kadar yemeğe dair içerikler bir araya getiriliyor.

Geleneksel tatların püf noktaları, ünlü restoranların gizli tarifleri, keşfedilmeyi bekleyen mekânlar, en yeni yemek trendleri ve mutlaka bilmeniz gereken haberlere kadar her şey Yemek.com ziyaretçilerini bekliyor. Özellikle tarif bölümünü beğendiğimiz Yemek.com, henüz oluşumunu yeni tamamlamış bir site olsa da oldukça geniş bir tarif seçeneği vaat ederek kalbimizi kazanmayı başarıyor.

Sadece karnını doyurmak için yiyeceklere değil, yemek hazzının peşinde koşanlara kucak açan site; tarif, ye, iç, şaşıır, izle, öğren ve keşfet şeklinde yedi farklı içerik grubuyla kullanıcıları karşılıyor. Yemek.com, ilham veren paylaşımlar, videolar ve listelerle "Olsa da yesek!" dedirtiyor.

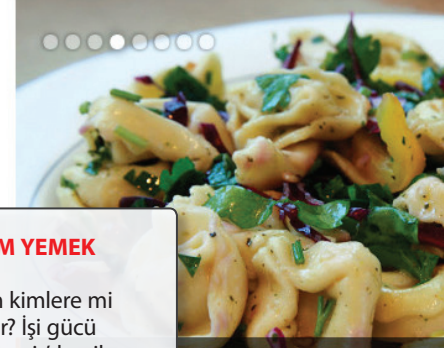
Özellikle yaz aylarının sona erdiği ve fazla kiloların eskisine nazaran çok da sorun olmadığı bu aylarda siteye girmenizde ise hiçbir sorun olmadığını belirtelim. Afiyetle gezin!

Yemek.com

ANA SAYFA

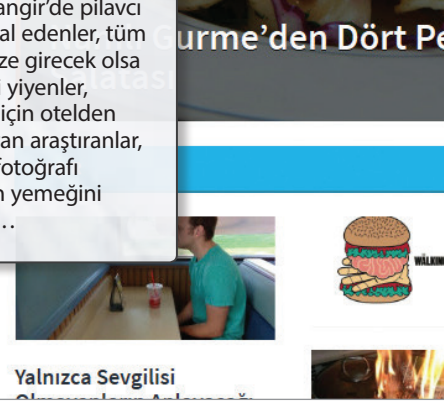
TARİF

YE

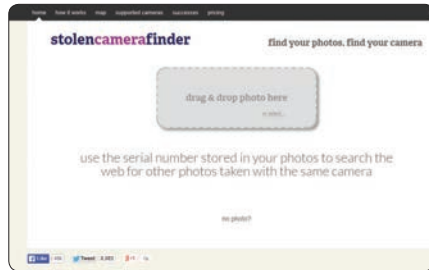

HEDEF TÜM YEMEK SEVERLER

Yemek.com kimlere mi hitap ediyor? İş gücü bırakıp Cihangir'de pilavcı açmayı hayal edenler, tüm hafta perhize girecek olsa da o sufleyi yiyecekler, seyahatleri için otelden önce restoran araştıranlar, Instagram fotoğrafı çekmek için yemeğini soğutanlar...

Yalnızca Sevgilisi

GÜVENLİK

Stolen Camera Finder

www.stolencamerafinder.com

Stolen Camera Finder, dijital fotoğraf makineniz çalındığında interneti tarayarak çalınan makinenizle çekilen fotoğrafları tespit ediyor ve bu sayede makinenin kim tarafından çalındığını bulmanızı amaçlıyor. İngilizce olarak yayın yapan sitenin işleyiş mantığı ise şu şekilde: çoğu dijital fotoğraf makinesi, çektiği fotoğraflara seri numarası gibi bazı gizli bilgiler ekliyor. Stolen Camera Finder sürekli internette dolaşarak yeni fotoğrafların seri numaralarını topluyor, bunları sizin yüklediğiniz fotoğrafla seri numarasıyla karşılaştırıyor. Bu sayede siz de fotoğraf makinenizin akıbetiyle ilgili bilgi sahibi olabiliyorsunuz. Site bu hizmeti ücretsiz sunarken küçük bir ücret karşılığında gerekli yerlere makinenin çalıntı olduğunu bildiriyor ve bulana ödül verme imkânı sunuyor.

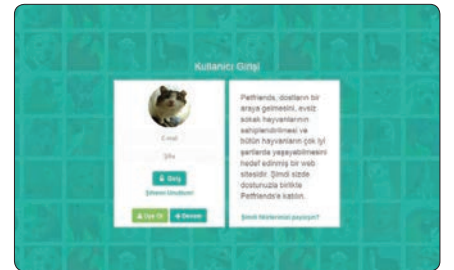

BLOG

Mustafa Seven

www.mustafaseven.com

Instagram'ın 1 milyona yaklaşan takipçi sayısı ile en popüler kullanıcılarından Mustafa Seven'in kişisel sitesi, fotoğraf sanatçısı hakkında daha detaylı bilgiler sunuyor. Fotoğraf paylaşım sitesi Instagram'da fenomen kelimesine ilk kez onunla tanık olduğumuz ve bu popüleritesini de hayattan muhteşem kesitler sunarak haklı bir başarıya dönüştüren Mustafa Seven, sitesinde çektiği birbirinden etkileyici fotoğrafları bir kez daha beğenimize sunuyor. Fotoğraflarının yanı sıra Mustafa Seven ile ilgili gelişmeleri, yayımlanan kitabı İstanbul'u internet üzerinden satın alma seçeneği de sunuyor. Ayrıca henüz Mustafa Seven'i tanımayan kullanıcılar için site üzerinden fotoğrafçının Instagram, Facebook, Twitter ve Tumblr hesaplarına erişim imkânı da bulunuyor.

EVCİL HAYVAN

Petfriends

www.petfriends.social

Türkiye'den çıkan web tabanlı girişimlerin sayısı giderek artıyor ama kâr amacı gütmeyenler hâlâ az. Petfriends bu algımızı yıkmak için geliyor. Petfriends, ilk bakışta evcil hayvan sahiplerini bir araya getiren bir sosyal ağ özelliği taşıyor. Sitenin en güzel yanı ise sokak hayvanlarının sahiplendirmesi ve kullanıcıların bağışlarıyla sokak hayvanlarının beslenmesi. Kullanıcıların yaptığı bağışlar site yöneticileri tarafından hiçbir kesintiye uğramadan sokak hayvanlarının beslenmesine harcanıyor ve henüz yeni açılan siteyi incelediğimiz gün itibarıyla 3.000 TL'ye yakın bir paranın sokak hayvanları yararına toplandığını görüyoruz. Bu rakamın zamanla ve site duyuldukça daha da çok artacağını ümit ediyoruz.

TARİFLERİNİZİ PAYLAŞIN

Site, tariflerine güvenen internet kullanıcılarına da kucak açıyor. Site yöneticileriyle iletişime geçerek en iyi tariflerinizi paylaşabilirsiniz. Binlerce kullanıcı leziz tariflerinizi tadarken sosyal medya hesaplarınızın ve internet sitenizin de tanıtımı yapılır.

YE. KEŞFET. ŞAŞIR.

OGREN

KEŞFET

BU TARİF SADECE YEMEK.COM'DA

Yıvrıli Tortellini

SİKA YENİLEN KONULAR

Mutfakta Plastik Poşet Kadar Yetenekli 16 İnsan

23 Eylül

Çayın Bir İçecekten Çok Daha Fazlası Olduğunun 20 Kanıtı

23 Eylül

Hangi Mevsimde Hangi Balık Yenir ve Nasıl Pişirilir?

17 Eylül

ACIKTIN MI?

Tarif, yiyecek içecek, ipucu ara

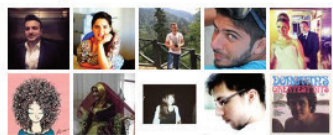
Q

Yemek.com

Beğen

44.780 kişi Yemek.com'u beğendi.

Facebook sosyal eklenisi

DUMANI ÜSTÜNDE TARİFLER

Çılgın Meksikalı: Guacamole Sos

Meksika yemeklerinin eşlikçi sosu

AMAN DİKKAT!

Site; yaşamak için yiyenlere değil, yemek için yaşayanlara hitap ediyor. Yemek.com'daki yiyeceklerin hepsi birbirinden güzel gözüküyor. Bizden uyarması, bu leziz tarifleri görüp denememek pek mümkün değil. Tartıda birkaç kilo fazla görmeye hazırlıklı olun!

SİNEMA

Karanlık Sinema

www.karanliksinema.com

Karanlık Sinema, kara film ve korku sinemasına yoğunlaşarak geleneksel anlamda bir sinema sitesi olmanın dışına çıkmayı başarmış. Bu bölümde uzmanlaşma isteyen konulara eğilen sitelere karşı her zaman bir sempati olmuştur. Karanlık Sinema da o sitelerden birisi. Site, bu türlerdeki filmlere eğilirken klasik kara film ve korku sinemasından eserleri de masaya yatırıyor. Sinemaseverler belki de daha önce hiç karşılaşmadıkları klasiklerle tanışma imkânı buluyorlar. Aynı zamanda sinemayla ilgili Türkçe kaynakların olduğu dergi ve kitaplar bölümünün olması da sinemaseverler için önemli. Ancak küçük bir eleştiri olarak bu bölümün henüz hakkınca geliştirilmediğini belirtelim. Ele aldığı türlerle ilgili daha fazla kaynak kitap okuyuculara tanıtılmalı.

SAĞLIK

Optisyen

www.optisyen.info

Hepimizin takip ettiği birkaç yemek blogu vardır mutlaka. Çocuğu olanların devamlı takip ettiği çocuk bakımı siteleri bulunmakta ve bugünlerde yine çoğumuzun tarayıcısının sık kullanılanlarına genel sağlık siteleri veya diyet blogları girmekte. Göz hepimiz için çok önemli bir konu olmakla beraber; göz sağlığı, gözlük ve kontak lensle ilgili güvenilir ve okunabilir pek fazla site ve blog bulunmuyor. Optisyen, yukarıda yer alan cümlelerle tanıtılıyor. Katılmamak da mümkün değil. Beş duyu organımızdan -ve belki de en hayati olanı- gözümüze deyim yerindeyse gözümüz gibi bakabilmemiz için önemli bilgilerin paylaşıldığı site sayesinde farkındalığımızı arttırabilir ve hem kendimizin hem de sevdiğimizlerin sağlığını korumak için birkaç ipucu bulabiliriz.

PAYLAŞIM

Komşu Yemeği

www.komsuyemegi.com

Son zamanlarda öne çıkan paylaşım tabanlı projelerin arasına yeni katılan Komşu Yemeği, ev yemeği yemek isteyenlerle yaptığı yemekleri paylaşım ev ekonomisine katkı sağlamak isteyenleri buluşturuyor. Henüz geçtiğimiz aylarda beta sürümüyle yayına giren Komşu Yemeği evde pişiren yemeklerle bir tür paylaşım ekonomisi sağlıyor. Konum tabanlı çalışan sitede çevrenizde oturan ve belli yemekleri hazırlayıp sunabilen kişileri görüyor, yemeklerine biçtikleri fiyatı görerek sipariş verebiliyorsunuz. Çevrenizdeki kullanıcıların sıklığına göre tatlı ve tuzlu birçok alternatif görmeniz mümkün. Bu sayede hem siz sağlıklı yemekler yiyebiliyorsunuz hem de yemeklerini paylaşmak isteyen kişiler küçük miktarlarda para kazanabiliyorlar.

www.pcnet.com.tr

Ekim 2014 | 121

ARM'IN ÖYKÜSÜ

ARM bir İngiliz başarı öyküsü. Ürettiği teknoloji, kullandığımız neredeyse tüm mobil aygıtlarda yer alsa da, Cambridge kökenli firmayı tüketiciler genelde tanımıyor.

California'nın Silikon Vadisi dünyanın küresel çapta bilinen birçok ileri teknoloji şirketine ev sahipliği yapıyor. Google gibi yazılım firmaları, Apple gibi bilgisayar ve elektronik üreticileri ve yarıiletken devleri Intel ile AMD'nin ana ofisleri burada, ABD'nin batı kıyısında yer alıyor.

Ama İngiltere'nin Silikon Çayırı adlı bölgesi küçük bir yer ve havası hiç de öyle güzel değil. Ne var ki başarı söz konusu olduğunda Cambridge'li ARM Holding nicelerini gölgede bırakıyor. Belki alışılmadık iş modeli belki de ürünlerinin reklamını doğrudan tüketiciye yapmadığı için California'nın büyük şirketlerinin yanında ARM'ın adını bilen pek az insan var. Yine de bir "ARM Inside" (İçinde ARM var) inisiyatifi olsaydı bu etiket hepimizin bildiği "Intel Inside" dan çok daha fazla kullanılırdı.

ARM bir süre önce, iş ortaklarının bugüne dek yaklaşık 50 milyar ARM mimarili yonga sattığını açıkladı. Bu başlı başına akıl almaz bir rakam. Ama bu satışın 10 milyar adedinin 2013'te gerçekleştiğini bilince daha da inanılmaz oluyor. Peki, bu firma hem bu kadar büyümeyi hem de ismini kimseye duyurmamayı nasıl başardı?

Bu yazımızda ARM firmasına, gayet sade olan başlangıcı ve ürünlerine bakacağız. ARM işlemci mimarisinin köklerini irdedeceğiz, Intel'in CISC yaklaşımından farklı olan RISC teknolojisini anlatacağız. Ayrıca ARM'ın işlemci tasarımlarını çok daha farklı biçimde satışından ve yarıiletken sektörünün adı bilinmeyen kahramanının geleceğinden söz edeceğiz.

ARM'IN KÖKENİ

1980'lerin başında bir avuç İngiliz firması mikro bilgisayarların kitlesel tüketici ürününe dönüşecek kadar ucuzlayabileceğini kanıtlıyordu. Bunlardan biri olan Cambridge'li Acorn Computers kendi kişisel bilgisayarları olan BBC Micro'yla hatırı sayılır bir başarı yakalamış, bu ürün hem eğitim hem de ev amaçlı bir bilgisayar olarak sağlam bir yer edinmişti.

BBC Micro 1981'de çıkmıştı ancak 80'lerin ortasına gelindiğinde BBC Micro hem IBM PC klonlarının

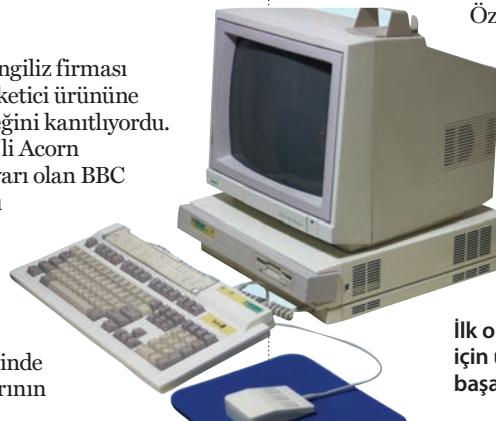
gölgesinde kalmaya hem de Atari ve Commodore'un güçlü rekabetini hissetmeye başlamıştı. Yeni bir tasarım gerekliydi ve bunu mevcut bir Intel ya da Motorola işlemci üstüne kurmakansa, Acorn kendi mikroişlemcisini yaratmaya karar verdi.

Intel'in işlemcileri giderek karmaşıklaşırken Acorn farklı bir yaklaşımı benimsedi. RISC (Azaltılmış Komut Kümeli Bilgisayar) olarak bilinen bu yeni işlemciler, şirketin yeni ve çok basit mimarisine bağlıydı. Böylece basit komutları göz açıp kapayıncaya kadar işleyebiliyordu. RISC yongalarının alternatifleri olan CISC (Karmaşık Komut Kümeli Bilgisayar) işlemcilerinden farklı noktalarını biraz sonra "RISC, CISC'e karşı" başlığında okuyacaksınız.

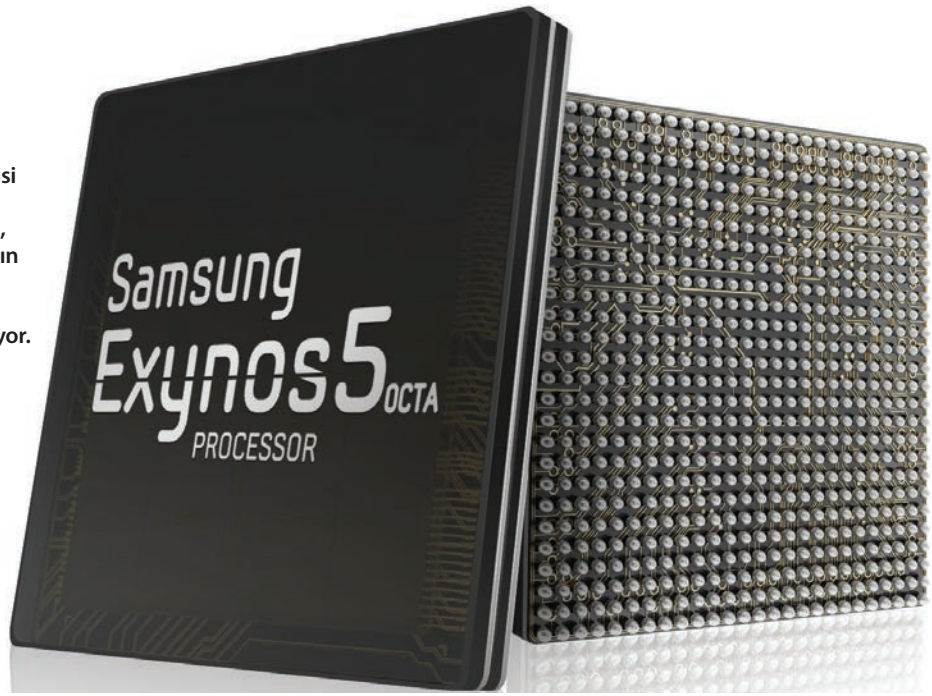
Acorn, 32 bitlik işlemci mimarisine ARM (Acorn RISC Machine), yeni bilgisayarına da Acorn Archimedes A305 adını verdi. 1987'de piyasaya sürülen bilgisayar 8 MHz'lik ARM2 işlemcisiyle 4,5 MIPS hıza erişebildiğini iddia ediyordu. Ondan birkaç yıl önce çıkan ve o sıralar ev bilgisayarlarının doruk noktasını temsil eden Atari ST ise 8 MHz'lik Motorola 68000 yongasıyla bunun ancak dörtte birine erişebiliyordu. İlk Archimedes'in hızına erişebilmek için kesenin ağzını iyice açmak ve Intel'in 80386 işlemcisi taşıyan ilk bilgisayarlardan olan Compaq Deskpro 386'ya yönelmek zorundaydınız. Acorn'un RISC yaklaşımının başarısının kanıtı, 8 MHz'lik ARM yongasına eşdeğer performansı elde etmek için Intel 80386 yongasını 16 ya da 20 MHz hızında çalıştırmanın gerekmesiydi.

Özgün ARM işlemcisinin etkileyici performansına rağmen Archimedes serisi bilgisayarlar hiçbir zaman BBC Micro'nun başarısını yakalayamadı. Buna karşılık, kullanılan teknoloji büyük gelecek vadeliyordu ve Acorn, ARM mimarisini daha da ileri taşımak için Apple'la ve yarıiletken üreticisi VLSI ile

İlk olarak 1980'lerde Archimedes PC için üretilen ARM işlemciler başarıdan başarıya koşuyor.

ARM teknolojisi
birçok farklı
marka taşıyan,
günlük yaşamın
parçası
ürünlerde
karşımıza çıkıyor.

► anlaşma yaptı. 1990 yılında bu üç şirket bir araya gelerek ortaklaşa sahip oldukları Acorn RISC Machines'i kurdular. İşte bu şirket de günümüzün ARM Holdings'e dönüştü. Tam açılımı genelde yazılmasa da ARM artık "Advanced RISC Machine" sözcüklerinin kısaltması olarak kullanılıyor.

Nasıl Intel'in şu anki ürünleri 1980'lerde üretilenlerle benzerlik taşıyorsa aynısını ARM için de söylemek mümkün. Intel'in x86 işlemci ailesi nesil nesil ilerledi. Bu nesillerin her biri kendinden öncekiyle geriye dönük uyumluydu ancak yeni komutlar, veriyolu genişliğinde ve çekirdek sayısında artış, grafik yongası gibi ek özellikler getiriyordu.

Böylece ilk nesil 8086 yerini 80286'ya bıraktı. Onu 80386, 80486 ve Pentium izledi. Böylece günümüzün Core mimarisine geldik. Eskiden mimarideki tek bir nesil farkı, birbirlerinden saat hızı dışında elle tutulur bir farkı olmayan işlemciler getirirdi. Günümüzde ise her nesilde birbirinden çok farklı çeşitlemelerle karşılaşılıyor.

ARM mimarisi de yıllar içinde farklı nesillerden geçti. Günümüzün en son ve en iyi nesli ise 64 bit teknolojisini kullanıyor. Daha sonra göreceğimiz gibi, mimarinin her neslinde ARM'ın "çekirdek" adını verdiği yeni ekler var. Bu çekirdeklerle Intel'in çekirdekleri arasındaki farkı birazdan ele alacağız.

ARM YAKLAŞIMI

ARM ile Intel'i ya da AMD'yi doğrudan karşılaştırmak elmalarla armutları toplamaya benziyor. Intel, bir dizi farklı işlemcinin tasarlama, üretim ve pazarlama aşamasında geleneksel bir yarıiletken şirketi modelini izliyor. AMD de aynı modelle iş hayatına atıldıysa da şu anda "fabrikasız" bir yarıiletken sağlayıcı olarak çalışıyor. Yani firmanın kendine ait üretim tesisi bulunmuyor. Onun yerine, işlemcileri tasarlayıp pazarlıyor fakat üretimi fason olarak başka bir firmaya yaptırıyor.

ARM ise fiziksel ürünlerden bir adım daha uzakta ve sadece fikir haklarını satıyor. Bu yüzden de ARM'ın müşterileri Intel'in ya da AMD'ninkilerden çok farklı. Bu iki firmanın hedef kitlesi sistem entegratörleri ve tüketiciler. ARM ise satılan fikir eserini bir silikon

yongaya dönüştürme kapasitesine sahip şirketlerle iş yapıyor. Bu firmalar ya daha sonra yongaları satan yarıiletken üreticileri oluyor ya da Samsung gibi, kendi tüketici ürünlerinde (en çok da tabletlerde ve akıllı telefonlarda) kullanacağı yongaları yapan büyük donanım üreticileri. Bu işin gerçek hayatta nasıl yürüdüğünü görmek için ARM'ın segment pazarlama başkan yardımcısı Ian Ferguson'la konuştuk.

ARM'ın müşterileri bu fikir eserini farklı düzeylerde satın alabiliyor. En üst düzeyde, mimarinin lisanslanması var. Ferguson bunu "işlemcinin anladığı dil" şeklinde tarif ediyor: "Mimari, komutları belirler." diyor. "Örneğin ADD (toplama) komutu belirli biçimde tanımlanmıştır ve bu komutu yazdığınızda makine belirli bir biçimde hareket eder. Mimari aynı zamanda yazmaçların (register) sayısını ve genişliğini tanımlar."

Bununla birlikte mimari, ne kadar önbellek kullanacağını ya da bu mimariyi nasıl bir devreyle oluşturacağını belirtmiyor. Bu durumda, ARM halihazırda çekirdek tasarımlarını da lisanslar-ken neden bazı müşterilerin bu yaklaşımını tercih ettiğini merak edebilirsiniz. Ferguson bu soruya ARM'ın birincil hedef piyasasını açıklayarak yanıt veriyor: "Birincil pazarlar için elimizden gelen en iyisini yapmaya odaklanmış durumdayız ve cep telefonu piyasası da bunlar arasında. Bir şirket bizden çekirdek tasarımı değil de mimariyi satın almak istiyorsa performansın başka bir boyutuyla ilgileniyor emektir." Ferguson buna örnek olarak yüksek güçlü sunuculara yonga üreten Applied Micro firmasını gösteriyor. ARM için yeni pazarlardan söz ederken bu firmaya tekrar değineceğiz.

Müşterilerin lisanslayabileceği ikinci tür fikir eseriye belli bir çekirdek için tasarım. Ne var ki bu, her bir transistörün komşusuna nasıl bağlandığını gösteren bir devre şeması biçiminde değil. Onun yerine, tıpkı bir bilgisayar programını andıran ve devreyi otomatikman oluşturan yüksek seviyeli bir donanım tanımlayıcı dili biçiminde oluyor. ARM'ın her mimari nesli için birden çok çekirdeği olduğundan, bunların arasındaki farklara bakmak gerekiyor. Ferguson'a göre çekirdekler arasında başlıca üç fark var: "İlki, belli bir

ARM'dan Ian Ferguson, şirketin fikri hakları farklı düzeylerde lisansladığını söylüyor.

RISC, CISC'e karşı

Intel'in CISC işlemcilerinin gelişimini karakterize eden ve giderek daha karmaşık bir komut kümesi gerektiren şey, donanımsal olanın yazılımsal olandan daha hızlı çalıştığı inancı. Bu felsefe 8080 işlemcisinden başlayarak nesiller boyu tüm x86 mimarisi için geçerli.

Söz gelimi, 8 bitlik ilk yongalarda tamsayıları çarpma komutu yoktu. O yüzden bu işlemin yazılımsal olarak, genelde de birkaç toplama ve kaydırma işlemiyle yapılması gerekiyordu. 8086 işlemcisinin komut setine tamsayı çarpma ve bölme işlemi eklendi; daha sonra 80286, 386, 486, Pentium ve diğer işlemciler çıktıkça komut seti sürekli genişledi.

Giderek karmaşılaşmanın da elbette bir bedeli var. Intel 8086'nın en hızlı komutu bile iki saat çevrimi gerektirirken, daha karmaşık komutlar çok daha fazla saat çevrimine mal oluyordu. Giderek karmaşılaşan komutlar bir noktada işlemcinin saat hızındaki artışı işlevsiz hale getiriyordu.

RISC'in yaklaşımı farklıydı. Berkeley Üniversitesi'ndeki araştırmacıların

1980'lerin başında öncülük ettiği çalışmalar, tek bir saat çevriminde birkaç basit komutu işleyebilecek bir işlemci üretmeyi amaçlıyordu. Komut setinin "sade" kalmasını sağlamak için, bellek erişimi sadece iki komutla (yükle ve sakla) sınırlanmıştı. Diğer tüm işlemlerin ise işlemcinin dahili yazmaçlarında yapılması gerekiyordu. Berkeley RISC yongasının ikinci sürümü o günün neredeyse tüm mini bilgisayarlarına toz yutturuyor ve o günün en iyi CISC mikroişlemci tasarımı kabul edilen Motorola 68000'e performansta muazzam bir fark atıyordu.

Bunun peşinden ticari ilgi geldi ve birkaç firma RISC temelli işlemci üretimine başladı. Archimedes ev bilgisayarı için tasarlanmış olan ARM mimarisinin yanı sıra, hepsi de yüksek performanslı UNIX sistemleri için tasarlanmış MIPS, Sun Microsystems'in SPARC, HP'nin PA-RISC, DEC'in Alpha ve IBM'in POWER'ı gibi RISC sistemleri vardı. O günden bugüne piyasa hem küçüldü hem de çeşitlendi. Dolayısıyla bu tasarımların büyük kısmı artık tarihe karıştı. Hâlâ ayakta olanlardan MIPS'i oyun konsollarında, SPARC'ı UNIX iş

"Yonga sihirbazı" John Cocke, RISC'in ardındaki konsepti 1974'te bir telefon sistemi üzerinde çalışırken geliştirmişti.

istasyonlarında görmeye devam ediyoruz. Diğer ucta ise IBM'in POWER yongaları orta düzey sunuculardan süper bilgisayarlara uzanan aralıkta kullanılıyor.

Son yıllarda bir başka değişime daha tanık oluyoruz. RISC ile CISC'i ayıran çizgi artık eskisi kadar net değil. Bir zamanlar RISC yaklaşımının başta gelen faydası olan düşük güç tüketimi önem kazandıkça, bazı ARM çekirdekleri artık CISC temelli Intel Atom işlemcileriyle yarışıyor.

saat çevriminde yapılabilecek şeylerin sayısı. Biz buna komut yayımı diyoruz. Farklılık gösterebilen ikinci şey ise önbellek miktarı. Son olarak da çekirdeğin çıkabileceği maksimum saat frekansı var." Ancak müşteri, çekirdek lisanslarken bile tasarımın üretilecek bir şeye hangi oranda benzeyeceğini seçebiliyor. İlk seçenek çok az esneklik sunuyor ama kısa sürede gerçek bir ürüne dönüştürülebilir. "Belli bir wafer üretim sürecine göre optimize edilmiş, sabit önbellek büyüklüğüne sahip sabit bir çekirdek sunabiliyoruz." diyor Ferguson.

Ancak en yaygın olanı müşterinin daha fazla özelleştirme seçeneği istemesi ve tasarımı, verinin farklı yazmaçlar arasında nasıl aktığını gösteren Yazmaç Aktarım Düzeyi'nde (RTL) istemesi. "Çoğu müşterimiz teknolojiyi RTL aşamasında isteyip kendi tasarımına dahil ediyor. Ayrıca kayar nokta birimi isteyip istemedikleri ya da ne kadar önbelleğe gereksinim duydukları gibi seçenekleri belirtebiliyorlar."

ÖNEMLİ ÇEKİRDEKLER

Her biri kendi çekirdeklerine sahip bir dizi mimari nesli olduğundan ARM ürün gamını tam olarak kafada canlandırmak zor. Bunun yerine Ferguson'dan şirketin dikkate değer ürünlerinden bazılarını seçmesini ve neden onları özel bulduğunu açıklamasını istedik.

Ferguson'un ilk seçimi uzun süredir varlığını koruyan, gözde Cortex A9 oldu. "Bu çekirdek uzun süredir orta düzey telefon piyasasının belkemiği durumunda." dedikten sonra başka kullanım alanlarını anlatmaya başladı. Ona göre A9, "Mobil pazarında ortaya çıkan ama otomotiv, gömülü elektronik ve tüketici elektroniği alanında, mesela televizyonlarda ve ağ geçitlerinde kullanım bulan işlemcilerin harika bir örneği."

Ayrıca Ferguson "Bu işlemci ailesinin 64 bit yazılımları desteklemek üzere evrimleştiğini ve bunun da ARM teknolojisinin üst düzey hesaplama uygulamalarında

"Cortex A9 mobil pazarda ortaya çıktı ve şimdi televizyonlar dahil hemen her yerde kullanılıyor."

kullanılmasının önünü açacağını" ekledi. Bu serideki çoğu ürün 1,2 ila 1,5 GHz hızı ve bir ile dört arası çekirdeğe sahip.

Ferguson'un ikinci seçimi aynı zamanda ARM'ın sadece işlemci çekirdekleriyle sınırlı kalmadığını gösteren Mali. "İşlemci performansı önemini korusa da kullanıcı deneyimine katkı sağlayan başka faktörler de önemli seçim kararlarına dönüşüyor." diyor Ferguson. "Mali, ARM'ın grafik işlemci serisi. Bu işlemciler ekranı çalıştırmanın yanı sıra, gelecekte insanların bilgisayar platformlarıyla etkileşimini değiştirecek yüz tanıma ve video sabitleme gibi yoğun matematiksel işlem gerektiren alanlarda da kullanılıyor."

Ferguson'un seçtiği son ürün, ultra düşük güç tüketiminden ötürü her yerde kullanılacağını düşündüğü Cortex-M. "Herkes nesneleri birbirine bağlamaktan söz ediyor." diyor. "Kimileri buna Nesnelerin İnterneti diyor, kimileri ise Her Şeyin İnterneti. Temelde, teknolojinin halihazırda gündelik yaşamımızda kullandığımız nesnelere eklenmesini, hatta vücutlarımızda yer bulmasını ve böylece sağlığı, günlük yaşamın karmaşasını, eğitimi ve iletişimi basitleştirmesini bekliyoruz."

Ferguson böylesi bir konseptin karmaşık olmayan bir çözüm gerektirdiğini açıklıyor. "Bunun için basit, düşük maliyetli, az güç harcayan ve küçük bir çözüm gerekiyor. Bu ürün ailesi de buna odaklanıyor." Ferguson'un gösterdiği örnek ise Freescale tarafından üretilen, golf topunun üstündeki girintilere sığacak kadar küçük ve sadece 50 miliwatt harcayan 32 bitlik bir işlemci

► çekirdeği. İlan, bu çekirdeği esas alan bazı yongaların daha da az güç tükettiğini, bu yüzden de gücünü çevreden sağlanmasını gerektiren uygulamalar için biçilmiş kaftan olduğunu söylüyor.

GELECEK

Düşük güç tüketimine olan ihtiyaç kendini en çok taşınabilir aygıtlarda gösteriyor zira bütün gün kullanmakla günün ortasında pilin bitmesi arasındaki çizgiyi bu çekiyor. Ne var ki web sitelerini barındıran ve dijital yaşam tarzımızı ayakta tutan bulut hizmetlerini sunan veri merkezleri giderek elektriğin bir numaralı tüketicisine dönüşüyor. Bu, hem veri merkezlerini işleten firmalara (ve dolayısıyla onları kullanan bize) çok pahalıya patlıyor hem de doğaya zarar verme potansiyeline sahip.

Bunu dikkate alan ve veri merkezlerindeki büyümenin farkında olan ARM'ın en son hedefi sunucu piyasası. Applied Micro'nun kısa süre önce yaptığı duyuru, bunun

gerçeğe dönüşme sinyallerini veriyor. Duyuruda HP'nin 64 bit ARMv8 mimarisini kullanan Applied Micro X-Gene işlemcisini Moonshot serisi sunucu ürünlerinde kullanacağı bildiriliyor.

Yakın tarihli ve beklenmedik bir örnek de uzun süredir kullandığı x86 mimarisinden ayrılan AMD'nin ARM çekirdekli yongası. Söz konusu yonga, Seattle kod adını taşıyan ve ARM Cortex A57 yongasını temel alan Opteron A1100. Bu yonga üstünde sistem (SoC) tasarımı, 2 GHz'i aşan hızda dört ila sekiz çekirdekten, çekirdek başına 1 MB L2 önbellekten ve büyüklüğü 8 MB'yi bulabilen bir ortak L3 önbellekten oluşuyor. Yonga üzerinde bir de 128 GB'ye kadar RAM destekleyen, 128 bit genişlikli bellek denetçisi yer alıyor. AMD az güç

ARM'ın içindekiler

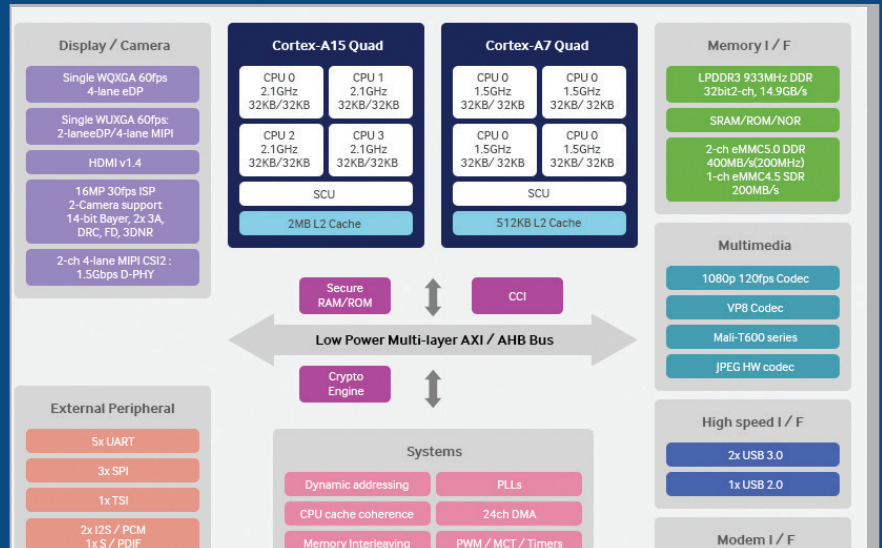
ARM teknolojisinin yongalardaki en çarpıcı uygulaması akıllı telefon ve tablet piyasasında. Sözgelimi Samsung'un Exynos 5 Octa yongası, şirketin amiral gemisi modelleri olan Galaxy S5'te ve Galaxy Note 3 Neo'da karşımıza çıkan bir SoC (yonga üzerinde sistem) tasarımı.

Bu yonga sekiz adet ARM işlemci çekirdeği barındırıyor ama bunların hiçbirisi bir diğerinin aynısı değil. İşlemcide 2,1 GHz hızında dört adet Cortex A15 çekirdeği ve 1,5 GHz hızında dört adet Cortex A7 çekirdeği bulunuyor. Bu, ARM'ın big.LITTLE teknolojisine bir örneği. Uygulamalar güç gerektirdiğinde yüksek performanslı çekirdekler kullanılıyor, onun dışında ise düşük performanslı çekirdekler devreye girerek pil ömrünü uzatıyor. Exynos 5 Octa'nın son sürümlerinde sekiz çekirdek birden kullanılarak maksimum performans sağlanıyor.

Masaüstü işlemcilerinde de entegrasyon önem kazanmaya başladı ve bellek denetçisiyle grafik donanımının da bir arada yer aldığı tek yongalar kullanılır oldu. Ne var ki taşınabilir aygıtların

olabildiğince küçük olması lazım ve piyasadaki yüksek rekabet yüzünden bileşen sayısını azaltmak çok önemli. Dolayısıyla, entegre edilebilen her şey

entegre ediliyor. O yüzden işlemcilerde sadece ekran değil, kamera, 1080p 60 fps video ve USB gibi arabirimler için de gerekli devreler var.

Mali adlı GPU çekirdeği ARM'ın kilit ürünlerinden biri ve Samsung'un Galaxy Note 3'ü gibi ürünlerde CPU çekirdeklerinin yanında grafik işlemci olarak kullanılıyor.

harcayan bu tasarımın eski Opteron ürünlerle kıyaslanınca "watt başına performans ve düşük sahiplik maliyeti konularında rakipsiz olduğunu" iddia ediyor.

Ancak ARM temelli yongaların gelecekteki ilgi çekici uygulama alanı, yeni nesil süper bilgisayarlar. Bu ilk bakışta tuhaf gözükebilir çünkü ARM çekirdekleri, şu anda dünyanın en güçlü bilgisayarlarında bulunan x86 ve PowerPC işlemcilerle boy ölçüşemiyor. Fakat böyle düşünürsek çok önemli bir faktörü göz ardı ediyoruz: Sunucu dünyasında güç tüketimi önemli bir itici güç olabilir ama milyonlarca çekirdek içerebilen süper bilgisayarlar daha da önemli bir yere sahip. Örneğin şu anda dünyanın en hızlı bilgisayarı olan ve 3.120.000 çekirdek içeren Tianhe-2, 24 MW elektrik gücü harcıyor. Bu da günde 90 bin dolara varan maliyet demek.

Tüm bunlar yüzünden, bilgisayar uzmanları büyük bir devrimin eşiğinde olduğumuzu düşünüyor. Nasıl ki masatistü PC'ler için tasarlanmış sıradan işlemciler süper bilgisayarlar için üretilmiş özel işlemcilerin yerini aldıysa, belki de avuç içi aygıtlar için tasarlanmış ultra tasarruflu işlemciler de bunların tahtına oturabilir.

Şu anda dünyanın en hızlı 500 süper bilgisayarı listesinde yer alamazlar da ARM teknolojiyi tasarımlar yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Bu tasarımlardan en çarpıcı olanı Avrupa Komisyonu tarafından finanse edilen ve İspanya'daki Barcelona Süper Bilgisayar Merkezi tarafından yönetilen bir Avrupa girişimi olan Mont Blanc projesi. Google'ın Nexus 10 tabletinde kullanılan Samsung Exyno 5 Dual ARM Cortex-A15 tabanlı işlemcilerin yer aldığı bu proje, süper bilgisayar performansını 15 ila 30 kat daha az güç tüketerek sunmayı hedefliyor.

Fiyatı 1 doları geçmeyen mikrodeneçilerden tutun da (bkz. "Dünyayı kontrol etmek" kutusu) dünyanın en akıllı telefonlarının kalbindeki teknolojiye kadar, her yerde ARM imzasını görmek mümkün. Tahminler bu parlak mimarinin ileride dünyaya hükmedeceği yönünde.

Durum buyken adını çok az duyduğumuz ve rakiplerinininkinden çok daha gösterişsiz bir merkeze sahip olan ARM tam bir İngiliz başarı öyküsü ve hâlâ başarıdan başarıya koşuyor.

ARM teknolojiyi bir süper bilgisayar çok geçmeden Barcelona Süper Bilgisayar Merkezi'ndeki PowerPC esaslı MareNostrum'un yanındaki yerini alacak.

Body electronics – lots of growth opportunities

Major Applications

- Body Computer
- Gateway
- Body Control Modules (zones)
- Climate Control (HVAC)
- Lighting
- Wipers
- Door Module / Power Window
- Power Seats / Seat Comfort
- Power Sliding Door / Trunks / Lift gates
- Keyless Entry & Remote Start
- Immobilizer, Alarms

➡ New Convenience Electronics

ARM

Dünyayı kontrol etmek

Mikroişlemcinin bilgisayarın kalbi olduğu düşünülürse, mikroyongaların bilgisayar dışı uygulamalarından söz etmek çok mantıklı görünmüyor. Ne var ki PC'ler, tabletler, akıllı telefonlar ve tabletler ARM'ın en bariz kullanımı olsa da sadece madalyonun bir yüzü. ARM'ın ürün gamının genişliğinin kanıtı, sunucu pazarında Intel'e meydan okuyan 8 çekirdekli 64 bitlik yongaların yanı sıra, toplu aldığınızda 1,5 civarına gelen ARM tabanlı ürünlerin de bulunması.

Elbette bu yongaların bilgisayarlarda yer alacağını söyleyemeyiz ama bunlar zaten mikroişlemci de değil. Bunlar, mikrodeneç (MCU) olarak biliniyor ve aslında bir mikroişlemciye RAM, programı saklayacak flash bellek ve gerçek dünyayla haberleşmek için gerekli devreler eklenerek elde ediliyor. Hız konusunda çok iddialı olmayabilirler (birçoğunun maksimum saat hızı yalnızca 48 MHz) ama bu yongaların hitap ettiği gömülü (embedded) uygulamalar için gereken performans zaten bu kadar. Fakat hız gerektiğinde, gereken işlem gücüne sahip ARM temelli MCU'lar da mevcut.

Gömülü işlemcileri içeren aygıtlar da aynı hesaplama teknolojilerinden yararlanıyor fakat kapalı kutu gibi çalışıyorlar. O yüzden de bilgisayarların aksine, işlevleri belirli ve farklı bir yazılım paketi ya da

uygulamayla değiştirilemiyor. ARM buna örnek olarak dijital levhalar, jeton makinelerini ve fabrikalardaki otomasyonu gösteriyor ama gerçekte mikrodeneçler sınır tanımıyor. ARM temelli aygıtlar otomobillerde, televizyonlarda ve diğer ev eğlence aygıtlarında, oyuncaklarda, beyaz eşyalara, tıbbi aygıtlarda ve PC çevre birimlerinde (örneğin klavyelerde) kullanılıyor.

ARM'ı en çok coşkulandıran gömülü uygulamalardan biri, yine ARM tarafından "akıllı, algılayıcılarla donatılmış fiziksel nesnelerin, ağların, sunucuların ve onlarla etkileşime geçen hizmetlerin toplamı" şeklinde tanımlanan "Nesnelerin İnterneti". ARM kendi teknolojisinin Nesnelerin İnterneti uygulamalarını ve hizmetlerini gerçekten akıllı ve yaygın hale getireceğine inanıyor.

Şirkete göre "Nesnelerin İnterneti yetenekleri aralarında kıyafetlerin, takıların, termostatların, tıbbi aygıtların, ev aletlerinin, ev otomasyonunun, endüstriyel kontrolün, hatta ampullerin de bulunduğu her türden fiziksel nesneye kazandırılabilir."

ARM "Nesnelerin İnterneti çoktan geldi ve kullanılıyor" diyor. "Ama gelecekte milyarlarca aygıtın birbirine bağlı olduğu, internet üzerinden veri paylaştığı Nesnelerin İnterneti'ni göreceğiz." diye de ekliyor.

DVD'de bu ay

24 bağımsız oyun PCnet DVD'sinde!

Tam sürüm fotoğraf optimizasyon yazılımı, bağımsız oyunlar, oyun demoları ve KNOPPIX Linux bu ayki DVD'mizde sizi bekliyor.

Tek bir tıklamayla fotoğraflarınızı optimize etmek hiç bu kadar kolay olmamıştı! 24 TL değerindeki Türkçe destekli Ashampoo Photo Optimizer 5, tüm okurlarımıza hediye... Photo Optimizer, yepyeni görünümüyle daha da etkileyici. Fotoğraflarınızı düzenlemeniz ve iyileştirmenizi için çok sayıda efekt ve araç bu programda sizi bekliyor. Yazılımın öne çıkan bazı özellikleri şöyle:

- Dikkat çekici fotoğraflar için tek tıklama optimizasyon
 - Fotoğrafları istenilen biçime dönüştürme
 - Tek tıklamayla birden fazla resmin optimizasyonu
 - Kırmızı göz giderme
- Yazılımı tam sürüm olarak kullanmak

için kurulumdan sonra karşınıza çıkan kayıt formunu doldurarak ücretsiz lisans anahtarınızı alabilirsiniz.

Bağımsız oyun geliştiricileri tarafından hobi amacıyla geliştirilen ve kâr amacı gütmeyen dağıtılan oyunlar, bazen yüzlerce liralık büyük yapımlardan daha keyifli olabiliyor. Bu ay aksiyondan RPG'ye, platformdan korkuya pek çok farklı türden 24 bağımsız oyuna DVD'mizde yer verdik. Bu oyunlar büyük yapımlara kıyasla daha basit olsalar da hoşunuza giden bir oyunun başında saatler geçirmeniz işten bile değil.

Son olarak, bu ayki DVD'mizde popüler bir çalışan Linux dağıtımı olan KNOPPIX yer alıyor. KNOPPIX, Linux'u denemek ve öğrenmek, özgür yazılımlarla çalışmak veya sistem kurtarma amacıyla kullanılabilir. KNOPPIX bir çalışan Linux (live Linux) dağıtımdır ve kurulum gerektirmez. Bilgisayarınızı PCnet DVD'sinden başlatarak KNOPPIX'i anında kullanmaya başlayabilirsiniz. Bilgisayarı yeniden başlattığınızda KNOPPIX'te yaptığınız her şey kendiliğinden silinir.

PCnet Ekim DVD'sinin içeriği

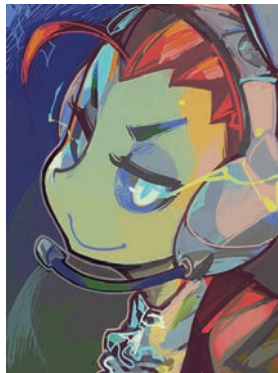
TAM SÜRÜM

- Fotoğraf iyileştirme yazılımı: Ashampoo Photo Optimizer 5

BAĞIMSIZ OYUNLAR

- Farklı türlerde 24 tam sürüm ve bedava oyunu seçtik.

OYUN DEMOLARI

- Avenging Angel
- Zed Defence
- Just Another Bug Hunt?
- Hartacon Tactics
- Uncanny Valley
- Great Permutator

LINUX

- KNOPPIX 7.4.1 Live Linux Denemek için bilgisayarınızı PCnet DVD'sinden başlatın.

ÜCRETSİZ VE İNTERAKTİF TEKNOLOJİ DERGİSİ TAMAMEN YENİLENDİ

HER AYIN 1 VE 15'İNDE ÇIKAN TEKNOLOJİ DERGİSİ **NEXXT**'İ
iPhone/iPad VE ANDROID CİHAZLARINIZDA OKUYABİLİRSİNİZ.

ÜNLÜLERİN FOTOĞRAFLARI NASIL ÇALINDI?
Ünlülerin iCloud'daki mahrem fotoğraflarının nasıl çalındığını ve kendinizi nasıl koruyacağınızı öğrenin.

PCnet
Teknolojiyi seviyoruz Ekim 2014 18 TL Sayı 205 Fiyat 790 TL

LinguaLeo dan
3 aylık
İNGİLİZCE
EĞİTİMİ
HEDİYE

PC'DEN TELEFONA
Küçük ekranda yazmayın! Bilgisayardan Android veya iOS telefonunuza anında yaz, link, dosya ve harita gönderin.

APPLE MEVSİMİ
iPhone 6 | iPhone 6 Plus | Apple Watch | iOS 8
Elma mevsimi başladı...
Apple'ın yeni telefonları,
akıllı kol saati ve işletim
sistemiyle tanışın.

+ AÇIK KAYNAĞIN YILDIZLARI
FARKLI İŞLERE YARAYAN 54
BEDAVA PROGRAMI SEÇTİK

NASIL YAPILIR?
Kayıp telefonunuzu bulun + Ekranınızı kaydedin + Tarayıcınızı kilitleyin

BİLGİLERİNİZ SIZMASIN
Hangi uygulamaların hangi
bilgileri erişime sunduğunu
bilin.

YEMEKLER İNTERNETTEN
İnternette ve gıda alışveriş
yapabileceğiniz en iyi siteler

E-POSTANIZI TAŞIYIN
Gmail, Outlook.com, Yahoo!
gibi e-posta servisleri

Avantajlı Abonelik Fırsatları

1. SEÇENEK

10 sayı fiyatına 12 sayı, kargıyla
imza karşılığı evinize gelsin!

~~94 TL~~
79 TL

2. SEÇENEK

Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting
(40 TL değerinde)

ontek

Hediyeli
abonelik
82 TL

3. SEÇENEK

Avira Antivirus Suite
(65 TL değerinde)

Hediyeli
abonelik
89 TL

ABONE FORMU EKİM 2014

adı / soyadı:
firma adı:
mesleği / görevi: doğum tarihi:/...../.....
dergi teslim adresi:

posta kodu: semt:
şehir: e-posta:
tel: faks:

ÖDEME ŞEKLİ

☐ havale gönderiyorum: Türkiye İş Bankası
İstanbul Kurumsal şubesi
IBAN : TR13 000 64 00000 11111 00 39936
☐ abonelik bedelini kredi kartımdan çekiniz.
☐ visa ☐ master ☐ eurocard

*dekontunuzu bize ulaştırmayı unutmayınız

ABONELİK TİPİ

☐ 10 sayı fiyatına 12 sayı: 79 TL ☐ Ontek'ten 1 yıllık Linux hosting hediyeli: 82 TL ☐ Avira Antivirus Suite hediyeli: 89 TL

kart sahibinin adı / soyadı:

kredi kartı no:

son kullanma tarihi:

fatura bilgileri:

☐ adıma düzenleyiniz
☐ firma adına düzenleyiniz

imza:

fatura adresi:

posta kodu:

semt:

şehir:

vergi no:

vergi dairesi:

Merkezimize her ayın 20'sine kadar ulaşan abone müradları ilk çıkacak sayıdan itibaren, 20'sinden sonraki kayıtlar ise bir sonraki ay için geçerlidir.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. Trump Towers Kule 2 Kat 21-24 34387 Şişli / İstanbul
tel: (212) 478 0 300 faks: (212) 410 35 12-13 / web: PCnet.com.tr / e-posta: abone@doganburda.com